

วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Journal of Roi Et Rajabhat University

ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2559

Vol.10 No.2 July - December 2016

วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่ความรู้ ทักษะ แนวคิด นวัตกรรม ข้อค้นพบแก่คณาจารย์ นักศึกษา สมาชิก และผู้สนใจ
ในลักษณะของบทความวิชาการ บทความวิจัย และอื่นๆ

หน่วยงาน : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
113 หมู่ที่ 12 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 45120
โทร. 0-4355-6231, 0-4355-6001-8 ต่อ 1027
โทรสาร 0-4355-6231, 0-4355-6009

ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์(พิเศษ) นายแพทย์สมพร โพธิ์นาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดุสิต อุบลเลิศ
อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ศรีปัดดา

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย :

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชา มารีเคน
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร
รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย ศรีอำไพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ เบญจกาญจน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา กาวีระ

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย :

Prof. Dr.William R. Barratt
Prof. Dr.Leslie B. Barratt
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ ภูมิพันธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์
อาจารย์ ดร.ธนาภรณ์ พันทวี
อาจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ
อาจารย์ ดร.การุณ พงศ์ศาสตร์

คณะกรรมการบริหารวารสาร : อาจารย์ ดร.ธนาภรณ์ พันทวี
 อาจารย์ ดร.การุณ พงศ์ศาสตร์
 อาจารย์ ดร.วิจิต ก้ามันตะคุณ
 อาจารย์ ดร.ธันยาภรณ์ นวลสิงห์
 อาจารย์ ดร.ยุวธิดา ขาปัญญา
 อาจารย์ ดร.หทัย น้อยสมบัติ
 อาจารย์ ดร.สัจธรรม พรทวีกุล
 อาจารย์ชอบฟ้า จันทร์เจริญ
 อาจารย์ ดร.จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์
 อาจารย์พิทักษ์ พลคชา
 อาจารย์บดินทร์ ศิริเกษ
 นางสาวชีวรัตน์ ศิลพันธุ์
 นางสาวอ้อมขวัญ ฤกษ์ณะกาฬ
 นางสาวพัฒนา ลัจจาวาท
 นายปรัชญา สุทธิประภา

**การตรวจสอบคุณภาพ : บทความวิชาการและบทความวิจัย กองบรรณาธิการได้ตรวจสอบเป็นขั้นตอนแรก แล้วจัดให้มี
 กรรมการกลั่นกรอง (peer review) ทั้งภายในและภายนอกตรวจสอบ บทความละ 2 ราย
 สำหรับรายชื่อกรรมการกลั่นกรอง มีดังนี้**

รองศาสตราจารย์ ดร.ดุฎี อายุวัฒน์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.นิออน พิณประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงส์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ เหลือบุญชู	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดถา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์วิรัตน์ พงษ์ศิริ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรงค์ เลี้ยงพานิชย์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุด	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลย ภูมิพันธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ จารัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา พาระนัด	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภาวีร์ มากดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขุม วสุนธราโคภิต	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศรพนธ์ เนื้อไม้หอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อาจารย์ ดร.ชัยรัตน์ ชูสกุล	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.ดาววรรณ ถวิลการ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อาจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว
อาจารย์ ดร.ศตายุ สองจันทร์
อาจารย์ ดร.อนุชา ตุงคุษฐาน
ดร.ธีรรัตน์ วงศ์ธนนอก
ดร.นิตินันท์ พันทวี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

หมายเหตุ : บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารเป็นต้นฉบับ ลิขสิทธิ์ และความรับผิดชอบของผู้เขียนเจ้าของผลงาน

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดฉบับนี้ เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นโดยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อเผยแพร่บทความจากวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความวิชาการ ของนักศึกษา คณาจารย์นักวิชาการ ทั่วไป ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งถือเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด ประสบการณ์และสร้างเครือข่ายเชิงวิชาการ และงานวิจัยสาขาต่างๆ

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดฉบับนี้ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนสามารถผ่านการประเมินเป็นวารสารที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติ ตามเกณฑ์คุณภาพของ TCI กลุ่ม 2 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณ คณะผู้เขียนและคณะกรรมการกลั่นกรองที่ช่วยเสนอแนะแนวคิด ให้กับผู้เขียนและบรรณาธิการอย่างดียิ่ง ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา งานวิจัยและงานวิชาการ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศต่อไป

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

Peer Assessment on Grade Eight Students' Descriptive Essay Writing at a Lower Secondary School in Bhutan

Tashi Tshering, Ubon Sanpatchayapong

1

การศึกษาระบบการบริหารจัดการการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อสอนในระดับอุดมศึกษา
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของไทย

พูนสุข จันทศิลป์, ปรมัตถ์ โปดาพล, วิไลวรรณ โพนศิริ

11

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ประภาภรณ์ รัตโน

21

ผลกระทบของการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน
ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อังชนิษฐ์ ทองปาน, รัชฎาพร ศรีพิบูลย์

31

กรอบความคิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ประจำปีการศึกษา 2558

ยุวธิดา ขาปัญญา, ธันยาภรณ์ นวลสิงห์, อ้อมขวัญ ฤกษ์เกษมภาพ

38

ผู้บริหารกับการสร้างแรงจูงใจ

ธันยาภรณ์ (พาพลงาม) นวลสิงห์, ยุวธิดา ขาปัญญา, ชีวรัตน์ ศิลพันธ์

45

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ศักดิ์ระพี รักตประจิด, ณรุทธิ์ สุทธิจิต

54

ทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545
ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด
นิภาดา จัดสนาม, สิทธิชัย ต้นศรีสกุล

61

การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

พิทักษ์ พลคชา, สมคิด แซ่หลี่, กฤษ สันธนะกุล

72

การใช้โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานี
กับการละเล่นพื้นบ้านที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กิตติพร อุตมั่งค้, ดวงไกร ทวีสุข, สังเวียน ปินะกาลัง

80

แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

รัตนา ชี้อัตย์, สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ

87

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

พวงเพชร ผัดกระโทก, สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ

98

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียน

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ธัญวัตร แก้วสุข, สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ

107

การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

จรินทร์ทิพย์ ภูยาทิพย์, บุญชม ศรีสะอาด

117

ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาทำลี

นิมลต์ ศรีกระทุม, ชิณพวงค์ ศรีจันทร์, สมพงษ์ พรหมใจ

125

การบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม

ในจังหวัดเลย

พระทวีศักดิ์ ไชยมภู, ดุษฎีวัฒน์ แก้วอินทร์, สุภชัย จันทน์

132

สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเลย เขต 2

สุกัญญา พรหมมาศ, บุญช่วย ศิริเกษ, ภารดี คำมา

137

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษา

ธีระศักดิ์ ดาแก้ว, อุมพร ไวยรัตน์, เพิ่มพร สุ่มมาตย์, ล่วง ยุคลัง

143

หน้า

แบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล นงเยาว์ ในอรุณ	148
การพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย ปิยาพร อภิสุนทรางกูร	154
การประยุกต์ใช้เทคนิคการพยากรณ์สำหรับการวางแผนการผลิต: กรณีศึกษา บริษัท ยูเค เอ็นจิเนียริง แอนด์ ซัพพลาย จำกัด นพดล อำดี, วรวัธ พันธุ์บุญมี	163
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากรใน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พิบูลย์ วิทยุภัยภูฏาล	170
การศึกษาผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปัทมา ปัญญาใส และคณะ	175
การสร้างความปลอดภัยระหว่างสยามและท้องถิ่นหลังความขัดแย้งกรณีกบฏผู้มีบุญอีสาน พุทธศักราช 2444–2455 ปริญ รสจันทร์	181
กระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ ของนักศึกษาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ รัชดาพรรณ อินทรสุขสันติ, เยาวเรศ รัตนธารทอง, ศักดิ์ชัย มหาอุดร, ภัทรพร ผลดี	191
การศึกษาความคาดหวังต่อคุณภาพผู้เรียนและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด นินิยา อุดมสันต์, ณัฐวุฒิ พิมขาลี, สุจิตรา ประชามัง, ธนภฤต พิมพ์พรม	200

การประเมินผลการเขียนเรียงความเชิงพรรณนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในประเทศภูฏาน Peer Assessment on Grade Eight Students' Descriptive Essay Writing at a Lower Secondary School in Bhutan

Tashi Tshering*

Ubon Sanpatchayapong**

ABSTRACT

This research was conducted to explore how Grade Eight students developed and valued peer assessment in descriptive essay writing. The study was conducted in a Lower Secondary School in Bhutan in the second semester of the school year 2015 from August until the end of September. The study was conducted with 35 Grade Eight students in a Lower Secondary School in Bhutan. These 35 participants were selected based on the scores they have secured in their descriptive essay writing in the midterm exam in 2015. The researcher adopted mixed method research design for the study. Data were collected from interviews, questionnaires, students' reflective journals and teacher's journal.

The first finding discovered that the development of peer assessment encouraged the participants to shoulder the responsibility as the assessors, enhanced collaboration among the peers, improved their language in writing essay, and provided them the opportunity to experience peer assessment. The second finding from the study revealed that peer assessment training improved participants' learner satisfaction. The post-questionnaire (Part II) helped the researcher in confirming this finding. The overall mean which

was 3.7 indicated that the participants agreed with almost all the statements which reckoned the practices and facts of descriptive essay and peer assessment. The result also depicted that the participants' gained improvement in writing after experiencing peer assessment. The finding also revealed that the peer assessment intervention led to change students' attitude towards positive perspectives of peer assessment. While the learners expected the practice to be difficult, they found it not to be so; learners became assured that peer assessment was useful, motivating and interesting.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษาวิธีการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พัฒนาและใช้การประเมินโดยเพื่อนในการเขียนเรียงความเชิงพรรณนา ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยที่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศภูฏานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 35 คน ที่คัดเลือกจากผลคะแนนงานเขียนเรียงความเชิงพรรณนาในการสอบกลางภาคในปีการศึกษา 2558 การออกแบบการวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยแบบผสมโดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม บันทึกการสะท้อนผลของนักเรียนและบันทึกของครู

*,** Curriculum and Instruction, Rungsit University

ผลการวิจัยประเด็นแรกพบว่า การพัฒนาการประเมินงานเขียนโดยเพื่อนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในฐานะผู้ประเมิน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันของผู้ประเมิน พัฒนาภาษาที่ใช้ในงานเขียนและทำให้มีประสบการณ์ในการประเมินโดยเพื่อน ผลการวิจัยประเด็นที่สอง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการฝึกการประเมินงานเขียนโดยเพื่อน ผลจากแบบประเมินหลังการฝึกชี้ให้เห็นค่าเฉลี่ยโดยรวมที่ระดับ 3.7 ที่บ่งว่านักเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการฝึกการเขียนเชิงพรรณนาและการประเมินโดยเพื่อน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีพัฒนาการในการเขียนเชิงพรรณนาหลังจากการฝึกการประเมินโดยเพื่อน อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการประเมินทำให้นักเรียนมีทัศนคติต่อการประเมินในเชิงบวก

คำสำคัญ : การประเมินโดยเพื่อน, การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา, โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

Keywords : Peer assessment, Descriptive Essay Writing, Lower Secondary School

Introduction

Writing can be seen as a difficult skill in the language learning process. Most English language learners encounter several problems while learning writing skills. Some of the problems that are manifested in a child's writing are poor vocabulary, many misspelled words, frequent capitalization, punctuation, and basic grammar errors. Hence, facilitating students to improve have errors: limited, repeated or unrelated ideas and inappropriate word choices. As juxtaposed in Gelb & Whiting's study (1993), writing involves far more than just linguistic knowledge. It also entails gathering ideas and information, analyzing and organizing this information and presenting it in a way that effectively communicates those ideas to the reader. The findings in the study by Gooden-Jones (2000) also support that via sharing ideas in carrying out peer assessment in learning activities, the learners could generate more ideas, learn new words, understand the language they were learning, and gain the writing structure. Secondly,

writing performance is a major concern for language specialists in education in general. Specifically, the Ministry of Education in Bhutan encourages school teachers to teach students to enhance their writing skills. In this regard, two significant learning objectives for writing, as prescribed by the Department of Curriculum and Research Division (2012 : 7) are that a student will be able to do the following :

- Evaluate their own writing using the criteria for good writing.
- Help with editing the work of their fellow students.

The guideline used in Bhutan for the English subject truly serves what has been printed in "Effective Learning in Classroom" by Watkins and others (2007 : 146) as 'making the classroom assessment active'. Peer assessment, or self-assessment, is one form of a formative assessment that could be used.

Despite the endeavors from teachers to improve classroom performance, students still face problems in writing. From the researcher's perspective, the first reason for this problem may be because the learners lack ideas and vocabulary. They only get the ideas from teacher writing prompts. They rarely have chance to refer to the ideas or words used by their friends or from other sources. For this reason, their writings often the teachers' assessment governs the assessment processes. The learners do not have exposure to the language. They do not have a chance to reflect on what they or their friends have written. The fact that students are not involved in the assessment process, they are not able to recognize and correct mistakes in their writing. They are not confident of what is required in the writing and thus, they write without employing the demanded contents and criteria. Precisely, students remain dormant with the assessment standards of their writing. Therefore, they do not gain improvement in their writing. Dollard &

Christensen (1996 : 22) admitted that in the teacher-centered classrooms, the teacher exerts control over the students which stands true in the Bhutanese classroom context. In the same context, McLaughlin & Simpson (2004 : 143) argued that assessments made only by teachers limit the understanding of the individual student's assessment skills, students' educational targets and how these relate to educational applications. Lastly, most of the writing assessments in the class are summative meaning that students' writings are assessed once or twice at the final test of a course which actually cannot possibly display their writing ability completely.

Therefore, teachers should look for alternatives which can help the learners expand their ideas and word choice, provide chances to reflect on their own and peers' writings and assess the whole writing process rather than assessing the product only. It is suggested that peer assessment can be espoused as an assessment method that addresses these needs. Lundstrom & Baker (2009) explains that assessing and editing peer's writing helps learners gain more knowledge and ability in gathering, acquiring, analyzing and synthesizing information, reading and writing skills. Through the assessing and editing process, learners become more patient, responsible and learn how to think systematically.

Beaver & Beaver (2011 : 210-314) believed that peer assessment in writing could help students develop not only critical thinking and analysis skills, but content-related and reflective skills. Moreover, Brown (1998) has stated that the advantages of peer evaluation in addition to increasing motivation of students for learning: taking the responsibility of their own learning, making evaluation a part of learning, considering mistakes not as failure but as opportunity for re-learning, putting into practice the skills for knowledge transfer, using peer evaluation as a self-evaluation form, providing deep-learning

instead of superficial learning (Cited in Sami Sahi. 2008 : 1). Yet again, Beaver & Beaver (2011: 3) have argued that peer assessment can be a tool for increasing student performance. They believed that if students could read each other's written solutions and take part in the assessment process they would experience firsthand the lack of clarity and understanding demonstrated in their peers' writings.

In order to encourage the teachers and learners to employ peer assessment in writing, it was significant to conduct a study which examined the extent of values of peer assessment on Grade Eight students' descriptive essay writing in the researcher's context.

Peer assessment helps students to become more autonomous, responsible and involved. It encourages students to critically analyze work done by others, rather than simply seeing a mark.

Aims of the study

The study was conducted to exhibit how Grade Eight students developed peer assessment for descriptive essay writing in the study. It is also aimed to assess participants' views on the use of peer assessment in descriptive essay writing among Grade Eight students. Furthermore, the findings were to be disseminated to the English teachers and other interested subject teachers who might apply peer assessment for the benefit of students in their context.

Scope of the study

Target Population

The study was carried out in Sarpang District, one of the districts in Southern Bhutan. There were five grade eight sections (in the researcher's context, section is same as groups or classrooms) with a total of 165 students. 35 students were the target population in the study. This research was conducted during the second

term of the 2015 Academic Year in one of the lower secondary schools in Bhutan. The purposive sampling technique was used to select these 35 participants for the study.

Research Methodology

Interviews, questionnaires, students' reflective journals and teacher's journal were the instruments used to gather data from the participants in the study. 1) The pre- and post-semi-structured interviews were used with the 35 Grade Eight students. In both the interviews, they were asked about peer assessment, descriptive essay writing, writing processes, rubrics, feedback and the assessment trends in general. 2) The pre- and post-questionnaires were used in this study. The first part of the questionnaire revealed demographic information of the participants. The second part of the questionnaire was used to gather data to compare the value-effects of the implementation of peer assessment in their descriptive essay writing. However, third part of the questionnaire was used to generate the participants' opinions regarding the knowledge they have gained from peer assessment in descriptive essay writing. 3) For students' reflective journals, the participants reflected their gained knowledge, opinions and doubts after the class was over. 4) The teacher's journal was used to note significant behaviors of the participants while carrying out peer assessment in the class. It aided the researcher during the data analysis to both strengthen and disapprove the participants' views in the interviews, questionnaires and student journals.

The data were analyzed by following grounded theory. The coding process involved three levels of analyses: 1) Open coding, where data obtained from the interviews and group discussions were organized in a systematic manner; 2) Axial coding was used when data were identified and categorized; and 3) Selective coding

was employed for data categorization and interpretation to gather the study results.

Research Materials

In this study, the researcher used two important materials: 1) The assessment rubric was found to be essential to employ peer assessment in descriptive essay writing. Rubric was originally created in the class with the participants along with the researcher. Therefore, it was convenient to describe the collective effort as the student rubric. It was later assessed by one of the English teachers in the school who taught Grade Eight students. Participants used this rubric to see the standards and criteria set for descriptive essay writing. Moreover, it was used while the participants carried out peer assessment to assess their work; 2) Friend's Feedback Ladder was used as a guide for the participants so that they could be confident and fair enough in providing feedback, comments and suggestions owing to peer assessment. The use of David Perkin's (2000) Friend's Feedback Ladder as the peer assessment checklist acted as a protocol or structure that established a culture of trust and constructive support by sequencing feedback in an order that is constructive.

Results

The results of this study encompass two major areas; 1) Ways students developed peer assessment and 2) Knowledge gained from peer assessment. The findings for the first research question (*How did Grade eight students develop peer assessment in a descriptive essay writing in this study?*) were based on the pre and post semi-structured interviews, students' reflective journals, third part of the questionnaire and teacher's journal. Likewise, findings for the second research question (*What did students learn from peer assessment in descriptive essay writing in this study?*) were garnered from the questionnaires,

interviews, student reflective journals and teacher's journal.

1. Ways students developed Peer assessment

Three themes were generated using pre and post semi-structured interviews, students' reflective journals, third part of the questionnaire and teacher's journal. Those were : 1) Students as the assessors; 2) Collaboration; and 3) Student experiential learning. It was found that the participants saw themselves as the assessors and understood the assessment process better. Participants worked in groups while peer-assessing each other's essays. It was discovered that the development of peer assessment helped them improve their language while writing descriptive essays. Participants voiced their opinions and reported in all the data that they wished to remain persistent in developing peer assessment in descriptive essay writing in the future too.

2. Knowledge gained from Peer Assessment

Using the set questionnaires, interviews, student reflective journals and teacher's journal, there were seven themes garnered in this study : 1) Better understanding of criteria in the rubric ; 2) Learning productive; 3) Inspiration; 4) Empathy; 5) Motivation; 6) Difficulty in being objective; and 7) Uneasiness while peer assessing friend's work.

The overall result depicted that the participants' gained improvement in writing after experiencing peer assessment. The finding also revealed that the peer assessment intervention led to change students' attitude towards positive perspectives of peer assessment.

Discussion

In the light of the data analysis, the researcher found the following significant outcomes.

1. Mean score for questionnaires

The difference in the pre and post-questionnaire indicated that the participants learnt a lot about peer assessment and descriptive essay writing prior to mean score in the pre-questionnaire which was 2.2. Therefore, the effect (1.5) was added onto the mean score in the pre-questionnaire (2.2) to conclude that there was a significant change in the participants' learning satisfaction at the end of the study (3.7). Significant change in the researcher's context meant that the participants prior to the study knew least about peer assessment in descriptive essay writing. After the implementations of peer assessment in writing, students were able to peer assess their works, follow writing processes, provide feedbacks, refer rubrics, and of all, change the role of an assessor from teachers then to students now.

2. Peer Assessment Development *Students as the assessors.*

According to Stefani (1994 : 69), there are a large number of potential benefits of peer assessment. The first one is that peer assessment installs autonomy in learners and empowerment of the learner in a learning environment. The next one is developing learners' confidence in assessing or marking peers through practice and learners' ability to self-evaluate and reflect.

Participants created a rubric along with the researcher in the study. This was the first instance when they prepared for the peer assessment process in the study: 1) creation of rubric, 2) writing, 3) peer assessment, 4) peer review or feedback, and 5) rewriting. Therefore, the role of instructor progressed into a partnership with the students to help students learn how to evaluate their own writing and learning. Students wrote essays individually, which were assessed by their friends using the rubric and feedback chart. They exchanged their essays with their friends. In peers, essays were corrected referring to the rubric

and the 'friend's feedback ladder'. Some of the examples are:

"By taking part in the assessment process, I learnt to help by correcting friend's work and learn ourselves too." (I1-5)

"I could check /work along with teacher so that we know how to assess ourselves." (I1-6)

When students are trained on how to give and use feedback (Min. 2006 : 121), peer evaluation can be extremely effective. Teachers can incorporate it as a way to present writing skills to students, ideally creating a student-centered classroom with learners, capable of critically evaluating their own written work. In the course of this study, participants displayed their learner autonomy by sharing their writings, correcting minor errors, providing feedbacks and suggestions. They timely referred the designed rubric.

Collaboration: The researcher saw that participants were cooperative during the peer-assessment process of their work. Using the rubric and the feedback chart, they provided true comments and feedback. During the feedback session, they sat together and discussed issues pertinent to their essays. Even while writing the essays, participants sought help from their peers in terms of spelling and grammar. Moreover, proponents of collaborative learning namely Vygotsky claimed that the active exchange of ideas within small groups not only increases interest among the participants but also promotes critical thinking. On the same ground, Gokhale (1995 : 7) also agreed that the students are responsible for one another's learning as well as their own. Thus, the success of one student helps other students to be successful.

Student experiential learning:

Participants were given the opportunity to individually experience their own learning through peer assessment. The study found that participants enjoyed "learning by doing," learning through mistakes and reinforcement. This was done through

peer feedback and comments. During the interview at the end of the study, participants commented that they would prefer a peer-assessment activity rather than the teacher's assessment because it allowed them to foster learner autonomy and experience self-evaluation and reflection.

Various advantages to peer assessment are suggested in the literature, a summary of which is presented by Cassidy (2006 : 509), and includes: "Increased student responsibility and autonomy; evaluative skill development; insight into assessment procedures and expectations for high quality work; students work harder with the knowledge that they will be assessed by their peers; potential for providing increased levels of feedback without increased demands on tutors; and encourages deep rather than surface learning."

In addition, peer assessment is advocated as a means of improving employability skills, especially those related to non-technical (generic) aspects including oral and written communication, reading, learning skills and strategies, problem solving, decision making, dependability, and responsibility (Cassidy. 2006 : 516).

3. Participants' satisfaction on peer assessment *Better understanding of criterion the rubric.*

The study revealed yet another viewpoint from participant. Participants expressed that the peer assessment activity, in particular the rubric and feedback, allowed them to experience something new and valuable. They learned from each other's work and related the skills of writing in their own writing. For example, if *participant 1* read *participant 2's* essay and liked his/her skill of writing, he could learn to write like him/her gradually. Participants agreed that they could sense and understand their writing's strengths and weaknesses better when viewing others' essays. They learned more from their peers' viewpoints. Furthermore, participants grew more aware of the

marking criteria prior to writing which allowed them to plan and formulate headings and contents. This also assisted with knowing weightings for certain categories in the rubric.

Learning productivity: Peer assessment has helped the participants get more feedback. This helped them to examine their own essays more comprehensively and to follow the criteria of the essay more carefully. Likewise, peer assessment has made them aware of what they needed to do to improve their essays and writing as well. It helped the individuals develop their critical thinking as well as comparing their own work. Above all, peer assessment has helped them look at their essay writing more critically than they would have. Peer assessment in descriptive essay writing helped the participants learn what others had done. It encouraged them to read someone else's essay and learn their fellow friends' writing styles and ideas. Likewise, peer assessment facilitated the participants to get a good idea of the standards of others' work. Formative benefits of peer assessment include an increased understanding of the learning content, the development of assessment skills and reflection on one's own learning performance (Sluijsmans. 2004 : 77).

Empathy: One fascinating finding in the study was that participants developed empathy towards the teachers especially the English teachers.

"I feel pity for teachers who are so hard working especially when assessing their students' writings." (Questionnaire 2-34)

"It is rightly said that it is easier to be in other's shoes but it is much more difficult to walk with those pair of shoes." (Questionnaire 2-17)

"We just assessed around 8 essays and that was too tiring. I have started imagining how many essays and other assignments are being assessed by our teachers." (Questionnaire 2-16)

The participants inferred that peer assessment gave them insight into the difficulty teachers experience in assessing the students. They added that they felt sympathy for the teachers who had to evaluate large numbers of essays on their own.

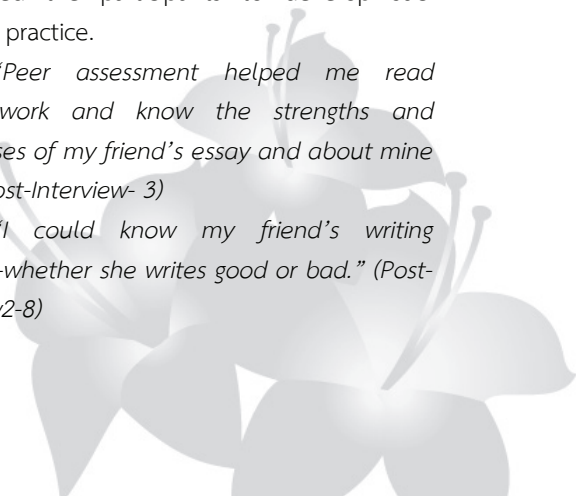
Motivation: Peer assessment in descriptive essay writing encouraged the participants in the study to work harder on their own writing and essay in order to make it more understandable and interesting for others. The fact that their writings were assessed by peers forced and pressured them to put more effort into their work.

"The class grew more interactive and cooperation was there among the peers; those who had problems with spelling and sentence structures, they were seeking help from their friends. Peers in group showed no sign of negligence and selfishness. Upon asking the participants in general for why they were so engaged in their essay writing, many spoke to me that since their essays are being read and assessed by their peers that they are encouraged to writing more understandable and interesting essay." (Teacher's Journal)

Inspiration: Participants showed great enthusiasm and interest. Participants read the essays and discussed the pros and cons of their writing in the classroom. They were inspired by their friends' writing and motivated them to replicate their friends' writing styles. Unlike other assessment methods, peer assessment encouraged the participants to develop such values of practice.

"Peer assessment helped me read others' work and know the strengths and weaknesses of my friend's essay and about mine also." (Post-Interview-3)

"I could know my friend's writing standard-whether she writes good or bad." (Post-interview2-8)

"Because of peer assessment, I got a chance to copy my friend's writing style. I knew how to write good and systematic paragraphs in the essay." (Post-Interview-10)

Peer assessment in descriptive essay writing helped the participants learn what others had done. It encouraged them to read someone else's essay and learn their fellow friends' writing styles and ideas. Likewise, peer assessment facilitated the participants to get good idea of the standards of others' work.

Difficulty in being objective: The study discovered that participants found peer assessment in descriptive essay writing to be difficult in terms of not being able to be objective and impartial. Participants were not able to be objective because peers were relatively easy in correcting their friend's work. They couldn't be harsh with their friends. Moreover, they stated that they were unfamiliar with marking and were not sure of the standards:

"I could not be fair in assessing my friend's essay because I was worried if he would become angry, after seeing my comments and feedback." (Post Interview-7)

"Peer assessment can be easy if we have practiced in our earlier classes and grades because it is difficult to be fair in assessing other's work" (Post Interview -5)

Even in the research conducted by Azarnoosh (2013), it revealed that the impact of peer assessment on language learning is considerable, but its efficacy seems to depend on many factors including students' attitudes, language levels, familiarity with the assessing criteria, the type of skill being assessed, and the possible presence of bias such as gender and friendship. One more problem is identified by Brown (1998 : 112) that subjectivity as the primary weakness of peer assessment needs to be resolved. Several students may either be too critical on themselves or too blustered.

Uneasiness while assessing friend's work; Participants felt uncomfortable having peer-read their own work. They reported that they felt being pressured and awkward too. Participants added that their peers were too critical. However, it was observed that assessing others' work gave them a good feel for their own work. On the contrary, participants were anxious of how their essays were evaluated by their peers:

"I felt uncomfortable when my essay was read and assessed by my friend." (Post-interview-5)

"I felt awkward while writing essay because I was worried that it will be assessed by my intelligent friends." (Post-interview-11)

"I feel awkward to judge friend's work because friends feel bad when comments and suggestions are provided for their essays. They think that we are acting like a teacher." (Post-interview-34)

Participants felt uncomfortable having peer-read their own work by their peer. They reported in the post interview that they felt being pressured and awkward too. Participants added that peers were too critical in assessing their essay. However, it was observed that assessing others work gave them a good feel of their own work. On the contrary, participants were anxious of how viciously their essays were evaluated by their peers. Discussions with regards to challenges in peer assessment so far being practiced by the participants were of mixed inferences.

Recommendations

According to the findings of this study, the following recommendations are suggested for the effective implementation of peer assessment in descriptive essay writing as follows:

1. Peer assessment could be used as one of the formative assessments if English teachers

create some more assessment occasions for the learners to conduct this method in writing classes.

2. It is mandatory for English teachers to spend adequate time discussing with the students the rationale for doing this assessment method because discussions can provide tremendous opportunities to engage students' thinking about learning and assessment. The amount of time used during training session for peer assessment could alter students' way of peer- assessment. For example, students can be fair in assessing their peers' work and they can also avoid feeling uneasy while doing peer assessment.

3. One significant recommendation is that when operating peer assessment in English writing classes, student -rubric must be created as a tool to understand the standards and criteria used in the rubric which are ultimately used in the essay writing.

4. Above all, students need to be trained with peer assessment activities with repeated practice and with substantial amount of time; if students are given enough training to using different peer assessment tools, students become aware of peer assessment. In the researcher's context, only two months was used for peer assessment with the participants. And the result yielded mixed inferences from the students' side in the questionnaires and interviews.

Further research on the same topic should be conducted for a longer period of time so as to highlight the development of participants' writing performance as well as to display the impact of peer assessment on learners' writing performance.

Further research may be carried out to study the effectiveness of peer assessment on students' writing skills in other subjects as well with more research samples. Peer assessment in descriptive essay writing can be implemented in different classes, in different schools with different levels of student ability to determine its

effectiveness. Research has shown that peer assessment functions as an effective means of formative assessment across all subjects. Azarnoosh's (2013) research on 'Peer Assessment in an EFL Context: attitudes and friendship biases. His research finding was that the peer assessment intervention led to the change of students' attitude to a positive perspective on peer assessment. While the learners expected the practice to be difficult, they found it not to be so; learners became assured that peer assessment was useful, motivating and interesting and they found it not to be boring.

Conclusion

The researcher validated the data mentioned above to answer the two research questions and found the following findings:

Ways students developed peer assessment

From the data analyses, it was found that the participants became the assessor of their own essay and their peers' as well. The participants worked collaboratively while developing peer assessment by cooperating with each other. They acknowledged one another's feedback and comments.

Knowledge gained from peer assessment

The study also revealed that peer assessment development helped them improve both their language input in writing essays and providing feedback. In addition, peer assessment helped the students "learn by doing." Some resulting experiences such as time management, self-directed learning and extensive reading were traced and mentioned during the interview with these participants.

Value of peer assessment

The findings for the second research question exposed the affective domain, both positive and negative. There are seven major themes: five positive effects and two negative

effects. The five positive effects of peer assessment were 1) participants' better understanding of the criteria, 2) work productivity, 3) inspiration, 4) empathy, and 5) motivation to work hard. On the

other hand, the two negative effects of peer assessment that emerged on the verge of this study were 1) difficulty in being objective and 2) uneasiness in assessing their peer's work.

References

- Azarnoosh, M. (2013). "Peer assessment in an EFL context: attitudes and friendship bias," **Language Testing in Asia**, 3(1):214.
- Beaver, C., & Beaver, S. (2011). "The Effect of Peer-Assessment on the Attitudes of Pre-Service Elementary and Middle School Teachers about Writing and Assessing Mathematics," **Issues in the Undergraduate Mathematics Preparation of School Teachers**. 5 : 14.
- Brown, S. (Ed.). (1998). **Peer assessment in practice**. Birmingham : SEDA.
- Cassidy, S. (2006). "Developing employability skills : Peer assessment in higher education," **Education+ training**. 48(7) : 508-517.
- Department of Curriculum and Research Department. (2014). **PP-XII English Framework**. Bhutan : Ministry of Education.
- Dollard, N., & Christensen, L. (1996). Constructive classroom management," **Focus on Exceptional Children**. 29(2) : 1-12.
- Gelb, I., & Whiting, R. (1993). **Academic American Encyclopedia**. Grolier, Danby, Connecticut.
- Gokhale, A.A. (1995). "Collaborative learning enhances critical thinking," **Journal of Educational Technology**.
- Gooden-Jones, E. (2000). "Developing Writing Proficiency through Cooperative Learning Strategies in Limited Proficient College Students," **Dissertation Abstracts International**.
- Lundstrom, K., & Baker, W. (2009). To give is better than to receive: The benefits of peer review to the reviewer's own writing," **Journal of second language writing**. 18(1) : 30-43.
- McLaughlin, P., & Simpson, N. (2004). "Peer assessment in first Year University : How the students feel," **Studies in Educational Evaluation**. 30(2): 135-149.
- Min, H.T. (2006). "The effects of trained peer review on EFL students' revision types and writing quality," **Journal of second language writing**. 15(2) : 118-141.
- Sahin, S. (2008). "An application of peer assessment in higher education," **The Turkish Online Journal of Educational Technology**. 7(2) : 6.
- Sluijsmans, D. M., Brand-Gruwel, S., van Merriënboer, J. J., & Martens, R. L. (2004). "Training teachers in peer-assessment skills: effects on performance and perceptions," **Innovations in Education and Teaching International**. 41(1) : 59-78.
- Stefani, L.A. (1994). "Peer, self and tutor assessment: Relative reliabilities," **Studies in Higher Education**, 19(1) : 69-75.
- Watkins, C., Carnell, E., & Lodge, C. (2007). **Effective learning in classrooms**. Paul Chapman Educational.
- White, E. (2009). "Student perspectives of peer assessment for learning in a public speaking course," **Asian EFL Journal**. 33(1) : 1-36.

การศึกษาระบบการบริหารจัดการการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อสอนในระดับอุดมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของไทย

A Study of the Foreign Teacher Employment System of the Higher Education Institutes in Northeastern Thailand

พูนสุข จันทศิลป์*

ปรมดี โทคาพล**

วิไลวรรณ โพนศิริ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิธีการเหตุผลและ ปัญหาในการกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติของแต่ละมหาวิทยาลัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย และ 2) เพื่อศึกษา แนวทางในการกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของอาจารย์ชาวต่างชาติ และกำหนด เงื่อนไขในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 17 แห่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย วิธีการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) และ การจัดอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Synthesis)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าจำนวนอาจารย์ชาวต่างชาติที่ปฏิบัติการสอน ณ ปัจจุบัน ในแต่ละ มหาวิทยาลัยมีจำนวนที่แตกต่างกัน ในการสรรหาอาจารย์ชาวต่างชาติ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ใช้การประกาศผ่านทางเว็บไซต์ และการคัดเลือกโดยการสัมภาษณ์ ในการบรรจุอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อเข้าทำงาน โดยเป็นการจ้างเป็นลูกจ้างชั่วคราว เป็นสัญญาปีต่อปี หรือ 6 เดือน ในคุณสมบัติปริญญาดัชนี ส่วนใหญ่ไม่มีการปรับขึ้นเงินเดือนให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ยกเว้นบางมหาวิทยาลัย มีการปรับเพิ่มเงินเดือนโดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของอธิการบดี ทั้งนี้มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินพฤติกรรม ด้าน ปัญหาในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติพบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับระบบการทำงานของมหาวิทยาลัย ปัญหาส่วนตัวของอาจารย์ชาวต่างชาติ ปัญหาเรื่องวุฒิการศึกษาของอาจารย์ชาวต่างชาติ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและปัญหาด้านอื่น ๆ ที่พบ คือ

วัฒนธรรมการทำงานที่แตกต่างกัน และปัญหาในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ผลจากการวิจัยพบว่า มีการเสนอแนวทางในการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ สามแนวทาง คือ 1) หนึ่งการจัดตั้งศูนย์การจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ 2) การให้ สกอ.จัดทำฐานข้อมูลรายชื่ออาจารย์ชาวต่างชาติที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและมีการตรวจสอบคุณสมบัติ 3) เสนอให้มีการการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายในการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ หรือ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ เป็นต้น

ABSTRACT

The study aimed to (1) study the method, reasons and problems to regulate the criteria and conditions for employing foreign teachers in higher education institutes in Northeastern Thailand, and (2) study guidelines to determine standard characteristics of the foreign teachers and set conditions for hiring foreign teachers to be used in a standardized description. The samples were 17 key informants of 17 public higher education institutes in Northeastern Thailand. Research methods used were Semi-structured Interviews and Focus Group Discussions. The obtained data were described using Content Analysis and Content Synthesis techniques.

The findings of the first research question demonstrated that the number of foreign teachers who are currently teaching at universities varied. In recruiting foreign teachers, most universities announced vacancies via their website and selected instructors from interviews, after which

* อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

*** อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

they started employment as 1-year or 6-month contract teachers based on their bachelor degrees. A salary increase for foreign teachers was not in the policy of most universities; however, some universities did increase salaries under the rector's discretion. The evaluation system was operational for work performance, learning, teaching, and behavioral assessment. The problems of hiring foreign teachers showed that most universities encountered problems with the system of the university, privacy issues, issues of educational background, issues of teaching and learning, issues of different work cultures, and difficulties in coordination with outside agencies.

The findings of the second research question revealed that three approaches in hiring foreign teachers were suggested: 1) the establishment of a center for hiring foreign teachers, 2) the creation of a database of names of foreign teachers who meet the standards and qualifications requirement (responsibility of the Office of the Higher Education Commission) and 3) the development of academic cooperation with both domestic universities and those abroad in order to create a network of hiring foreign teachers and academic development.

คำสำคัญ : อาจารย์ชาวต่างชาติ, ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

Keywords: *Foreign Teacher, Key Informant*

บทนำ

ปัจจุบันมนุษย์สามารถรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จากทั่วโลกได้ในเวลารวดเร็ว เนื่องจากมีวิธีการสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็ว โดยเชื่อกันว่ายิ่งมนุษย์ในสังคมใด รู้ข้อมูลได้รวดเร็วและมากเท่าไรยิ่งทำให้เกิดความได้เปรียบมากขึ้นเท่านั้น และการที่จะเป็นผู้บริโภคข้อมูลที่มีประสิทธิภาพนั้น ความรู้ในเรื่องของภาษามากกว่าภาษาแม่ย่อมเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเข้าถึงข้อมูลที่มาจากนานาประเทศมากขึ้น ดังนั้น การเตรียมความพร้อมบุคลากรในเรื่องของภาษาจึงเป็นนโยบายส่วนหนึ่งของภาครัฐฯ โดยจะเน้นไปที่การจัดการเรียนการสอนภาษาในสถาบันการศึกษาเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการประกันคุณภาพ

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา หรือ การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก (Internationalization) คือ การจัดให้มีอาจารย์ชาวต่างชาติ สอนในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะวิชาภาษาต่างประเทศเท่านั้นเช่น วิทยาศาสตร์ วิชาเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยและกระทรวงศึกษาธิการเองไม่เคยมีนโยบายบังคับให้มีการจ้างชาวต่างชาติเข้ามาทำงานในสถาบันการศึกษาของไทย แต่ปัจจุบัน มีการจ้างบุคลากรจากต่างประเทศเพื่อเข้ามาทำงานในสถาบันการศึกษาทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชนจำนวนมาก ทั้งในส่วนของการเป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาโดยตรงหรือ อาจารย์ที่สอนในภาควิชาต่าง ๆ นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย หรือ แม้กระทั่ง ที่ปรึกษาในโครงการต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับต่างประเทศของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ ส่วนหนึ่งเกิดจากความต้องการของผู้ปกครองเองที่ต้องการให้มีอาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษาเป็นผู้สอนวิชาเหล่านี้โดยตรง เพราะเชื่อว่าการเรียนภาษา กับเจ้าของภาษาโดยตรงน่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี นอกจากนั้นยังพบว่า ความต้องการเป็นสถาบันการศึกษาที่ได้มาตรฐาน และมีความเป็นนานาชาติ (International) เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ นั้นต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับกันข้อหนึ่ง คือ การที่ต้องมีจำนวนอาจารย์ที่เป็นชาวต่างชาติ มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน หรือการที่ต้องสร้างหลักสูตรนานาชาติ ทำให้จำเป็นต้องจ้าง ชาวต่างชาติเพื่อเข้ามาทำงาน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว

ปัญหาที่ตามมาจากการพยายามที่จะเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับ ทำให้มีมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษางานแห่งจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติที่ไม่มีคุณภาพและจ่ายค่าจ้างที่ต่ำ เพื่อให้ตัวเองสามารถจัดอยู่ในกลุ่ม มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก (World Class University) ได้นอกจากนั้น มาตรฐานในการจ้างอาจารย์หรือบุคลากรจากต่างชาติ ที่แตกต่างกันของแต่ละมหาวิทยาลัย หรือ แต่ละสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอัตราค่าจ้าง สวัสดิการ หรือ การอำนวยความสะดวกในรูปแบบอื่น ทำให้ มีการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน อยู่บ่อย ๆ (Interview at The Ministry of Education, 2007) และจากงานวิจัยเรื่อง อาจารย์ชาวต่างประเทศ: องค์ประกอบสำคัญของการประกันคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยรองศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล เสนะวงศ์ พบว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่มีการดำเนินงานให้มีกลไก

ควบคุม ตรวจสอบและประเมินงานตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพ อาจารย์ตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด แต่การดำเนินการตามกลไกดังกล่าวกับอาจารย์ชาวต่างประเทศยังไม่เป็นระบบ นอกจากนั้น จากการสัมภาษณ์ กระทรวงศึกษาธิการของไทยในเรื่องของการกำหนดมาตรฐานในการจ้างชาวต่างชาติเพื่อทำงานในสถาบันการศึกษาภายใต้การกำกับของรัฐ ของไทยนั้น พบว่า ปัจจุบัน รัฐบาลไทยยังไม่มี การกำหนดเกณฑ์การจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติที่เป็น มาตรฐานที่ใช้ร่วมกันทุกมหาวิทยาลัยหรือทุกสถาบัน การศึกษา ดังนั้น ในปัจจุบัน สถาบันการศึกษาของรัฐ ทุก ประเภท จึงต้องกำหนดเกณฑ์ หรือ เงื่อนไขการจ้างเองตาม ความเหมาะสม หรือความเป็นไปได้ของสถาบันแต่ละแห่ง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย เห็นว่า จากสภาพ สังคมโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันทำให้มองเห็นได้ว่าในด้านการจัด การศึกษาในประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา แนวโน้มของการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ เพื่อเข้ามาสอนในมหาวิทยาลัย ที่มีมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้น หมายถึงปัญหาที่กล่าวไว้ข้างต้นก็ย่อมมากขึ้น อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าตราบใดยังไม่มีการกำหนดเกณฑ์การจ้าง อาจารย์ชาวต่างชาติที่เป็นมาตรฐานที่ใช้ร่วมกันสำหรับแต่ ละมหาวิทยาลัยดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจ ที่จะศึกษาวิธีการ เหตุผลและปัญหาในการกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขในการ จ้างอาจารย์ชาวต่างชาติของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อเป็น แนวทางในการสร้างมาตรฐานเดียวกันในการจ้างอาจารย์ ชาวต่างชาติเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพและไม่ก่อปัญหา แก่องค์กร และประเทศชาติ รวมทั้งเพื่อลดปัญหาการลา ออกของอาจารย์ชาวต่างชาติเนื่องจากความแตกต่างของแต่ละ มหาวิทยาลัย ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 17 แห่ง โดยรูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจโดยเก็บข้อมูล ในลักษณะการ สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยสัมภาษณ์จาก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) และการจัดอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อ หาแนวทางในการกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของอาจารย์ ชาวต่างชาติ และกำหนด เงื่อนไขในการจ้างอาจารย์ ชาวต่างชาติ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการ เหตุผลและ ปัญหาในการ กำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ

ของแต่ละมหาวิทยาลัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ ไทย

2. เพื่อศึกษา แนวทางในการจัดจ้างชาวต่างชาติ และกำหนด เงื่อนไขในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ เพื่อใช้ เป็นมาตรฐานเดียวกัน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัย การศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการ การจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อสอนในระดับ อุดมศึกษา ของรัฐในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ผู้วิจัยได้ใช้ วิธีการศึกษาโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร (Documentary Research)

เป็นการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จากเอกสาร ตำรา อินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการดำเนินงานวิจัย

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Research) เป็น

การศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) และการจัดการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ ศึกษาครั้งนี้คือ มหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 17 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในเขต ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยโดยแบ่งเป็นกลุ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 12 แห่ง และ มหาวิทยาลัยอื่น ๆ อีก 5 แห่ง ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 7) มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 8) มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์ 9) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 10) มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด 11) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ 12) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 13) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 14) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 15) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี 16) มหาวิทยาลัยอุบลฯ และ 17) มหาวิทยาลัย นครพนม โดยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 17 คน แบ่งเป็น เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ จำนวน 7 คน จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัย นครพนม และมหาวิทยาลัยอุบลฯ อาจารย์ผู้ดูแลอาจารย์ ชาวต่างชาติจำนวน 8 คน จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏ

อุดรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเจ้าหน้าที่กองการเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลอาจารย์ชาวต่างชาติจำนวน 2 คน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

เครื่องมือในการวิจัย

เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ทีมผู้วิจัย ได้ใช้ แบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งสร้างโดยทีมผู้วิจัยหลังจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านประเมินเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล โดยคำถามทั้งหมด เป็นคำถามแบบเติมคำในช่องว่าง และแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 5 ข้อคำถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาจารย์ต่างชาติ ที่ปัจจุบันกำลังทำงานที่สถาบันแห่งนั้น ทั้งหมด 3 ข้อคำถาม

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดที่เป็นข้อมูล เกี่ยวกับรูปแบบการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ จำนวน 3 ข้อคำถามตั้ง โดยแต่ละข้อจะมีหัวข้อย่อยหลายข้อตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามงานวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจโดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Data) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 17 คนจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 17 แห่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ จำนวน 7 คน อาจารย์ผู้ดูแลอาจารย์ชาวต่างชาติจำนวน 8 คน และเจ้าหน้าที่กองการเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลอาจารย์ชาวต่างชาติจำนวน 2 คน ทั้งนี้การเก็บข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 2 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูล เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล วิธีการ เหตุผลและ ในการกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ และ ปัญหาของแต่ละมหาวิทยาลัยในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติจาก การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ของแต่ละมหาวิทยาลัย

ระยะที่ 2 ในการเก็บข้อมูลเพื่อ หาแนวทาง และการกำหนดเงื่อนไขในการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ ผู้วิจัยได้ใช้วิธี การจัดการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการอภิปรายกลุ่มตามหัวข้อที่กำหนดมีจำนวน 20 คนโดยแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดส่งบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการ จัดหา จัดจ้างและดูแลอาจารย์ชาวต่างชาติ เพื่อเข้าร่วมในการอภิปรายกลุ่มตามหัวข้อดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการจัดการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้ใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Synthesis)

สรุปผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า จำนวนอาจารย์ชาวต่างชาติที่ปฏิบัติการสอน ณ ปัจจุบัน ในแต่ละ มหาวิทยาลัยมีจำนวนที่แตกต่างกัน ทั้งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น จำนวนของนักศึกษา ความจำเป็นในการใช้อาจารย์ชาวต่างชาติ และพื้นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ชาวต่างชาติส่วนมากถูกจ้างมาสอนในส่วนของรายวิชาทางภาษา ทั้งนี้พบว่าสัญชาติของอาจารย์ค่อนข้างหลากหลาย ในการจัดหาอาจารย์ชาวต่างชาติมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มอบหมายให้ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ เป็นผู้ดำเนินการจัดหาอาจารย์ชาวต่างชาติ รองลงมาคือ สาขาภาษาต่างประเทศ และคณะที่รับผิดชอบดูแลโดยตรง เป็นผู้จัดหา และมีส่วนน้อยที่ฝ่ายเจ้าหน้าที่ทรัพยากรบุคคล และผู้บริหารจัดหา

ในการสรรหาอาจารย์ชาวต่างชาติ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ใช้วิธีการที่หลากหลายในการ ประกาศรับสมัครอาจารย์ชาวต่างชาติ ทั้งนี้วิธีการส่วนใหญ่ ที่ใช้ในการหาอาจารย์ชาวต่างชาติคือ การประกาศผ่าน ทางเว็บไซต์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นวิธีการที่ สะดวก รวดเร็ว สามารถกระจายข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง นอกจากนั้นแล้ว การประกาศผ่านหนังสือพิมพ์ หรือประกาศผ่านทางกองบริการงานบุคคลของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ การบอกกันปากต่อปาก การแนะนำจากคนรู้จักการประสานกับหน่วยงานที่สามารถจัดหาอาจารย์ชาวต่างชาติได้และ การสร้างโครงการความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ก็เป็นช่องทางหนึ่งในการสรรหาอาจารย์ชาวต่างชาติ

ในการคัดเลือกอาจารย์ชาวต่างชาติ พบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เลือกใช้วิธีการคัดเลือกอาจารย์ชาวต่างชาติโดยใช้วิธีการที่ไม่แตกต่างกันมากนัก นั่นคือวิธีการสัมภาษณ์ ทั้งนี้อาจมีความแตกต่างโดยมีเงื่อนไขเพิ่มเติมอื่น ๆ เช่น ใช้วิธีการสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียว ใช้วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติจากเอกสารใบสมัครก่อน และเรียกสัมภาษณ์เฉพาะคนที่มีคุณสมบัติตามต้องการ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ร่วมกับการทดลองงาน มีเพียงมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวที่ใช้วิธีคัดเลือกอาจารย์ชาวต่างชาติโดยผ่านขั้นตอนการคัดเลือกและอยู่ภายใต้เงื่อนไขเดียวกับอาจารย์คนไทย

ในการบรรจุอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อเข้าทำงานมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จ้างโดยเป็นการจ้างเป็นลูกจ้างชั่วคราว เป็นสัญญาปีต่อปี หรือ 6 เดือน โดยการบรรจุอาจเกิดขึ้นโดยไม่มีการทดลองงาน หรือให้มีการทดลองงานก่อนจะทำสัญญา บางมหาวิทยาลัยมีการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติในสองรูปแบบ คือ เป็นพนักงาน และเป็นอาจารย์ตามสัญญาจ้าง ในส่วนของการประเมินอาจารย์ชาวต่างชาติ พบว่าไม่มีการระบุไว้ชัดเจน หรือมีการประเมินอาจารย์ชาวต่างชาติทุกภาคการศึกษา แต่ไม่มีการระบุเกณฑ์การประเมินและ ผู้ดูแลอาจารย์ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์หรือ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชา ซึ่งจะทำหน้าที่ เช่น เรื่องเอกสารต่าง ๆ แก้ปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือจากเรื่อง ของเอกสาร รวมทั้งเป็นตัวกลางประสานงานระหว่างอาจารย์ต่างชาติ และหน่วยงานอื่น ๆ อัตราเงินเดือนสำหรับจ้างชาวต่างชาติพบว่า จะแยกตามรูปแบบการจ้าง ถ้าเป็นครูตามสัญญาจ้างจะใช้ตามเกณฑ์ของ สกอ. แต่ถ้าเป็นอาสาสมัครจะมีการตั้งอัตราเงินเดือนแตกต่างกันไป

ในเรื่องของวุฒิการศึกษาของอาจารย์ชาวต่างชาติพบว่า ขั้นต่ำคือ วุฒิปริญญาตรี อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของอายุ และคุณสมบัติอื่น ๆ ของอาจารย์ชาวต่างชาติ มีความแตกต่างกันบ้าง เช่น บางแห่งกำหนดอายุของอาจารย์ชาวต่างชาติ ในขณะที่บางแห่งไม่กำหนดอายุ แต่พิจารณาคุณสมบัติอื่น เช่น สาขาที่จบมาหรือต้องเรียนด้านการสอนภาษาอังกฤษมา หรือต้องอบรมด้านการสอนภาษาอังกฤษมา เป็นต้น

ในการขึ้นเงินเดือนของอาจารย์ชาวต่างชาติ พบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่มีการปรับขึ้นเงินเดือนให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติ แต่ก็มีบางมหาวิทยาลัย ปรับเพิ่มเงินเดือนให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติโดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ

ของอธิการบดี หรือ ให้โบนัส 1 เดือนเมื่อมีการทำงานครบ 1 ปี แทน

ในการพิจารณาต่อสัญญากับอาจารย์ชาวต่างชาติมหาวิทยาลัยเกือบส่วนใหญ่ใช้การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินการสอน หรือ การประเมินพฤติกรรม อย่างไรก็ตามในส่วนของผู้ประเมินอาจจะเป็นแตกต่างกัน เช่น โปรแกรมวิชาที่รับผิดชอบและหรือนักศึกษาเป็นผู้ประเมิน ทั้งนี้พบว่าวิธีการในการประเมิน หรือเกณฑ์ การประเมินไม่ได้มีการกล่าวไว้อย่างชัดเจน ส่วนของภาระงานสอนของอาจารย์ชาวต่างชาติมีความแตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละมหาวิทยาลัย ยกตัวอย่างเช่น บางแห่งกำหนดภาระงานสอนของอาจารย์ชาวต่างชาติขั้นต่ำ 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือบางแห่งกำหนดภาระงานสอนของอาจารย์ชาวต่างชาติไม่เกิน 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามนอกเหนือจากภาระงานสอนตามปกติ พบว่าอาจารย์ชาวต่างชาติ จะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่อื่น ๆ อีกทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดหรือ ข้อตกลงของแต่ละมหาวิทยาลัย เช่น เป็น วิทยากร หรือเข้าร่วม ในกรณีที่มีกิจกรรม หรือการอบรมต่าง ๆ การทำวิจัยหรือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหมู่เรียน เป็นต้น แต่ก็มีบางมหาวิทยาลัย ที่อาจารย์ชาวต่างชาติไม่มีการงานอื่นนอกเหนือจากภาระงานสอนอย่างเดียว

ในส่วนของเงินพิเศษนอกเหนือจากเงินเดือนมหาวิทยาลัยก็จะมีการเพิ่มรายได้ให้อาจารย์ชาวต่างชาติแตกต่างกันไป เช่น จัดชั่วโมงสอนนักศึกษาภาคเสาร์-อาทิตย์ ทำวิจัย หรือทำผลงานทางวิชาการ หรือ เป็นวิทยากรในการจัดอบรม หรือ กิจกรรมพิเศษ ซึ่งจะมีค่าตอบแทนพิเศษให้ หรือมีเงินโบนัสให้ทุกสิ้นปี

ในส่วนของสวัสดิการสำหรับอาจารย์ชาวต่างชาติพบว่าอาจารย์ชาวต่างชาติที่จ้างจากงบประมาณของ สกอ. จะได้รับค่าที่พักเหมาจ่าย เดือนละ 8,000 บาท อย่างไรก็ตามอาจารย์ชาวต่างชาติที่จ้างโดยงบประมาณของมหาวิทยาลัย หรือ อาจารย์อาสาสมัครแต่ละมหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีสวัสดิการอื่นนอกเหนือจากเงินเดือนและเงินพิเศษแตกต่างกันไป เช่น จัดที่พักภายในมหาวิทยาลัยให้ จัดหายานพาหนะให้ ให้มีการทำประกันสังคม ประกันอุบัติเหตุ หรือ ประกันชีวิตให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ที่เป็นกลุ่มอาสาสมัคร หรือมีการอำนวยความสะดวกโดยการจัดการให้ ในกรณีที่อาจารย์ชาวต่างชาติต้องการไปซื้อของ(มหาวิทยาลัยไม่ได้อยู่ในเมือง) หรือ ไปท่องเที่ยว อนุญาตให้อาจารย์ชาวต่างชาติลาพักร้อนได้โดยไม่ต้องทำหนังสือถึงอธิการบดี มีสิทธิที่จะไปพักผ่อนต่างประเทศหรือ ต่างจังหวัดในโครงการ

ที่ภาคิวิชาจัดโดยที่ไม่ต้องออกเงินเหมือนอาจารย์ไทย เป็นต้น

ในด้านปัญหาในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ พบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับระบบการทำงานของสถาบัน/มหาลัย โดยพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติมีหลายหน่วยงาน แต่ไม่มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ รวมทั้งหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานไม่ชัดเจน ทำให้มีการโยนความรับผิดชอบในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ระบบขั้นตอนทางราชการ บางครั้งก็ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างอาจารย์ชาวต่างชาติและผู้ดำเนินงาน

ในส่วนของปัญหาส่วนตัวของอาจารย์ชาวต่างชาติ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้กล่าวถึงปัญหาส่วนตัวของอาจารย์ชาวต่างชาติหลายข้อที่ส่งผลการทำงานหรือองค์การ ยกตัวอย่างเช่นวัยของอาจารย์ชาวต่างชาติ วุฒิการศึกษา การเรียกร้องและการต่อรองสูง หรือกรณีมีปัญหาไม่ปรึกษากับผู้ดูแลโดยตรงแต่ข้ามไปหาผู้บริหารแทน ปัญหาเรื่องการตัดเกรด ปัญหาการลาออกบ่อย ปัญหาเรื่องของการแตกต่างทางวัฒนธรรม ขาดความตั้งใจในการทำงาน ปัญหาเรื่องคู่สาว ปัญหาการดื่มสุรา หรือปัญหาเรื่องการแต่งตัวของอาจารย์ชาวต่างชาติที่บางครั้งไม่เหมาะสม เป็นต้น

ปัญหาเรื่องวุฒิการศึกษาของอาจารย์ชาวต่างชาติ จากการศึกษาคพบว่า มีสองประเด็นคือไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบวุฒิการศึกษา และมีปัญหาเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของอาจารย์ชาวต่างชาติเนื่องจากไม่มีการตรวจสอบวุฒิการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทำให้บางครั้งเมื่อตรวจสอบย้อนหลังในกรณีที่พบปัญหา พบว่าผู้สมัครปลอมวุฒิการศึกษา อีกปัญหาที่พบค่อนข้างบ่อยคือ วุฒิการศึกษาไม่ตรงกับ สาขาที่ต้องการ เนื่องจากไม่มีทางเลือกมากนัก

ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์พบว่า ปัญหาส่วนมากคือ สอนไม่เป็น ขาดความหลากหลายหรือขาดเทคนิค ในการสอน หรือในบางครั้งสอนไม่ตรงกับคำอธิบายรายวิชา อีกปัญหาที่พบคืออาจารย์ชาวต่างชาติบางคนไม่เข้าใจธรรมชาติของเด็กไทย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ ส่งผลให้การเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็น และการตัดเกรดของอาจารย์ชาวต่างชาติในบางครั้งไม่มีมาตรฐาน รวมทั้งการออกข้อสอบหรือแบบทดสอบซึ่งบางครั้งไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่สอน ปัญหาอื่น ๆ ที่พบ คือวัฒนธรรมการทำงานที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด บางครั้งก็ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการทำงานระหว่างอาจารย์ชาวต่างชาติและคนไทย ใบสมัครส่งมาเยอะแต่ไม่มี

คุณภาพจำนวนอาจารย์ชาวต่างชาติไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ปัญหาในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก พบว่า มหาลัยส่วนใหญ่มีปัญหาในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่ต่อวิชาให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติ โดยปัญหาที่พบบ่อยที่สุดคือปัญหาในเรื่องเอกสาร ซึ่งพบว่ามีการปรับเปลี่ยนเอกสารที่ใช้ในการประกอบการต่อวิชาบ่อยครั้ง แต่ไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเป็นต้น ซึ่งปัญหานี้ทำให้ สร้างความสับสนให้กับฝ่ายดำเนินงานด้านเอกสารของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมทั้งเสียเวลาในกรณีที่ต้องไปติดต่อใหม่อีกครั้ง นอกจากนี้ พบว่า ปัจจุบันมีการแบ่งโซนในการต่อวิชาชาวต่างชาติ ทำให้ต้องเดินทางไกลขึ้น อีกปัญหาคือ ไม่มีการ เชื่อมข้อมูลระหว่าง ต.ม. แต่ละแห่งพอไปติดต่อที่ใหม่ก็เหมือนเริ่มใหม่ ทำให้เสียเวลา

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ผลจากการวิจัยพบว่ามีการเสนอแนวทางในการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ สามแนวทาง คือ หนึ่งการจัดตั้งศูนย์การจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ โดยอาจจะกำหนดให้มหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมเป็นศูนย์กลางในการสรรหา แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์กลาง จะมีหน้าที่ในการจัดทำฐานข้อมูลของอาจารย์ชาวต่างชาติ ดังนั้นแต่ละมหาวิทยาลัยก็สามารถใช้ฐานข้อมูลอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อประกอบการสรรหา และคัดเลือกอาจารย์เพื่อเข้าปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย การมีศูนย์กลางในการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติจะช่วยเพิ่มทางเลือกในการสรรหาอาจารย์ชาวต่างชาติมากขึ้นในกลุ่มมหาวิทยาลัยที่อยู่ในพื้นที่ขาดแคลนวิธีที่สองคือ การให้ สกอ.จัดทำฐานข้อมูลรายชื่ออาจารย์ชาวต่างชาติที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและมีการตรวจสอบคุณสมบัติแล้ว เพื่อที่แต่ละมหาวิทยาลัยสามารถเข้าไปสรรหาและคัดเลือก อาจารย์ชาวต่างชาติที่มีคุณสมบัติตามความต้องการของแต่ละมหาวิทยาลัย และสาม ได้มีการเสนอให้มีการการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายในการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ หรือ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ โดยอาจเริ่มต้นจากในกลุ่มมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการรับสมัคร ข้อมูลการกระทำคามผิดของอาจารย์ชาวต่างชาติ ประวัติส่วนตัว อุปนิสัย การปฏิบัติตัวทั้งภายในมหาวิทยาลัย และภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นต้น

เกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกอาจารย์ชาวต่างชาติ ได้มีการเสนอว่า ควรใช้เกณฑ์มาตรฐานเหมือนกับการจัดสอบพนักงานมหาวิทยาลัย และจัดให้มีคณะกรรมการดูแลการสอบ ประกอบกับการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเป็นระบบ โดยการสอบคัดเลือกจะประกอบด้วย 3 ตอน คือ มีการ สอบข้อเขียนในเบื้องต้น หลังจากนั้นก็เป็น การสอบสัมภาษณ์และสุดท้ายการสอบปฏิบัติ (การสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง) ทั้งนี้เมื่อผ่านกระบวนการทั้ง 3 รูปแบบแล้ว อาจารย์ชาวต่างชาติที่ผ่านการคัดเลือก ควรจะได้รับการปฐมนิเทศเกี่ยวกับการทำงานเบื้องต้น เพื่อที่จะให้อาจารย์ชาวต่างชาติที่มาจากหลากหลายประเทศ ได้ทำความรู้จักเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตัว และวัฒนธรรมองค์กร หลังจากนั้นก็จะถูกส่งไปปฏิบัติงานตามต้นสังกัด สำหรับเกณฑ์การบรรจุแต่งตั้งอาจารย์ชาวต่างชาติ ได้มีการเสนอว่าควรทำเป็นสัญญาจ้างปีต่อปี หลังจากผ่านการทดลองงาน 1 ภาคเรียน และการตรวจสอบในเรื่องการกระทำความผิดวินัย ทั้งภายใน-ภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงการพิจารณาภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนประกอบ

ผู้ดูแลรับผิดชอบอาจารย์ชาวต่างชาติ ควรเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ชาวต่างชาติโดยตรง โดยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของแต่ละมหาวิทยาลัยอย่างไรก็ตามควรมีการกำหนดภาระงานให้ชัดเจน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของอัตราค่าจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติได้มีการเสนอว่า ควรเป็นอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด คือ 25,000 บาท และเพิ่มในส่วนค่าเช่าบ้าน 8,000 บาท เพื่อดึงดูดและสร้างแรงจูงใจอาจารย์ชาวต่างชาติให้มาทำงาน และเมื่อผ่านการทดลองงานมหาวิทยาลัยควรออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าวิชา และค่าใบอนุญาตการทำงานให้ด้วย (Work Permit) นอกจากนี้ยังพบว่า มหาวิทยาลัยส่วนมากโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยขนาดเล็กมักมีงบประมาณที่จำกัดในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติ ทำให้มีทางเลือกในการจ้างไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนมัธยมที่มีการเก็บเงินพิเศษในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติทำให้มีโอกาสในการเลือกมากกว่า ดังนั้น ควรมีการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นค่าตอบแทน โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่อยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัด ควรเพิ่มค่าเบี้ยกันกันดาร มีสวัสดิการเรื่องบ้านพัก พาหนะในการเดินทาง เพื่อดึงดูดและสร้างแรงจูงใจให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติในการตัดสินใจเข้ามาสมัครทำงาน

ในเรื่องของอายุ และวุฒิการศึกษาของอาจารย์ชาวต่างชาติ ได้มีการเสนอว่า เกณฑ์การรับสมัครอาจารย์

ชาวต่างชาติควรอยู่ในช่วงอายุ 25-55 ปี เนื่องจากเป็นช่วงที่อาจารย์มีวุฒิภาวะที่และมีสภาพที่เหมาะสมในการสอนสำหรับวุฒิการศึกษาอย่างน้อยควรสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงาน ถ้าเป็นอาจารย์ที่มาสอนทางด้านภาษาอังกฤษ ควรมีประกาศนียบัตรการสอนภาษาอังกฤษ และควรเป็นอาจารย์เจ้าของภาษา (Native Speaker of English) หรือใช้ข้อกำหนดตามที่กรมบัญชีกลางกำหนดเพื่อไม่ให้ขัดกับระเบียบ ตามเกณฑ์การจ้างในแต่ละมหาวิทยาลัยในงบประมาณดิน ซึ่งบางครั้งมหาวิทยาลัยสามารถจ้างได้เลย (อายุไม่เกิน 60 ปี) หากอายุเกิน 60 ปี ถ้าจะจ้างสูงกว่าอัตราขั้นต่ำก็เสนอไปยังกรมบัญชีกลางตามระเบียบ เป็นต้น

ในการพิจารณาการขึ้นเงินเดือน ได้มีการเสนอว่า ควรมีการเพิ่มเงินเดือนให้อาจารย์ชาวต่างชาติ โดยมีการพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินการขึ้น เงินเดือนเหมือนกับอาจารย์ชาวไทย และ ในการพิจารณาต่อสัญญาจ้าง ควรมีการพิจารณาตามผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ชาวต่างชาติแต่ละท่าน ทั้งในด้านการสอนและ ภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน โดยอาจมีการกำหนดกรอบภาระงานของอาจารย์ชาวต่างชาติไว้ให้ชัดเจนหรือหากไม่มีการเพิ่มเงินเดือนก็ควรมีแนวทางการเพิ่มโดยอาศัยผลจากการประเมิน ประกอบกับมีสวัสดิการอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อดึงดูดความสนใจให้อาจารย์ชาวต่างชาติสนใจเข้ามาทำงาน

ภาระงานสอน ได้มีการเสนอว่า ควรอยู่ประมาณ 15 คาบ/สัปดาห์ และมีการให้บริการวิชาการด้วย และในช่วงที่ไม่มีการจัดการเรียนการสอน ควรให้อาจารย์ชาวต่างชาติเป็นวิทยากรด้านภาษาต่างประเทศให้ความรู้กับบุคลากร นักศึกษา และผู้ที่สนใจ นอกจากนั้นควรกำหนดภาระงานที่ต้องทำ และภาระงานที่เป็นทางเลือกให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความชัดเจน ซึ่งจะทำให้อาจารย์ชาวต่างชาติมีผลงานประกอบการต่อสัญญาจ้าง

เงินพิเศษนอกเหนือจากเงินเดือน ได้มีการเสนอว่า ควรมีการจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมในกรณีที่มีภาระงานสอนเกินที่กำหนดไว้ และในกรณีที่หน่วยงานจัดให้อาจารย์ชาวต่างชาติเป็นวิทยากรพิเศษ

ในประเด็น เรื่องวุฒิการศึกษาของอาจารย์ชาวต่างชาติไม่ตรงกับความต้องการของแต่ละมหาวิทยาลัย ได้มีการเสนอวิธีแก้ไขคือ ควรมีระบบการตรวจสอบประวัติอาจารย์ชาวต่างชาติที่สมัครในแต่ละมหาวิทยาลัยอย่างละเอียด ทั้งประวัติส่วนตัว หนี้สิน โรคประจำตัว สุขภาพจิต ประวัติอาชญากรรม รวมทั้งสอบถามไปยังต้นสังกัดที่อาจารย์ชาวต่างชาติย้ายมา เป็นต้น

ในการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ได้มีการเสนอว่าควรจัดให้มีครูที่เลี้ยงดูและแนะนำในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการตัดเกรดและวิธีการตัดเกรดเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันกับของมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ชาวต่างชาติทำงานอยู่

เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเอกสารที่ต้องจัดเตรียม ความสับสนในช่วงเวลาการต่อเอกสาร ดังนั้นเพื่อให้อาจารย์ชาวต่างชาติ อาจารย์ที่เลี้ยง หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ผู้เข้าร่วมวิจัยได้เสนอว่า ควรจัดโครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการในการต่อวีซ่า การขอใบอนุญาตการทำงาน ตลอดจนกฎระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงาน

ด้านอื่น ๆ ที่มีการนำเสนอ คือ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร ควรมีห้องปฏิบัติงานสำหรับอาจารย์ชาวต่างชาติ เพื่อให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมพิเศษให้นักศึกษา การพูดคุยแลกเปลี่ยนในวันที่ไม่สอน เพราะส่วนใหญ่ที่เกิดปัญหาคืออาจารย์ชาวต่างชาติไม่มีห้องปฏิบัติงาน/สำนักงานที่เป็นสัดส่วนที่ชัดเจน

อย่างไรก็ตามปัญหาหนึ่งที่พบคือ เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นภาษาไทย เช่น คู่มือการติดต่อหน่วยงาน คู่มือการปฏิบัติงาน แบบการประเมินอาจารย์ชาวต่างชาติ ฯลฯ ดังนั้น มีการเสนอว่าควรมีผู้รับผิดชอบในการแปลเอกสารเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจจะจัดทำโดย สกอ. หรือ มอบหมายให้มหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมจัดทำ และนำไปใช้ร่วมกันในกลุ่มมหาวิทยาลัยที่เป็นเครือข่ายซึ่งจะช่วยลดภาระและปัญหา และทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อประสานงานมากขึ้น

สำหรับการตรวจสอบประวัติของอาจารย์ชาวต่างชาติ ได้เสนอให้มีช่องทางในการตรวจสอบประวัติการขึ้นบัญชีดำ ที่สามารถตรวจสอบได้โดยเป็นฐานข้อมูลกลาง อาจมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในกลุ่มมหาวิทยาลัย หรือแรงงานจังหวัด เพื่อที่จะได้ใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบในการคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมเข้ามาปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

ในการสรรหาอาจารย์ชาวต่างชาติ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ใช้วิธีการที่หลากหลายในการ ประกาศรับสมัคร

อาจารย์ชาวต่างชาติ สอดคล้องกับแนวคิดของ สโตนและเคนเดล (Stone & Kendall, 1956) กล่าวไว้ว่า การสรรหาที่มีประสิทธิภาพควรจะมีการใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่าง อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยพบว่าวิธีการส่วนใหญ่ ที่ใช้ในการสรรหาอาจารย์ชาวต่างชาติคือ การประกาศผ่าน ทางเว็บไซต์เนื่องจากเห็นว่าเป็นวิธีการที่ สะดวก รวดเร็ว สามารถกระจายข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นวิธีการสรรหาที่ไม่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของนักวิชาการหรือนักบริหารในอดีตทั้งนี้อาจเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่รวดเร็วและทันสมัยขึ้นทำให้หลายหน่วยงานมีการนำเอาเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเข้าใช้เนื่องจากสะดวก เข้าถึงง่าย และค่าใช้จ่ายไม่สูงนัก

ในการคัดเลือกอาจารย์ชาวต่างชาติ พบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เลือกใช้ วิธีการคัดเลือกอาจารย์ชาวต่างชาติโดยใช้วิธีการวิธีการสัมภาษณ์เป็นหลัก โดยไม่มีขั้นตอนในการกลั่นกรองอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคลากรของ ธงชัย สันติวงษ์ (2535) ที่กล่าวไว้ว่า เพื่อให้ได้บุคลากรที่ดีจะสนับสนุนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กรเป็นอย่างดี กระบวนการคัดเลือกที่ดีจึงเป็นสิ่งจำเป็น อย่างไรก็ตามการที่มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้การสัมภาษณ์เป็นหลักในการคัดเลือกอาจจะเนื่องจาก ความจำเป็นเร่งรีบในการใช้บุคลากร หรือการไม่มีทางเลือกมากนัก

ในการขึ้นเงินเดือนของอาจารย์ชาวต่างชาติ พบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่มีการปรับขึ้นเงินเดือนให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวถึงกระบวนการบำรุงรักษาพนักงานองค์กรว่าควรคำนึงถึง หลักการจูงใจซึ่งจำเป็นต้องให้สิทธิประโยชน์และความต้องการของพนักงานส่วนใหญ่ หรือการให้ผลตอบแทนแก่พนักงานปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรและพนักงาน

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินการสอน หรือ การประเมินพฤติกรรม ในการพิจารณาต่อสัญญากับอาจารย์ชาวต่างชาติ อย่างไรก็ตามในการประเมินพบว่าไม่มีการระบุไว้ชัดเจน ทั้งในเรื่องรูปแบบการประเมินเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรพิมล เสนะวงศ์ ที่พบว่า กลไกควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของอาจารย์ชาวต่างประเทศไม่เป็นระบบ ซึ่งส่งผลในเรื่องของคุณภาพของอาจารย์ชาวต่างชาติ

นอกจากนี้พบว่านอกเหนือจากเงินเดือน มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีการเพิ่มรายได้ให้หรือจัด

สวัสดิการอื่น ๆ ให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527) ซึ่งกล่าวไว้ว่าการที่บุคคลมีความสามัคคีและมีความตั้งใจในการทำงานในหน้าที่อย่างเต็มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การเกิดจากขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงานดังนั้นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จซึ่งสิ่งที่ต้องพิจารณาในการพิจารณาในการบำรุงขวัญและกำลังใจในการทำงาน คือ รายได้เพียงพอ สวัสดิการที่เหมาะสมและความภูมิใจในองค์การ ในด้านปัญหาในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติพบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับระบบการทำงานของสถาบัน/มหาลัย โดยพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติมีหลายหน่วยงาน แต่ไม่มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดของ ลูเธอร์ (Luther. 1937) ซึ่งกล่าวถึงองค์ประกอบหลักข้อหนึ่งของความสำเร็จขององค์การคือการประสานงานที่ดี (Co-coordinating) การทำงานที่ประสานงานร่วมกันเป็นอย่างดีของคนในองค์การ ถ้อยทีถ้อยอาศัย มีเป้าหมาย มีทิศทางและมีคุณค่าร่วมกันในการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากอุปสรรคในด้านการสื่อสารเนื่องจากบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างแตกฉานมีค่อนข้างน้อย รวมทั้งไม่มีการกำหนดกรอบที่ชัดเจนในการทำงานของแต่ละหน่วยงาน เป็นต้น

จากปัญหาส่วนตัวของอาจารย์ชาวต่างชาติที่พบสามารถแยกสาเหตุของปัญหาได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้ ปัญหาส่วนตัวของอาจารย์ชาวต่างชาติหลายข้อที่ส่งผลต่อการทำงานหรือองค์กร ยกตัวอย่างเช่นวัยของอาจารย์ชาวต่างชาติ วุฒิการศึกษา ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน การเรียกร้องและการต่อรองสูง หรือกรณีมีปัญหาไม่ปรึกษากับผู้ดูแลโดยตรงแต่ข้ามไปหาผู้บริหารแทน ปัญหาเรื่องการตัดเกรด ปัญหาการลาออกบ่อย ปัญหาเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรม ขาดความตั้งใจในการทำงาน ปัญหาเรื่องชู้สาว ปัญหาการดื่มสุรา หรือปัญหาเรื่องการ

แต่งตัวของอาจารย์ชาวต่างชาติที่บางครั้งไม่เหมาะสม เป็นต้น สอดคล้องกับ พรพิมล เสนะวงศ์ (2549) ที่กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของคุณภาพของอาจารย์ชาวต่างชาติ เบื้องต้นเกิดจาก อัตราค่าจ้างอาจารย์ชาวต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยทั้งนี้ จากความคิดเห็นของจากทั้งผู้บริหารสาขา/ภาควิชา และตัวอาจารย์ชาวต่างประเทศเอง ก็เห็นตรงกันว่า อัตราการจ้างอาจารย์ต่างประเทศเป็นอัตราที่ต่ำและ ไม่จูงใจให้ผู้ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์มาทำงานกับมหาวิทยาลัย รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ไม่จูงใจ ที่จะทำให้อาจารย์ชาวต่างประเทศ ทำงานกับมหาวิทยาลัยในระยะยาว

ปัญหาในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกพบว่า มหาลัยส่วนใหญ่มีปัญหาในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่ต่อวิชาให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ทั้งนี้ สอดคล้องกับการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ที่พบว่าผู้รับผิดชอบอาจารย์ชาวต่างชาติประสบปัญหาในการติดต่อประสานงานกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ในเรื่องของเอกสารที่ใช้ประกอบการต่อวิชาที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยโดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า สร้างความสับสนให้กับผู้ปฏิบัติงาน และเกิดความล่าช้าในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

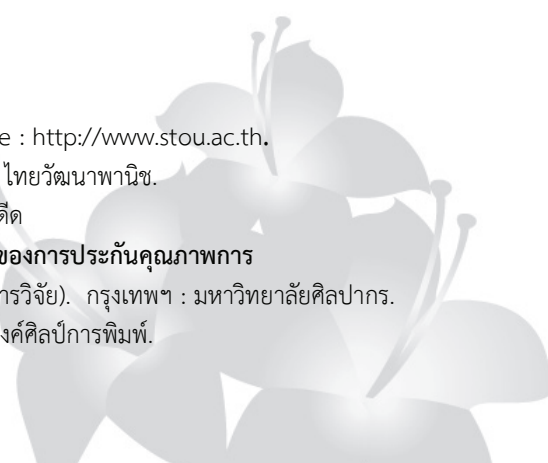
ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

1. การสร้างเครือข่ายผู้รับผิดชอบในการจัดจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติที่สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อใช้ในการสรรหาบุคลากรอาจารย์ชาวต่างชาติในร่วมกัน
3. ขอบเขตการวิจัย ควรครอบคลุมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแรงงานจังหวัด และสถาบันอุดมศึกษา และอาจารย์ชาวต่างชาติที่สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

รายการอ้างอิง

“ความสำคัญของการจัดการทรัพยากรมนุษย์”. (2014). (Online). Available : <http://www.stou.ac.th>.
ธงชัย สันติวงษ์. (2535ก). องค์การและบริหาร . พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีด
พรพิมล เสนะวงศ์. (2549). อาจารย์ชาวต่างประเทศ : องค์ประกอบสำคัญของการประกันคุณภาพการ

เรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2527). หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : องค์กรศิลปการพิมพ์.

Gulick, L. (1937). **หลักการและแนวคิดของ POSDCoRB.** (Online). Available : <http://adisony.blogspot.com/2012/10/luther-gulick.html#/2012/10/luther-gulick.html>

“Interview at The Ministry of Education”. (2007). (Online). Available :<http://seetefl.com/interview-thai-ministry-of-education/>.

Stone, H.C., & Kendell, W.D. (1956). **Effectives Selection Procedures.** New York : Prentice-Hall.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

Factors Affecting Sharing on Social Media

ปรภากรณ์ รัตนโน*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมกับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 1-3 ชั่วโมง มากที่สุด โดยเครื่องมือที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คือ โทรศัพท์มือถือ Smartphone ซึ่งวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งปันข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ มากที่สุด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการแบ่งปันผ่าน Facebook ในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการแบ่งปันในระดับปานกลาง โดยมีพฤติกรรมการแบ่งปันภาพ ในระดับมาก

ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยี ด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านสารสนเทศ ด้านความคาดหวังผลทางสังคม และด้านความสุขจากการแบ่งปัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่นเดียวกับกับปัจจัยแวดล้อมด้านกลุ่มอ้างอิงทางสังคม บริบททางสังคม และลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ก็มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์เช่นกัน ทั้งนี้ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คือ การรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยี และความคาดหวังผลทางสังคม ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คือ กลุ่มอ้างอิงทางสังคม และลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคม และปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the relationship between personal factors and environmental factors towards sharing behavior in online social media and to study personal factors and environmental factors which influence sharing online. The research adopted the survey approach by using a questionnaire on the sample group, which included 400 students at Roi Et Rajabhat University. The results found most of the sample used online social media 1-3 hours per day via smartphone, and their objective was information sharing. Most of the sample shares on Facebook, and the sample's sharing online was at a medium level with image sharing at a high level.

Results indicated that the personal factors of technology self-efficacy, information self-efficacy, social outcome expectations and sharing enjoyment correlated with sharing online while environmental factors correlating with sharing included social reference group, social context and type of social media. The personal factors of technology self-efficacy and social outcome expectations were influential in sharing online, and the environmental factors of social reference group and type of social media were also influential in online sharing behavior. Moreover, results of this research found personal factors and environmental factors consist of social outcome expectations and that the type of social media is likewise influential in sharing through social media.

คำสำคัญ : พฤติกรรมการแบ่งปัน, สื่อสังคมออนไลน์, สื่อใหม่

Keywords : Sharing Behavior, Online Social Media, New Media

บทนำ

สื่อใหม่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้กลายเป็นปรากฏการณ์ของการเชื่อมต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลในโลกอินเทอร์เน็ต โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างชุมชนออนไลน์ซึ่งทำให้ผู้คนสามารถแลกเปลี่ยน แบ่งปันข้อมูล ตามประโยชน์ กิจกรรม หรือความสนใจเฉพาะเรื่อง Zocial Inc ได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสถิติและพฤติกรรมการใช้งาน Social Network ของไทยปี พ.ศ. 2557 ว่า ประเทศไทย ใช้ Facebook มากเป็นอันดับ 9 ของโลก โดยมีจำนวนผู้ใช้งานถึง 28 ล้านราย คิดเป็น 42% ของประชากรทั้งประเทศไทย รองลงมา คือการใช้ YouTube และ Instagram ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง ค่านิยมดิจิทัลกับพฤติกรรมด้านการสื่อสารออนไลน์ของเด็กและเยาวชนไทย เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชนไทย ลักษณะค่านิยมของเด็กและเยาวชนไทยในยุคดิจิทัล และความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมของเยาวชนยุคดิจิทัลกับพฤติกรรมเชิงประเด็นทางการสื่อสารผ่านสื่อสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 31.7 มีสมาร์ทโฟน (31.7%) สื่อออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างใช้เป็นหลัก คือ เฟซบุ๊ก (27.8%) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์คือ ใช้ทุกวัน (81.9%)

ในปัจจุบันนอกจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการสื่อสารในแง่หมู่ที่หลากหลายแล้ว ผู้ใช้ยังมีพฤติกรรมการส่งต่อข้อมูลข่าวสารเดิมซ้ำ ๆ ในปริมาณ รวดเร็ว โดยขาดการไตร่ตรอง ดังจะเห็นได้จาก เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ นพ.อำพล จินดาวัฒนะ (2558) กล่าวว่า คนไทยเป็นโรคโรคกลัวหลุดออกจากกลุ่ม (Fear of Missing out (FoMo) คือ ใช้โซเชียลคิดแค่ว่าอยากแชร์ให้คนอื่นรู้ว่าทำอะไร อยู่ที่ไหน เกิดอะไรขึ้นเป็นคนแรก ๆ หากไม่แชร์ก็จะหลุดออกจากสังคม คิดว่าตัวเองเฉย ตามไม่ทันกระแส จึงต้องสื่อสารตลอดเวลาทำให้กลั่นกรองข้อมูลน้อยลง จนลืมคำนึงไปว่าบางโพสต์ บางแชร์ไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน ทำหน้าที่เป็นทั้งช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เป็นพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น พื้นที่ในการนำเสนอตัวตน รวมถึงการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สังเกตเห็นได้จากการพฤติกรรมกรกด Like และ Share ที่สร้างปรากฏการณ์ทางสังคม เช่น การกด Like เพื่อบริจาคเงินการกุศล เพื่อสนับสนุนแนวคิด เพื่อส่งเสริมการขาย การกด Share เพื่อแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำเสนอเรื่องราวที่ตนเองสนใจ

เพื่อบอกต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าพฤติกรรมดังกล่าวอาจเกิดจากความตั้งใจและความคาดหวังผลที่แตกต่างกันไป เนื้อหาที่ผู้ใช้แบ่งปันนั้นอาจจะไม่ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือเผยแพร่เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นแต่เกิดเป็นการตอบสนองทางด้านการตลาด ทั้งนี้รวมถึงการตอบสนองความต้องการของตนเอง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์พบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาพฤติกรรม บทบาท และอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงการศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการประยุกต์ใช้ในการสื่อสารในแขนงต่าง ๆ ดังที่ได้ยกตัวอย่างไปข้างต้น ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าด้วยคุณลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดเสรีภาพด้านการเข้าถึงและการเผยแพร่เนื้อหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรม การแบ่งปันข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีปัจจัยใดที่เป็นตัวกำหนดให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว และพฤติกรรมนั้นมีลักษณะอย่างไร จึงนำมาสู่วัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยเรื่องนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมกับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ แบบวัดครั้งเดียว โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นจึงนำผลการเก็บข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปตามแนวทางของวัตถุประสงค์การวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 9,714 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณตามสูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% กลุ่มตัวอย่างเป็น

ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ชุด เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administration) แล้วนำผลการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปตามแนวทางของวัตถุประสงค์การวิจัย

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Questions) โดยมีการแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี สังกัด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ระยะเวลา เครื่องมือ วัตถุประสงค์ ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์และความบ่อยครั้งในการแบ่งปัน ประเภทของเนื้อหาและความบ่อยครั้งในการแบ่งปัน ประเภทของเนื้อหาและความบ่อยครั้งในการแบ่งปัน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 400 คน ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2558 ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการวัด คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแวดล้อม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์โดยแสดงการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) อธิบายข้อมูลลักษณะทางประชากร และพฤติกรรมการแบ่งปัน

2. สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's

Product Moment Correlation) และใช้สถิติทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Linear Regression)

สรุปผล

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยเชิงพรรณนา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ แบบวัดครั้งเดียว โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน แบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อสังคมออนไลน์ 1-3 ชั่วโมง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.5 เครื่องมือที่กลุ่มตัวอย่างใช้แบ่งปันข้อมูลข่าวสารมากที่สุดคือ โทรศัพท์มือถือ Smartphone คิดเป็นร้อยละ 79.8 รองลงมา คือ คอมพิวเตอร์แบบพกพา คิดเป็นร้อยละ 17.8 วัตถุประสงค์ในการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุดคือ เพื่อแบ่งปันข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ (Information Sharing) คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมา คือ เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึก (Emotional Sharing) คิดเป็นร้อยละ 31.2

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างพฤติกรรมการแบ่งปันผ่าน Facebook ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 รองลงมา คือ YouTube ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ตามมาด้วย Line ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 และ Twitter ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.85

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการแบ่งปันภาพ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 รองลงมา คือ คำคม/โพสต์ของบุคคลอื่น ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ตามมาด้วย ข่าวสาร ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 และ Listical (ข้อมูลการจัดลำดับ เช่น 10 อันดับดารายอดนิยม) ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19

โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยีในประเด็น สามารถใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารได้ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.04 รองลงมา คือ สามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อติดต่อสื่อสารได้ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ตามมาด้วย สามารถอัปโหลดข้อมูลข่าวสาร ภาพ วิดีโอ บนสื่อสังคมออนไลน์ได้ ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และสามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 น้อยที่สุด ทั้งนี้อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านสารสนเทศที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านความสามารถด้านสารสนเทศในประเด็น ความสามารถในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อแบ่งปัน บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 รองลงมา คือ ทราบข้อดี ข้อเสียของการแบ่งปันเนื้อหาแต่ละประเภทผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ตามมาด้วย สามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารก่อนแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และสามารถจัดการสารสนเทศประเภทต่าง ๆ บนสื่อสังคมออนไลน์ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 น้อยที่สุด ทั้งนี้อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังผลทางสังคมในประเด็นแบ่งปันข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์จะเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 รองลงมา คือ แบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์ท่านคาดหวังว่าจะได้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ตามมาด้วย แบ่งปันข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์จะทำให้สังคมจะตระหนักว่าเรื่องนั้นเป็นประเด็นที่สำคัญ ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และแบ่งปันข้อมูลข่าวสารเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ท่านคาดหวังว่าจะได้รับการชื่นชม และ แบ่งปันข้อมูลข่าวสารเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ท่านจะมีภาพลักษณ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 น้อยที่สุด ทั้งนี้อยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านความสุขจากการแบ่งปันที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความสุขที่ได้จากการแบ่งปันในประเด็น รู้สึกมีความสุขเมื่อได้แบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับ

บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 รองลงมา คือ รู้สึกยินดีเมื่อได้ช่วยเหลือบุคคลอื่นโดยการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ตามมาด้วย รู้สึกมีความสุขเมื่อได้แบ่งปันเรื่องราวที่ท่านสนใจ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และท่านได้รับความรู้สึกที่ไม่ดีจากประสบการณ์การแบ่งปันในเรื่องใด ท่านจะไม่กระทำแบบนั้นซ้ำอีก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 น้อยที่สุด ทั้งนี้อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมด้านกลุ่มอ้างอิงทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยแวดล้อมด้านกลุ่มอ้างอิงทางสังคมในประเด็นแบ่งปัน ข้อมูลข่าวสารจากบุคคลท่านเชื่อถือ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 รองลงมา คือ แบ่งปัน ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามมาด้วย แบ่งปันข้อมูลข่าวสารจากบุคคลที่ท่านรู้จักในชีวิตจริงเท่านั้น ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และแบ่งปันข้อมูลข่าวสารจากบุคคลที่มีชื่อเสียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 น้อยที่สุด ทั้งนี้อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมด้านบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยแวดล้อมด้านบริบททางสังคมในประเด็นแบ่งปันข้อมูล ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่สร้างสรรค์เพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าของสังคมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 รองลงมา คือ แบ่งปันข้อมูล ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ท่านจะพิจารณาถึงความเหมาะสมในสถานการณ์สังคมในขณะนั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ตามมาด้วย เลือกแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และ แบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในประเด็นที่สังคมให้ความสนใจในขณะนั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 น้อยที่สุด ทั้งนี้อยู่ในระดับมาก

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ในประเด็น ความสัมพันธ์ของเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์มีส่วนในการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารของท่านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.64 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ จำนวนของเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์มีผลต่อการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารของท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ประกอบด้วยสมมติฐานย่อย 4 ข้อ ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

1.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

1.3 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

1.4 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความสุขจากการแบ่งปันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ปัจจัยแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ประกอบด้วยสมมติฐานย่อย 3 ข้อ ดังนี้

2.1 ปัจจัยแวดล้อมด้านกลุ่มอ้างอิงทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

2.2 ปัจจัยแวดล้อมด้านบริบททางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

2.3 ปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านสารสนเทศส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 6 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความสุขจากการแบ่งปันส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 7 ปัจจัยแวดล้อมด้านกลุ่มอ้างอิงทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 8 ปัจจัยแวดล้อมด้านบริบททางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 9 ปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 10 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคมและปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจะไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงบวก ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงบวก ความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.1

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านสารสนเทศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงบวก ความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.2

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงบวก ความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.3

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความสุขจากการแบ่งปันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงบวก ความสัมพันธ์ระดับก่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.4

ปัจจัยแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดยความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงบวก ความสัมพันธ์ระดับก่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนแวดล้อมด้านกลุ่มอ้างอิงทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ความสัมพันธ์ระดับก่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.1

ปัจจัยส่วนแวดล้อมด้านบริบททางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ความสัมพันธ์ระดับก่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.2

ปัจจัยส่วนแวดล้อมด้านลักษณะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ความสัมพันธ์ระดับก่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.3

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีเพียงความคาดหวังผลทางสังคมและการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยีเท่านั้นที่มีอิทธิพลส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 และ 5 ปฏิเสธสมมติการวิจัยข้อที่ 4 (Sig .067) และ 6 (Sig .361)

ตัวแปรดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ร้อยละ 18.3 ซึ่งตัวแปรที่ส่งผลสูงสุด คือ ความคาดหวังผลทางสังคม ($\beta=.316$) รองลงมา คือ การรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยี ($\beta=.178$) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังผลทางสังคมมากจะมีพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังผลทางสังคมน้อย ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยีมากจะมีพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่ม

ตัวอย่างที่มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยีน้อยเช่นกัน

ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า มีกลุ่มอ้างอิงทางสังคมและลักษณะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์เท่านั้นที่มีอิทธิพลส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 และ 9 ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 (Sig .769)

ตัวแปรดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ร้อยละ 14.1 ซึ่งตัวแปรที่ส่งผลสูงสุด คือ กลุ่มอ้างอิงทางสังคม ($\beta=.235$) รองลงมา คือ ลักษณะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ ($\beta=.185$) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการคำนึงถึงกลุ่มอ้างอิงทางสังคมมากจะมีพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการคำนึงถึงกลุ่มอ้างอิงทางสังคมน้อย ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์มากจะมีพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์น้อยเช่นกัน

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคมและปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 10 ตัวแปรดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ร้อยละ 18.1 ซึ่งตัวแปรที่ส่งผลสูงสุด คือ ความคาดหวังผลทางสังคม ($\beta=.315$) รองลงมา คือ ลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ ($\beta=.172$) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังผลทางสังคมและมีลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์มากจะมีพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังผลทางสังคมและมีลักษณะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์การน้อย

อภิปรายผล

ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Bandura (1997) มี

ทัศนะว่า พฤติกรรม (Behavior หรือ B) ของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับ ปัจจัยหลักอีก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางปัญญา และปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ (Personal Factor หรือ P) และอิทธิพลของสภาพแวดล้อม (Environmental Influences) ในการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยเฉพาะการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารทั้งวัตถุประสงค์เพื่อการส่งต่อข้อมูลข่าวสารและการแสดงออกซึ่งอารมณ์ ดังนั้นพฤติกรรมการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างย่อมมีความสัมพันธ์กันทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม กล่าวคือ พฤติกรรมของมนุษย์เราจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อได้พิจารณาความสามารถของตน การศึกษาจากตัวอย่างแบบและแสดงพฤติกรรมออกมา

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจยิ่งพบว่า พฤติกรรมการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมอาจจะเนื่องมาจากความต้องการพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันความต้องการนั้นต้องพิจารณาภาวะทางสังคมและจิตใจควบคู่ไปด้วย รวมถึงเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์นั้น อาจจะมีปัจจัยมาจากการคาดหวังผลที่เกิดจากการใช้สื่อนั้นและผลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับสารหลังจากการพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการรับรู้ความสามารถทั้งด้านเทคโนโลยีและความคาดหวังผลทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองของกลุ่มตัวอย่างด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างต้องมีการรับรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี (Technology Self-efficacy) หมายถึงความสามารถของบุคคลในการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถของตนด้านเทคโนโลยีก็จะนำมาซึ่งพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ทั้งนี้การรับรู้ความสามารถทั้งตนเองมีความสัมพันธ์กับบุคคล คือ ถ้าบุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งสูง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นสูงด้วย ในขณะที่บุคคลที่มีการรับรู้

ความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำหรือไม่ทำ พฤติกรรมนั้นเลยก็ได้ ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถทั้งตนทั้งด้านเทคโนโลยีมากก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วย อย่างไรก็ตามการรับรู้ความสามารถทั้งตนนั้นอาจจะเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ประสบการณ์ความสำเร็จจากการกระทำ ประสบการณ์จากการสังเกตผู้อื่น ภาวะทางกายและอารมณ์ เป็นต้น พฤติกรรมการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างจากผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรม อาจจะเนื่องมาจากว่าบุคคลเลือกที่แสดงพฤติกรรมการแบ่งปันจากการคาดหวังผลของการกระทำนั้น โดยเฉพาะผลจากพฤติกรรมการแบ่งปันต่อตนเองและผู้อื่น เช่น เมื่อแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์ ท่านคาดหวังว่าจะได้เป็นที่รู้จักมากขึ้น เมื่อแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์ท่านคาดหวังว่าจะได้รับการจดจำ ซึ่งเป็นตอบสนองความต้องการของกลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจอีกด้วย กล่าวคือ ตัวผู้รับสารเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และเลือกรับเนื้อหาข่าวสารเพื่อสนองความต้องการของตนเอง โดยผู้รับสารจะเป็นผู้กระทำการแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองความพึงพอใจ และจะเป็นผู้เลือกสื่อ ซึ่งจะตระหนักว่า สื่อนั้นจะสนองความต้องการความสนใจและมีความเกี่ยวข้องมากเพียงพอ การใช้สื่อนั้น อยู่กับความพึงพอใจ ความต้องการ ความปรารถนา หรือแรงจูงใจของผู้รับสาร ซึ่งการศึกษาในแง่นี้มักทำการศึกษากับสื่อใหม่ (New Media) ที่เกิดขึ้น เพราะสื่อแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน ผู้รับสารแต่ละคนจะมีความคาดหวังและความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อแต่ละชนิดแตกต่างกันออกไป (ตวงพร เกตุสมบุญ. 2555) ดังนั้นพฤติกรรมการแบ่งปันจากปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังทางสังคมและความสุขที่เกิดจากการแบ่งปันนั้นล้วนเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมีเหตุและมีผลทั้งสิ้น

ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์กลุ่มอ้างอิงทางสังคมและลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มอ้างอิงทางสังคมความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กล่าวคือ กลุ่มอ้างอิงจะเป็นกลุ่มที่บุคคลต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ซึ่งกลุ่มนี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิดเห็น และค่านิยม พฤติกรรม ทั้งในระดับใกล้ชิด เช่น ครอบครัว

เพื่อน ระดับไกลออกไป เช่น บุคคลที่มีชื่อเสียง บุคคลมีความเชี่ยวชาญ บุคคลที่มีความน่าเชื่อถือในประเด็นในประเด็นหนึ่ง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1997) พฤติกรรมของบุคคลอาจเกิดจากประสบการณ์จากการสังเกตผู้อื่น การรับรู้ความสามารถของตนเองส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการเห็นตัวอย่างจากบุคคลอื่น การที่ได้เห็นบุคคลอื่นทำพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแล้วประสบความสำเร็จจะทำให้บุคคลคิดว่าตนเองก็มีความสามารถและทักษะเช่นเดียวกับบุคคลอื่น และน่าจะประสบความสำเร็จได้เช่นกัน อาจจะพิจารณาจากความคล้ายคลึงกันของความสามารถ ความคล้ายคลึงกันของคุณลักษณะของคุณลักษณะ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับเศรษฐกิจ และสังคม เชื้อชาติของตัวแบบ ซึ่งสามารถสรุปออกมาในลักษณะของกระบวนการทั้งกระบวนการสนใจ (Attention Process) กระบวนการจดจำ (Retention Process) กระบวนการทำตาม (Reproduction Process) กระบวนการแรงจูงใจ (Motivation Process) พฤติกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างนั้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการกระทำพฤติกรรมตามกลุ่มอ้างอิงทางสังคมทั้งจากบุคคลที่น่าเชื่อถือ บุคคลที่มีชื่อเสียง ทั้งนี้บุคคลที่รู้จักในชีวิตจริง โดยเฉพาะเพื่อนล้วนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจจะเกิดกระบวนการ 4 กระบวนการที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น คือ ความสนใจ การจดจำ การทำตาม และแรงจูงใจ

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคม และปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ร่วมกัน คือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านความคาดหวังผลทางสังคมและปัจจัยแวดล้อมด้านลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์

พฤติกรรมกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างเกิดจากความคาดหวังผลทางสังคม ดังที่ได้ปรากฏในผลการสำรวจของ UM Wave (2014) ได้แบ่งความต้องการทางสังคม (Social Needs) ออกเป็น 5 ประเภทด้วยกันคือ การเรียนรู้ (Learning) ความสัมพันธ์ (Relationship) ความบันเทิง (Diversion) ความก้าวหน้า (Progression) และการเป็นที่ยอมรับ (Recognition)

จากผลการวิจัยรวมถึงงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนั้นจะเห็นได้ว่านอกจากความคาดหวังผลทาง

สังคมแล้วลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ทั้งจำนวนของเพื่อน ลักษณะความสัมพันธ์ของเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์ก็ยังส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาตามทฤษฎีปัญญาทางสังคม คือ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือ เมื่อบุคคลเกิดความคาดหวังผลทางสังคมและคำนึงถึงหรือตระหนักถึงลักษณะของเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมซึ่งในงานวิจัยนี้เป็นการร่วมกันส่งผลหรือมีอิทธิพลในทางบวกอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kim, Lee & Elias (2015) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของแบ่งปันข้อมูลข่าวสารของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจและทฤษฎีปัญญาสังคม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมที่ร่วมกันส่งผล หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร คือ ความคาดหวังผลทางสังคมและลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ กล่าวคือ เมื่อผู้ใช้แบ่งปันข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์ที่มีลักษณะทางไกลก็จะมีผลทางสังคมสูงกว่าการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์ที่มีลักษณะใกล้ชิดในชีวิตจริง

นอกจากนี้ยังสามารถอธิบายผลที่เกิดขึ้นจากทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ Katz, Blumler & Gurevitch (1974) ได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้รับสารที่มีสถานะแวดล้อมทางสังคมและสถานะทางจิตใจแตกต่างกัน ทำให้ผู้รับสารมีความต้องการที่แตกต่างกันไป ซึ่งความต้องการที่ต่างกันนี้ก่อให้เกิดการคาดคะเนว่าสื่อ แต่ละประเภท จะตอบสนองความพอใจของตนต่างกัน ส่งผลให้มีลักษณะการใช้สื่อและมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อแตกต่างกัน มนุษย์เป็นผู้กำหนดความต้องการของตนเองจากความสนใจ แรงจูงใจที่เกิดขึ้นในกรณีต่าง ๆ กัน การใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลกับสังคม (Social Gratification) ซึ่งรับรู้จากข่าวสารเข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคล เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นเพื่อการชักจูงใจ เป็นต้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลนารี เสือโรจน์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสื่อสารของวัยรุ่นในพื้นที่สาธารณะบนเว็บไซต์ เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊กในฐานะสื่อกลางการสื่อสาร การสร้างสายสัมพันธ์ กล่าวคือในเฟซบุ๊กทุกคนในระบบถูกเชื่อมร้อยกันด้วยสายสัมพันธ์ที่เรียกว่า “เพื่อน” ซึ่งการสร้างสายสัมพันธ์แบบเพื่อนในเฟซบุ๊กสามารถเกิดขึ้น ขยายตัว และจบลงได้อย่างง่ายดาย

สะท้อนความเป็นตัวตนของบุคคลตามความเป็นจริง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กเป็นพื้นที่สะท้อนความเป็นตัวตนตามความเป็นจริงผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ประกอบสร้างสิ่งที่อยากเป็นและอยากให้คนอื่นรับรู้ โดยที่กลุ่มตัวอย่างมักสร้างข้อมูลแสดงตัวตนขึ้นมาใหม่ในพื้นที่แสดงประวัติส่วนตัวที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง และไม่สนใจว่าคนอื่นจะเชื่อถือข้อมูลดังกล่าวหรือไม่

อย่างไรก็ตามสำหรับปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรม การแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคลด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านสารสนเทศ ด้านความสุขจากการแบ่งปัน และปัจจัยแวดล้อม ด้านบริบททางสังคม จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าแม้ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การแบ่งปัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ แต่ปัจจัยดังกล่าวล้วนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ส่งผลในเชิงเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมนั้นโดยตรงก็ตาม ในส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรม การแบ่งปันนั้นอาจจะเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรม การใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นประจำ ดังนั้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในช่วงวัยนี้เป็นช่วงวัยที่มองกำลังมองหาคุณค่าของตัวเอง การนำเสนอตัวตน การคาดหวังผลทางสังคม ซึ่งความต้องการความคาดหวังที่เกิดขึ้นนั้นเกี่ยวข้องกับกลุ่มอ้างอิงทางสังคมและลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้การตระหนักถึงปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านสารสนเทศ ความสุขจากการแบ่งปัน รวมถึงบริบททางสังคมจึงเป็นปัจจัยที่ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรม การแบ่งปัน โดยสรุป คือ กลุ่มตัวอย่างจะกระทำพฤติกรรม การแบ่งปันจากการคำนึงถึงตนเองและความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นลำดับแรกในปัจจัยที่เห็นได้ชัดเจน คือ การรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านเทคโนโลยี ความคาดหวังผลทางสังคม กลุ่มอ้างอิงทางสังคม และลักษณะของกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อออนไลน์เป็นสื่อหลักในการใช้ชีวิตประจำวัน ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดสามารถใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการจัดการเนื้อหา (Content Management) ในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ การประสมพันธ์ของ

มหาวิทยาลัยเพื่อสอดคล้องกับพฤติกรรม การใช้สื่อของกลุ่มตัวอย่าง

2. จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรม การแบ่งปันข้อมูลข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างนั้นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลและกลุ่มอ้างอิงทางสังคมซึ่งผลจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์สามารถส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมทักษะด้านการรู้เท่าทันสื่อให้กับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจธรรมชาติและวิธีการใช้สื่อออนไลน์อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดเท่านั้นซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในปริมาณมาก อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัยในอนาคตเกี่ยวกับพฤติกรรม การแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในอนาคตยังมีกลุ่มผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่น่าสนใจ เช่น กลุ่มผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นกลุ่มผู้อพยพดิจิทัล (Digital Immigrant) หรือการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มดิจิทัลโดยกำเนิด (Digital Native) กับกลุ่มผู้อพยพดิจิทัล (Digital Immigrant)

2. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเกี่ยวกับพฤติกรรม การแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยศึกษาสื่อสังคมออนไลน์ในภาพรวม ทั้งนี้การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม การแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์สำหรับผู้วิจัยที่ต้องศึกษาในอนาคตสามารถเลือกศึกษาสื่อสังคมออนไลน์เฉพาะสื่อได้ เช่น Facebook YouTube Twitter เป็นต้น

3. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การแบ่งปันผ่านสื่อสังคมออนไลน์หลักสองปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การแบ่งปัน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแวดล้อมโดยใช้ทฤษฎี Social Cognitive เป็นทฤษฎีหลักในการศึกษาวิจัย ในการศึกษาในอนาคตสามารถจะนำปัจจัยและแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ มาใช้ในการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม เช่น การรู้เท่าทันสื่อ การแบ่งปันในภาวะวิกฤติ

4. งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเท่านั้น ดังนั้นการวิจัยในอนาคตสามารถใช้วิธี Mix Method เป็นการวิจัยทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่ออธิบายพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาลาแดง.
- กุลนารี เสือโรจน์. (2556). พฤติกรรมการสื่อสารของวัยรุ่นในพื้นที่สาธารณะบนเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://203.131.210.100/research/?p=182>.
- ดวงพร เกตุสมบุญ. (2555). การใช้อินเทอร์เน็ตกับบทบาทความเป็นแม่บ้าน. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย : กรณีศึกษา Facebook. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การบริหารเทคโนโลยี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภาสกร จิตรไคร์ครวญ. (2553). เทคโนโลยีของสื่อใหม่และการนำเสนอตัวตนต่อสังคมกับพฤติกรรมการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานะ ตริยาภิวัฒน์. (2554). จริยธรรมสื่อกับการใช้ Social Media. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.tja.or.th>.
- วิภา น้าลาภ. (2551). บทบาทของนิตยสารผู้หญิงแนวครอบครัวในการพัฒนาครอบครัว. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำพล จินดาวัฒน์. (2558). สุข.ชี้คนไทยป่วย "โรคกลัวหลุดออกจากกลุ่ม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.nationtv.tv/main/content/social/378472902/>
- Katz, E., Blumler, J. G., & Gurevitch, M. (1974). **Utilization of Mass Communication by the Individual.** Beverly Hills : Sage.
- Katz, E., Gurevitch, M., & Haas, H. (1973). "On the use of the Mass Media for Important Things," **American Sociological Review.** 38 : 164–181.
- Kim, J., Lee, C. & Elias, T. (2015). "Factors Affecting Information Sharing in Social Networking Sites Amongst University Students : Application of the Knowledge-Sharing Model to Social Networking Sites," **Online Information Review.** 39(3) : 290–309.

ผลกระทบของการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Effects of Communication Strategies Instruction by Using Task-based Learning for
Speaking Proficiency of Students majoring in English Education at
Roi Et Rajabhat University

อังษรินทร์ ทองปาน*

รัชฎาพร ศรีพิบูลย์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษก่อนและหลังการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษก่อนและหลังการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ได้นักศึกษาจำนวน 30 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการสอนจำนวน 8 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ 3) แบบสังเกตการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ t-test แบบจับคู่ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของใช้คำร้อยละและค่าความถี่ในการเปรียบเทียบการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษก่อนและหลังการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้และใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการหาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังจากได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดย

ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน มีการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง

3) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานอยู่ในระดับดีมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) compare English speaking proficiency of English majors before and after being taught communication strategies using task-based learning, 2) compare the use of communication strategies before and after being taught using task-based learning, and 3) explore students' opinions toward instruction using task-based learning.

The samples of this research consisted of the purposive sampling of a selected class of 30, English majors in the second semester of the 2015 academic year. The experiment lasted 8 weeks with 3 periods a week. The instruments for the experiment were 8 lesson plans, a speaking proficiency test, a set of communication strategies, an observation form, and a questionnaire. The data were analyzed by paired t-test, percentage, frequency, mean and standard deviation.

*,** อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

The findings were as follows:

1. The students' speaking proficiency after receiving communication strategy instruction using task-based learning was significantly higher than the proficiency before at the 0.05 level.

2. The students taught communication strategies using task-based learning used more communication strategies after the experiment than before the experiment.

3. The students' opinions toward communication strategy instruction using task-based learning were highly positive.

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน, การสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสาร, ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ

Keywords : Task-based Learning, Communication Strategies Instruction, Speaking Proficiency

บทนำ

ในสังคมปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์เกี่ยวกับชุมชนโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศสมาชิกที่ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี การวิจัย และมีการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารในการทำงานคือภาษาอังกฤษ (The Asean Charter. 2008 : 29) การพูดเป็นหนึ่งในทักษะหลักของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเป็นทักษะที่ผู้คนจากหลากหลายอาชีพใช้ในเวลาที่ต้องทำงานร่วมกัน (Bailey. 2005 : 2) สำหรับบุคคลที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับดีก็จะมีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันในเรื่องต่าง ๆ ตามสาขาวิชาที่ตนเองถนัดมากกว่าคนบุคคลอื่น (Graddol. 2006) เมื่อกล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น ภาษาอังกฤษได้รับการพิจารณาว่าเป็นภาษาต่างประเทศ นั่นก็คือภาษาอังกฤษได้รับการใช้ในการเรียนในห้องเรียนเท่านั้นซึ่งมีโอกาสดังกล่าวในชีวิตประจำวันน้อย

มาก (Brown. 2001) ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพูดภาษาอังกฤษของคนไทยและทำให้ความสามารถในการสื่อสารด้วยประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงออกแบบการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้ภาระงานเพื่อศึกษาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษและการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เนื่องจากกลยุทธ์ด้านการสื่อสาร คือ การใช้กลยุทธ์ในการสื่อสาร (Communication Strategies) แบบใช้คำพูดและแบบไม่ใช้คำพูด มาแก้ไขความล้มเหลวในการสื่อสารซึ่งมีผลมาจากการที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดพูดในสิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่รู้จักมาก่อน หรือการขาดความรู้ทางภาษา (Dörnyei & Thurrell. 1992 : 17) โดยการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสอนพูดแบบเน้นภาระงานโดยมีการแทรกการสอนกลยุทธ์ในการสื่อสารอยู่ภายใต้เทคนิคดังกล่าว ซึ่งเทคนิคการสอนโดยใช้ภาระงานนั้นจะเน้นไปที่การสื่อสารเพื่อการสื่อความหมาย (Focusing on Meaning) และนอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติภาระงานในการพูดที่เปรียบเสมือนชีวิตจริง (Willis. 1996) และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษก่อนและหลังการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษก่อนและหลังได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน

สมมติฐาน

1. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานสูงกว่าก่อนการเรียน
2. ความสามารถในการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานมากกว่าก่อนได้รับการสอน
3. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานอยู่ในระดับมาก

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและประเมินความต้องการจำเป็นที่มีต่อการเรียนการสอนภาษา

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รหัสวิชา GEL1104 ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2. ออกแบบเครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นในการเรียนภาษา (Needs Analysis for Language Learning) โดยมีการแบ่งหัวข้อในการสอบถามได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานในการเรียนภาษา ความต้องการในการเรียนภาษา ความต้องการด้านทักษะทางภาษา (Language Skills) และความต้องการด้านภาระงานในการเรียนภาษา (Tasks) ซึ่งเก็บข้อมูลได้จาก การสอบถามศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในคณะครุศาสตร์ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษา โดยมีการเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมในการเรียนการสอนภาษา (Thongpan. 2015)

ระยะที่ 2 การออกแบบเครื่องมือการวิจัยและการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากระยะที่ 1 มาทำการออกแบบเครื่องมือในการวิจัยโดยมีลำดับดังต่อไปนี้

1. แผนการสอน (Lesson Plans) จำนวน 8 แผน ประกอบด้วยกิจกรรมและขั้นตอนการสอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนปฏิบัติภาระงาน (Pre-task) เป็นขั้นสร้างความสนใจในการเรียน โดยมีกระบวนการภายใต้ขั้นตอน คือ การเตรียมคำศัพท์ การสาธิตการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสาร (Model of Communicative Strategies) เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติภาระงาน (Task Cycle) เป็นขั้นใช้กิจกรรมภาระงานด้านการสื่อสาร (Communication Task) อย่างเป็นอิสระ อาทิเช่น กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติในการพูดเพื่อการสื่อสาร (Role-play) กิจกรรมด้านการแก้ปัญหาวางแผน (Problem Solving) กิจกรรมด้านการแบ่งปันประสบการณ์ (Sharing Personal Experiences) และอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นขั้นการพูดตามกิจกรรมการสื่อสารแต่ละประเภท

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังปฏิบัติภาระงาน (Post Task) เป็นขั้นที่ผู้เรียนวางแผนเพื่อรายงานเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้านการสื่อสารที่ผู้เรียนได้ใช้ในขณะพูดภาษาอังกฤษ (Planning of Communicative Strategies Used) โดยมีการรายงานเป็นกลุ่ม หรือ เป็นคู่ ตัวแทนกลุ่ม หรือตัวแทนคู่ สลับกันในแต่ละบทเรียน พร้อมการสะท้อนคิด

(Reflecting) เกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของตนเอง ซึ่งแผนการสอนทั้งหมดได้มีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ (Speaking Tests)

แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษเป็นแบบทดสอบความสามารถทางการพูดแบบทางตรง (Direct Speaking Test) ซึ่งใช้วัดความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน สร้างขึ้นโดยศึกษาวิธีและแนวทางด้านการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538) โดยแบ่งแบบทดสอบความสามารถทางการพูดแบบทางตรงออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ทั่วไป มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน ส่วนที่ 2 เป็นแบบบรรยายภาพ (Picture Description Tasks) มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน และส่วนที่ 3 เป็นการให้ผู้เรียนพูดเล่าเรื่องจากภาพ (Narration Task) มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 60 คะแนน โดยผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การให้คะแนนการพูดแบบทางตรง (Speaking Rubric) เพื่อประเมินทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษไว้ 5 ด้าน 1) ความถูกต้องด้านการออกเสียง (Accuracy in pronunciation) 2) ความเหมาะสมของการใช้ภาษา (Appropriateness) 3) ความเป็นธรรมชาติในการใช้ภาษา (Naturalness) 4) ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) 5) ความสำเร็จในการทำกิจกรรม (Task Achievement) โดยมีการตรวจสอบคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 3 ท่าน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเกณฑ์การประเมิน โดยที่นักศึกษาทุกคนจะได้รับการประเมินโดยผู้วิจัยและกรรมการอีก 1 ท่าน ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Product Moment Correlations Coefficient) ของคะแนนระหว่างผู้ตรวจทั้ง 2 ท่านมีค่าเท่ากับ 0.86 ซึ่งหมายความว่าค่าให้คะแนนของผู้ตรวจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แบบสังเกตกลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

แบบสังเกตกลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสังเคราะห์เอกสารจากนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ Ellis (1984), Paribakht (1985), Bygate

(1997), Dörnyei (1995), Liskin-Gasparro (1996) และ Faerch & Kasper (1984) เห็นได้ว่าในแต่ละกลยุทธ์การสื่อสารส่วนใหญ่จะประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อยที่มีความเหมือนกันและมีความซ้ำซ้อนกันในการเรียกชื่อและจำแนกหมวดหมู่ และนำแนวความคิดมาใช้ในการสร้างแบบสังเกตการณ์ใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษในลักษณะตาราง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อรายชื่อ-นามสกุลของนักศึกษา ส่วนตอนที่ 2 ประกอบด้วยรายการกลยุทธ์ในการสื่อสาร 10 ประเภท ซึ่งใช้ในการสอนให้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการพูดภาษาแม่ปนกับภาษาเป้าหมาย (First Language-switch Strategy) กลยุทธ์ด้านการสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy) กลยุทธ์ด้านการยุดีคำพูด (Message Abandonment Strategy) กลยุทธ์ด้านการถอดความ (Paraphrase Strategy) กลยุทธ์ด้านการหลีกเลี่ยงคำพูด (Topic Avoidance Strategy) กลยุทธ์ด้านการสรุปความ (Generalization Strategy) กลยุทธ์ด้านการปรับเปลี่ยนภาษาแม่กับภาษาต่างประเทศ (Code-switching Strategy) กลยุทธ์ด้านการพูดพิมพ์เพื่อขอเวลาคิด (Smurfing Strategy) กลยุทธ์ด้านกลวิธีการอธิบายความ (Circumlocution Strategy) และกลยุทธ์ด้านการใช้ภาษาท่าทาง (Paralinguistic Strategy) ซึ่งในแต่ละรายการจะมีข้อบันทึกความถี่และรวมความถี่ของแต่ละกลยุทธ์ในการสื่อสาร จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสังเกตกลยุทธ์ในการสื่อสารไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของการนำไปใช้ หลังจากนั้นผู้วิจัยและกรรมการอีก 1 ท่านร่วมกันศึกษาทำความเข้าใจด้านความหมายของกลยุทธ์ด้านการสื่อสารในแต่ละประเภทและแบบสังเกตการณ์ใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารให้ตรงกัน หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัว จำนวน 5 คน แล้วนำแถบบันทึกเสียงพร้อมเกณฑ์การประเมินการใช้กลยุทธ์มาคำนวณหาค่าความสอดคล้องในการตรวจ (Inter-rater Reliability) โดยใช้โดยหาค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Product Moment Correlations Coefficient) โดยกำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป จึงเป็นที่ยอมรับได้ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2542 : 110) ผลการคำนวณหาความสอดคล้องของการประเมินการใช้กลยุทธ์จากแบบสังเกตกลยุทธ์ในการสื่อสารในครั้งนี้ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.96 ซึ่งหมายความว่าให้คะแนนของผู้ตรวจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อภาระงานด้านการสื่อสาร จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 นักศึกษาจำนวนทั้งหมด 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (รหัสวิชา GEL1104) ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ได้นักศึกษาจำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ต้องศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน

ตัวแปรตาม คือ

- 1) ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ
 - 2) การใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ
 - 3) ความคิดเห็นที่มีต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน
2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ One-Group Pretest Posttest Design (บำรุง ไตรรัตน์, 2534 : 29-31) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ผู้วิจัยให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยทำการบันทึกวิดีโอไว้เพื่อประเมินความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษและประเมินการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารเป็นรายบุคคล

2.2 ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเรียนตามแผน ที่วางไว้ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 24 ชั่วโมง

2.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน และผู้วิจัยได้มีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการถอดข้อความจากวิดีโอมาใช้ในการวิเคราะห์บทสนทนา

2.4 ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความคิดเห็นที่มีต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษก่อนและหลังการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน โดยใช้ t-test แบบจับคู่
2. เปรียบเทียบการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษก่อนและหลังได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน โดยใช้ค่าร้อยละ และค่าความถี่ ในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการถอดรหัสการพูดภาษาอังกฤษจากวิดีโอ
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

1. ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังจากได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน มีการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานอยู่ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 4.02 ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.12)

อภิปรายผล

1. ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังจากการเรียนด้วยภาระงานด้านการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการวางแผนการประเมินที่สอดคล้องกับหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชา ในแต่ละภาระงานด้านการสื่อสาร นักศึกษามีโอกาสใช้ภาษาอย่างเป็นอิสระซึ่งถือว่าเป็นการฝึกฝนการพูดภาษาอังกฤษคล้ายสถานการณ์จริงแบบต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ Harmer (1991) ที่ได้กล่าวว่า ภาระงานเพื่อการสื่อสารควรให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาลักษณะที่คล้ายสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันซึ่งผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาอย่างเป็นอิสระ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความเห็นของ ญัฐกานต์ ผ่องลำเจียก (2546) ที่กล่าวว่าผู้สอนภาษาอังกฤษควรใช้ทักษะการพูดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้กับผู้เรียน

2. นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน มีการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเป็นกระบวนการเรียนการสอนภาษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Alibakhs & Padiz (2011) ที่ได้ทำการวิจัยกับการสอนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาประเทศ ซึ่งใช้เวลาในการทดลองจำนวน 10 สัปดาห์ ผลปรากฏว่าผู้เรียนมีการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lam & Wong (2000) ที่ศึกษาผลของการสอนกลยุทธ์ในการปฏิสัมพันธ์ (Interaction Strategy) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดอภิปรายโต้ตอบกันของนักเรียนชาวฮ่องกง พบว่าปริมาณการใช้กลยุทธ์ในการปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การปฏิสัมพันธ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ในส่วนกลยุทธ์ที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้คือ กลยุทธ์ด้านการใช้ภาษาท่าทาง (Paralinguistic Strategy) เช่น ผู้เรียนแสดงท่าทาง การโยน เมื่อคิดคำศัพท์ คำว่า “Throw” หรือผู้เรียนใช้มือไปพร้อม ๆ กับการแนะนำบุคคลอื่น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2539 : 34-36) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลจะสื่อสารให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพนั้นนอกจากผู้สื่อสารหรือผู้พูดจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับตัวภาษาแล้วยังต้องรู้กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ใช้ภาษาในสังคมนั้น ๆ ประพฤติปฏิบัติกันอยู่ เช่น การสัมผัส (Touching) ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ระยะห่าง (Distance) ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง การเคลื่อนไหวศีรษะ มือ ร่างกาย (Gesture) และการแสดงออกทางสีหน้า (Facial Expression) รองลงมาคือกลยุทธ์ด้านการพูดเพิ่มพูนเพื่อขอเวลาคิด (Smurfing Strategy) เช่น Umm ... Ahhhh ... Well ... Er ... Oh ...you know..... ตัวอย่างประโยคที่นักศึกษาใช้กลยุทธ์การพูดเพิ่มพูนเพื่อขอเวลาในการคิด เช่น “In the classroom Well..... they are discussing.” “the next slide Er ,it is a main topic.” ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ สิริคงคาสกุล (2539 : 137) และ Dornyei (1995: 55-75) ที่ว่า ผู้เรียนใช้กลยุทธ์การพูดเพิ่มพูนเพื่อขอเวลาในการคิดมาก เนื่องจากกลยุทธ์นี้เป็นกลยุทธ์ที่มีรูปแบบทางโครงสร้างภาษาที่ไม่ซับซ้อน และช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำเนินการสนทนาต่อไปได้ และกลยุทธ์ด้านการสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy) เช่นนักศึกษา

พูดว่า “There is a Small Computer in the Room .” แทนคำที่ถูกต้องว่า “a Laptop” “There is a Beautiful Bat in the Cage.” แทนคำที่ถูกต้องว่า “Hamster” ซึ่งสอดคล้องกับ Faerch & Kasper (1984) ที่ได้กล่าวว่า กลยุทธ์ด้านการสร้างคำขึ้นมาใหม่เป็นกลยุทธ์ที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศพยายามใช้เพื่อให้การสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนกลยุทธ์ในการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้มีการสำรวจความต้องการทางการเรียนภาษาและกิจกรรมทางการเรียน จึงทำให้ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเองจึงส่งผลให้ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษ

1. ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องมีความตระหนักในการสอนกลยุทธ์ (Strategy) ร่วมกับเทคนิคการสอนภาษาแบบต่าง ๆ เนื่องจากกลยุทธ์เป็นกระบวนการ (Process) ในการเรียนภาษาของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนจะสามารถนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ไปใช้เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ ด้านการสื่อสาร

รายการอ้างอิง

ณัฐกานต์ ผ่องลำเจียก. (2546). ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาฝึกหัดครูชั้นปีที่ 4

วิชาเอกภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล).

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บำรุง ไตรรัตน์. (2534). การออกแบบงานวิจัยสาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

สมบัติ สิริคองสกุล. (2539). ผลของการสอนกลวิธีการพูดเพื่อการสื่อสารที่มีต่อความสามารถด้านการพูด

ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2539). การใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารกับการสอนภาษาอังกฤษ แนวคิดและเทคนิควิธีการสอน

ภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

อจฉรา วงศ์โสธร. (2538). แนวทางการสร้างข้อสอบภาษา: ตัวกระตุ้นในการทดสอบทักษะพูด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อจฉรา วงศ์โสธร. (2539). การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2. ผู้สอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษทั้งในและนอกชั้นเรียน ให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาทั้งกับเพื่อน อาจารย์ เจ้าของภาษา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในระหว่างการสื่อสาร เช่น ฝึกให้ผู้เรียนทำกิจกรรมคู่หรือกลุ่มย่อยในสถานการณ์การสื่อสารจริงที่พบได้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งฝึกการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในการแก้ปัญหาการสื่อสารที่อาจเกิดขึ้นได้

3. ผู้สอนควรจัดให้มีการทดสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนพูดแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนหรืออาจารย์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพยายาม และความกระตือรือร้นในการฝึกพูดภาษาอังกฤษและการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารมากขึ้นซึ่งจะเป็นผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตนเองได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ในเทคนิคการสอนพูดภาษาอังกฤษ ผู้สอนควรแทรกการสอนกลยุทธ์เพื่อการสื่อสาร (Communication Strategies Instruction) ให้กับผู้เรียนทุกครั้ง เนื่องจากผู้เรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศยังไม่คุ้นเคยเกี่ยวกับกลยุทธ์แบบต่าง ๆ

2. ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กลยุทธ์ด้านการสื่อสารของผู้เรียนที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน

- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2539). การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Alibakhs,G., & Padiz,D. (2011). The Effects of Teaching Strategic Competence on Speaking Performance of EFL Learners,” **Journal of Language and Research**. 2(4) : 941–947.
- Bailey, K.M. (2005). **Practical English Language Teaching : Speaking**. New York : McGraw–Hill.
- Brown, H.D. (2001). **Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy**. 2th ed. New York : Longman.
- Bygate, M. (1997). **Speaking**. Oxford : Oxford University Press.
- Dörnyei, Z. (1995). “On the Teach Ability of Communication Strategies,” **TESOL Quarterly**. 29(1) : 55–85.
- Dörnyei, Z. & Thurrtell, S. (1992). **Conversation and Dialogues in Action**. Hemel Hempstead : Prentice Hall.
- Ellis, R. (1984). **Classroom Second Language Development**. Oxford : Pergamon.
- Faerch, C., & Kasper, G. (1984). “Two Ways of Defining Communication Strategies,” **Language Learning**. 34 : 45–63.
- Graddol, D. (2006). **English Next**. London, England : British Council. (Online). Available : <http://www.britishcouncil.org/learning-research-english-next.pdf>.
- Harmer, J. (1991). **The Practice of English Language Teaching**. London : Longman.
- Lam & Wong. (2000). “The Effect of Strategy Training on Developing Discussion Skills in an ESL Classroom,” **ELT Journal**. 54 : 245–258.
- Liskin-Gasparro, J.E. (1996). “Circumlocution, Communication Strategies, and the ACTFL Proficiency Guidelines: an Analysis of Student Discourse,” **Foreign Language Annals**. 29(3) : 317–330.
- Paribakht, T. (1985). “Strategic Competence and Language Proficiency,” **Applied Linguistics**. 6(2) : 132–146.
- The ASEAN Charter. (2008). **The ASEAN Charter**. Indonesia, Jakarta : ASEAN Secretariat. (Online). Available : <http://www.asean.org/archive/publications/ASEANCharter.pdf>.
- Thongpan, A. (2015). **Needs Analysis of Communication Tasks for English-Major Students at Roi-et Rajabhat University**. Paper published in the proceedings of The 1st International Conference on Research and Education, Art, Management and Science (I-CREAMS) 2015 (August 27–29,2015) Roi Et, Thailand.
- Willis, J. (1996) . **A Framework for Task-based Learning**. Harlow : Longman.

กรอบความคิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2558

Students' mindset in a Rajabhat University in the northeast of Thailand, 2015.

ยุวธิดา ขาปัญญา*

ธัญญาภรณ์ นวลสิงห์**

อ้อมขวัญ กฤษณะกาฬ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาาระดับกรอบความคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2558 และ 2) เปรียบเทียบระดับกรอบความคิดของนักศึกษาจำแนกตามเพศ คณะที่กำลังศึกษา อาชีพหลักของครอบครัว และรายได้ต่อปีของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 364 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามคณะ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบาคเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t-test แบบ independent sample) และ F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Scheffe ผลการวิจัยพบว่า

1. กรอบความคิดของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่าด้านคำวิจารณ์ อยู่ในระดับดี ส่วนด้านความพยายาม ด้านอุปสรรค ด้านความท้าทาย และด้านความสำเร็จของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบระดับกรอบความคิดของนักศึกษาจำแนกตามเพศ คณะที่กำลังศึกษา อาชีพหลักของครอบครัว และรายได้ทางครอบครัวพบว่า

2.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีกรอบความคิดโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน มีกรอบความคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะ

พยาบาลศาสตร์ มีกรอบความคิดอยู่ในระดับดี ส่วนคณะอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของ Scheffe พบว่าระดับกรอบความคิดของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สูงกว่าคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และบัญชี คณะนิติศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระดับกรอบความคิดของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ สูงกว่าคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีระดับกรอบความคิดไม่แตกต่างกัน

2.4 นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่อปีแตกต่างกันมีระดับกรอบความคิดไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

This research aimed to 1) study mindset of the second year students in Rajabhat University in the northeast of Thailand , 2015 and 2) compare the mindset of students in term of gender, faculty, family career and family income (per year). The sample were 364 second year students in the Faculty of Education, Nursing , Arts and Sciences, Business and Accounting and Information Technology, Roi Et Rajabhat University in 2015 by stratified random by the faculty. The sample size was calculated by formula of Krejcie and Morgan. The data was gathered by questionnaire with the content validity (IOC : item objective congruence Index) was during .66-1.00 and the reliability was .86 analyzed by using Cronbach's alpha coefficient. Statistics utilized for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, t-test (independent sample), F-test (One-Way ANOVA) and Scheffe's method.

*,** อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

*** นักวิชาการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

The results of this research were

1. The mindset of second year student in a Rajabhat University in the northeast of Thailand, 2015 as an overall was at a moderate level. The aspect with the good level were the criticism, otherwise the effort, the obstacle, the challenge and the success of others were moderate level.

2. Comparison of mindset are as follow

2.1 Mindset of male and female were indifferent.

2.2 Students who study in different faculty had different level of mindset were significant at the .01 level. Students who study in the Faculty of Education and the Faculty of Nursing were at good level, the other were at moderate level. When compared by using Scheffe's method found that students who study in the faculty of Education had different level of mindset from the faculty of Arts and Sciences, the faculty of Business and Accounting, the faculty of Law and the faculty of Information Technology were significant at the .01 level. Students who study in the faculty of Nursing had different level of mindset from the faculty of Information Technology were significant different at the .01 level.

2.3 Students's mindset from different family career were indifferent.

2.4 Students's mindset from different family income were indifferent.

คำสำคัญ : กรอบความคิด, กรอบความคิดของนักศึกษา

Keywords : Mindset, Students' mindset

บทนำ

โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้โลกของเรามีความเหมือนหนึ่งเดียวกันมากขึ้น นำมาสู่การแข่งขันและร่วมมือระหว่างนานาประเทศอย่างมากมายอย่างไม่เคยมีมาก่อนดังนั้นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการทำงาน รวมทั้งทักษะการคิดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การจัดการศึกษา

นับว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพคนในชาติอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองต่อโจทย์สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นนี้ ซึ่งการพัฒนาคนไม่ใช่เพียงแค่ช่วงเวลาของผู้เรียนศึกษาในระบบเท่านั้น แต่หมายถึงการนำไปใช้ในชีวิตจริงด้วย แม้ว่าในปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนจะมีการนำเสนอและดำเนินงานอย่างหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ก็จะเห็นได้ว่ายังมีการยึดโยงกับแนวคิดของ Bloom and others (1956) ที่กล่าวถึงความมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ด้านการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ของ Robinson (2008) ก็ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในมิติที่ว่า การพัฒนาผู้เรียนนั้นต้องพัฒนาเป็นองค์รวมและพัฒนาทุกมิติ นอกจากนี้จากการศึกษาและวิจัยเป็นเวลากว่า 10 ปีของ Prof. Dr. Carol Dweck และคณะยังได้พบตัวแปรที่สำคัญอย่างมากต่อคุณภาพของผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต นั่นคือ กรอบความคิด (Mindset) (Dweck. 2006)

กรอบความคิด คือ ชุดความเชื่อ หรือวิธีคิดที่เป็นตัวกำหนดทัศนคติ ท่าทาง และพฤติกรรมของบุคคล (Dweck. 2006) กรอบความคิดเป็นชุดของข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการ หรือสัญลักษณ์ที่บุคคลหรือกลุ่มคนยึดถือซึ่งก่อให้เกิดสิ่งจูงใจที่มีพลังภายในตัวบุคคล หรือกลุ่มคนให้ยังคงยอมรับพฤติกรรมหรือทางเลือกหรือวิธีการต่อไป (<http://en.wikipedia.org>) กรอบความคิดเป็นปัจจัยที่สำคัญมากอย่างหนึ่งที่จะกำหนดว่าบุคคลนั้นจะมีความสำเร็จหรือล้มเหลว จะมีความสุขหรือจมอยู่ในกองทุกข์ กรอบความคิดที่บุคคลยอมรับสำหรับตัวเองมีผลอย่างลึกซึ้งต่อชีวิตของเขาในวันข้างหน้า กรอบความคิดนี้จะคอยกำหนดว่าเขาจะกลายเป็นบุคคลเช่นไร กรอบความคิดนี้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ทำที่ และทัศนคติของเขา เขาจะประสบผลสำเร็จในสิ่งที่เขาให้ค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับกรอบความคิด

ในบทบาทของนักการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาและพัฒนากรอบความคิดของผู้เรียนซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความล้มเหลวและความสำเร็จในการศึกษา ทั้งนี้จากการศึกษาของ Carol Dweck และคณะ (Dweck, C. 2006) ได้จำแนกรอบความคิดออกเป็น 2 ประเภท คือ กรอบความคิดเติบโต (Growth Mindset) และกรอบความคิดจำกัด (Fixed Mindset) โดยกรอบความคิดเติบโตเป็นกรอบความคิดที่บุคคลนั้นเชื่อว่า ตัวเขาสามารถฝึกฝนและพัฒนาความสามารถขึ้นมาได้โดยการปฏิบัติและพยายาม ซึ่งจะส่งผลให้เขาสามารถบรรลุศักยภาพขั้นสูง

อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ส่วนกรอบความคิดจำกัด เป็นกรอบความคิดที่บุคคลเชื่อว่าความสามารถเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งจะส่งผลให้เขาใช้ความสามารถต่ำกว่าศักยภาพที่มี ทั้งนี้จากการวิจัยยืนยันว่ากรอบความคิดสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยเมื่อใดที่กรอบความคิดเปลี่ยนทุกอย่างที่อยู่ภายนอกจะเปลี่ยนตาม (www.fictionblueprints.com)

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ สร้างองค์ความรู้ขั้นสูงที่หลากหลาย แต่ละสาขาวิชาได้ถ่ายทอดและจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างเข้มข้น แต่สำหรับประเทศไทย มิติด้านองค์ความรู้และกระบวนการพัฒนากรอบความคิดของผู้เรียนนั้นยังไม่ได้มีการศึกษาเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่กรอบความคิดเป็นปัจจัยเบื้องหลังที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของคน ดังที่ Jack Ma ได้กล่าวว่า “ทัศนคติสำคัญกว่าความสามารถ” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ Eker (2005) ได้กล่าวถึงกระบวนการปรากฏผลไว้ว่า “ผลลัพธ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตนั้นเป็นผลจากการกระทำซึ่งการกระทำเป็นผลมาจากความรู้สึก และความรู้สึกก็เป็นผลมาจากความคิด” ซึ่งเป็นการยืนยันได้ว่าความคิดนั้นมีความสำคัญอย่างมาก ดังนั้นในการจัดการศึกษาแก่นักศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งจะก้าวเข้าสู่การทำงานในเวลาอันใกล้นี้จึงจำเป็นต้องที่นักการศึกษาต้องได้รับการปลูกฝังกรอบความคิดที่ถูกต้องและหากมีกรอบความคิดใดที่ไม่เอื้อให้ชีวิตก้าวหน้า เพื่อบรรลุเป้าหมายขั้นสูงตามศักยภาพที่มีนั้นก็ควรได้รับการเปลี่ยนแปลงอย่างทันด่วน

ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษากรอบความคิดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นสารสนเทศที่สำคัญที่จะนำไปสู่การดำเนินการลงมือปฏิบัติการพัฒนากรอบความคิดของนักศึกษาให้มีกรอบความคิดเติบโตซึ่งไม่เพียงจะเกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

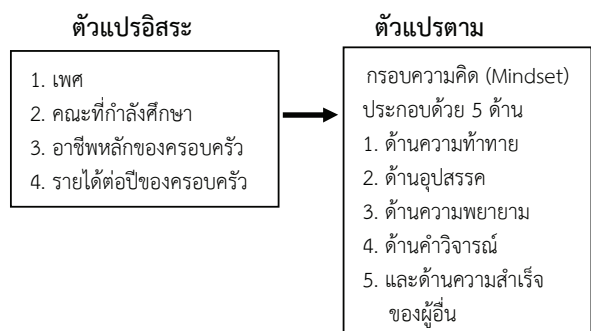
1. ศึกษาระดับกรอบความคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2558

2. เปรียบเทียบระดับกรอบความคิดของนักศึกษาจำแนกตามเพศ คณะที่กำลังศึกษา อาชีพหลักของครอบครัว และรายได้ต่อปีของครอบครัว

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย **ตัวแปรอิสระ** คือ เพศ คณะที่กำลังศึกษา อาชีพหลักของครอบครัว และรายได้ต่อปีของครอบครัว

ตัวแปรตาม คือ กรอบความคิด (Mindset) ตามแนวคิดของ Dweck. (2006) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านความท้าทาย ด้านอุปสรรค ด้านความพยายาม ด้านคำวิจารณ์ และด้านความสำเร็จของผู้อื่น กรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,725 คน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 364 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบความคิดของนักศึกษาเป็นแบบมาตราประมาณค่า

(Rating Scale) มี 5 ระดับ การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรอบความคิด และการสร้างแบบสอบถาม

2) กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ

3) สร้างแบบสอบถาม ในตอนที่ 2 เป็นแบบมาตรประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ/เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4) นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยใช้สูตร IOC : (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของ Rovinelli and Hambleton แล้วนำข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลการประเมินอยู่ระหว่าง 0.66–1.00 มาพัฒนาหรือปรับแก้ไขข้อความจัดทำเป็นข้อคำถาม

5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และเมื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของคอนนาค เทากับ 0.86 จากนั้นจึงจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการส่งแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ พร้อมกับบันทึกข้อความขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาไปยังคณบดีแต่ละคณะ และผู้วิจัยได้ประสานงานกับอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่แต่ละคณะด้วยตัวเองเพื่อรับแบบสอบถามกลับภายใน 10 วัน เมื่อครบกำหนดยังไม่ได้แบบสอบถามกลับมาก็ได้ติดตามทวงถามด้วยตนเองจนกระทั่งครบถ้วนตามที่กำหนด แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมา ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนในการตอบแล้วกรอกข้อมูลโดยลงรหัสตามที่

กำหนด โดยในตอนที 2 นำการตอบแบบสอบถามมากำหนดให้คะแนนการตอบดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4 หมายถึง เห็นด้วย

3 หมายถึง ไม่แน่ใจ/เฉยๆ

2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แล้วใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t-test แบบ independent sample) และ F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของ Scheffe ในการแปลผลค่าเฉลี่ย อ้างอิงตามเกณฑ์การแปลผลของ Likert ดังนี้

1.00–1.49 หมายถึง มีกรอบความคิดอยู่ในระดับปรับปรุง

1.50–2.49 หมายถึง มีกรอบความคิดอยู่ในระดับพอใช้

2.50–3.49 หมายถึง มีกรอบความคิดอยู่ในระดับปานกลาง

3.50–4.49 หมายถึง มีกรอบความคิดอยู่ในระดับดี

4.50–5.00 หมายถึง มีกรอบความคิดอยู่ในระดับดีมาก

สรุปผล

1. กรอบความคิดของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีเพียงด้านเดียวที่มีกรอบความคิดอยู่ในระดับดี คือ ด้านคำวิจารณ์ ($\bar{x}$ = 3.57) ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ด้านความพยายาม ด้านอุปสรรค ด้านความท้าทาย และด้านความสำเร็จของผู้อื่น ($\bar{x}$ = 3.47, 3.46, 3.45 และ 3.27 ตามลำดับ) ดังตาราง 1

ตาราง 1 กรอบความคิดของนักศึกษาในภาพรวมและรายด้าน

กรอบความคิด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านคำวิจารณ์	3.57	0.48	ดี
2. ด้านความพยายาม	3.47	0.57	ปานกลาง
3. ด้านความท้าทาย	3.46	0.45	ปานกลาง
4. ด้านอุปสรรค	3.45	0.49	ปานกลาง
5. ด้านความสำเร็จของผู้อื่น	3.27	0.56	ปานกลาง
โดยรวม	3.44	0.39	ปานกลาง

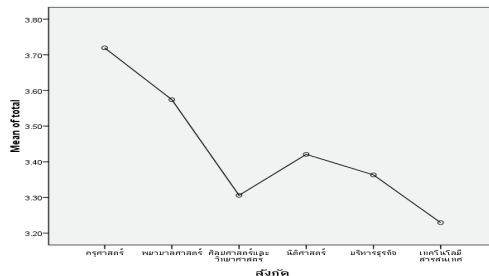
2. นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีกรอบความคิดโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($t = 1.03$) โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$ และ 3.46 ตามลำดับ)

3. นักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์มีกรอบความคิดอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.72$ และ 3.57 ตามลำดับ) ส่วนคณะอื่นๆ ประกอบด้วย คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและบัญชี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42, 3.36, 3.31$ และ 3.23 ตามลำดับ) ดังตาราง 2

ตาราง 2 กรอบความคิดของนักศึกษาจำแนกตามคณะที่กำลังศึกษา

คณะที่กำลังศึกษา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. คณะครุศาสตร์	3.72	0.34	ดี
2. คณะพยาบาลศาสตร์	3.57	0.40	ดี
3. คณะนิติศาสตร์	3.42	0.34	ปานกลาง
4. คณะบริหารธุรกิจและบัญชี	3.36	0.38	ปานกลาง
5. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	3.31	0.36	ปานกลาง
6. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.23	0.30	ปานกลาง
โดยรวม	3.44	0.39	ปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบระดับกรอบความคิดของนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน พบว่า มีระดับกรอบความคิดแตกต่างกัน ($F = 9.879$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย เมื่อเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของ Scheffe ผลการวิจัยพบว่าระดับกรอบความคิดของนักศึกษาคณะครุศาสตร์สูงกว่าคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและบัญชี และคณะเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แตกต่างจากนักศึกษาคณะนิติศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับกรอบความคิดของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์สูงกว่าคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังภาพ 2

ภาพ 2 เปรียบเทียบระดับกรอบความคิดของนักศึกษาจำแนกตามคณะที่กำลังศึกษา

4. นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่อาชีพหลักแตกต่างกันมีระดับกรอบความคิดไม่แตกต่างกัน ($F = 0.60$)

5. นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่อปีแตกต่างกันมีระดับกรอบความคิดไม่แตกต่างกัน ($F = 1.36$)

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษามีกรอบความคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการให้การศึกษากับประชาชนหรือเยาวชนไทยนั้นแนวคิดเกี่ยวกับกรอบความคิดยังไม่ได้รับการใส่ใจอย่างจริงจังเท่าที่ควร ส่วนใหญ่การศึกษามักเน้นไปที่การสอนเนื้อหาสาระของแต่ละรายวิชาเป็นหลักทำให้การสอนเกี่ยวกับกรอบความคิดยังไม่มีระบบชัดเจนทั้งในมิติของกรอบความคิดเกี่ยวกับพรสวรรค์ความสามารถ ความพยายาม ความท้าทาย อุปสรรค คำวิจารณ์ และความสำเร็จของผู้เรียนประกอบกับวัฒนธรรมไทยมักเน้นการปฏิบัติตามแบบอย่างและการเชื่อฟังมากกว่าการสอนให้คิดด้วยตนเอง หรือพยายามทำสิ่งที่ท้าทายความสามารถตามศักยภาพแต่ละบุคคล แม้กระทั้งการชื่นชมเด็กหรือผู้ใหญ่คนไทยก็มักจะชื่นชม คนที่ความเก่ง การมีพรสวรรค์มาเป็นอันดับแรกโดยขาดการให้คุณค่าเรื่องความพยายามและการฟันฝ่าอุปสรรคมาเป็นอันดับหนึ่ง ทำให้สังคมไทยให้คุณค่ากับความฉลาดหรือความสามารถที่ติดตัวมากกว่า ทำให้เชื่อว่าความสามารถนั้นเปลี่ยนแปลงได้ยาก หรือไม่สามารเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งส่งผลให้คนใช้ความพยายามต่ำและมีกรอบความคิดที่จำกัด ทั้งนี้ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Yuvatida Chapanya & Cheewarat Srilapan (2015) ซึ่งพบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 5 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีกรอบความคิดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างกันตรงที่นักศึกษา ชั้นปีที่ 5 มีกรอบความคิดในระดับดี 2 ด้าน คือ ด้านความพยายาม และด้าน

คำวิจารณ์ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นั้น มีกรอบความคิดในระดับดี เพียงด้านเดียว คือ ด้านคำวิจารณ์

2. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีกรอบความคิดแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากความเชื่อและค่านิยมของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละคณะ ซึ่งท่านเองก็มีประสบการณ์ชีวิต ได้รับการศึกษาที่ถูกปลูกฝังและถ่ายทอดมาในลักษณะที่แตกต่างตามสาขาวิชาที่เรียน ด้วยความเชื่อและวิถีคิดที่ครูมีได้ถ่ายทอดมายังผู้เรียนอย่างปฏิเสธไม่ได้ ทั้งนี้ยังรวมไปถึงธรรมชาติของสาขาวิชาที่เรียนนั้นมีปรัชญา แนวคิด หลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่ต่างกัน จึงทำให้กรอบความคิดของนักศึกษาที่กำลังเรียนในคณะที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันไปด้วย ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ Rheinberg (2001) ซึ่งเขาได้ศึกษากับครูที่มี กรอบความคิดแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีกรอบความคิดจำกัด แม้จะสอนในห้องที่ผู้เรียนมีความสามารถสูงแต่เมื่อสำเร็จการศึกษาผู้เรียนกลุ่มนี้กลับมีความสามารถไม่ต่างจากเดิมเลย ซึ่งเปรียบเทียบกับครูที่มีกรอบความคิดเติบโต ซึ่งครูเน้นไปที่ความเชื่อที่ว่า “ผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาได้” และครูมีเป้าหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนของเขาอย่างจริงจัง ไม่สำคัญว่าผู้เรียนในห้องจะมีความสามารถในระดับสูงหรือต่ำ แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาเด็กกลุ่มนี้กลับมีระดับความสามารถสูงขึ้นอย่างไม่ต่างกัน และจากผลการวิจัยของ Marva 1992) ซึ่งนำเสนอให้เห็นผลของการกำหนดเป้าหมายที่สูงและสร้างบรรยากาศที่สนับสนุน เช่น บรรยากาศของความรักและเอาใจใส่ แต่ยังคงเข้มงวดเรื่องวินัย เป็นต้น ครูสอนวิธีการเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบวิธีการบรรลุเป้าหมายระดับสูงขึ้น มีแรงจูงใจ รู้สึกสนุกและท้าทายด้วยงานยาก ๆ ครูสอนให้ผู้เรียนรัก การเรียนรู้ มีความคิดเป็นของตัวเอง และให้ความสำคัญกับความมุ่งมั่น ดังนั้นจึงทำให้ผู้เรียนของเขา มีความสามารถในการอ่านสูงกว่ามาตรฐานตามช่วงอายุ ดังที่ Marva ได้กล่าวว่า ผู้เรียนต้องมีมิตรที่ดีในการเรียนรู้ เช่น เพื่อน และครูที่ดี ซึ่งครูที่ดีคือครูที่เป็นนักเรียนรู้ ผู้ซึ่งให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความกระหายที่จะเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน ครูควรบอกสิ่งนี้แก่ผู้เรียนในครั้งแรกที่สอน และกรอบความคิดเติบโตคือกุญแจสำคัญที่จะทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้ได้

ทั้งนี้ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามกรอบความคิดเติบโตของครูจะเป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงกรอบความคิดของผู้เรียนได้ โดยครูจะต้องกำหนดมาตรฐานที่สูงและใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการช่วยผู้เรียนให้ดึงศักยภาพของเขาออกมาเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด เช่น การชมความพยายาม ชมกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหา ชมพัฒนาการ

มากกว่าชมความสามารถหรือพรสวรรค์ ให้คำแนะนำเชิงบวก และให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง (Dweck. 2006) ซึ่งมีผลวิจัยช่วยยืนยันแนวคิดนี้เป็นผลวิจัยของ Blackwell. and others (2003) ซึ่งทำการทดลองโดยแยกผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ครูใช้การชมความพยายาม ชมกลวิธีในการแก้ปัญหา ชมความอดทน ส่วนอีกกลุ่มครูใช้การชมความสามารถและพรสวรรค์ ก่อนทดลองให้ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มทดสอบทำโจทย์วิชาคณิตศาสตร์ พบว่าทั้งสองกลุ่มมีคะแนนต่ำมาก หลังจากการทดลองได้ให้ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มทำโจทย์วิชาคณิตศาสตร์อีกครั้ง พบว่าผู้เรียนในกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการฝึกด้วยวิธีที่พัฒนากรอบความคิดเติบโตนั้น มีคะแนนสูงกว่าผู้เรียนอีกกลุ่มหนึ่งอย่างชัดเจน

ในการอภิปรายนี้ มุ่งนำเสนอให้เห็นว่านักศึกษาที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน ซึ่งได้รับการอบรมสั่งสอนจากอาจารย์ที่แตกต่างกัน มีส่วนทำให้นักศึกษามีกรอบความคิดแตกต่างกัน

ซึ่งจากรายงานการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาครูเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของโครงการปฏิรูปการศึกษาไทย โดย Queensland University of Technology” (2002 ; อ้างถึงใน มิลินทรา กวินกมลโรจน์. 2557) พบว่า ครูไทยยังขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิด หลักการ และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอน และการเรียนรู้แบบใหม่สิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาครู คือ เปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ครูปฏิบัติอยู่ ทั้งนี้จากงานวิจัยของ Gutschall (2013) พบว่า ถ้าครูมีความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ว่าเปลี่ยนแปลงได้ ก็จะส่งผลไปที่การมองผู้เรียนแต่ละคนว่าจะเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน แต่ถ้าครูเชื่อว่าความสามารถในการสอนของตนนั้นจำกัดหรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ครูจะมองว่าผู้เรียนก็จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้เช่นกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กรอบความคิดของครูมีผลต่อพฤติกรรมการสอนหรือพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อผู้เรียนและย่อมส่งผลต่อกรอบความคิดของผู้เรียนในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่ากรอบความคิดของนักศึกษาโดยรวม และกรอบความคิดในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านคำวิจารณ์เท่านั้นที่อยู่ในระดับดี ดังนั้น ผู้บริหารและคณาจารย์ควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆให้กับนักศึกษา รวมทั้งการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่

เหมาะสม อาจารย์ควรชมความพยายาม ชมกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหา ชมพัฒนาการมากกว่าชมความสามารถ หรือพรสวรรค์ ให้คำแนะนำเชิงบวกและให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง ในด้านความพยายาม การมองปัญหาหรืออุปสรรคว่าเป็นสิ่งท้าทาย และการยินดีในความสำเร็จของผู้อื่นรวมทั้งนำความสำเร็จของผู้อื่นมาเป็นแรงบันดาลใจ และเรียนรู้จากสิ่งเหล่านั้น

2. อาจารย์ควรกำหนดมาตรฐานที่สูงและใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการช่วยผู้เรียนให้ดึงศักยภาพของเขาออกมา เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้เขาได้รับการพัฒนากรอบความคิดที่ถูกต้อง ซึ่งจะเกิดประโยชน์แก่นักศึกษาทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ และในการนำไปใช้ในชีวิตการทำงานและชีวิตประจำวันต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อกรอบความคิดของนักศึกษา เพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุง

หรือพัฒนาปัจจัยดังกล่าว ให้เอื้อต่อการมีกรอบความคิดเติบโตของนักศึกษาต่อไป

2. ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้การชมที่ถูกต้อง การปลุกฝังค่านิยม การใช้เกม การผลิตสื่อการเรียนรู้ หรือใช้วิธีการอื่นๆ ที่ยืนยันด้วยผลการวิจัยเพื่อพัฒนากรอบความคิดของนักศึกษาให้ดีขึ้น และสร้างเป็นแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะต่อไป

3. ควรวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้ระยะเวลามากเพียงพอ เพื่อให้ทราบว่ามียุทธวิธีการอะไรอีกบ้างที่จะช่วยส่งเสริมกรอบความคิดเติบโตของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนากรอบความคิดของนักศึกษาที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง

รายการอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). **พื้นฐานการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- มิลินทรา กวินกมลโรจน์. (2557). **การวิจัยและพัฒนากระบวนการชี้แนะที่อิงทฤษฎีการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงชุดความคิดด้านการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Blackwell. L. and others. (2003). **Implicit Theories of Intelligence Predict Achievement Across an Adolescent Transition : A Longitudinal Study and an Intervention**.
- Bloom. S. and others. (1956). **Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I : Cognitive domain**. New York : David McKay.
- Dweck, C. (2006). **Mindset : The New Psychology of Success**. New York : Ballantine Books.
- Eker, T.H. (2005). **Secrets of the Millionaire Mind (ถอดรหัสลับสมองเงินล้าน)**. แปลโดย พูนลาภ อุทัยเลิศอรุณ และบุญศรี ศรีบุญรัตนชัย. กรุงเทพฯ : วีเลิร์น.
- Gutschall, C. (2013). "Teachers' mindsets for student with and without disabilities," **Psychology in the School**. 50(10) : 1073-1083.
- Marva. C. (1992). **Ordinary Children, Extraordinary Teachers**. Charlottesville, VA: Hampton Roads.
- Rheinberg. F. (2001, April). **Leistungsbewertung und Lernmotivation [Achievement evaluation and Motivation to Learn]** (Gottingen: Hogrefe, 1998). Also reported at the conference of the American Educational Research Association, Seattle.
- Robinson, K. (2008). (สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2559). **Changing Education Paradigms**. (Online). http://www.ted.com/talks/ken_robinson_changing_education_paradigms.
- Wikipedia. (สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2559). **What is mindset**. (ออนไลน์). <https://en.wikipedia.org/wiki/Mindset>.
- Yuvatida Chapanya and Cheewarat Srilapan. (2015). **Mindset of senior students in the Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Thailand in 2015**. International Conference on Research in Education, Art, Management and Science.

ผู้บริหารกับการสร้างแรงจูงใจ Administrator and Motivation Creation

ฉันทยาภรณ์ (พาพลงาม) นวลสิงห์*

ยุวธิดา ขาปัญญา**

ชีวรัตน์ ศิลพันธุ์***

บทคัดย่อ

แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เพราะแรงจูงใจ คือ แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความรู้สึกเต็มใจ และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน ให้ดีที่สุดตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจต่อความรู้สึกของบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรนั้น ๆ และในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้นั้น จำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในองค์กร และนอกจากนั้นแรงจูงใจในการทำงานยังเป็นเครื่องหมายแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่ดีและผลการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารหรือผู้นำอีกด้วย ดังนั้นผู้นำจะต้องมีเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากร

ABSTRACT

Motivation is one of important factors affecting human behaviors as it stimulates desires in people to be willing, and committed to a job and make an effort to attain a goal. Currently, government and private's organizations are interested in feeling of their staff. It is necessary for organizations' administrators to promote and create motivation to optimize the effectiveness of work performance. Moreover, work motivation can direct an effective administration of effective leaders. Accordingly, administrators or leaders should find out effective techniques to create motivation of their personnel in order to reach organizational goal effectively.

คำสำคัญ : แรงจูงใจ,การสร้างแรงจูงใจ, ผู้บริหาร

Keywords: Motivation, Motivation Creation, Administrator

บทนำ

การบริหารในหน่วยงานหรือองค์กรทุกประเภททุกขนาด จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ต้องอาศัยทรัพยากรที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) อุปกรณ์เครื่องมือ (Material) และการบริหารจัดการ (Management) ซึ่งคนหรือมนุษย์ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหารขององค์กร โดยมนุษย์แต่ละคนต่างก็มีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและไม่มีที่สิ้นสุด (โชติกา ระโส. 2555 : 1) ดังนั้น ในการบริหารบุคลากรจะต้องตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของมนุษย์ได้ ซึ่งการสร้าง แรงจูงใจถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง ของผู้บริหารที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในองค์กรของตน เพราะ แรงจูงใจจะช่วยบำบัดความต้องการของบุคคลในองค์กร และยัง สามารถรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานได้เป็นเวลานาน ๆ

แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญมากอย่างหนึ่งต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในหน่วยงาน (อุทัย หิรัญโต. 2543 : 181) ทำให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ พุ่งเท กำลังกาย กำลังความคิด อุทิศเวลาให้กับหน่วยงาน และนำพาหน่วยงานให้พัฒนาความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และถ้าองค์กรใด บุคลากรมีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง ก็จะมี ความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง มีความอดทน มีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงานน้อยมาก และไม่คิดหนีงาน ดังนั้นการบริหารบุคลากรจะต้องพิจารณาและคำนึงถึง ความบริสุทธิ์ ยุติธรรม

*,** อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

*** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ความเสมอภาค เพื่อให้เกิดแรงจูงใจ ที่ดีในการปฏิบัติงาน จะทำให้ บุคลากรในองค์กรตั้งใจ ทำงานให้สำเร็จลุล่วง โดยไม่รู้สึกรำคาญตนเองถูกบีบบังคับ ให้ทำงานและพร้อม จะทำงานด้วย ความเต็มใจ จึงทำให้งานออกมา มีคุณภาพ และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและรวดเร็ว (ไพศาล มะระพฤษวรรณ และคณะ. 2542 : 13)

แรงจูงใจจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการ การกระตุ้นให้พนักงานมีความกระตือรือร้นใน การทำงานสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อให้พนักงานปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพเต็ม ความสามารถและมีความรักความผูกพันกับองค์กร เพื่อผลสัมฤทธิ์อันสูงสุดที่จะเกิดขึ้นแก่องค์กร เหตุ เพราะหากพนักงานมีแต่ความรู้ความสามารถแต่เพียงอย่าง เดียวไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพื่อองค์กรกระบวน การพัฒนาใด ๆ จะไม่มีส่งผลต่อการพัฒนาองค์กร งบประมาณ ที่จัดสรรลงไปก็หมดเสียเปล่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมี ความสำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับองค์กรทุกแห่ง ถ้าผู้บริหารสามารถชักจูงบุคลากรในองค์กรได้ตามที่เขา ต้องการก็จะทำให้บุคลากรมีแรงจูงใจส่งผลให้บุคลากรเต็ม ใจที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการให้ความ ร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ขององค์กร (ขวัญจิรา ทองนา. 2547 : 15)

การสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรใน หน่วยงาน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องให้ความสำคัญเป็น อันดับต้น ๆ (Lindner. 1998) แรงจูงใจเปรียบเสมือน แรงขับหรือแรงผลักดันและเป็นความพยายามในการที่ จะทำให้ความต้องการหรือเป้าหมายของหน่วยงาน ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจ ผลที่ตามมาคือ บุคลากรมีความพึงพอใจต่อหน่วยงาน ดังนั้นการสร้าง ความพึงพอใจต่อหน่วยงานจึงต้องอาศัยแรงจูงใจ ดังที่ สมยศ นาวิกาน (2545) กล่าวว่าแรงจูงใจมี ความสำคัญ ต่อการบริหารงาน เพราะผู้บริหารต้องทำงานให้ประสบ ความสำเร็จได้โดยอาศัยบุคคลอื่น และเนื่องจากคน เป็นทรัพยากรที่มีชีวิต แรงจูงใจจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับ อารมณ์และความรู้สึกของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ จึงถือ ว่าแรงจูงใจมีความสำคัญต่อผู้บริหารเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้นผู้บริหารที่ฉลาดย่อมต้องหาวิธีหรือเทคนิคที่ จะสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรของตน สามารถทุ่มเท การทำงานให้หน่วยงานได้อย่างเต็มที่

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

โดยปกติแล้วมนุษย์ไม่ได้ทำงานอย่างเต็มความ สามารถเสมอไปการจูงใจเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างเต็ม ความสามารถ เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานของ บุคคล ทำให้บุคคลปฏิบัติงานเต็มศักยภาพของตน ด้วยใจรักงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้าง แรงจูงใจให้มีขึ้นในตัวบุคคลของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อเป็นปัจจัย นำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

Hodgetts (1999 : 36) ได้ให้ความหมายของ แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้น เร่งเร้าและการทำให้เกิด อิทธิพลเหนือพฤติกรรมคน อันจะยังผลให้คนเกิดความ รู้สึกภายในเป็นพลัง มีการ เร่งหรือการเคลื่อนไหวที่บ่งการ หรือเป็นช่องทางให้มีพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายที่ต้องการ ทั้งนี้ โดยอาจจะกระตุ้นเร้าให้เกิดอิทธิพล วิธีเชิงทางบวก (Positive) เช่น การดำเนินการเพื่อสนองความปรารถนา ต่าง ๆ ให้พอใจของบุคคล ส่วนวิธีทางลบ (Negative) เช่น การบังคับให้ทำงาน ด้วยวิธีการต่าง ๆ หากไม่ปฏิบัติตาม ต้องได้รับโทษ เป็นต้น

Herzberg (1959) ซึ่งเป็นเจ้าของทฤษฎี 2 ปัจจัย ได้ อธิบายและให้ความสำคัญกับ ปัจจัย 2 ประการที่ส่งผล ต่อการเกิดแรงจูงใจ ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวกระตุ้น (Motivators Factor) และปัจจัยด้านการบำรุงรักษา (Hygiene Factor) ซึ่งสองปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ของงานเป็นอย่างยิ่ง Herzberg ได้ทำการศึกษาโดย สัมภาษณ์ ความพอใจและไม่พอใจในการทำงานของ นักบัญชีและวิศวกร จำนวน 200 คน ผลการศึกษาสรุปว่า ความพอใจในการ ทำงานกับแรงจูงใจในการทำงานของคน มีความแตกต่างกัน คือ การที่บุคคลพอใจในงานไม่ได้ หมายความว่าคนนั้น ๆ มีแรงจูงใจในงานเสมอไป แต่ถ้า คนใดมีแรงจูงใจใน การทำงานแล้ว คนนั้นจะตั้งใจทำงาน ให้เกิดผลได้ ผลการศึกษาจึง แสดงให้เห็นผลของปัจจัย 2 ตัว คือ ด้านตัวกระตุ้น และด้านการบำรุงรักษาต่อเจตคติ งานของบุคคล (Herzberg. 1959 : 3-139)

ในขณะที่ทฤษฎีแรงจูงใจ 3 ปัจจัยของ McClelland (1962 : 99-122) ได้เน้นอธิบายการจูงใจของ บุคคลที่กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการความสำเร็จ มิได้หวังรางวัล ตอบแทนจากการกระทำของเขา ซึ่งความต้องการความสำเร็จนี้ในแง่ของการทำงาน หมายถึง ความต้องการที่จะทำงานให้ดีที่สุด และทำให้สำเร็จผล

ตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อตนทำอะไรสำเร็จได้ ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอื่นสำเร็จต่อไป หากองค์กรใดที่มีพนักงานที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวนมากก็จะเจริญรุ่งเรืองและเติบโตเร็ว

Maslow (1970 : 33-47) นักจิตวิทยาที่ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นทฤษฎีการจูงใจที่มีการกล่าวขวัญอย่างแพร่หลาย โดย Maslow มองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีภาวะผู้นำในยุคแรก ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ เช่น ทฤษฎี บุคลิกลักษณะ (Trait Theories) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำที่จะนำไปสู่ความสำเร็จจะต้องประกอบ ด้วย 3 องค์ประกอบ คือ แรงจูงใจ (Motivation) บุคลิกภาพ (Personality) และความสามารถ (Ability) เป็นทฤษฎีที่เน้นการแยกแยะ ลักษณะเฉพาะของผู้นำออกจากคนที่ไม่ใช่ผู้นำ

Pounder (2001 : 281-283) ได้เสนอความสัมพันธ์ ระหว่าง ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) แบ่งเป็น 4 ลักษณะ คือ (1) ผู้นำจะต้องมีบารมี (Charisma) ที่มีความสามารถพิเศษในการ โน้มน้าวจิตใจผู้อื่น (2) ผู้นำที่มีการจูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจหรือแรงผลักดัน (Inspirational Motivation) (3) ผู้นำที่คำนึงถึงตัวตน ของบุคคลอื่น (Individual Consideration) และ (4) ผู้นำที่สามารถกระตุ้นความคิดผู้ตาม (Intellectual Stimulation) และนอกจากนี้ ยังได้เสนอภาวะผู้นำ ควรจะมีลักษณะ 6 ประการ ดังนี้ (1) ผู้นำมีความสามารถ ที่จะสร้างความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์และคุณค่าของผู้นำ (Inspirational motivation) (2) ผู้นำที่ยึดหลัก คุณธรรมและผู้นำมีคำพูดและแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน (Integrity) (3) ผู้นำที่สามารถกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดการ สร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่ ๆ และพร้อมที่จะ ยอมรับ ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และใช้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นโอกาสในการเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ต่อไป (Innovation) (4) ผู้นำให้ความสำคัญกับความจำเป็น ของผู้ตาม และดูแลเอาใจใส่คุณภาพ ชีวิตการทำงาน หรือที่เรียกว่า การบริหารความประทับใจ (Impression Management) (5) ผู้นำที่คำนึงถึงตัวตนของบุคลากร โดยการทำงานร่วมกันเหมือน

เป็นโค้ชที่มีความสามารถในการสอนงาน แนะนำ คำห็นและชม ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และที่สำคัญยิ่งเป็นผู้ที่ให้กำลังใจผู้ตามได้อย่างดีเยี่ยม (Individual Consideration) (6) ผู้นำควรกระตุ้น ให้ผู้ตามคิดในทิศทางใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้ตามเกิดความสนใจ และท้าทายในงานที่ทำ และสนับสนุนให้เกิดการคิดแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง (Intellectual Stimulation)

ความสำคัญของแรงจูงใจ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ สามารถแบ่งความสำคัญของแรงจูงใจได้ 3 ประการใหญ่ ๆ คือ

ประการแรก ความสำคัญต่อองค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารงาน บุคลากร คือ ช่วยให้องค์กรได้คนที่มีความสามารถร่วมทำงานด้วย และรักษาคณติ ๆ เหล่านั้นให้อยู่ในองค์กรต่อไปนาน ๆ

ประการที่สอง ความสำคัญต่อผู้บริหาร ช่วยให้การมอบอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดปัญหาความขัดแย้งในการบริหารงาน การจูงใจจะช่วยให้ อำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการสั่งการ

ประการที่สาม ความสำคัญต่อบุคลากร คือ สมองต่อความต้องการของบุคลากร และเป็นธรรมกับ ทุกฝ่าย ทำให้พนักงานมีขวัญและกำลังใจ ไม่เบื่อหน่ายงาน และทุ่มเทกับการทำงานเต็มที่ทำให้ องค์กรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในส่วนของความสำคัญต่อบุคคล เนื่องจาก บุคคลเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างมาก ต่อความสำเร็จของหน่วยงาน การสร้างแรงจูงใจ ให้กับบุคคลจึงเป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า แรงจูงใจมีความสำคัญต่อบุคคลในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. แรงจูงใจช่วยเพิ่มพลังในการทำงานให้บุคคล

พลัง (Energy) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ในการทำงาน ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานสูง ย่อมทำให้มีความมุ่งมั่น ขยันขันแข็ง กระตือรือร้นที่จะทำ สิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ ซึ่งตรงข้ามกับบุคคลที่ทำงานประเภท “เช้าขาม เย็นขาม” ที่ทำงานเพียงเพื่อให้ผ่านไปวัน ๆ

2. แรงจูงใจช่วยเพิ่มความพยายามในการทำงานให้บุคคล

ความพยายาม (Persistence) ทำให้บุคคลมีความมานะ บากบั่น อดทน คิดหาวิธีการนำ ความรู้

ความสามารถและประสบการณ์ของคนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานให้มากที่สุด ไม่ทอดทิ้งหรือละความพยายามง่าย ๆ แม้งานจะมีอุปสรรคขัดขวางและเมื่องานได้รับผลสำเร็จด้วยดี ก็จะใช้หาวิธีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

3. แรงจูงใจช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของบุคคล

การเปลี่ยนแปลง (Variability) รูปแบบการทำงานหรือวิธีทำงานในบางครั้ง ก่อให้เกิดการค้นพบวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิม บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูง เมื่อตื่นขึ้นเพื่อจะบรรลุ วัตถุประสงค์ใด ๆ หากไม่สำเร็จบุคคลก็มักจะพยายามค้นหาสิ่งผิดพลาดและพยายามแก้ไขให้ดีขึ้นในทุกวิถีทาง ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงาน จนในที่สุดทำให้ค้นพบแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะต่างไปจากเดิม

4. แรงจูงใจในการทำงานช่วยเสริมสร้างคุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ให้บุคคล

บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงาน จะเป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้เจริญก้าวหน้า จัดว่าบุคคลผู้นั้นมีจริยบรรณในการทำงาน (Work Ethics) คือจะเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มั่นคงในหน้าที่ มีวินัยในการทำงาน ซึ่งลักษณะ ดังกล่าวแสดงถึงความสมบูรณ์ ของบุคคล และผู้ที่มีลักษณะ เช่นนี้ มักไม่มีเวลาเหลือพอที่จะคิดและทำในสิ่งที่ไม่ดี

จะเห็นได้ว่าหน่วยงานใดที่มีทรัพยากรบุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูง ย่อมส่งผลให้ หน่วยงานนั้น ๆ เจริญก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เพราะบุคลากรจะทุ่มเทพลังงานและความสามารถ อย่างเต็มที่เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ประเภทของแรงจูงใจ

แรงจูงใจยังคงเป็นเรื่องที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ดังที่ Hoy & Miskle (2008) ได้แบ่ง แรงจูงใจ ออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) แรงจูงใจ ภายใน (Intrinsic Motives) เป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคลซึ่งอาจจะเป็น เจตคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ค่อนข้างถาวร เช่น บุคลากรที่เห็นคุณค่าของงาน มองว่าหน่วยงานคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัว เขาก็จะจงรักภักดีต่อหน่วยงาน กระทำการต่าง ๆ ให้

หน่วยงาน เจริญก้าวหน้า จึงกล่าวได้ว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจ ภายใน ซึ่งสอดคล้องกับ อาร์ พันธ์มณี (2546) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจภายในเป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ทำงาน เพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือทัศนคติของแต่ละบุคคลจะผลักดันให้บุคคลสร้าง พฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) เป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้ เกิดพฤติกรรม อาจจะเป็นการได้รับรางวัล ชื่อเสียง คำชม การได้รับการยอมรับ เป็นต้น แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวร ต่อพฤติกรรม บุคคลจะแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนอง สิ่งจูงใจดังกล่าว เฉพาะในกรณีที่ต้องการรางวัล ต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง คำชมหรือการได้รับการยอมรับ เป็นต้น ตัวอย่างแรงจูงใจภายนอกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เช่น การที่บุคลากรทำงานเพียง เพื่อแลกกับค่าตอบแทน หรือเงินเดือน การแสดงความขยันตั้งใจทำงาน เพียงเพื่อให้หัวหน้างาน มองเห็น แล้วได้ความดีความชอบ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ อาร์ พันธ์มณี (2546) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจภายนอกเป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากภายนอก เช่น สิ่งของ รางวัล เกียรติยศ เงินเดือน หรือความก้าวหน้า ซึ่งทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย จึงทำให้บุคคลเกิดความต้องการ และแสดงพฤติกรรม มุ่งสู่เป้าหมายนั้น

การแสดงพฤติกรรมของคนเราในแต่ละวัน อาจเกิดจากแรงจูงใจทั้งสองชนิด หากพิจารณาให้ดีจะเห็นว่า การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อหวังให้คนเห็น ได้รับคำชม ได้รับรางวัล หรือได้ รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การกระทำนั้นเป็นไปเนื่องจากแรงจูงใจภายนอก แต่ถ้าเมื่อใดที่ กระทำบางสิ่งบางอย่าง แม้ไม่มีใครเห็น แต่มีความสุข มีความพึงพอใจ ที่ได้กระทำหรือ แสดงพฤติกรรมนั้น การกระทำดังกล่าว เป็นไปเนื่องจากแรงจูงใจภายใน เช่น การดูหนัง ฟังเพลง อ่านหนังสือ เป็นต้น

สาเหตุของการเกิดแรงจูงใจ

การทำงานหากขาดแรงจูงใจในการทำงานแล้วอาจมีผลทำให้การทำงานขาดชีวิตชีวา และน่าเบื่อ ดังนั้นเราจะทำอย่างไรที่จะให้ชีวิตการทำงานในแต่ละวันของเรามีความสดชื่นและตื่นตัวอยู่เสมอ ซึ่งก่อนอื่นเราควรทราบถึงสาเหตุหรือที่มาของแรงจูงใจเป็นลำดับแรก เพื่อที่จะ ได้หา

วิธีการในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น ดังนั้นการเกิดแรงจูงใจ มีสาเหตุจากสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553 : 120)

1. สิ่งแวดล้อมในการทำงาน เช่น สถานที่ แสงสว่าง ภาวะเปียบ ภูมิทัศน์ของสถานที่ทำงาน บรรยากาศ ในการทำงาน เป็นต้น

2. เศรษฐกิจหรือผลตอบแทนจากการทำงาน ได้แก่ ค่าจ้าง ค่าแรง โบนัส ค่าตอบแทน รวมทั้งฐานะทางครอบครัว รายจ่ายของครอบครัว ซึ่งมีผลต่อการทำงาน

3. ฐานะทางสังคม เป็นส่วนหนึ่งของงาน และสังคม ตำแหน่งงาน หน้าที่การงานของ แต่ละคน ได้รับการยอมรับจากสังคมก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความภูมิใจ มีความรับผิดชอบมากขึ้น

4. เจตคติต่องาน ความรู้สึกว่ำนงานนั้น เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เป็นความรับผิดชอบต่อสังคม จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนและสังคม นอกจากนี้ ความถนัด ความสนใจ ความเอาใจใส่ ก็มีผลต่อการทำงาน เป็นอย่างมากเช่นกัน

5. ความมีอิสระในการทำงาน ความสามารถที่จะได้รับความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องมีใครบังคับ มีอิสระในการทำงาน เหล่านี้เป็นสาเหตุให้คนตั้งใจในการทำงาน และมีความสุขในการทำงาน

นอกจากนี้ Epstein & Rogers (2552 : 21-24) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิด แรงจูงใจไว้ว่า ปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจเกิดจากปัจจัยหลายประการ ปัจจัยบางอย่าง สามารถควบคุมได้ แต่บางอย่าง ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น พันธุกรรม หรือยีน ซึ่งเป็นสิ่งที่ควบคุม พฤติกรรมหรือการมองโลก ของมนุษย์ บางคนมีลักษณะกระฉับกระเฉง ในขณะที่ บางคนชอบเก็บตัว แต่อย่างไรก็ดีมีปัจจัย 13 ประการที่สามารถควบคุมได้และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจขึ้น คือ 1) การออกกำลังกาย 2) การรับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ 3) การนอนหลับ ซึ่งการอดนอน เป็นสิ่ง บั่นทอนแรงจูงใจ ที่พบเห็นได้บ่อยที่สุด แม้ว่าจะเจอเรื่องดี ๆ อยู่ตรงหน้า แต่ก็ให้เห็น คุณค่าของสิ่งเหล่านั้นได้ยาก ถ้ายังรู้สึกเหนื่อยล้าอยู่ 4) การให้รางวัล เราสามารถ ให้รางวัลตัวเองได้ โดยการสร้างสิ่งที่มีคุณค่าขึ้นมา ด้วยตนเอง เช่น การลาพักร้อน 5) การหางานที่มีผล ตอบแทนดีกว่า หรือคบเพื่อนที่เป็นมิตรและไม่เอาเปรียบเรา เป็นต้น 6) ความท้าทาย ทำให้ บางคนเกิดแรงจูงใจขึ้นมาได้ ในขณะที่บางคน กลับกลัวความท้าทาย ดังนั้นควรเลือก รูปแบบในการทำงานที่เหมาะสมกับตัวเองจะดีที่สุด 7) มิตรภาพ

การทำงานที่มีเพื่อนร่วมงานน่ารักและ มีมิตรภาพที่ดีนั้น จะสามารถสร้างแรงจูงใจได้อย่างมาก ในขณะที่ความขัดแย้งทางบุคลิกก็เป็นปัจจัยที่บั่นทอน แรงจูงใจได้เป็นอย่างมากเช่นกัน 8) ความอ่อนโยน เป็นสิ่งสำคัญในการสร้าง มิตรภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน หลายคนพร้อมทำทุกอย่างเมื่อได้รับคำขอร้องที่สุภาพและการแสดงออกที่เหมาะสม 9) คนส่วนมากต้องการ ความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งรวมไปถึงอนาคตที่ มั่นคงปลอดภัย เพราะคนเราเมื่อรู้ว่าตัวเองมีอนาคตที่มั่นคง ก็มีแรงจูงใจ ในการทำงานด้วยเช่นกัน 10) คนกลุ่มหนึ่งมีแรงจูงใจมากเมื่อมีอำนาจ สำหรับผู้ที่ชอบ ความเป็นอิสระควรลองพิจารณาทำงาน ที่สามารถเป็นเจ้านายตัวเองได้ 11) สภาพแวดล้อม หลายคนชอบ ให้ที่ทำงาน มีสีสัน เสียง และการจัดวางองค์ประกอบที่ลงตัว ซึ่งสภาพแวดล้อม ที่ดี ก็เป็นส่วนช่วยให้มีแรงจูงใจ ในการทำงานได้ 12) การแสดงออกในทางสร้างสรรค์ อาจเป็นตัวช่วย ผ่อนคลายจากการทำงานได้ 13) การมีเป้าหมายการค้นหา เป้าหมายให้กับชีวิตถือเป็นแรงจูงใจขั้นสูงสุดถ้ามีเป้าหมายในเรื่องใดก็ควรจะหาหนทางที่ ส่งเสริมเป้าหมาย นั้นให้ได้

จากผลการวิจัยของ Crewson (1997 : 202-205) เกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการทำงานของ พนักงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พบว่า ปัจจัยจูงใจในการทำงานของ พนักงานทั้งสององค์กร แตกต่างกัน โดยที่พนักงานในองค์กรของรัฐจะไม่ค่อยให้ความสนใจรางวัลที่เกี่ยวกับปัจจัยทาง ด้านเศรษฐกิจเท่ากับพนักงานในองค์กรเอกชน แต่จะสนใจในเรื่องสวัสดิการที่จะได้ รับมากกว่า และผลการวิจัยของ Jurkiewicz, Massey, & Brown (1998 : 65-80) ได้ข้อสรุปที่สนับสนุน ผลการวิจัยของ Crewson ที่ว่า พนักงานในองค์กรภาครัฐและพนักงานในองค์กรภาคเอกชน มีปัจจัยจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกัน โดยที่ปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงานในองค์กร ภาครัฐที่สำคัญ ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ความมั่นคงและความปลอดภัยในอนาคต การมีโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และการมีโอกาสในการได้ใช้ความชำนาญเฉพาะด้าน เป็นต้น ส่วนปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงานในองค์กรเอกชนที่สำคัญ เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ การได้รับเงินเดือนที่สูง การมีโอกาสแสดงออกถึง การเป็นผู้นำและการมี โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นต้น ส่วนปัจจัย จูงใจในการทำงาน ที่มีความสำคัญในลำดับต้น ๆ ของพนักงานทั้งสององค์กร ได้แก่ การได้รับเงินเดือนที่สูง ความมั่นคงและความปลอดภัยในอนาคต และการมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่

การงาน เป็นต้น

ดังนั้นการจูงใจให้ผู้ที่บังคับบัญชาเกิดแรงจูงใจในการทำงานขึ้น จึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บังคับบัญชาจึงจำเป็นต้องตอบสนองความต้องการให้กับบุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชาของตน เพื่อก่อให้เกิดความพอใจและทำงานได้ดี ดังตัวอย่างในตาราง

ความต้องการ	การจูงใจเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน
1. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	- มีรายได้หรือค่าตอบแทนดี - ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ดี - ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง - ได้รับความก้าวหน้า - มีความมั่นคงในงานที่ทำ - มีความรู้สึกว่างานที่ทำ น่าสนใจ มั่นคง
2. ความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ	- มีความมั่นใจและเชื่อใจต่อ บังคับบัญชา - รู้สถานภาพของตนเอง - ได้รับการอนุมัติเห็นชอบ หรือเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชา - การมีความรู้สึว่าตนมีส่วน เป็นเจ้าของ - การได้รับการปฏิบัติอย่าง ยุติธรรมและเสมอต้นเสมอปลาย
3. การยอมรับ ความรู้ ความสามารถ	- การได้รับรางวัลในผลงานที่ดี - การมีความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมสร้างสรรค์หน่วยงาน และสร้างสรรค์ - การได้รับการยกย่องในความสำเร็จ
4. โอกาสแสดงความรู้ความสามารถ	- การรู้สึว่าความสามารถของตนได้ถูกนำไปใช้ - ความเจริญก้าวหน้ากับงาน - ความรู้สึว่าระดับภาระงานและ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ - การได้ทำงานใหม่ๆที่ท้าทายไม่จำเจ - การได้รับการปฏิบัติที่ดีใน ฐานมนุษย์
5. การได้รับการยกย่อง	- การเคารพในศักดิ์ศรีไม่ดูถูกเหยียดหยามคนอื่น

ผู้บริหารหรือผู้นำในแต่ละหน่วยงานจึงควรรู้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเองมีความ ต้องการอะไร และตอบสนองให้ตรงกับความต้องการนั้น เพื่อที่จะทำให้เขามีความพึงพอใจ และเกิดเป็นแรงจูงใจในการทำงานขึ้น อันจะส่งผลดีต่อหน่วยงานต่อไป

ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

1. มุ่งหวังความสำเร็จมากกว่าการได้รับรางวัล ได้กระทำสิ่งที่ดีหรือมีประสิทธิภาพ มากกว่าสิ่งที่เคยกระทำมาก่อน เป็นผู้พอใจกับการทำงานที่ รับผิดชอบด้วยตนเองมากกว่าการมี ส่วนร่วมในการ ทำงาน กับผู้อื่น

ต้องการงานที่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับได้อย่างรวดเร็วเพื่อทราบผลการปฏิบัติงานของเขา เป็นงานที่ เขาสามารถกำหนดเป้าหมายด้วยตนเองและมีระดับการ ท้าทายที่เหมาะสม ที่เขาสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ และเป็นบุคคลที่ไม่ชอบการประสบผลสำเร็จ โดยโอกาสหรือโชค โดยยินดีที่จะรับผิดชอบด้วย ตนเองไม่ว่าจะสำเร็จหรือล้มเหลว มากกว่าจะ ปล่อยให้ งานนั้นสำเร็จด้วยสิ่งอื่น ๆ และหลีกเลี่ยงงานที่ง่าย หรือยากเกินไป ผู้ประสบความสำเร็จสูงจะกระทำได้ดีที่สุดเมื่อเขารับรู้ว่าจะกระทำนี้มีโอกาสประสบผลสำเร็จ โดยมีความน่าจะเป็น 50 : 50 ถ้างานนั้นง่าย หรือความน่าจะเป็นสูง เขาจะเลิก ไม่พึงพอใจต่อ ความสำเร็จนั้น เพราะไม่ท้าทายความสามารถและทักษะของเขาเขาพอใจที่จะกำหนดเป้าหมายที่ต้องใช้ความ พยายามมากขึ้นอีก เพียงเล็กน้อย และถ้าโอกาสของ การประสบผลสำเร็จ และความล้มเหลว มีเท่ากัน ความรู้สึกต่อความสำเร็จและ ความพึงพอใจจะเกิดจากความพยายามนั้น

2. ความต้องการอำนาจ (Power needs-n Pow) คือ ความปรารถนาที่จะได้มาและรักษา การ ควบคุมบุคคลอื่น บุคคลที่ต้องการอำนาจสูงจะพอใจกับการควบคุมดินรนที่จะมี อิทธิพลเหนือผู้อื่น ชอบสถานการณ์ที่มีการแข่งขันเพื่อการได้มาซึ่งตำแหน่งที่จะเกี่ยวข้องกับเกียรติยศ สนุกสนานกับการเผชิญหน้ากับบุคคลอื่น ๆ และมีความต้องการรุนแรงที่จะควบคุม สภาพแวดล้อมของพวกเขา ซึ่งความต้องการ อำนาจสามารถ จำแนกเป็นอำนาจต่อบุคคลและ อำนาจต่อหน่วยงาน บุคคลที่มีความต้องการ อำนาจส่วนบุคคลสูง ต้องการที่จะครอบงำบุคคลอื่น เพื่อที่จะแสดงความสามารถ ในการใช้อำนาจ คาดหวังจะให้ผู้อื่นกระทำตาม และจงรักภักดีโดยส่วนตัวแทนที่จะเป็นต่อหน่วยงาน ในทางกลับกัน บุคคลที่มีความต้องการ อำนาจต่อหน่วยงาน สูงจะมุ่งที่การทำงานร่วมกับบุคคลเพื่อที่จะแก้ปัญหาและส่งเสริมเป้าหมายของหน่วยงาน บุคคลเหล่านี้ ชอบทำงาน ให้สำเร็จตามวิถีทางของหน่วยงาน เต็มใจเสียสละ ผลประโยชน์ส่วนตัว เพื่อผลประโยชน์ของหน่วยงาน

3. ความต้องการความผูกพัน หมายถึง ความต้องการเป็นมิตรและความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการยอมรับของกลุ่มและบุคคลอื่น การรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี เอาไว้ ภายในหน่วยงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความต้องการ ผูกพันสูงอาจจะไม่มีประสิทธิภาพต่อการบรรลุเป้าหมายเนื่องจากความปรารถนาที่จะรักษาความสามัคคีไว้แต่ใน

ปัจจุบันเริ่มมีการใช้ทีมงานกันมากขึ้นเพื่อให้บุคคลร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกของกลุ่มจึงต้องการความผูกพันสูงและทำให้เกิดความจงรักภักดีสูงขึ้นด้วย โดยทั่วไปบุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะมีคุณลักษณะที่พยายามสร้างและรักษา ความเป็นมิตรและความสัมพันธ์ทางจิตไว้อย่างใกล้ชิด กับบุคคลอื่น ต้องการที่จะให้บุคคลอื่นชอบสนุก กับงานเลี้ยงสังสรรค์ กิจกรรมทางสังคมและการพูดคุย และชอบแสวงหาการมีส่วนร่วม ด้วยการ เข้าร่วมกลุ่ม ของหน่วยงาน เพื่อการทำงานร่วมกันมากกว่าการแข่งขัน (McClelland, 1962)

สรุปโดยทั่วไปบุคคลแต่ละคนจะมีความต้องการทั้ง 3 อย่างในระดับที่แตกต่างกัน ถ้าความต้องการ ด้านใดเด่นก็จะเป็นคุณลักษณะของบุคคลนั้น

ผู้นำกับแนวทางในการเสริมสร้างแรงจูงใจ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่สำคัญ ๆ พบว่าผู้นำหรือผู้บริหารสามารถเลือกใช้วิธีการจูงใจได้หลายรูปแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรเกิดความรู้สึก เต็มใจในการทำงาน และบรรลุเป้าหมายตามที่หน่วยงานต้องการ โดยวิธีการสร้างแรงจูงใจให้ บุคลากรในหน่วยงาน มีวิธีการดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตั้ง เป้าหมายดังกล่าว
2. ผู้บริหารต้องแน่ใจว่าบุคลากรจะต้องได้รับทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย
3. ผู้บริหารต้องสนับสนุนในการบอข้อมูลย้อนกลับที่มีความชัดเจนและแน่นอน ซึ่งได้ ผลมากกว่าการควบคุมการทำงานของบุคลากร
4. การขอร้องให้บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ในขณะเดียวกันองค์การต้องสามารถตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ของบุคลากรได้
5. การตั้งระบบและกระบวนการดำเนินงานที่มีความยุติธรรมและเหมาะสม
6. ลักษณะงานที่มอบหมายควรมีลักษณะที่ครบวงจรในแต่ละกระบวนการ
7. การดำเนินงาน ซึ่งดีกว่าการมอบหมายงานที่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงาน คือผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องลงมือทำให้อุเป็นตัวอย่าง ซึ่งจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดแรงจูงใจในการทำงานและ อยากมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น มากกว่าผู้บริหารที่เพียงแต่

มอบหมายแต่ไม่ลงมือทำ (Hollyforde & Whiddett, 2002 : 52-53)

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ สร้างแรงจูงใจใหญ่ ๆ อีก 3 วิธี ได้แก่

1. การจูงใจด้วยรางวัลตอบแทน (Rewards) การให้รางวัลจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ในหน่วยงานเกิดแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น และยังเพิ่มขวัญและกำลังใจให้มากขึ้น โดย รางวัลตอบแทนที่ดีนั้น ต้องสามารถตอบสนอง ความต้องการขั้นพื้นฐานและความมั่นคงปลอดภัยของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ เพื่อที่จะผู้ใต้บังคับบัญชา จะทุ่มเทความสามารถในการทำงาน ให้กับหน่วยงานอย่างเต็มที่ และยังรางวัลที่ให้นั้นสามารถตอบสนองความต้องการขั้นสูงของ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มากเท่าไร ความจริงจึงในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ก็จะเพิ่มมากขึ้น ด้วย ดังนั้นลักษณะของรางวัลที่ให้ความมีดังนี้ คือ

- 1) มีความสำคัญต่อผู้ที่ได้รับ (Importance)
- 2) มีการจัดสรรอย่างเป็นธรรม (Equitable Distribution)
- 3) ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนควรรู้เห็นอย่างกระจ่างชัด (Visibility)
- 4) มีความยืดหยุ่น (Flexibility) อย่างไรก็ตามรางวัลตอบแทนที่ผู้นำหรือผู้บริหารพึงให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชานั้น อาจให้ ในรูปของ ตัวเงิน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือสวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น หรืออาจให้ในรูปของ รางวัล ที่มีได้อยู่ในรูปของตัวเงิน เช่น การมอบรางวัลดีเด่น ประกาศเกียรติคุณ ยกย่องชมเชย หรือส่งไปฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติม ซึ่งผู้บริหารหรือผู้นำมักจะให้รางวัลทั้งในรูปตัวเงิน และที่ไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงินควบคู่กันไป

2. การจูงใจด้วยงาน (Job) ในการที่จะจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาดังงานนั้น ควรทราบ ก่อนว่าลักษณะงานที่จะจูงใจให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานปฏิบัติตามเพื่อวัตถุประสงค์ของ หน่วยงานนั้น ควรมีลักษณะที่ท้าทายความสามารถและจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชารักที่จะปฏิบัติและควรเป็นงานที่ทำให้เขาเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยเหตุนี้ ผู้นำที่ดีต้องสามารถที่จะดึง เอาความสำคัญของลักษณะงานมาเป็น ตัวกระตุ้นหรือจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกรัก และสนุกกับงานที่ทำอยู่ โดยอาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

- 1) การเพิ่มความสำคัญของงาน (Job Enrichment) ซึ่งการเพิ่มความสำคัญ ของงานนี้ โดยปกติแล้วจะมีสองวิธี คือ (1) การเพิ่มความสำคัญของงานตามแนวนอน (Horizontal Job Enrichment) เป็นการขยาย

ขอบเขตของงานให้กว้างขึ้นให้เขามี ความรับผิดชอบมากขึ้น อันจะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกถึงความสำคัญ ในหน้าที่ของตนเอง และรู้สึกว่ามีเจตคติที่ดีและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (2) การเพิ่มความสำคัญของงาน ตามแนวตั้ง (Vertical Job Enrichment) เป็นการลดอำนาจในการบังคับบัญชาจากผู้บังคับบัญชาชั้นล่าง เพื่อให้เขาจะสามารถทำงานได้อย่างเสรี หรือมอบหมายงานเฉพาะอย่างที่เขามีความชำนาญ เป็นพิเศษ เป็นต้น

2) การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) เป็นการให้โอกาสผู้บังคับบัญชา ได้มีการโยกย้ายไปทำงานอื่น และเรียนรู้งานใหม่ โดยจัดตารางเวลาการทำงานในแต่ละหน้าที่ ล่วงหน้าให้เหมาะสม เพื่อลดความจำเจในการทำงาน อีกทั้งยังทำให้ผู้บังคับบัญชามีความรู้ และประสบการณ์มากขึ้น

3) การขยายขอบเขตของงาน (Job Enlargement) เป็นการเพิ่มหน้าที่ของผู้ได้ บังคับบัญชาให้มากขึ้น เพื่อลดความเบื่อหน่ายและเพิ่มความสนใจในการทำงานของผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งการขยายขอบเขตของงานนี้จะเพิ่มจำนวนหน้าที่และ ความรับผิดชอบในระดับเดียวกันของผู้ได้บังคับบัญชา เช่น จากผู้ได้บังคับบัญชาถ่ายเอกสาร ก็เพิ่มหน้าที่ให้ผู้ได้บังคับบัญชาเดินเอกสารด้วย เป็นต้น เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกรำคาญที่ทำงานซ้ำและบางครั้งอาจจะให้ เขาแสดงความคิดเห็นในงานที่เขาทำด้วย

4) การปรับปรุงออกแบบงาน (Job Redesign) เป็นการปรับปรุงจัดโครงสร้าง ของงาน เพื่อดึงดูดใจของผู้ได้บังคับบัญชามากขึ้น เช่น ลดความซับซ้อนของงานเพื่อลดเวลาใน การทำงานลง หรือให้ผู้ได้บังคับบัญชาสามารถออกแบบงานที่ตนเองต้องทำได้ เพื่อให้เกิด ความพอใจในงานมากขึ้น

3. การจูงใจด้วยวัฒนธรรมขององค์กร (Organization Culture) องค์กรทุกแห่งจะ จูงใจพนักงานของตนไปในทางที่จะทำให้พนักงานปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เท่าที่ จะเป็นไปได้ วัฒนธรรมองค์กรนั้น ย่อมหมายถึงพฤติกรรม ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลในองค์กร ซึ่งในเรื่องนี้นั้น เราต้องหยิบยกประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาเป็นแบบในการศึกษา โดยญี่ปุ่น

นั้นเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการบริหาร เนื่องจาก ค่านิยมและความเชื่อของคนญี่ปุ่นที่มีต่อประเทศชาติ สังคม องค์กร และหมู่คณะ คนญี่ปุ่นมีความเชื่อที่ว่าประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พนักงานก็เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร โดย พนักงานทุกคนจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ หรือส่วนหนึ่งขององค์กรอย่างแน่นแฟ้น หากองค์กรล้มพนักงานก็จะหมดที่พึ่ง ทุกคนจะอยู่ปกป้ององค์กรตลอดชีวิต ดังนั้นบุคลากรใน องค์กรญี่ปุ่นจะมีความจงรักภักดีต่อองค์กรเป็นอย่างมาก ซึ่งจะต่างกับอเมริกาคือคนอเมริกัน จะเป็นคนที่รักเสรีภาพไม่ผูกพันตนเองกับองค์กร ชอบพึ่งตนเอง ย้ายงานบ่อย อย่างไรก็ตามคนอเมริกันมีจริยธรรมในการทำงานและไม่ดูถูกงาน สำหรับคนไทยแล้วมีความเป็นปัจเจกนิยม คล้ายกับอเมริกา แต่ข้อแตกต่างที่สำคัญคือคนอเมริกันจะทำงานเป็นทีมได้ดีกว่าคนไทย คนไทยมักมีความฉลาดและมีความสามารถเฉพาะตัว เวลาทำงานจึงมักขาดความร่วมมือ ประสานงาน อย่างไรก็ตามผู้นำจำเป็นต้องรู้ว่าควรใช้วัฒนธรรมองค์กรที่ตนเองมีอยู่ให้เป็นประโยชน์เช่นไร (ยุทธนา พรหมณี. ออนไลน์)

ดังนั้นในการที่จะสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จได้นั้น มีเทคนิคและวิธีที่หลากหลายโดยต้องคำนึงถึงความต้องการของบุคคลเป็นสำคัญ เช่นพนักงานระดับปฏิบัติการอาจมีเงินหรือเงินเป็นตัวจูงใจให้เขาตัดสินใจที่จะทุ่มเทกับงาน อย่างเต็มที่ขณะที่ในระดับผู้บริหาร เกียรติยศชื่อเสียงอาจเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการผลักดัน ให้คิดแสวงหาไปสู่จุดสูงสุดทางการบริหาร เป้าหมายของการจูงใจ จึงต้องเน้นให้การปฏิบัติงาน ของพนักงานมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่สามารถทำได้ ดังนั้นสิ่งที่จะต้องกระทำให้ในการจูงใจพนักงานก็คือการพยายามให้ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่พนักงานต้องการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องพยายามคิดหาวิธีทางใช้กลยุทธ์และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานและ หน่วยงานมีผลประโยชน์ร่วมกัน ส่งผลทำให้พนักงานสามารถทำงานอยู่ในหน่วยงานอย่างมีความสุข และ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานต่อไป

รายการอ้างอิง

- ขวัญจิรา ทองนา. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู วิทยาลัยนาฏศิลป์
กรมศิลปากร. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
โชติกา ระโส. (2555). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ปริญญาโท กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
นภวรรณ คณานุกรษ์. (2554, มกราคม-มีนาคม). “บทบาทผู้นำองค์กรที่มีพนักงานวิชาชีพ,” วารสารวิชาการ
หอการค้าไทย. 31(1).
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
ไพศาล มะระพฤกษ์วรรณ และคณะ. (2542). การจัดและพัฒนางานองค์การทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ยงยุทธ พรหมณี. (2559). ทักษะการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของผู้นำ : การจูงใจ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
www.pncc.ac.th/pncc/wrod/re/r6.doc.
สมยศ นาวิการ. (2545). การพัฒนางานองค์การและการจูงใจ. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ 1991.
อารีย์ พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรคการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไยโหม ศรีเอทีพี กรุ๊ป.
อุทัย หิรัญโต. (2543). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

Crewson, P.E. (1997). “Public–Service Motivation: Building Empirical Evidence of Incidence and Effect,”
Journal of Public Administration Research and Theory. 7(4).
Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B.B. (1959). **The motivation to work**. New York : John Wiley &
Sons.
Hodgetts, R.M. (1999). **Modern Human Relations at work**. New York : Dryden Press, Harcourt Brace
College.
Hollyforde, S. & Whiddett, S. (2002). “How to Nurture Motivation,” **People Management**. 8(4) : 52-53.
Hoy, W.K. & Miskel, C.G. (2008). **Educational Administration : Theory, research and practice**. Boston :
McGraw Hill.
Jurkiewicz, C.L., Massey, Jr., Tom K., & Brown, R.G. (1998). “Motivation in Public and Private Organizations :
A Comparative Study,” **Public Productivity and Management Review**. 2(3).
Lindner, JR. (1998). **Understanding Employee Motivation**. 36(3). (online). Available : www.joe.org/joe/1998june/rb3.php.
Maslow, A. (1970). **Motivation and personality**. New York : Harper & Row.
McClelland, D.C. (1962). “Business, Drive and National Achievement,” **Harvard Business Review**. 40 : 99–
112.
Pounder, J.S. (2001). “New Leadership and University Organizational Effectiveness : Exploring the
Relationship,” **Leadership & Organization Development Journal**. 22(6).

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Desirable Characteristics of Graduates in Jazz Study based on Thai Qualifications Framework for Higher Education

ศักดิ์ระพี รักตประจิต*

ณรินทร์ สุทธิจิต**

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 39 คนประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส จำนวน 2 คน 2) คณาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส จำนวน 8 คน 3) นิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส จำนวน 22 คน 4) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส จำนวน 5 คน และ 5) ผู้ใช้บัณฑิตในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน 5 ชุดลักษณะข้อคำถามปลายเปิด เครื่องมือทุกชุดผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ ระหว่าง 0.79-0.96 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายน-มิถุนายน พ.ศ. 2559 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส มี 6 คุณลักษณะ คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี และ 6) ด้านทักษะพิสัย ซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ดังนั้นการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส จำเป็นต้องคำนึงถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงให้สังคมต่อไป

ABSTRACT

This qualitative study aimed to study the desirable characteristics of undergraduate students majoring in jazz study. Thirty-nine participants were selected through purposive sampling: 1) two jazz study experts, 2) eight jazz study lecturers, 3) twenty-two students in year 1-4 of jazz study programs, 4) five jazz study graduates, and 5) two employers of jazz study graduates. The research instruments were five sets of interview form with open-ended questions. All questions were checked by three experts for content validity. The Item-Objective Congruence Index (IOC) ranged from 0.79-0.96. Data were collected from April to June in 2016. Content analysis and methodological triangulation were used to describe the data.

Results indicated that the desirable characteristics of graduates in jazz study consisted of six characteristics: 1) ethics and morality, 2) knowledge, 3) cognitive skills, 4) interpersonal skills and responsibility, 5) numerical analysis, communication and information technology skills, and 6) psychomotor skills. These six domains are congruent with the Thai qualifications framework for higher education.

Therefore, determining the desirable characteristics of jazz study graduates should consider the qualifications framework as a principle for curriculum development, teaching and learning processes, and learning outcome evaluation in order to produce high-quality

* นิสิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** รองศาสตราจารย์ประจำ สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์, สาขาวิชาดนตรี
แจ๊ส, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Keywords : Desirable Characteristics,
Jazz Study, Thai Qualifications
Framework for Higher Education

บทนำ

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรไปในทิศทางที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Cox. 2007) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education TQF: HEd) มุ่งเป้าให้บัณฑิตมีคุณภาพตามมาตรฐานของบัณฑิตที่ต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ด้านคือ (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดนตรีแจ๊สในสถาบันอุดมศึกษา กำลังปรับปรุงหลักสูตรโดยยึดหลักตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558 กลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ โดยมุ่งเน้นการแสดงออกของงานดนตรีศิลป์ ด้วยสื่อทางเสียงผ่านทักษะความสามารถและความชำนาญพิเศษทางทักษะปฏิบัติ โดยการแสดงออกผ่านเครื่องดนตรี หรือการขับร้อง การอำนวยการเพลง มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน และเพิ่มด้านทักษะพิสัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะของผู้เรียนในสาขาวิชานี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2558) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ต้องผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความเชี่ยวชาญในการแสดงดนตรีแจ๊ส (Fuangaugorn. 2010) ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส เนื่องจากการเรียนการสอนในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ยังไม่มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติขึ้น การกำหนด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดมาตรฐานของผู้เรียนให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสามารถเทียบเคียงได้ อีกทั้งยังช่วยยกระดับการศึกษาทางด้านดนตรีแจ๊สภายในประเทศไทยให้มีมาตรฐานในระดับสากล สามารถแข่งขันในภูมิภาค และร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อก้าวไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมที่ยั่งยืนต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2556)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ คุณสมบัติ นิสัยและพฤติกรรมที่บัณฑิตระดับปริญญาตรีที่พึงมี หรือพึงปฏิบัติในสายงานอาชีพนักดนตรีในคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ด้านที่สอดคล้องตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558 กลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง นิสัย และประพฤติที่มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม สามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ตลอดจนสำนึกสาธารณะทางสายอาชีพดนตรี

1.2 คุณลักษณะด้านความรู้ หมายถึง ความรู้ในหลักการทางศาสตร์ดนตรีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนความรู้ และกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ดนตรี เพื่อให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และสร้างสรรค์ผลงานดนตรีในสายอาชีพดนตรีได้

1.3 คุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ สามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจเข้ากับแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ทางดนตรี และสามารถประเมินคุณค่าทางสุนทรียะทางดนตรีได้อย่างมีวิจารณญาณ

1.4 คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม โดยแสดงถึงภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถวางแผนและบริหารจัดการ

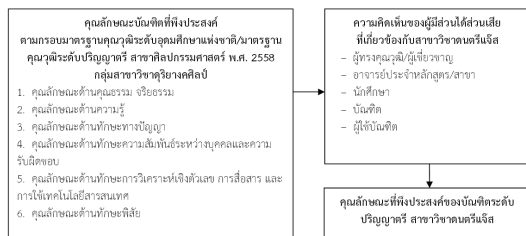
การเรียนรู้ และการทำงานของตนเองในสายอาชีพคนตรีได้

1.5 คุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางสายอาชีพคนตรี และความสามารถในการสื่อสารภาษาคนตรี ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต

1.6 คุณลักษณะด้านทักษะพิสัย หมายถึง ทักษะปฏิบัติทางคนตรีแฉัสที่ชำนาญ สามารถแสดงออกตามความถนัด และความสามารถเฉพาะบุคคล ผ่านเครื่องดนตรี หรือการขับร้องได้ ตลอดจนสามารถพัฒนาทักษะทางคนตรีให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตนได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558 กลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ในหัวข้อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเชิงคุณภาพไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่ เพียงแต่ต้องคำนึงถึงความเพียงพอของข้อมูล (สุรางค์ จันทวนิช. 2557) ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม และคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive Sampling) จำนวน 39 คน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาคนตรีแฉัส ที่เป็นศิลปินในด้านคนตรีแฉัส หรือมีประสบ การณ์

เกี่ยวข้องกับการสอนคนตรีแฉัสในมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน

2. คณาจารย์ประจำสาขาวิชาคนตรีแฉัส หรืออาจารย์ประจำที่สอนในสาขาวิชาคนตรีแฉัส จากมหาวิทยาลัยที่เปิดสาขาวิชาคนตรีแฉัสในกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน

3. นิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 สาขาวิชาคนตรีแฉัสจากมหาวิทยาลัยที่เปิดสาขาวิชาคนตรีแฉัสในกรุงเทพมหานคร จำนวน 22 คน

4. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาคนตรีแฉัส ที่มีประสบการณ์ในสายอาชีพคนตรีแฉัสไม่น้อยกว่า 5 ปี จากมหาวิทยาลัยที่เปิดสาขาวิชาคนตรีแฉัสในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน

5. ผู้ใช้บัณฑิตในสาขาวิชาคนตรีแฉัส ได้แก่ เจ้าของสถานประกอบการขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับนิสิต/นักศึกษา หรือบัณฑิตในสาขาแฉัสที่เปิดให้บริการไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 5 ชุด ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขต รูปแบบ และประเด็นคำถามของแบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่ม เครื่องมือทุกชุดได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านคนตรีแฉัส 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านคนตรีศึกษา 1 ท่าน โดยแต่ละท่านจะพิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค (Item-Objective Congruence Index : IOC) 3 ระดับ คือ +1 (สอดคล้อง) 0 (ไม่แน่ใจ) และ -1) ไม่สอดคล้อง ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Beaton, Bombardier, Guillemin & Ferraz. 2000)

1. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาคนตรีแฉัส ลักษณะคำถามเป็นปลายเปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ ค่า IOC รายข้อมีค่าตั้งแต่ 0-1 และค่า IOC ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.79

2. แบบสัมภาษณ์คณาจารย์ประจำหลักสูตร หรือผู้สอนในหลักสูตรคนตรีแฉัส ลักษณะคำถามเป็นปลายเปิด

โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 34 ข้อ ค่า IOC รายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.33-1 และค่า IOC ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.89

3. แบบสัมภาษณ์นิสิต/นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ลักษณะคำถามเป็นปลายเปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 27 ข้อ ค่า IOC รายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.33-1 และค่า IOC ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.88

4. แบบสัมภาษณ์ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ลักษณะคำถามเป็นปลายเปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ ค่า IOC รายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.33-1 และค่า IOC ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.90

5. แบบสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิตในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ลักษณะคำถามเป็นปลายเปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ ค่า IOC รายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.67-1 และค่า IOC ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายน-มิถุนายน พ.ศ. 2559 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีการสัมภาษณ์เดี่ยว (Individual Interview) จากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส คณาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส หรือผู้สอนในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส และผู้ใช้บัณฑิตในสาขาแจ๊ส

2. วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) สำหรับนิสิต/นักศึกษาในสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) (สุภากร จันทวนิช. 2556) โดยตรวจสอบความถูกต้องและตรงประเด็นจาก 3 เส้า หรือ 3 มุม ถ้าผลสรุปจาก 2 เส้าขึ้นไปตรงกัน ถือว่าผลสรุปนั้นถูกต้องและตรงประเด็น (สุระเชษฐ์ ชีระมณี. 2558) การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลสามารถทำได้โดยการรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนตามประเด็นคำถาม ซึ่งถือได้ว่าข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) และความตรงประเด็น (Validity) โดยมีรายละเอียดการตรวจสอบข้อมูลดังนี้ 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายว่า ข้อมูลที่ได้มาในเรื่องเดียวกันนั้นถูกต้องหรือไม่ ได้แก่ ความเหมือนหรือต่างกัน

ของเวลา สถานที่ และบุคคล 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการใช่วิธีรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกัน ได้แก่ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ร่วมกับการศึกษาเอกสาร

สรุปผล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 39 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 94.87 และเพศหญิง ร้อยละ 5.13 มีอายุระหว่าง 18-52 ปี อายุเฉลี่ย 31.5 ปี (S.D.=1.63) ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส 1-19 ปี เฉลี่ย 6.3 ปี (S.D.=10.01) กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี 22 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 7 คน ปริญญาโท 9 คน และปริญญาเอก 1 คน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการสัมภาษณ์ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถสรุปได้ 6 คุณลักษณะ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552) ดังนี้

2.1 มีคุณธรรม จริยธรรม คือ ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมต่อตนเอง และผู้อื่น มีวินัย มีระเบียบเป็นคนตรงต่อเวลา ทั้งในขณะเรียนและการฝึกซ้อม ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น มีความรับผิดชอบทำงานตามที่ได้มอบหมายได้ เรียนรู้ที่จะลงมือปฏิบัติเอง มีความจริงใจ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีจิตสาธารณะ รู้จักถ่อมตน ไม่คิดดี ไม่โอ้อวด อดทน หรือดูถูกผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ เป็นคนสุภาพรู้จักกาลเทศะ และมารยาท ตระหนักถึงชื่อเสียง/ข้อดีของของตน ตลอดจนมีจรรยาบรรณในฐานะอาชีพนักดนตรี

2.2 มีความรู้ คือ ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ทางด้านดนตรี ทั้งความรู้พื้นฐานดนตรี และความรู้หลักในเรื่องดนตรีแจ๊ส ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ ได้แก่ หลักการสำคัญต่าง ๆ ทางดนตรีแจ๊ส ทั้งทางด้านทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ดนตรี การเรียบเรียงเสียงประสานทางดนตรี การประพันธ์เพลง การพัฒนาสไตล์ทักษะเทคโนโลยีดนตรี และมีความรู้ทางดนตรีอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อพัฒนานตนเอง เช่น ศาสตร์การแสดง และธุรกิจทางดนตรี เทคโนโลยีดนตรี เป็นต้น

2.3 มีทักษะทางปัญญา คือ ผู้เรียนต้องมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบ คิดอย่างลุ่มลึกในลักษณะของการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แยกแยะความรู้ออกเป็นส่วน ๆ สามารถนำความรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันได้ในระดับสูง ทั้งทางด้านทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ดนตรี การเรียบเรียงเสียงประสานทางดนตรี การประพันธ์เพลง เทคโนโลยีดนตรี และนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ หรือสร้างสรรค์ผลงานบนหลักการทางดนตรีแจ๊ส มีทักษะและกระบวนการในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และสามารถประเมินคุณค่าผลงานทางดนตรีได้

2.4 มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง จัดการเรื่องส่วนตัวได้ ตั้งใจทำงานสามารถทำงานเดี่ยวได้ดี มีความถูกต้องชัดเจนในตัวเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ และสามารถปรับตัวเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และสังคม มีทักษะในการจัดการ การวางแผนงาน ทั้งจัดกลุ่ม กำหนดรูปแบบการทำงานทั้งในลักษณะส่วนตัว และร่วมกันหลายส่วน ผ่านการประสานงานกับผู้อื่น และคำนึงถึงคุณภาพของงาน และความเป็นมืออาชีพพร้อมรู้หนัก รับฟังความคิดเห็นและเข้าใจผู้อื่น มีความจริงใจต่อกับผู้ร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ดี

2.5 มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี คือ ผู้เรียนต้องสามารถสื่อสารโดยวิธีการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสื่อสารความคิดทางดนตรีในรูปแบบการนำเสนอ หรือการปฏิบัติ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ทั่วไป เช่น ไมโครซอฟท์เวิร์ด (Microsoft Word), เพาเวอร์พอย (Power Point) และเทคโนโลยีเฉพาะทางดนตรี เช่น โปรแกรมพิมพ์โน้ตดนตรี โปรแกรมอัดเสียง การปรับแต่งเสียง

2.6 มีทักษะพิสัย คือ ผู้เรียนสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องตามหลักการ ทฤษฎีทางดนตรีแจ๊ส และแสดงออกถึงความเป็นตัวตน โดยนำเสนอการเล่นให้มีเรื่องราว และสื่อสารดนตรีให้ผู้ฟังเข้าใจด้วย ในรูปแบบมืออาชีพ ซึ่งต้องใช้ความสามารถเรื่องการแสดงที่ดี ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขณะแสดง การแสดงให้เหมาะสมกับลักษณะงาน ได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส สามารถสรุปได้ 6 คุณลักษณะคือ 1) คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม 2)

คุณลักษณะด้านความรู้ 3) คุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา 4) คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) คุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี และ 6) ด้านทักษะดนตรี โดยคุณลักษณะ 5 ข้อแรกสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 คือ 1) มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม 2) สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่น ๆ 3) สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน 4) มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัย และเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจของตนอยู่เสมอ และ 5) มีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

เช่นเดียวกับการศึกษาของ สุขุมล พันธ์ไชย และเพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต 80 คน โดยอันดับสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านมีจรรยาบรรณทางวิชาการ และวิชาชีพ 2) ด้านมีจริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริต 3) ด้านรับผิดชอบต่อหน้าที่และละเอียดรอบคอบในการทำงาน 4) ด้านมีความสามารถในการติดต่อและประสานงานกับผู้อื่น 5) ด้านมีวินัย ตรงต่อเวลา และด้านมีความรู้พื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์

สำหรับคุณลักษณะด้านทักษะดนตรี เป็นคุณลักษณะเฉพาะสำหรับสาขาวิชาที่เน้นทักษะการปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีแจ๊สส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการสร้างและเชื่อมโยงฐานความรู้ในตัวผู้เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ สามารถนำไปปฏิบัติได้ (ปองภพ สุกิตติวงศ์ และณัฐภูมิ บริบูรณ์วิริย. 2557) สอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ โสวัตร (2553) ได้ระบุคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย โดยผู้เรียนต้องมีทักษะทางวิชาชีพที่ชำนาญ มีทักษะการประยุกต์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ เชื่อมโยงความรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อรับผิดชอบต่อการ

ปฏิบัติงานในวิชาชีพและสังคม มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ มีจิตสำนึกอนุรักษ์ ฟื้นฟูสร้างสรรค์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติในระดับประเทศ และระดับนานาชาติได้อย่างเหมาะสม และพุทธี ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ (2554) ได้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี สาขา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในวิชาเอกดนตรีศึกษา ทักษะเพิ่มเติมในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนต้องมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ดนตรีที่มีรูปแบบหลากหลายทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งที่มีความสามารถพิเศษ ที่มีความสามารถปานกลาง และที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม และมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกดนตรีศึกษาอย่างบูรณาการ

ฉวีวรรณ แจ่มเกิด และคณะ (2554) ทำการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร โดยพบว่าคุณลักษณะด้านทักษะพิสัยเป็นทักษะที่สำคัญ กล่าวคือบัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องโดยอิสระ สามารถปฏิบัติงานตามแบบที่กำหนดได้ และสามารถ

ประยุกต์การปฏิบัติงานเพื่อการแก้ปัญหาในสภาพจริง และจากทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนี้ พบว่าพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านทักษะพิสัยมาก

สรุปได้ว่าบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพดนตรี รวมทั้งต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพของตนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาดนตรีแจ๊ส

2. การนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปใช้ ควรคำนึงถึงบริบท บุคลากร และความพร้อมของแต่ละสถาบัน เพื่อให้สามารถปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต่ำกว่าที่มาตรฐานคุณวุฒิได้กำหนดไว้

3. ควรมีการศึกษาในรูปแบบงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เช่น การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีแจ๊ส

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ. National Qualifications Framework (Thailand NQF).**

กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2558). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘.**

(ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/criterion58/criterion_b58.PDF

คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HED).** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

ฉวีวรรณ แจ่มเกิด และคณะ. (2554). **คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร.** (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ปองภพ สุกิตติวงศ์ และณัฐภูมิ บริบูรณ์วิริย์. (2557). “การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะคิดปฏิภาณดนตรีแจ๊สในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต,” *OJED*. 9(2) : 174-186.

พุทธี ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ. (2554). **โครงการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๕ ปี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **ประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News_328072552.pdf.

- สุขกมล พันธุ์ไชย และ เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา. (2555). “การศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็น ของผู้ใช้นบัณฑิต หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต,” OJED. 7(1) : 518–528.
- สุชาติ ไส้ตร. (2553). การนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ดนตรีศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ จันทวานิช. (2556). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุระเชษฐ์ ชีระมณี. (2558). วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Research Methodology in Social Sciences). เพชรบุรี : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- Beaton, D.E., Bombardier, C., Guillemin, F., & Ferraz, M.B. (2000). “Guidelines for the Process of Cross-cultural Adaptation of Self-report Measures,” *Spine (Phila Pa 1976)*. 25 : 3186–3191.
- Cox, J. (2007). *Handbook Curriculum Design and Development in Higher Music Education*. Bologna : AEC Publication.
- Fuangaugorn, N. (2010). *A Comparative Study of The Selected Bachelor of Music Programs Majoring Jazz Studies in The United States of America, England, Canada, Australia and Thailand*. Thesis M.A. (Music). Bangkok : Mahidol University.

ทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด

Attitudes towards the Implementation of the Drug Addicted Rehabilitation Act

B.E. 2545 : A Study on the Rehabilitation Treatment for Drug Addicts of

Roi Et Probation Office

นิภาดา จัดสนาม*

สิทธิชัย ต้นศรีสกุล**

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยเน้นศึกษาทัศนคติของผู้บำบัดฟื้นฟูฯ ตามกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ทั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ข้อมูลที่สำคัญจากหลายแหล่งด้วยกันอาทิระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ตำราเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องอีกทั้งยังทำการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) รวมทั้งการสังเกตปรากฏการณ์ที่มีผลกระทบต่อทัศนคติกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. ขั้นตอนการสอบสวน เมื่อตำรวจได้ทำการจับกุมผู้ต้องหาในความผิดฐานเสพ เสพและครอบครอง เสพ และครอบครองเพื่อจำหน่าย เสพและจำหน่าย ตำรวจจะนำตัวผู้ต้องหาไปศาลภายใน 48 ชั่วโมง หากผู้ต้องหาอายุไม่เกิน 18 ปี จะนำตัวผู้ต้องหาไปส่งศาลภายใน 24 ชั่วโมง เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์และศาลจะแจ้งคำสั่งให้คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จังหวัดร้อยเอ็ดดำเนินการตรวจพิสูจน์ไปยังสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด

2. ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด พนักงานเจ้าหน้าที่จะจัดทำบันทึกประวัติ พฤติกรรม ในการกระทำความผิด สภาพแวดล้อมของผู้นั้น และดำเนินการตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน หากดำเนินการยังไม่เสร็จสามารถขอขยายระยะเวลาออกไปได้อีกไม่เกิน 30 วัน รวมแล้วไม่เกิน 45 วัน เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติดจะจัดให้มีแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและจะแจ้งผลการตรวจพิสูจน์ให้พนักงานอัยการทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

3. ขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี หากผู้ต้องหาเป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติดพนักงานอัยการจะมีคำสั่งชะลอฟ้องไว้จนกว่าจะได้รับแจ้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจากคณะกรรมการ

4. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะต้องอยู่รับการฟื้นฟูฯ ตามแผนการฟื้นฟูฯ เป็นเวลาไม่เกิน 180 วัน นับจากวันที่ถูกส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟูฯ หากผลการฟื้นฟูฯ ไม่เป็นที่พอใจสามารถขอขยายระยะเวลาออกไปอีกครั้งไม่เกิน 180 วัน แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน 3 ปี และเมื่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ ปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟูฯ ตามที่ได้กำหนดครบแล้ว จะถือว่าผู้นั้นพ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหาและให้คณะกรรมการมีคำสั่งปล่อยตัวผู้นั้นไป และแจ้งผลให้ตำรวจหรือพนักงานอัยการทราบ และหากผลการฟื้นฟูฯ ยังไม่เป็นที่พอใจให้คณะกรรมการรายงานความเห็นไปยังตำรวจหรือพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินคดีผู้นั้น

* หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ABSTRACT

This study investigates attitudes towards the implementation of the Rehabilitation Act of B.E. 2545 on addiction treatment, rehabilitation of drug addicts by the Roi Et Province Probation Office. The research study focused on attitudes about the rehabilitation process in the implementation of the Rehabilitation Act of B.E. 2545 on the addicts by using qualitative research methods from multiple data sources, such as laws and regulations, texts, and technical documents. In-depth interviews were also conducted to observe phenomena that affect attitudes about the implementation of the Rehabilitation Act.

The study showed that:

1. The process of drug investigations is as follows: When the police make an arrest they accuse the suspects in one of the following categories: drug abuse, drug abuse and possession, drug abuse and possession for distribution, and drug abuse for distribution; then the police would bring the accused to court within 48 hours. If the accused is under the age of 18 years, they bring the accused to court within 24 hours in order to get a court order to conduct a forensic examination. The court will order the subcommittee for rehabilitation in addiction offenses to make a report to the Roi Et Province Probation Office.

2. In the process of identification of substance abuse or addiction, officials will prepare a record of behavior of offenders and the environment of the accused to be completed within 15 days. If the action is not finished, a request for extension can be done up to no more than 30 days but totaling not more than 45 days. When the sub-committee rules that the accused is proven to be a drug abuser, the addiction rehabilitation plan will be provided for drug addicts, and the prosecutor will announce the results of that identification in order to proceed.

3. There is also a process of delaying the court proceedings. If the accused is a drug abuser or an addict, a prosecutor will file a request to delay action until the abuser has been rehabilitated. The notification is reported from the sub-committee of rehabilitation of drug abuse.

4. The process of rehabilitation of drug addicts requires that the rehabilitation of drug addicts must be rehabilitated according to the rehabilitation plan for up to 180 days from the date they were sent to the rehabilitation. If the rehabilitation is not satisfactory, it can be extended for a further period not exceeding 180 days but not more than three years. When the drug abuser is restored completely from the rehabilitation plan, they are deemed to be exonerated from the accusation. Then the committee will order the person's release and inform the police or prosecutor. If the rehabilitation is not yet complete, the sub-committee will report to the police or the prosecutor to prosecute the offender.

คำสำคัญ : ทศนคติ, การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด, พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

Keywords: Attitude, Drug Addicted Rehabilitation, Drug Addicted Rehabilitation Act B.E. 2545

บทนำ

ปัญหายาเสพติดนับเป็นปัญหาของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในหลาย ๆ ด้านและมีความพยายามที่จะแก้ปัญหายาเสพติดในลักษณะต่าง ๆ มาโดยตลอด โดยยาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญอยู่ในลำดับที่ 3 ของประเทศ (สำนักงานคุมประพฤติ. 2553 : 16) ยาเสพติดเป็นมหันตภัยร้ายที่คอยกัดกร่อนและบั่นทอนสังคมไทย ทำให้มนุษยชาติเสื่อมถอยลงหรือด้อยคุณค่าลง หากสังคมใดมียาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดมาก สังคมนั้นก็จะเต็มไปด้วยทรัพยากรมนุษย์ที่ด้อยคุณค่า ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งต่อปัจเจกบุคคลและสังคมส่วนรวมในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวบุคคล ครอบครัว การบริหารจัดการของภาครัฐ

เศรษฐกิจและการคลังของประเทศรวมถึงความมั่นคงและชื่อเสียงของประเทศ นำมาซึ่งความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งสถานการณ์ปัญหายาเสพติดของประเทศไทยในปัจจุบันจัดได้ว่าอยู่ในขั้นวิกฤต เพราะมีการผลิตยาเสพติดทั้งภายในประเทศและมีการลักลอบนำเข้ามาจากต่างประเทศมากมายหลายชนิด เช่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาไอซ์ เป็นต้น ถึงแม้เจ้าหน้าที่จะได้ปราบปรามจับกุมการค้ายาเสพติดอย่างเข้มงวดและจริงจัง แต่ก็ไม่ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลงเลย นอกจากนี้ในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดยังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนไม่น้อยเข้าไปมีผลประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดเสียเอง ทำให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่สัมฤทธิ์ผล ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่นับจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จากสถิติพบว่าผู้ติดยาเสพติดจำนวนมากจะเป็นผู้ก่อเหตุอาชญากรรม นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาความมั่นคงแห่งชาติอีกด้วย หากปล่อยไว้จะก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคมอย่างรุนแรงจนไม่สามารถแก้ไขได้ (ธราเทพ โอชารส. 2553 : 1-2) จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับระดับปัญหาผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดในชุมชนหรือหมู่บ้านที่ตนอาศัยอยู่ พ.ศ.2555 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าประชาชนร้อยละ 97.9 ระบุว่ามีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด โดยในกลุ่มนี้มีร้อยละ 15.1 ที่ระบุว่ามีปัญหาในระดับรุนแรงมากถึงมากที่สุด และร้อยละ 21.9 ระบุว่าปัญหาค่อนข้างมาก ในขณะที่แนวโน้มการจับกุมคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยในปี 2554 มีผู้ถูกจับกุมคดีที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษจำนวน 320,972 ราย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2548 มากกว่า 3 เท่า สำหรับประเภทของยาเสพติดที่ถูกจับกุมได้พบว่าเป็นคดีที่เกี่ยวกับยาบ้ามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมา คือ กัญชาแห่งร้อยละ 6.8 พืชกระท่อมร้อยละ 4.7 ยาไอซ์ร้อยละ 4.4 สารระเหยร้อยละ 2.4 เฮโรอีนร้อยละ 0.4 วัตถุออกฤทธิ์อื่น ๆ ร้อยละ 0.6 ตามลำดับ สอดคล้องกับสถิติการเข้าบำบัดรักษายาเสพติดพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดประเภทยาบ้าคิดเป็นร้อยละ 85.8 รองลงมาคือกัญชาร้อยละ 3.6 สารระเหยร้อยละ 2.0 ผื่นร้อยละ 1.6 เฮโรอีนร้อยละ 1.3 และกระท่อมร้อยละ 1.0 ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2555 : 1-6)

ในการแก้ปัญหาภัยยาเสพติดนั้นรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญและถือเป็นนโยบายเร่งด่วน โดยใช้หลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา

ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด มีการตรวจจรผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดด้วยการนำตัวผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดไปเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยการบำบัดรักษา ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาเหล่านั้นไม่หวนกลับไปสู่วงจรยาเสพติดอีกและเมื่อจำนวนผู้เสพลดลง ในที่สุดผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดก็จะลดจำนวนลงตามไปด้วย (สุรรัตน์ จิตกุล. 2553 : 3) จึงเป็นที่มาของพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือพระราชบัญญัติฉบับนี้มีแนวคิดเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยถือว่าผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยมีข้อหาอาชญากรรมต้องได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ แต่การฟื้นฟูตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นวิธีการบังคับรักษา (กระทรวงยุติธรรม. 2546 : 11-12) เพื่อให้กลับมาเป็นคนดีของสังคม ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมามีแนวโน้มของผู้เข้าบำบัดรักษายาเสพติดเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากโดยในปี 2554 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดกว่า 209,000 คน ส่วนใหญ่เป็นการบำบัดรักษาผู้เสพ 132,700 คน รองลงมาคือการบำบัดรักษา ผู้ติดยา 73,200 คน และการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดรุนแรง 3,500 คน และเป็นที่น่าสังเกตว่าแนวโน้มการบำบัดผู้ติดยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2547 มากกว่า 5 เท่า (กระทรวงยุติธรรม. 2546 : 12) และจากการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ล้างแผ่นดินอาชญากรรมยาเสพติด พ.ศ. 2555 จำแนกเป็นรายจังหวัด พบว่า สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด กระทรวงยุติธรรม มีผู้ป่วยยาเสพติดที่ต้องดูแลบำบัดรักษายู่จำนวน 1,479 คน เป็นแบบสมัครใจ จำนวน 198 คน เป็นแบบบังคับ จำนวน 1,186 คน และต้องโทษ 95 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กระทรวงยุติธรรม. 2545 : 7)

ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2545 ที่ถือว่าผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วยมีข้อหาอาชญากรรม รัฐบาลจึงจัดให้มีระบบบริการบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพจิตด้านอาชีพและปรับสภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เสพยาเสพติดอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้เสพยาสามารถเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข มีการสร้างกระแสความเข้าใจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อหวังให้เกิดการตื่นตัวในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดให้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็มุ่งหวังให้ประชาชนทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ติดยาเสพติด โดยเลิกตั้งข้อรังเกียจและให้โอกาสผู้ติดยาเสพติดกลับตัวใหม่เพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับตัวเองและสังคมต่อไป โดยบัญญัติให้พนักงานสอบสวนต้องนำตัวผู้ต้องหาในฐานะความผิดฐานเสพยาเสพติด เสพและมีไว้ในครอบครอง เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและ

จำหน่ายยาเสพติดตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวงไปศาล เพื่อให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้นั้นไปทำการตรวจพิสูจน์การเสพติดหรือการติดยาเสพติดที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอันเป็นสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจพิสูจน์การเสพติดหรือการติดยาเสพติดของผู้นั้นให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอาจมีคำสั่งขยายเวลาออกไปได้อีก 30 วัน รวมแล้วไม่เกิน 45 วัน ถ้าผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าเป็นผู้เสพติดหรือผู้ติดยาเสพติด ผู้นั้นต้องเข้ารับการฟื้นฟู ตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นเวลาไม่เกิน 180 วัน ตามรูปแบบและวิธีการที่สถานฟื้นฟูสมรรถภาพซึ่งเป็นหน่วยงานพหุภาคีให้บริการอยู่ตามความเหมาะสม ถ้าผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจ ผ่านเกณฑ์ ผู้นั้นก็จะได้รับการปล่อยตัว แต่หากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เป็นที่พอใจ ไม่ผ่านเกณฑ์ ก็อาจขยายเวลาออกไปได้อีก ครั้งละไม่เกิน 180 วัน แต่รวมแล้วทั้งหมดต้องไม่เกิน 3 ปี หากกรณีผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าผู้นั้นมิใช่ผู้เสพติดหรือผู้ติดยาเสพติด ผู้นั้นก็จะถูกส่งตัวดำเนินคดีตามกฎหมาย (กระทรวงยุติธรรม. 2546 : 3)

การที่จะดำเนินงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างแท้จริง นอกจากจะขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนหนึ่งยังขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้วย ดังนั้นควรมีการสำรวจทัศนคติของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่มีต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เพื่อที่จะได้ทราบว่ากระบวนการดำเนินการดังกล่าวส่งผลต่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอย่างไร เนื่องจากทัศนคติของ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ถ้าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติที่ดี รับรู้ถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริง เข้าใจกระบวนการดำเนินงาน มีความพึงพอใจและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแล้ว ก็จะทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเกิดความเข้าใจ ยอมรับ และไม่หวนกลับไปเสพยาเสพติดอีก หากผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ เห็นคุณค่าของพระราชบัญญัติฟื้นฟู

สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ที่ให้โอกาสเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้เข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูฯ โดยไม่ต้องถูกดำเนินคดี และเมื่อผ่านกระบวนการฟื้นฟูฯ แล้ว ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ สามารถลดหรือเลิกการเสพติดได้ และพ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหา ก็จะส่งผลต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 บรรลุผลตามเจตนารมณ์จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับกลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อเสนอแนวทางการกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของ ผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการดำเนินงานของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ข้อมูลที่สำคัญจากหลายแหล่งด้วยกันอาทิระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ตำราเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องอีกทั้งยังทำการศึกษาเพื่อหาคำตอบในเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) รวมทั้งการสังเกตปรากฏการณ์ที่มีผลกระทบต่อทัศนคติกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งวิธีการศึกษาสามารถพิจารณาในรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูล

เนื่องจากการศึกษครั้งนี้เป็นงานวิจัยในเชิงคุณภาพผู้วิจัยจึงเน้นการสัมภาษณ์ในเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) อันจะเป็นการตอบโจทย์ในการวิจัยซึ่งในที่นี้ผู้ที่จะให้ข้อมูลได้ประกอบด้วยผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกระบวนการดำเนินงาน

ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในมิติภายในสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยจะเน้นศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นหลักแต่ทั้งนี้ก็จะมีการสัมภาษณ์ประกอบในบางประเด็นดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ

1. แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร (Documentary) ซึ่งได้จากการศึกษากฎหมายระเบียบประกาศรวมทั้งเอกสารตำราข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi Structured) โดยผู้วิจัยจะวางโครงร่างการสัมภาษณ์ไว้คร่าว ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ทั้งนี้จะมีการสัมภาษณ์ในประเด็นอื่น ๆ หากประเด็นที่พูดคุยนั้นเป็นประโยชน์แก่การศึกษาในงานวิจัยขึ้นนี้โดยในแบบสัมภาษณ์จะเน้นเรื่องทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาของกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ตามแบบสัมภาษณ์ตามจำนวนผู้ให้ข้อมูลที่กำหนดไว้ซึ่งดำเนินการ ดังนี้

1. แนะนำตนเอง และชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ครั้งนี้
2. ผู้สัมภาษณ์ขออนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์
3. ผู้สัมภาษณ์เริ่มสัมภาษณ์ด้วยประเด็นทั่วไปเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองในการสัมภาษณ์
4. ผู้สัมภาษณ์สัมภาษณ์ในประเด็นนำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ซึ่งในขณะที่สัมภาษณ์สามารถถามประเด็นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ได้ถ้าประเด็นนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ต้องการทราบตามความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้
5. เมื่อการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลงเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ กล่าวขอบคุณและกล่าวอำลา
6. ในขณะที่สัมภาษณ์มีการสังเกตอาการปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยว่าแสดงออกอย่างไรเพื่อมาวิเคราะห์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพทั้งจากการศึกษาเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึกรวมทั้งการสังเกตแล้วนั้นจะได้นำข้อมูลที่ได้มาสรุปสังเคราะห์และวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษาด้วยการสร้างข้อสรุปโดยใช้หลักตรรกวิทยาโดยวิธีการแบบอุปนัย (Induction) (ชาย โปธิสิตา. 2552 : 59 ; สุรางค์ จันทวานิช. 2549 : 205, 2552: 17) กล่าวคือ การอ้างหลักเกณฑ์เหตุผลหรือการหาข้อสรุปที่เริ่มต้นด้วยความรู้หรือข้อสังเกตที่ได้จากการสังเกตคนพฤติกรรมปรากฏการณ์ ฯลฯ ที่จำเพาะเจาะจงเพียงจำนวนหนึ่งแล้วจึงนำไปสู่การหาข้อสรุปที่อาจเป็นหลักหรือเกณฑ์ทั่วไปประกอบกับการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ซึ่งจะได้พิจารณาวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
2. ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการดำเนินงานของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

สรุปผล

การศึกษาทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของ ผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่ เป็นผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 คน ดังนี้

1. ผลการศึกษาทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 1.1 ขั้นตอนการสอบสวน
 - 1.1.1 ข้อดีในขั้นตอนการสอบสวนก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูฯ ตามระบบการบังคับบำบัดนี้เป็นการดำเนินการตามกฎหมายของพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นการเข้ามาโดยผลของกฎหมายและกระบวนการบำบัดฟื้นฟูฯ นี้มีวิธีการเข้าสู่การบังคับบำบัด

อยู่หลายวิธี เช่น การตั้งด่านของพนักงานสอบสวนเพื่อตรวจค้นหาสารเสพติดในร่างกายและการตรวจหาการกระทำผิดกฎหมายในลักษณะอื่นที่เป็นความผิดอาญาทั่วไป เมื่อพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบพบลักษณะของผู้ต้องสงสัยอันควรเชื่อได้ว่ามีพฤติกรรมในการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด พนักงานสอบสวนจะทำการตรวจปัสสาวะเพื่อหาสารเสพติดในร่างกาย กระบวนการนี้จึงเป็นกระบวนการแรกที่จะเข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูฯ ตามผลของกฎหมาย เมื่อพนักงานสอบสวนตรวจพบสารเสพติดในร่างกายก็จะส่งตัวผู้ต้องหาให้กับพนักงานสอบสวนเพื่อทำการส่งฟ้องต่อศาลภายใน 48 ชั่วโมง และหากกรณีที่ยาไม่ถึง 18 ปี จะต้องนำตัวผู้ต้องหาส่งศาลภายใน 24 ชั่วโมง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการสอบสวนพบว่า ผู้เสพยาเสพติดมีทัศนคติที่ต่อต้านขั้นตอนการสอบสวนตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 โดยได้รับการปฏิบัติ คำชี้แจงการจับกุมจากพนักงานสอบสวนว่าตนเองได้กระทำความผิดอย่างไร ซึ่งผู้กระทำความผิดมีทัศนคติที่ต่อต้านขั้นตอนการจับกุมและการสอบสวนโดยได้รับการปฏิบัติด้วยความไม่เป็นธรรม

1.1.2 ข้อเสียในขั้นตอนการสอบสวน

- 1) ดำรวจใช้หลักฐานในการจับกุมยังไม่เหมาะสม บางกรณี
- 2) ดำรวจปฏิบัติต่อผู้ต้องหาในคดียาเสพติดด้วยความรุนแรงและใช้อำนาจที่หยาบคาย
- 3) ดำรวจหรือพนักงานสอบสวนให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกจับกุมทุกคนไม่เท่าเทียมกัน
- 4) ดำเนินการฝากขังด้วยระยะเวลาที่นานเกินไปสำหรับบางคน

1.2 ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติด

1.2.1 ข้อดีในขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติด

ภายหลังจากที่ส่งตัวผู้ต้องหาฟ้องต่อศาลภายในระยะเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานสอบสวนก็จะนำตัวผู้ต้องหามาที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อเข้าสู่กระบวนการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ภายใน 15 วัน แต่หากพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติดยังไม่แล้วเสร็จภายใน 15 วัน สามารถขอขยายระยะเวลาการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติดออกไปได้อีกไม่เกิน 30 วัน รวมระยะเวลาดำเนินการแล้วไม่เกิน 45 วัน ซึ่งกระบวนการ

ดังกล่าวเป็นกระบวนการตรวจพิสูจน์เพื่อตรวจพิสูจน์ว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์มีพฤติกรรมในการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างไร และมีปริมาณการเสพมากน้อยเพียงใด พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการจัดทำบันทึกประวัติส่วนตัว นิสัยและความประพฤติ ประวัติและพฤติกรรมในการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ ประวัติการกระทำความผิด รวมถึงสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีเพื่อจะได้สรุปผลการจำแนกของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ต่อคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ดจะกำหนดแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอยู่ 3 แผนการฟื้นฟูฯ คือ 1) แบบควบคุมตัวเข้มงวดและไม่เข้มงวด เป็นเวลา 120 วัน จากนั้นให้มารายงานตัวเดือนละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 60 วัน ห้ามเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษทุกชนิดและยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บปัสสาวะเพื่อตรวจ 2) แบบผู้ป่วยนอกที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน เป็นเวลา 120 วัน จากนั้นให้มารายงานตัวเดือนละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 60 วัน ห้ามเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษทุกชนิดและยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บปัสสาวะเพื่อตรวจ และ 3) ในโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ เป็นเวลา 180 วัน รายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ 1 เดือน/ครั้ง เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะสรุปความเห็นส่งให้คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อพิจารณากำหนดแผนการฟื้นฟูฯ ดังกล่าวข้างต้นต่อไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติดพบว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์มองว่ากระบวนการตรวจพิสูจน์นี้เป็นกระบวนการที่รวดเร็ว มีประโยชน์ต่อตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์และได้รับการปฏิบัติอย่างดีจากพนักงานเจ้าหน้าที่ถือเสมือนว่าตัวเองเป็นผู้ป่วยตามกฎหมายนี้

1.2.2 ข้อเสียในขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติด

- 1) พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ให้คำแนะนำหรือความรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรวจพิสูจน์ เนื่องจากบางครั้งปริมาณคดีที่เข้ามาพร้อมกันมีจำนวนมากทำให้ไม่สามารถให้คำแนะนำผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ได้ทุกราย ทำให้ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ไม่เข้าใจในกระบวนการตรวจพิสูจน์
- 2) พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ชี้แจงวิธีการวัดอุณหภูมิต่างๆ วิธีการตรวจพิสูจน์
- 3) ไม่ทราบระยะเวลาในขั้นตอนการดำเนินงานของการตรวจพิสูจน์

4) พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมดูแลผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ได้ทั้งสิ้น

5) สถานที่เพื่อควบคุมตัวในการตรวจพิสูจน์อยู่ห่างไกลและไม่สะดวกสบายในการเดินทางเนื่องจากสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ดไม่มีสถานที่รองรับต้องนำตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ไปฝากขังไว้ที่สถานที่ควบคุมตัวและสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์อยู่ที่เรือนจำชั่วคราวโคกคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และทำให้ต้องเสียเวลาในการเดินทางนาน

6) พนักงานเจ้าหน้าที่ทำรายงานการตรวจพิสูจน์สรุปความเห็นแนวทางการฟื้นฟู ไม่ถูกต้อง มีอคติ

1.3 ขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี

1.3.1 ข้อดีของระบบบังคับบำบัดในขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี

ภายหลังจากที่คณะกรรมการฟื้นฟู มีคำวินิจฉัยและกำหนดแผนการฟื้นฟู แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งคำวินิจฉัยตามแผนการฟื้นฟู ดังกล่าวข้างต้นให้แก่พนักงานสอบสวนเพื่อที่จะให้พนักงานสอบสวนดำเนินการส่งคำวินิจฉัยพร้อมสำนวนการสอบสวนจับกุมในเบื้องต้นให้กับพนักงานอัยการเพื่อชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนกว่าจะได้รับแจ้งผลการฟื้นฟู เพื่อยุติการฟ้องตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟู ตามกฎหมายต่อไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี พบว่า ผู้เข้ารับการฟื้นฟู มีทัศนคติที่ดีต่อขั้นตอนนี้ เนื่องจากผู้เข้ารับการฟื้นฟู ได้มองว่ากระบวนการนี้เป็นการให้โอกาสที่จะพิสูจน์ตนเองในการแก้ไขปรับปรุงตนไม่ให้วนกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษได้อีก และทำให้ได้คิดทบทวนในสิ่งที่เคยกระทำความผิดมาก่อน ทำให้ตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟู ไม่ต้องเสียเวลาไปขึ้นศาลดำเนินคดีตามกฎหมายอาญาทั่วไป

1.3.2 ข้อเสียของระบบบังคับบำบัดในขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี

ปัญหาที่พบในขั้นตอนนี้ คือ ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู ไม่สามารถปฏิบัติตามโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟู ได้ เนื่องจาก ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและไปทำงานตามจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งอยู่ต่างถิ่น ทำให้ต้องเสียโอกาสและไม่สามารถมารายงานตัวเข้ารับการฟื้นฟู ได้ จึงทำให้ระยะเวลาของการชะลอการฟ้องศาลต้องยื่นออกไป หรือบางครั้งก็ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟู ได้ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งเรื่องการ

บำบัดคืนพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามกฎหมายอาญาต่อไป

1.4 ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1.4.1 ข้อดีของระบบบังคับบำบัดในขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ภายหลังจากที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ได้รับทราบแผนการบำบัดฟื้นฟู จากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ในโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด โดยให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แบบไม่ควบคุมตัวเป็นเวลา 180 วัน โดยวัด (วิถีพุทธ) เป็นเวลา 60 วัน ที่วัดป่าหนองโหมงบูรพาาราม อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด จากนั้นให้มารายงานตัว 1 เดือน/ครั้ง เป็นเวลา 120 วัน ห้ามเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษทุกชนิดและยินยอมให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ที่เข้าสู่กระบวนการดังกล่าวมีความยินดีที่จะปฏิบัติตามแผนการบำบัดฟื้นฟู และเข้าใจในขั้นตอนการบำบัดฟื้นฟู ตามโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟู ที่ตัวเองได้รับทราบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟู ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อแผนการบำบัดฟื้นฟู โดยมองว่ากระบวนการบำบัดฟื้นฟู นี้เป็นระบบการบังคับบำบัดที่ดีและมีระยะเวลาเหมาะสมต่อการปฏิบัติตามแผนการฟื้นฟู โดยผู้เข้ารับการฟื้นฟู มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันว่าในส่วนของ การเข้าค่าย โดยวัด (วิถีพุทธ) 60 วัน นั้น นานเกินไป น่าจะมีระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 1 เดือน เนื่องจากว่าหากกิจกรรมการเข้าค่ายยาวนานออกไปก็จะทำให้ไม่มีอาชีพเป็นกิจจะลักษณะและหางานทำได้ยากขึ้น ซึ่งผู้เข้ารับการฟื้นฟู ทุกคนก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามแผนการบำบัดฟื้นฟู เป็นอย่างดี

1.4.2 ข้อเสียของระบบบังคับบำบัดในขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

- 1) พนักงานคุมประพฤติควรมีการประสานงานกับศูนย์ฟื้นฟู เป็นระยะ ๆ
- 2) ศูนย์ฟื้นฟู ควรมีการจัดปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฟื้นฟู ที่เข้าใหม่
- 3) การประเมินผู้เข้ารับการฟื้นฟู ยังไม่ถูกต้องเหมาะสม
- 4) การพิจารณาลดหรือขยายระยะเวลาการฟื้นฟู ยังไม่เป็นธรรม และมีความถูกต้องเหมาะสม
- 5) ไม่เข้าใจใน พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545
- 6) โปรแกรมการฟื้นฟู ไม่เหมาะสม
- 7) สถานที่ในการฟื้นฟู ไม่มีความสะดวก

2. ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการดำเนินงานของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

2.1 ขั้นตอนการสอบสวน

ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงที่พบในขั้นตอนนี้คือ 1) ตำรวจควรใช้หลักฐานยืนยันในการจับกุมให้เหมาะสม 2) ควรใช้ผลตรวจปัสสาวะสีม่วงเป็นหลักฐานที่เพียงพอในการส่งฟ้องผู้เสพยาเสพติด 3) ตำรวจควรปฏิบัติต่อผู้ต้องหาดียาเสพติดทุกคนเสมือนผู้ป่วย 4) ตำรวจควรให้ความเป็นธรรมกับผู้ถูกจับกุมทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 5) การจับกุมยาเสพติดควรจับได้ในขณะที่เสพจริง 6) ตำรวจจับกุมเพราะผู้ต้องหากระทำความผิดจริงในขณะเสพยาเสพติด 7) พนักงานสอบสวนควรนำตัวผู้ต้องหาไปศาลภายใน 48 ชั่วโมง หากผู้ต้องหาอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ต้องส่งภายใน 24 ชั่วโมง

2.2 ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด

ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงที่พบในขั้นตอนนี้คือ 1) ศาลควรสั่งให้ตรวจพิสูจน์โดยดูจากสำนวนการสอบสวนเป็นหลัก 2) ศาลสั่งให้ตรวจพิสูจน์คดียาเสพติดโดยไม่ต้องสืบพยาน 3) พนักงานเจ้าหน้าที่ควรให้คำแนะนำหรือให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรวจพิสูจน์ 4) พนักงานเจ้าหน้าที่ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการ ประโยชน์ ที่จะได้รับจากการตรวจพิสูจน์ 5) การตรวจพิสูจน์ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน 6) เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมดูแลผู้ได้รับการตรวจพิสูจน์ได้อย่างทั่วถึงตลอดเวลา 7) พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานตรวจพิสูจน์สรุปความเห็น แนวทางการฟื้นฟู ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงและปราศจากอคติ

2.3 ขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี

ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงที่พบในขั้นตอนนี้คือ การควบคุมดูแลผู้ได้รับการบำบัดฟื้นฟู อย่างใกล้ชิดเนื่องจากว่าในบางกรณีผู้ได้รับการฟื้นฟู ที่ปฏิบัติตามแผนการบำบัดฟื้นฟู บางส่วนแล้วแต่ยังไม่ครบตามกระบวนการฟื้นฟู โดยอาจจะกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและเสพยาเสพติดใหม่เป็นเหตุให้ถูกจับกุมดำเนินคดีอาจมีการเปลี่ยนโปรแกรมในการบำบัดฟื้นฟู ได้ ซึ่งสามารถสรุปในขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดีได้ดังนี้ 1) หากกรณียาเสพติดไม่มีการฟื้นฟู อัยการสั่งยื่นฟ้องต่อศาลทันที 2) หากกรณียาเสพติดมีการฟื้นฟู อัยการจะชะลอการฟ้องระหว่างการฟื้นฟู 3) หากผลการฟื้นฟู ไม่เป็นที่พอใจ

อัยการสั่งยื่นฟ้องต่อศาล และ 4) หากผลการฟื้นฟู เป็นที่พอใจ อัยการสั่งไม่ฟ้องและยุติการดำเนินคดี

2.4 ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงที่พบในขั้นตอนนี้

คือ 1) พนักงานคุมประพฤติควรมีการประสานงานกับศูนย์ฟื้นฟู เป็นระยะ ๆ 2) ศูนย์ฟื้นฟู ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฟื้นฟู ที่เข้าใหม่ 3) คณะอนุกรรมการควรมีการพิจารณาหรือขยายระยะเวลาการฟื้นฟู ได้ตามความเหมาะสม 4) การดำเนินงานตาม พรบ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ช่วยลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดได้ 5) ผู้เข้ารับการฟื้นฟู เห็นคุณค่าของ พรบ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ที่ให้โอกาสเข้ารับการฟื้นฟู และ 6) การบำบัดให้ผลเป็นที่พอใจ ผู้เข้ารับการฟื้นฟู สามารถลด เลิกการเสพยาเสพติด และฟื้นฟูการฟื้นฟู

อภิปรายผล

ในการศึกษาเรื่อง ทศนคดีต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทศนคดีต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 คน ผู้เข้ารับการฟื้นฟู มีทัศนคติที่ดีคือ 1) ขั้นตอนการสอบสวน การศึกษากระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในขั้นตอนการสอบสวน เมื่อตำรวจได้ดูลักษณะที่น่าสงสัยของผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คือ เสพ เสพและครอบครอง เสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย เสพและจำหน่าย เมื่อตำรวจได้ทำการจับกุมผู้ต้องหาและผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นฐานที่มีโทษจำคุกหรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลให้ตำรวจนำตัวผู้ต้องหาไปศาลภายใน 48 ชั่วโมง หากผู้ต้องหาอายุไม่เกิน 18 ปี ให้นำตัวผู้ต้องหาไปศาลภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่ผู้ต้องหาเดินทางถึงที่ทำการของตำรวจ เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์ หาก

ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์ให้ตำรวจหรือพนักงานอัยการไม่ต้องดำเนินการฝากขังหรือขอคัดฟ้องตามกฎหมาย และเมื่อศาลที่มีเขตอำนาจได้ใช้ดุลยพินิจสั่งให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์ตามกฎหมายนี้ให้ศาลพิจารณาส่งตัวไปควบคุมเพื่อตรวจพิสูจน์ที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์ หรือสถานที่เพื่อการควบคุมตัวที่รัฐมนตรีประกาศแล้วให้ศาลแจ้งคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ จะมีคำสั่งแจ้งให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์ไปยังสำนักคุมประพฤติให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์ 2) ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดตำรวจได้ส่งตัวผู้ต้องหามาตรวจพิสูจน์การเสพหรือติดยาเสพติดตามคำสั่งศาลมาที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ดและได้รับตัวผู้ต้องหาไว้แล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะจัดทำบันทึกประวัติ พฤติกรรมในการกระทำความผิด สภาพแวดล้อมทั้งปวงของผู้ต้องหา และดำเนินการตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับตัวผู้ต้องหาไว้แต่หากดำเนินการตรวจพิสูจน์ยังไม่แล้วเสร็จสามารถขอขยายระยะเวลาออกไปอีกได้ไม่เกิน 30 วัน รวมแล้วไม่เกิน 45 วัน 3) ขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดีพนักงานอัยการได้รับการแจ้งผลการตรวจพิสูจน์ผู้ต้องหาเกี่ยวกับการเสพหรือการติดยาเสพติดแล้วพนักงานอัยการจะมีหน้าที่ดังนี้คือกรณีผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าผู้ต้องหาเป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติดพนักงานอัยการต้องมีคำสั่งชะลอการฟ้องไว้จนกว่าจะได้รับแจ้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจากคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกรณีการตรวจพิสูจน์ไม่ปรากฏผู้ต้องหาเป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติดพนักงานอัยการต้องสั่งฟ้องและส่งตัวผู้ต้องหาไปดำเนินคดีต่อไปกรณีผู้ต้องหานั้นเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกฎหมายนี้ พนักงานอัยการต้องสั่งฟ้อง และดำเนินคดีกับผู้ต้องหาต่อไป โดยต้องแจ้งให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทราบและกรณีผู้ต้องหานั้นได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว แต่ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจพนักงานอัยการต้องพิจารณาและสั่งฟ้องและส่งตัวผู้ต้องหาไปดำเนินคดีต่อไป 4) ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ที่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดวินิจฉัยว่าเป็นผู้ติดยาเสพติด ผู้นั้นจะต้องอยู่รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นเวลาไม่เกิน 180 วัน นับแต่วันที่ถูกส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และหากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เป็นที่พอใจ คณะอนุกรรมการฯสามารถขยายเวลา

ออกไปได้อีกก็ครั้งก็ได้ โดยครั้งหนึ่งไม่เกิน 180 วัน และรวมกันทั้งหมดแล้วต้องไม่เกิน 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ถูกส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวรักษ์ ปลั่งเกียรติยศ (2547) เรื่อง “ทัศนคติต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ลาดหลุมแก้ว) ต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545” ที่พบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติเห็นด้วยกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของตำรวจและพนักงานสืบสวนโดยเห็นว่านโยบายกวาดล้างยาเสพติดอย่างจริงจังเป็นเรื่องที่ดี แต่การจับกุมผู้ต้องหาติดยาเสพติดแต่ละรายนั้นจำเป็นต้องมีหลักฐานที่เพียงพอและผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดถูกจับกุมเพราะกระทำความผิดจริง อย่างไรก็ตามผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังคงเห็นว่าตำรวจไม่ได้จับกุมผู้เสพยาเสพติดทุกคน

สำหรับทัศนคติในด้านลบของผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ คือ ปัญหาในขั้นตอนการสอบสวนได้ดังนี้ 1) ตำรวจยังใช้หลักฐานในการจับกุมยังไม่เหมาะสมบางกรณี 2) ตำรวจปฏิบัติต่อผู้ต้องหาในคดียาเสพติดด้วยความรุนแรงและใช้ถ้อยคำที่หยาบคาย 3) ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกจับกุมทุกคนไม่เท่าเทียมกัน และ 4) ดำเนินการฝากขังด้วยระยะเวลาที่นานเกินไปสำหรับบางคน ปัญหาในขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด 1) พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ให้ความแนะนำหรือความรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรวจพิสูจน์ 2) พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ชี้แจงวิธีการ วัตถุประสงค์ วิธีการตรวจพิสูจน์ 3) ไม่ทราบระยะเวลาในขั้นตอนการดำเนินงานของการตรวจพิสูจน์ 4) พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมดูแลผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ได้ทั่วถึง 5) สถานที่เพื่อควบคุมตัวในการตรวจพิสูจน์อยู่ห่างไกลและไม่สะดวกสบายในการเดินทาง และ 6) พนักงานเจ้าหน้าที่ทำรายงานการตรวจพิสูจน์สรุปความเห็นแนวทางการฟื้นฟูฯ ไม่ถูกต้องมีอคติ ปัญหาในขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด 1) พนักงานคุมประพฤติไม่มีการประสานงานกับศูนย์ฟื้นฟูฯ เป็นระยะ ๆ 2) ศูนย์ฟื้นฟูฯ ไม่มีการจัดปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ ที่เข้าใหม่ 3) การประเมินผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ ไม่ถูกต้องเหมาะสม 4) การพิจารณาลดหรือขยายระยะเวลาการฟื้นฟูฯ ยังไม่เป็นธรรมและมีความถูกต้องเหมาะสม 5) ไม่เข้าใจใน พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 6) โปรแกรมการฟื้นฟูฯ ไม่เหมาะสม และ 7) สถานที่ในการฟื้นฟูฯ ไม่มี

ความสะดวกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพันธ์ ณ ลำปาง เรื่อง “ปัญหาในขั้นตอนการตรวจพิสูจน์” ปัญหาที่พบคือ ระยะเวลาดังกล่าวเจ้าหน้าที่ต้องสอบปากคำผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับประวัติภูมิหลังทางสังคม พฤติกรรมการกระทำความผิดและสภาพแวดล้อมทั้งปวงของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ สอบปากคำของผู้ปกครองหรือพยาน การไปตรวจสภาพแวดล้อมของที่พักอาศัยหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จ ในการตรวจพิสูจน์คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด และกำหนดแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพจากรายงานของเจ้าหน้าที่และก่อนที่จะเข้ารับการตรวจพิสูจน์เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องมีการชี้แจงในรายละเอียดต่าง ๆ ของการตรวจพิสูจน์เพื่อให้ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ทราบด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ ปลั่งเกียรติ(2546) เรื่อง “ทัศนคติของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ลาดหลุมแก้ว) ต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545” ที่พบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติเห็นด้วยกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 โดยเห็นว่าอัยการควรรอผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก่อนทำการสั่งฟ้องและหากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่น่าพอใจ ควรสั่งไม่ฟ้องและยุติการดำเนินคดี ในการวินิจฉัยผลการฟื้นฟูควรมีเกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการดำเนินงานของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ในขั้นตอนการสอบสวน 1) ตำรวจควรใช้หลักฐานยืนยันในการจับกุมที่เหมาะสม 2) ควรใช้ผลตรวจปัสสาวะสีม่วงเป็นหลักฐานที่เพียงพอในการส่งฟ้องผู้เสพยาเสพติด 3) ตำรวจควรปฏิบัติต่อผู้ต้องหาติดยาเสพติดทุกคนเสมือนผู้ป่วย 4) ตำรวจควรให้ความเป็นธรรมกับผู้ถูกจับกุมทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 5) ควรจับกุมผู้เสพยาเสพติดได้ขณะที่เสพจริง 6) ตำรวจควรจับกุมเพราะได้กระทำความผิดจริง 7) พนักงานสอบสวนควรนำตัวผู้ต้องหาไปศาลภายใน 48 ชั่วโมง หากผู้ต้องหาอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ต้องส่งภายใน 24 ชั่วโมง ในขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพยาเสพติด 1) ศาลควรสั่งให้ตรวจพิสูจน์โดยดูจากสำนวนการสอบสวนเป็นหลัก 2) ศาลควรสั่งให้ตรวจพิสูจน์

คดียาเสพติดโดยไม่ต้องสืบพยาน 3) พนักงานเจ้าหน้าที่ควรให้คำแนะนำหรือให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการตรวจพิสูจน์ 4) พนักงานเจ้าหน้าที่ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการประโยชน์ ที่จะได้รับจากการตรวจพิสูจน์ 5) การตรวจพิสูจน์ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน 6) เจ้าหน้าที่ควรควบคุมดูแลผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ให้ทั่วถึงตลอดเวลา และ 7) พนักงานเจ้าหน้าที่ควรจัดทำรายงานตรวจพิสูจน์สรุปความเห็นแนวทางการฟื้นฟู ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง และปราศจากอคติ ในขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดีคือพนักงานเจ้าหน้าที่ควรควบคุมดูแลผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู อย่างใกล้ชิด 1) หากกรณียาเสพติดไม่มีการฟื้นฟู อัยการสั่งยื่นฟ้องต่อศาลทันที 2) หากกรณียาเสพติดมีการฟื้นฟู อัยการจะชะลอการฟ้องระหว่างการฟื้นฟู 3) หากผลการฟื้นฟู ไม่เป็นที่พอใจ อัยการสั่งยื่นฟ้องต่อศาล 4) หากผลการฟื้นฟู เป็นที่พอใจ อัยการสั่งไม่ฟ้องและยุติการดำเนินคดี และในขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด 1) พนักงานคุมประพฤติควรมีการประสานงานกับศูนย์ฟื้นฟู เป็นระยะ ๆ 2) ศูนย์ฟื้นฟูควรจัดให้มีการปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฟื้นฟู ที่เข้าใหม่ 3) คณะ อนุกรรมการควรมีการพิจารณาลดหรือขยายระยะเวลาการฟื้นฟู ได้ตามความเหมาะสม 4) การดำเนินงานตาม พรบ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ช่วยลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดได้ 5) ผู้เข้ารับการฟื้นฟู เห็นคุณค่าของพรบ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ที่ให้โอกาสเข้ารับการฟื้นฟู และ 6) การบำบัดให้ผลเป็นที่พอใจ ผู้เข้ารับการฟื้นฟู สามารถลด เลิกการเสพยาเสพติด และพ้นการฟื้นฟูซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ ปลั่งเกียรติยศ (2547) เรื่อง “ทัศนคติของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ลาดหลุมแก้ว) ต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545” ที่พบว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติในทางเห็นด้วยกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของตำรวจและพนักงานสอบสวน โดยเห็นว่านโยบายการกวาดล้างยาเสพติดอย่างจริงจังจึงเป็นเรื่องที่ดี แต่การจับกุมผู้ต้องหาติดยาเสพติดแต่ละรายนั้นจำเป็นต้องมีหลักฐานที่เพียงพอ และผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดถูกจับกุมเพราะกระทำผิดจริง อย่างไรก็ตามผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังคงเห็นว่าตำรวจไม่ได้จับกุมผู้เสพยาเสพติดทุกคน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ปัญหาด้านสถานพื้นฟู คือ สถานพื้นฟู ไม่เพียงพอเนื่องจากงบประมาณที่ได้รับน้อย ทำให้ไม่สามารถส่งผู้เข้ารับการฟื้นฟู เข้ารับการฟื้นฟู ได้เหมาะสมตามโปรแกรมฟื้นฟู ทำให้แต่ละบุคคลที่เข้ารับการฟื้นฟู ไม่ได้รับการบำบัดด้วยวิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม

2. สำนักงานคุมประพฤติทุกแห่งควรเก็บข้อมูลเชิงสถิติของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์และวินิจฉัยว่าให้เข้ารับการฟื้นฟู ทั้งแบบเข้มงวดและไม่เข้มงวด

3. ในขั้นตอนการสอบสวนควรปรับปรุงขั้นตอนการจับกุมโดยต้องมีหลักฐานที่แน่ชัด มีเครื่องมือในการตรวจปัสสาวะที่มีประสิทธิภาพ ดำรวจทำหน้าที่อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ในขั้นตอนการตรวจพิสูจน์ศาลควรให้มีการสืบพยานเพิ่มเติมและไม่ควรดูสำนวนการสอบสวน

เพียงอย่างเดียว ควรขยายสถานที่ในการตรวจพิสูจน์เพิ่มมากขึ้น ขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดีควรมีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการวินิจฉัยว่าผลเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดควรประเมินพฤติกรรมเป็นระยะจนกระทั่งครบกำหนด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัวเพื่อจะได้ทราบถึงข้อดีและข้อเสียจนนำไปสู่การพัฒนาขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เหมาะสมต่อไป

2. ควรมีการศึกษาถึงพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ในแง่ของข้อดีและข้อเสียในการนำมาปฏิบัติ

รายการอ้างอิง

กระทรวงยุติธรรม. (2546). พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ธงชัย สันติวงษ์. (2543). พฤติกรรมบุคคลในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ประชุมช่าง.

ประพาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาการ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2534). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด และคณะ. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟู

สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2542). พฤติกรรมองค์กร : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2551). “รัฐบาลกับนโยบายด้านยาเสพติด,” วารสาร ป.ป.ส. 24 (1).

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กระทรวงยุติธรรม. (2554). บทคัดย่องานวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม.

สำนักงานคุมประพฤติ. (2553). รายงานผลการดำเนินงานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั่วประเทศ ปีงบประมาณ 2553-ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคุมประพฤติ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). สำนวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สุริย์รัตน์ จิตกุล. (2553). ทศนคติต่อขั้นตอนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของกรมคุมประพฤติ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ส.ม. กรุงเทพฯ : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสาวลักษณ์ ปลั่งเกียรติยศ. (2547). ทศนคติของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ลาดหลุมแก้ว) ต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารงานยุติธรรม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

A Development of Think Pair Share Learning System Using Mobile Learning

พิทักษ์ พลคชา*

สมคิด แซ่หลี**

กฤษฎา สินธนะกุล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาและหาคุณภาพของระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ โดยได้ดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนการสอนตามขั้นตอนการออกแบบการสอน ADDIE เป็นกรอบแนวคิดดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) ตำแหน่งทางวิชาการหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และ 2) สำเร็จการศึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คอมพิวเตอร์ศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ และ 2) แบบสอบถามความเห็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.60$, $S.D.=0.51$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความสะดวกในการใช้ระบบ ($\bar{x}=4.69$, $S.D.=0.47$) ด้านการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ ($\bar{x}=4.66$, $S.D.=0.49$) ด้านการตรวจสอบและความปลอดภัยในการใช้งานระบบ ($\bar{x}=4.64$, $S.D.=0.49$) และด้านความรวดเร็วในการทำงานของระบบ ($\bar{x}=4.60$, $S.D.=0.51$) มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่มีคุณภาพมากที่สุด สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้

ABSTRACT

The purposes of this research were to develop and to find the quality of a think pair share learning system using mobile learning. The development process was the ADDIE Model instructional design framework. The sample in this research was 5 experts with following qualification: 1) associate professor; assistant professor or doctoral degree; and 2) graduated in technology and communication; computer education;

information technology. The purposive sampling was used to select the sample of this study. The tools used for this research consisted of 1) Think pair share learning system using mobile learning; and 2) Questionnaires. The results showed that; the overall system quality was very high ($\bar{x}=4.60$, $S.D.=0.51$). When consider each aspect, the convenience of use of the system ($\bar{x}=4.69$, $S.D.=0.47$). The functional requirement test ($\bar{x}=4.66$, $S.D.=0.49$). The security test ($\bar{x}=4.64$, $S.D.=0.49$). The function speed of the system ($\bar{x}=4.60$, $S.D.=0.51$) was very high. The results of the study were evaluated think pair share learning using mobile learning on all aspects was very high, this shows that the system is a quality learning system which can be used in teaching.

คำสำคัญ : ระบบการเรียนการสอน, เพื่อนคู่คิด, อุปกรณ์เคลื่อนที่

Keywords : Learning system, Think Pair Share, Mobile Learning.

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารได้เป็นพื้นฐานสำคัญในการใช้ดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีโอกาสได้เรียนรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์และความเจริญก้าวหน้าในอนาคตและสนับสนุนการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างไร้ขอบเขต และเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ทุกคนได้ติดต่อสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลระหว่างกันได้อย่างไม่มีขีดจำกัดได้ทุกที่ทุกเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ต และเครือข่ายไร้สายหรือการติดต่อสื่อสารผ่านอุปกรณ์พกพาต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ และคอมพิวเตอร์แบบพกพา ซึ่งโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้นำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายจะเรียกว่า โมบายเลิร์นนิง (Mobile Learning) ซึ่งจะได้สนับสนุนการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะสำคัญ 3

* หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. (สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

** อาจารย์ประจำ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

*** อาจารย์ประจำ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้วัฒนธรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยเน้นการทำงานร่วมกับคนอื่น และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีลักษณะของผู้ที่สามารถชี้แนะการเรียนรู้ (Learning coaching) และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำ ทำให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ (ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ และวรางคณา ทองนพคุณ, 2557) ทั้งนี้เทคโนโลยีช่วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายแบบไร้สาย ภายในมหาวิทยาลัยมีจุดบริการให้กับนักศึกษาได้ใช้งานผ่านเครือข่ายไร้สายทำให้การติดต่อสื่อสาร ค้นหาข้อมูลและติดต่อสื่อสารง่ายและสะดวกขึ้น

การเรียนรู้แบบเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share : TPS) ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นโดย Frank Lyman แห่งมหาวิทยาลัยแมรี่แลนด์ จัดเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Collaborative Learning) ที่ได้รับความนิยมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ปัญหาจากโจทย์คำถามและมุ่งเน้นทักษะการทำงานร่วมกัน เก็บรวบรวมความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และการสื่อสาร (มนต์ชัย เทียนทอง, 2551) โดยเทคนิคเริ่มจากผู้สอนตั้งโจทย์ปัญหาหรือคำถามให้ผู้เรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง โดยใช้เวลาได้คิดศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ แล้วนำคำตอบที่ได้ไปอภิปรายกับเพื่อนเป็นคู่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากนั้นนำคำตอบของตนหรือเพื่อนที่เป็นคู่แนะเสนอต่อเพื่อน ๆ ทั้งชั้นได้รับรู้ ซึ่งเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด เป็นวิธีการเรียนแบบร่วมมือในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถจัดได้ทั้งระบบการเรียนแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ทักษะเพิ่มแรงจูงใจและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในระหว่างปฏิบัติได้เป็นอย่างดี (สองศรี โพธิ์ทอง, 2551)

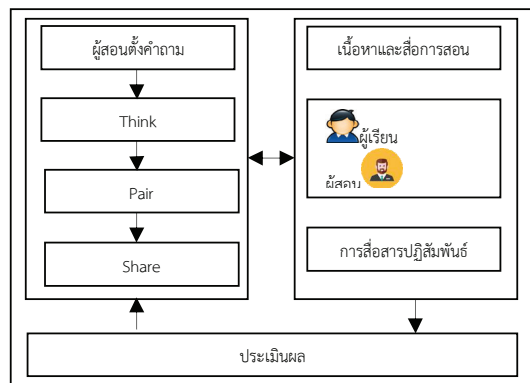
จากการศึกษาข้อมูลเอกสารดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดการสื่อสารและการทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ซึ่งเป็นทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเทคโนโลยีการสื่อสาร อุปกรณ์เคลื่อนที่มาช่วยสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ให้เกิดคุณภาพที่ดี เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานร่วมกันของผู้เรียนและให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่
2. เพื่อประเมินคุณภาพระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ที่สังเคราะห์ได้ มาใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบ โดยรูปแบบที่สังเคราะห์ได้นั้นมีองค์ประกอบการเรียนการสอน ดังนี้

ภาพ 1 องค์ประกอบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

องค์ประกอบที่ 1) ส่วนจัดการสมาชิก (Member Management Module) ทำหน้าที่จัดการข้อมูลสมาชิก ผู้สอนและข้อมูลผู้เรียนในระบบ 2) ส่วนเนื้อหาและสื่อการสอน (Content Management Module) ทำหน้าที่จัดการรายวิชา วัตถุประสงค์ เนื้อหาบทเรียน 3) ส่วนการจัดการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ (Communication and Interaction Module) ทำหน้าที่ให้ผู้สอนกับผู้เรียนติดต่อสื่อสารกัน กระดานถามตอบ ปฏิทินกิจกรรมการเรียนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ 4) ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share Activities Module) ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด ขั้นที่ 1 ตั้งคำถาม ขั้นที่ 2 การคิดหาคำตอบเป็นรายบุคคล ขั้นที่ 3 การคิดหาคำตอบร่วมกัน และขั้นที่ 4 การแชร์ความรู้ให้เพื่อนในชั้นเรียน และ 5) ส่วนการประเมินผล (Evaluation Module) ทำหน้าที่ประเมินผล

การเรียนทั้งการประเมินผลก่อนเรียน ประเมินผลท้ายบทเรียน และการประเมินผลหลังเรียน

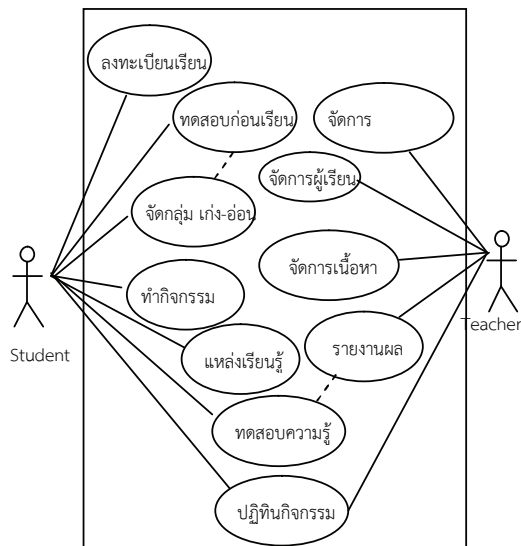
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้เชี่ยวชาญสำหรับประเมินคุณภาพระบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ 1) มีตำแหน่งทางวิชาการหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และ 2) สำเร็จการศึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คอมพิวเตอร์ศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ท่าน

ขั้นตอนการพัฒนาการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนพัฒนาของ ADDIE (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ (Analysis) การวิเคราะห์การทำงานของระบบได้นำองค์ประกอบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดมาวิเคราะห์เป็นขั้นตอนกิจกรรมการทำงานของระบบการเรียนแบบเพื่อนคู่คิดแสดงออกมาเป็นแผนภาพการวิเคราะห์การทำงานของระบบ

ภาพ 2 แผนภาพการวิเคราะห์การทำงานของระบบ

2. ขั้นตอนการออกแบบ (Design)

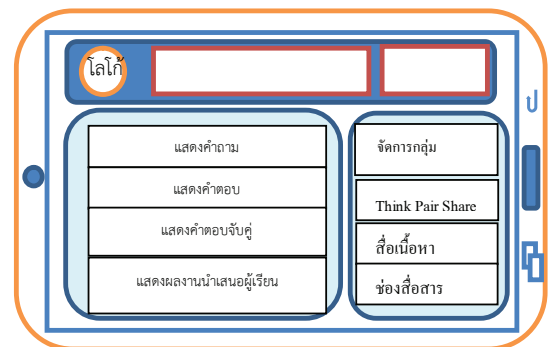
2.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด ได้ออกแบบผู้เรียนเข้าสู่ระบบต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้และนำคะแนนไปใช้จัดกลุ่มผู้เรียนที่มีคะแนนสูงจับคู่กับผู้เรียนที่ได้คะแนนต่ำ เข้าสู่

การเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด (Lyman, 1981) มีขั้นตอนการเรียนดังนี้ ขั้นที่ 1) ผู้สอนตั้งคำถาม ขั้นที่ 2) ผู้เรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง ขั้นที่ 3) ผู้เรียนร่วมกันตอบคำถาม และ ขั้นที่ 4) นำความรู้ที่ได้แชร์นำเสนอให้เพื่อนทั้งชั้น ดังภาพ 5

2.2 การออกแบบจอภาพ การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้ออกแบบการใช้งานลักษณะ Responsive web design ที่ทำให้สามารถรองรับการแสดงผลผ่านหน้าจอที่มีขนาดต่างกันได้โดยอัตโนมัติ (อินทร์ระเบียะโพธิ์ และเอกชัย แซ่จิง, 2556) Web Application ที่พัฒนานั้นต้องให้สนับสนุนการใช้งานบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ลักษณะต่าง ๆ ให้ใช้งานได้สะดวก Web Application ได้ออกแบบให้แสดงผลได้ดีกับอุปกรณ์เคลื่อนที่ขนาด ขนาดจอ 7 นิ้ว ใช้กับระบบปฏิบัติการ Android 4.4 Kitkat ขึ้นไป ซึ่งเป็นขนาดที่เหมาะสมที่สุดต่อการใช้งาน ดังภาพ 4

ภาพ 3 การออกแบบจอภาพให้สนับสนุนอุปกรณ์เคลื่อนที่

ภาพ 4 หน้าจอกิจกรรมการเรียนการสอน TPS

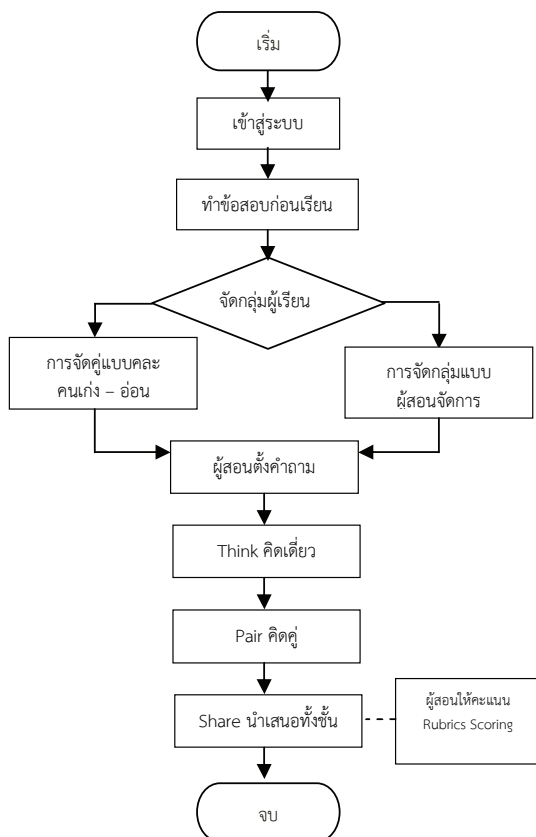
ลักษณะการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ประกอบด้วย โลโก้ระบบ เมนูหลักจะเป็นการนำเสนอเนื้อหารายวิชา การเข้าสู่ระบบ เมนูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด และช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน

3. พัฒนาระบบ (Development)

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ตามที่ออกแบบไว้ มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

3.1 การพัฒนาระบบนั้นได้เลือกใช้โปรแกรมภาษา PHP, HTML5, CSS3 เทคโนโลยี Ajax และระบบฐานข้อมูล MySQL

3.2 การพัฒนาสื่อการสอน ซึ่งการพัฒนาเนื้อหาบทเรียนได้ใช้การพัฒนาเป็นลักษณะการสอนแบบเป็น VDO Based โดยใช้โปรแกรม Camtasia 8.0 ในการตัดต่อวิดีโอ และได้ Export File ให้ได้รูปแบบ MP4 จากนั้นนำไปขึ้น YouTube โดยคัดลอกลิงค์มาวางไว้ในระบบเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เรียนสะดวกขึ้น ซึ่งบทเรียนที่ใช้พัฒนา รายวิชาการเขียนโปรแกรมภาษาโครงสร้าง โดยได้หาคุณภาพความสอดคล้องเนื้อหาและวัตถุประสงค์เรียบร้อยแล้ว

ภาพ 5 ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Think Pair Share

4. การทดลองใช้ (Implement) เมื่อพัฒนาระบบเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำระบบที่ได้ไปติดตั้งบนระบบเครือข่ายเพื่อดำเนินการทดลองใช้ระบบและตรวจสอบความถูกต้องของการทำงาน ซึ่งขั้นตอนการทดลองใช้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน

4.1 การทดลองขั้นแอลฟา (Alpha Stage) ดำเนินการโดยจะเป็นการทดลองเพื่อหาจุดบกพร่องของระบบ ตามหน้าที่กระบวนการทำงานของระบบ โดยผู้วิจัยได้ทดลองใช้ หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

4.2 การทดลองขั้นเบต้า (Beta Stage) การทดลองลักษณะขั้นเบต้า ทดลองกับนักศึกษาจำนวน 9 คนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนนี้เพื่อทดสอบการทำงานของระบบ และหาข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานของฟังก์ชันต่าง ๆ

5. ประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลของงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการประเมินผลจากการหาคุณภาพของระบบการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของระบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามประเมินคุณภาพระบบ มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพแบบสอบถามประเมินระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ดังนี้ ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพระบบและนำมาสร้างเป็นแบบประเมินคุณภาพ การสร้างแบบประเมินคุณภาพมีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการหาคุณภาพของระบบ 2) กำหนดขอบเขตคำถามและสร้างคำสั่งแบบประเมิน 3) สร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งเกณฑ์การประเมิน แบบสอบถามคุณภาพเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมิน มีความคิดเห็นดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

โดยได้รายละเอียดกำหนดเนื้อหาคำถาม 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ระบบ (Function Requirement Test) 2) ด้านความถูกต้องในการทำงานของฟังก์ชันต่าง ๆ ในระบบ (Function Test) 3)

ด้านความสะดวกในการใช้งานของระบบ (Usability Test) 4) ด้านการตรวจสอบและความปลอดภัยของการใช้ระบบ (Security Test) และ 5) ด้านความเร็วในการทำงานของระบบ (Performance Test) จากนั้นนำแบบประเมินไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและการประเมินผล จำนวน 3 ท่าน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง หาความสอดคล้องของคำถามและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.85 ซึ่งถือว่าสามารถนำแบบประเมินคุณภาพไปใช้งานได้ จากนั้นนำแบบประเมินคุณภาพระบบการเรียนการสอน โดยลักษณะการประเมินใช้วิธีการประเมินแบบกล่องดำ (Black Box Testing) โดยผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 ท่าน ประเมินซึ่งแบ่งเป็นส่วนเพื่อหาคุณภาพออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ด้านการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ระบบ (Function Requirement Test) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่าระบบที่พัฒนาขึ้น มีการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้มากน้อยเพียงใด

2. ด้านความถูกต้องในการทำงานของฟังก์ชันต่าง ๆ ในระบบ (Function Test) วัตถุประสงค์เพื่อประเมิน ระบบที่พัฒนาขึ้นมา มีความถูกต้องและมีคุณภาพเพียงใด สามารถทำงานได้ตามหน้าที่ที่มีอยู่ในระบบมากน้อยเพียงใด

3. ด้านความสะดวกในการใช้งานของระบบ (Usability Test) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นมานั้น มีความสะดวกต่อการใช้งานของผู้ใช้มากน้อยเพียงใด

4. ด้านการตรวจสอบและความปลอดภัยของการใช้ระบบ (Security Test) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นมานั้น สามารถรักษาความปลอดภัยของข้อมูลผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด

5. ด้านความเร็วในการทำงานของระบบ (Performance Test) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นมานั้น สามารถทำงานได้เร็วเพียงใดของผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน โดยใช้เกณฑ์ตามแบบกำหนดตามวิธีของ ไกลเกิร์ต (มณฑัย เทียนทอง. 2548) ดังนี้

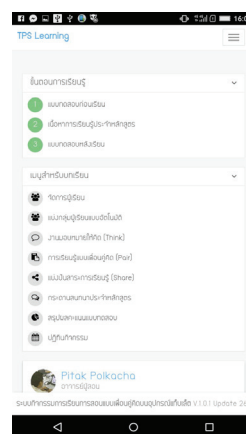
ตาราง 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ช่วงคะแนน	แปลความหมาย
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
1.00 – 1.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สรุปผล

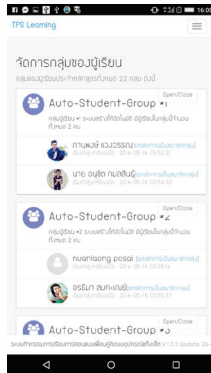
ผลการวิจัยแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ คือ

1. ผลการพัฒนาการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ มีผลการวิจัยดังนี้

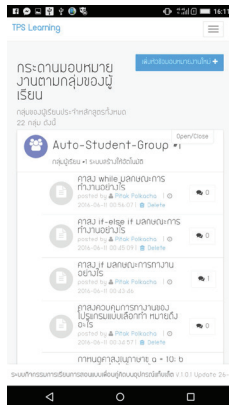
ภาพ 6 หน้าจอเมนูกิจกรรมการเรียนการสอนขั้นตอน Think Pair Share

จากภาพ 6 เมนูกิจกรรมการเรียนการสอนมีหน้าจัดการกิจกรรมการดำเนินการเรียนการสอนเพื่อนคู่คิดบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ประกอบด้วย 1) การจัดกลุ่มผู้เรียน 2) การจัดการคำถาม 3) การจัดการคำตอบความคิด (Think) ผู้เรียน 4) การจัดการความคิดร่วมกันผู้เรียน (Pair) 5) การจัดการแลกเปลี่ยนให้เพื่อนทั้งชั้น (Shear) 6) การจัดการด้านรายงานคะแนนจากการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน และ 7) ปฏิทินนัดหมายการดำเนินการกิจกรรม

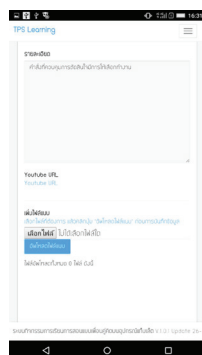
ภาพ 7 หน้าจอจัดการกลุ่มผู้เรียนแบบคละ เก่ง-อ่อน

จากภาพ 7 การจัดการกลุ่มผู้เรียนการเมื่อทำแบบทดสอบก่อนเรียนระบบจะนำคะแนนมาจัดกลุ่มจับคู่โดยผู้ได้คะแนนสูงคู่กับผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

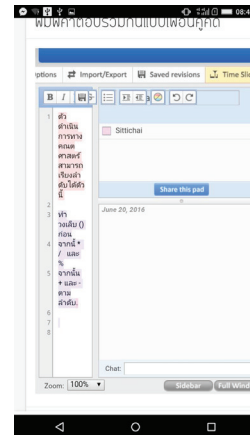
ภาพ 8 หน้าจอผู้สอนตั้งคำถาม

จากภาพ 8 การจัดการคำถามของผู้สอน เมื่อผู้สอนตั้งคำถามไว้แล้วจะทำการส่งคำถามที่ได้ไปให้ผู้เรียนแต่ละคนเพื่อตอบคำถาม

ภาพ 9 หน้าจอผู้เรียนตอบคำถาม Think

จากภาพ 9 เป็นกิจกรรมขั้นตอนการ Think คิดด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถอธิบายคำตอบด้วยตนเอง จากนั้นส่งให้ผู้สอนตรวจโดยผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน ทั้งแบบข้อความ แนบไฟล์เอกสาร หรือเป็น VDO ผ่านลิงค์ YouTube ก็ได้

ภาพ 10 หน้าจอผู้เรียนร่วมกันตอบคำถามกลุ่ม Pair

จากภาพ 10 กิจกรรมขั้นตอนการ Pair ร่วมกันคิด แสดงความคิดเห็นหาคำตอบระหว่างคู่เรียน โดยใช้ Editor Collaborative Learning ซึ่งเป็นเครื่องมือการพิมพ์แสดงความคิดเห็นร่วมกันของผู้เรียน จากนั้นผู้เรียนจะส่งให้ผู้สอนตรวจ

ภาพ 11 หน้าจอผลความรู้ใหม่ของผู้เรียนแชร์ Share

จากภาพ 11 หน้าจอการแชร์ (Share) ความรู้ผู้เรียนเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำเสนอความรู้ที่ได้กระบวนการเรียนด้วยขั้นตอน Think Pair Share

ภาพ 12 หน้าจอรายงานผลการเรียนของผู้เรียน

จากภาพ 12 รายงานผลการเรียนคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนเมื่อผู้เรียนทำแบบทดสอบแล้วผู้สอนสามารถเข้าตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนรายบุคคลได้

2. ผลการหาคุณภาพระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบ

ด้าน	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		X	S.D.	แปลผล
1	ด้านการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้	4.66	0.49	มากที่สุด
2	ด้านความถูกต้องในการทำงานของฟังก์ชันต่าง ๆ ในระบบ	4.43	0.61	มากที่สุด
3	ด้านความสะดวกในการใช้ระบบ	4.69	0.47	มากที่สุด
4	ด้านการตรวจสอบและความปลอดภัยในการใช้งานระบบ	4.64	0.49	มากที่สุด
5	ด้านความรวดเร็วในการทำงานของระบบ	4.60	0.51	มากที่สุด
รวม		4.60	0.51	มากที่สุด

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.60 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความสะดวกในการใช้ระบบ ค่าเฉลี่ย 4.69 ด้านการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ ค่าเฉลี่ย 4.66 ด้านการตรวจสอบและความปลอดภัยในการใช้งานระบบ ค่าเฉลี่ย 4.64 และด้านความรวดเร็วในการทำงานของระบบ ค่าเฉลี่ย 4.60 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงว่าระบบได้พัฒนาให้ผู้ใช้ได้ใช้งานง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด ด้านความถูกต้องในการทำงานของฟังก์ชันต่าง ๆ

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		X	S.D.	แปลผล
1	การบริหารจัดการสมาชิกผู้ใช้	4.40	0.55	มาก
2	การบริหารจัดการเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
3	การจัดการแบบทดสอบ	4.40	0.55	มาก
4	การจัดการกิจกรรมเพื่อนคู่คิด	4.60	0.55	มากที่สุด
5	การจัดการข้อมูลต่าง ๆ ในระบบ	4.00	0.71	มาก
6	การบริหารจัดการสรุปรายงาน (Report) ต่าง ๆ	4.20	0.84	มาก
7	ความถูกต้องในการทำงานของระบบในภาพรวม	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม		4.43	0.61	มากที่สุด

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อด้านความถูกต้องในการทำงานของฟังก์ชันต่าง ๆ ในระบบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.43 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความถูกต้องในการทำงานของระบบในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.80 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด ตามขั้นตอน ADDIE Model เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาระบบ รูปแบบการสอน ADDIE สามารถนำไปใช้ออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ครอบคลุมกระบวนการทั้งหมดและเป็นระบบปิด โดยพิจารณาจากผลลัพธ์ในขั้นประเมินผลซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายแล้วนำข้อมูลไปตรวจสอบปรับขั้นตอนที่ผ่านมาทั้งหมดได้ โดยการพัฒนาในแต่ละลำดับขั้นผู้วิจัยได้ผ่านการประเมินตรวจสอบโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญในทุกขั้นตอน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม หรือความสอดคล้องก่อนจะนำไปสู่การพัฒนาระบบจริง โดยการพัฒนาเริ่มจากขั้นตอนการวิเคราะห์ส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบ เช่น วัตถุประสงค์ของระบบ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผู้ใช้ระบบ นอกจากนั้นการวิเคราะห์บทเรียนได้ผ่านการตรวจสอบ

ความเหมาะสมและสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหา ลำดับเนื้อหา วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และแบบทดสอบ โดยเฉพาะแบบทดสอบได้ผ่านการนำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์ความยากง่าย อำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จนได้แบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ขั้นตอน 2) คือ ขั้นตอนออกแบบ โดยออกแบบกิจกรรมของผู้ใช้ระบบ ออกแบบการทำงานของระบบ ออกแบบระบบฐานข้อมูล และออกแบบการปฏิสัมพันธ์กับระบบ ขั้นตอน 3) ขั้นตอนพัฒนาระบบโดยใช้โปรแกรม PHP เทคโนโลยี Ajax ในการพัฒนาระบบ ใช้ MySQL เป็นฐานข้อมูล และใช้โปรแกรม phpMyAdmin ในการจัดการฐานข้อมูล ขั้นตอน 4) ขั้นตอนทดลองใช้ และขั้นตอนสุดท้ายคือขั้นตอน 5) การประเมินผลการใช้งาน โดยเป็นการประเมินคุณภาพของระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผลการวิเคราะห์คุณภาพระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของระบบการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด อยู่ในระดับมากที่สุด

รายการอ้างอิง

- ธนินทร์ ระเบียบโพธิ์ และเอกชัย แซ่จิ่ง. (2556). การพัฒนาระบบจัดการเรียนการสอนแบบ m-Learning. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ ศูนย์กลาง นครราชสีมา. 18(1) : 99-105.
- ศิริวรรณ ฉัตรณัฐเจริญ และวรางคณา ทองนพคุณ. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skills : The Challenges Ahead. ภูเก็ต : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ส่องศรี โพธิ์ทอง. (2551). “การศึกษาผลของการพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดการความรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อปฏิบัติราชการแนวใหม่ของสำนักงานผู้ตรวจราชการประจำ เขตตรวจราชการที่ 11,” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. 1(1) : 133-141.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2551, มกราคม-เมษายน). “เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ Mentor Coached Think Pair Share เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนรู้ออนไลน์,” วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Lyman, F.T. (1981). The Responsive Classroom Discussion : The Inclusion of all Students. College Park : University of Maryland Press.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

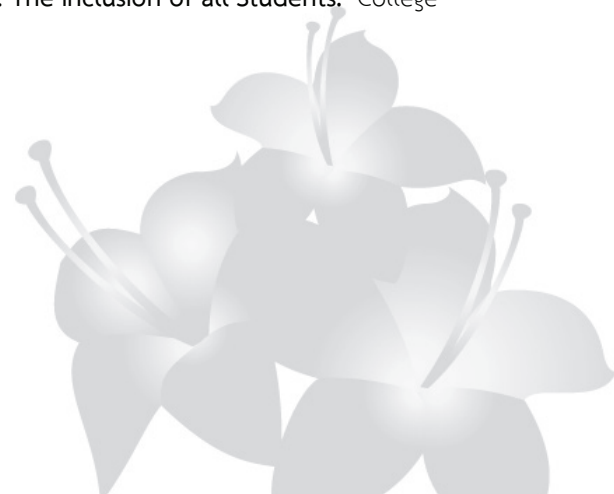
1. ควรศึกษาการใช้งาน Editor Collaborative นำมาใช้สำหรับการคิดร่วมกัน (Pair) เพราะจะใช้ทรัพยากรมาก เพราะขั้นตอนทดลองระบบ ผู้วิจัยได้ทดลองเข้าพร้อมกันทำให้เมื่อใช้งานหลายคนจะให้เครื่องหน้าจอจะโหลดข้อมูลไม่ได้ ต้องย้ายไป server ที่มีประสิทธิภาพจึงทำให้การใช้งานพร้อมกันหลาย ๆ คนใช้งานได้ดี

2. ควรให้มีการควบคุมชั้นเรียนอย่างใกล้ชิดเนื่องจากผู้เรียนบางคนมีความรับผิดชอบน้อยทำให้กิจกรรมการเรียนล่าช้า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการใช้ระบบการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายมากกว่านี้ เช่น ศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ศึกษาลักษณะการจับกลุ่มผู้เรียน เป็นต้น

2 ควรพัฒนาระบบให้เป็นแบบ Native Application เพื่อให้ความสามารถของอุปกรณ์เคลื่อนที่ทำงานได้มากขึ้น เพราะระบบแบบ Native Application จะสามารถใช้ฟังก์ชันต่าง ๆ ของอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้ที่เต็มประสิทธิภาพของอุปกรณ์

การใช้โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับ การละเล่นพื้นบ้าน ที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

The Effects of using a Stationary Program, Local Entertainment Program, and a Mix of Stationary and Local Entertainment Program on the Physical Fitness of Prathomsuksa 1 Students

กิตติพร อุดมวงศ์*
ดวงไกร ทวีสุข**
สังเวียน ปิ่นกาลัง***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายภายในกลุ่ม ระหว่างก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ของกลุ่มที่ฝึกด้วย โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน และ (2) เปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายระหว่างกลุ่มที่ฝึกด้วย โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อายุ 6-7 ปี จำนวน 48 คน แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 16 คน โดยการเลือกสุ่มแบบกลุ่มมา 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้านและโปรแกรมผสม รวมถึงแบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย จำนวน 5 รายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), Friedman test และ Non parametric Kruskal-wallis One-way ANOVA with Repeated Measure

ผลการวิจัย พบว่า สมรรถภาพทางกายภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มของทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโปรแกรมแบบสถานีมีการพัฒนาด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องเพิ่มขึ้น โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้านมีการพัฒนาด้านความเร็วที่ดีขึ้น และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านมีการพัฒนาด้านความคล่องแคล่วว่องไวและความอ่อนตัวที่ดีขึ้นและยังพบว่าโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านทำให้สมรรถภาพทางกายด้านความแข็งแรงของ

กล้ามเนื้อท้องและความเร็วมีความแตกต่างกันระหว่างหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และ 8 ดีกว่าโปรแกรมแบบสถานีและโปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน

ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านสามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านพลังกล้ามเนื้อขา ความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง ความเร็วได้ดีกว่าโปรแกรมแบบสถานี และโปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน

ABSTRACT

This research was designed to (1) compare physical fitness within a group at pre-training, after 4th and 8th weeks of training for stationary (ST), local entertainment (LET), and mixed of stationary and local entertainment (MSLET) program group. And, (2) compare physical fitness between groups of ST, LET, and MSLET program at pre-training, after 4th and 8th weeks of training. The study sample consisted of 48 Prathomsuksa 1 students, aged 6-7 years. The participants were divided into three experimental groups, 16 students for each group by using 1 class room randomly assigned to each group. Research instruments included ST, LET and MSLET programs. Also, five items of physical fitness testing were selected. Statistics in data analysis composed of mean and standard deviation, Friedman test, and Nonparametric Kruskal-Wallis one-way ANOVA with repeated measure.

* หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** อาจารย์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

*** อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ฝ่ายมัธยม

This research found that the physical fitness within and between 3 groups were significantly different at .05. The ST program improved abdominal muscle strength. The LET program improved speed ability. The MSLET program can improve agility and flexibility. Moreover, the MSLET program was influenced the different the abdominal muscle strength and speed between after 4th and 8th weeks of training that better than the only ST and LET program.

In conclusion, the MSLET program was better improved leg muscle power, agility, flexibility, abdominal muscle strength and speed than ST and LET program.

คำสำคัญ : โปรแกรมแบบสถานี, โปรแกรมการละเล่น
พื้นบ้าน, สมรรถภาพทางกาย

Keywords : Stationary Program, Local
Entertainment Program, Physical
Fitness

บทนำ

สุขภาพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อความเจริญงอกงามและพัฒนาการทุก ๆ ด้านในตัวบุคคลสุขภาพเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิตโดยเริ่มมาตั้งแต่มีการปฏิสนธิในครรภ์มารดาวัยทารกวัยผู้ใหญ่จนถึงวัยชราองค์รอนามัยโลกได้ให้คำนิยามว่า สุขภาพ หมายถึง สุขภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต และทางสังคม ตามร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ 2545 ให้ความหมายสุขภาพ คือ ภาวะที่มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย คือ ร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง คล่องแคล่ว มีกำลัง ไม่เป็นโรค ไม่พิการ ไม่มีอุบัติเหตุอันตราย มีสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ ดังนั้นสุขภาพ จึงหมายถึง การมีร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บในทุกส่วนของร่างกายมีสุขภาพจิตดี และสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

ยุทธศาสตร์เมืองไทยแข็งแรง (พ.ศ. 2547-2558) ยุทธศาสตร์การสร้างสุขภาพหลักของประเทศ โดยเน้นให้ประชาชนชาวไทยมีสุขภาพอนามัยดี แข็งแรง (Healthy) ซึ่งเป็นความแข็งแรงที่ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ คือ มิติทางด้านร่างกาย (Physical Health) จิตใจ (Mental Health) สังคม (Social Health) และปัญญา/จิตวิญญาณ (Spiritual Health) โดยเน้นการรณรงค์สร้างสุขภาพให้คนไทยแข็งแรง

ตามกรอบ 6 อ. คือ ออกกำลังกาย อาหาร อารมณ์ อนามัยสิ่งแวดล้อม อโรควา และอบายมุขซึ่งได้ประกาศเป็นวาระแห่งชาติ เมื่อปี 2548

การศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์ พบว่ากิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นรากฐาน การพัฒนาของสมองและการพัฒนาทางด้านร่างกายย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสติปัญญาและการคิด นอกจากนี้พัฒนาการทางด้านร่างกายยังมีผลสืบเนื่องถึงพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม การเรียนรู้ และการจินตนาการ สมรรถภาพทางกายเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและจะเป็นตัวบ่งชี้แสดงให้ทราบว่า ร่างกายของเด็กนั้นมีสุขภาพสมบูรณ์และแข็งแรงมากน้อยเพียงใดจากการศึกษา พบว่า เด็กที่มีสมรรถภาพทางกายต่ำและอ่อนด้อย (จิรกรรม ศิริประเสริฐ. 2543 : 169) อาจมีอัตราเสี่ยงในการเป็นโรคเบาหวาน โรคหัวใจและโรคเส้นโลหิตในสมองแตกได้มากกว่าคนในวัยเดียวกันเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น จึงมีจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถภาพทางกายของเด็กในวัยประถมศึกษาขึ้นนอกเหนือไปจากกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านทักษะกลไกการเคลื่อนไหวพื้นฐาน และทักษะด้านกีฬา เด็กในวัยนี้เป็นวัยเริ่มต้นที่จะบ่งชี้ไปถึงสมรรถภาพทางกาย และลีลาการใช้ชีวิตในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

ระบบการฝึกแบบวงจรหรือเป็นสถานี (Circuit Training) การฝึกแบบวงจรเป็นวิธีการที่ได้ถูกพัฒนาจากมอร์แกน และอดัมสัน (Morgan & Adamson) แห่งภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยลีดส์ ประเทศอังกฤษ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายในด้านความอดทนของกล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนโลหิตและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ การฝึกแบบนี้เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจกรรมการเคลื่อนไหว ลักษณะต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการฝึก กิจกรรมเหล่านั้นถูกกำหนดขึ้นมาโดยผู้ฝึกแบบวงจรหรือ สถานี ประกอบด้วย การฝึกแต่ละกิจกรรมจะต้องแบ่งออกเป็นสถานี แต่ละสถานีไม่เหมือนกัน โดยมีตั้งแต่ 6-12 สถานี การเปลี่ยนการฝึกแต่ละสถานีจะไม่มีการพักระหว่างสถานี ใช้ระยะเวลาในการฝึกแต่ละสถานี 20-60 วินาที โดยยึดหลักในการฝึกคือ ถ้าใช้ระยะเวลาการฝึกแต่ละสถานีน้อย เช่น ใช้เวลา 20-30 วินาที ต่อสถานี จะต้องฝึกในระดับความหนักของงาน (Intensity) 80% ของกำลังสูงสุดขึ้นไป ถ้าใช้เวลาฝึกแต่ละสถานีมาก 40-60 วินาที ต่อสถานี จะต้องฝึกในระดับความหนักของงาน 60-75% ของกำลังสูงสุด การฝึกกิจกรรมทุกสถานีควรทำประมาณ 2-3 เซต (1 เซต คือการทำกิจกรรมแต่ละสถานี ที่กำหนดไว้ครบ 1 รอบ) การพักระหว่างเซต ควรจะมีเวลาพัก โดยยึดถืออัตรา

การเดินของชีพจรเป็นหลัก ถ้าอัตราการเต้นของชีพจรอยู่ที่ระดับ 60 % ของอัตราการเต้นสูงสุด (ประมาณ 120 ครั้ง/นาทีก) ให้เริ่มเช็ทใหม่ ต่อไปได้หรือพักระหว่างเช็ทนานประมาณ 3-8 นาที ถ้ามีจำนวนสถานีมากจะใช้เวลาในการทำแต่ละสถานีน้อย แต่ทำงานในระดับความหนัก ของงานสูงการจัดกิจกรรมแต่ละสถานี ไม่ควรจัดกิจกรรมการฝึกที่ใช้กล้ามเนื้อซ้ำกัน เมื่อทำครบทุกสถานีในแต่ละ เช็ทแล้วอัตราการเต้นของชีพจรควรเต้นอยู่ที่ระดับ 85-90% ของอัตราการเต้นชีพจรสูงสุดการกำหนดกิจกรรมแต่ละสถานีสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ คือ กำหนดกิจกรรมแต่ละสถานีโดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบ กับกำหนดกิจกรรมแต่ละสถานีโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ แต่ละสถานีจะต้องใช้กล้ามเนื้อไม่ซ้ำกัน และต้องมีความหนักสลับเบา

การละเล่นพื้นบ้าน เป็นการละเล่นพื้นบ้านหรือเฉพาะถิ่นเพื่อความสนุกหรือผ่อนคลายอารมณ์ให้เกิดความเพลิดเพลิน

ช่วงอายุ 7-9 เป็นวัยที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างพลังกล้ามเนื้อขาความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องและความเร็ว ผลจากการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานีพบว่าผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายที่ต่ำกว่าเกณฑ์การทดสอบและนักเรียนส่วนใหญ่มีภาวะน้ำหนักตัวอยู่ในเกณฑ์อ้วนทำให้มีปัญหาและอุปสรรคต่อการเรียนการสอนในเรื่องของขาดความคล่องแคล่วว่องไวในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดความอ่อนตัว ขาดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง และขาดความเร็วในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละสาระวิชาซึ่งมีการส่งผลทำให้เด็กเรียนไม่สามารถทำงานให้เสร็จทันในชั่วโมงของการสอนของครูแต่ละสาระวิชาได้ทันตามเวลาที่กำหนด ดังนั้น

โปรแกรมแบบประยุกต์เป็นโปรแกรมที่มีผลต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่มีกิจกรรมหลากหลาย สามารถจัดกิจกรรมเป็นสถานีต่าง ๆ ได้ ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกเสริมสร้างสมรรถภาพตามต้องการ ทำให้เกิดความสนุกสนาน ตื่นเต้น ทำหาย เพลิดเพลินมีเวลาพักในขณะที่ฝึกไม่หนักเกินไปสำหรับนักเรียน ซึ่งจะเกิดผลต่อการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้ร่างกายสามารถเคลื่อนไหว และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมตามวัย นอกจากนี้ความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่

จะทำให้ทราบถึง พัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมด้านร่างกาย ความพร้อมด้านอารมณ์จิตใจ ความพร้อมด้านสังคม ความพร้อมด้านสติปัญญา เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพัฒนานักเรียนให้เป็นเด็กที่ตระหนักถึงความสำคัญ เห็นคุณค่าและรักการออกกำลังกายอย่างยั่งยืนซึ่งการฝึกด้วยโปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน เป็นทางเลือกหนึ่งจะทำให้เด็กเรียนมีความพร้อม ทั้งทางด้านสมรรถภาพทางกายและด้านต่าง ๆ ดังกล่าว

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ที่ศึกษาสมรรถภาพทางกาย และโปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เพื่อชี้ให้เห็นว่า สมรรถภาพทางกายเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ช่วยให้ประกอบภารกิจในชีวิตประจำวันได้สำเร็จเป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษา สมรรถภาพทางกายจะเป็นตัวบ่งชี้แสดงให้ทราบว่าร่างกายของเด็กนั้นมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงเพียงใด ช่วยให้สามารถนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายนักเรียนให้สูงขึ้น อันเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาสุขภาพ สมรรถภาพทางกายของนักเรียนให้สมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายภายในกลุ่ม ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ของกลุ่มที่ฝึกด้วย โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายระหว่างกลุ่มที่ฝึกด้วย โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8

สมมติฐาน

1. ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายหลังการฝึกของกลุ่มโปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่น

พื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน สูงกว่าก่อนการฝึก

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกาย ระหว่างกลุ่มที่ฝึกด้วย โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2556 อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 376 คน จาก 8 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) จีบสลาออกมา 1 ห้องเรียน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จำนวน 48 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย 3 โปรแกรม คือ โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน โปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบ ประกอบด้วยแบบทดสอบ 5 ชุด คือ แบบทดสอบพลังกล้ามเนื้อขา (ยืนกระโดดไกล) แบบทดสอบความคล่องแคล่วว่องไว (วิ่งเก็บของ) แบบทดสอบความอ่อนตัว (งอตัวไปข้างหน้า) แบบทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง (ลุก-นั่ง 30 วินาที) และแบบทดสอบความเร็ว (วิ่ง 50 เมตร)

การสร้างเครื่องมือวิจัย ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างโปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน โปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน จากเอกสารงานวิจัยและตำราที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายนักเรียน โดยสร้างและดัดแปลงให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. กำหนดสัดส่วนความสำคัญ และกิจกรรมที่บรรจุไว้ในโปรแกรมให้เหมาะสมและสัมพันธ์กับความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ประกอบด้วย 4 ลักษณะ ได้แก่ (1) เล่นได้ทุกเพศทุกวัย (2) สร้างความสนุกสนาน และเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย

(3) อุปกรณ์หาง่ายในท้องถิ่น (4) ไม่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

3. นำโปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน โปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ความเหมาะสม และความครอบคลุมของกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายแล้วนำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4. นำโปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน โปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนโรงเรียนบ้านผาแก้ว อายุระหว่าง 6-7 ปี ตำบลกุดลาด อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ระยะเวลา 1 วัน เวลา 15.00 น. - 16.00 น. จำนวน 16 คน

5. นำโปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน โปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน ที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว ไปให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ผลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เตรียมอุปกรณ์และสถานที่ ที่ใช้ในการทดลอง
2. ชี้แจงวิธีปฏิบัติและขั้นตอนการฝึก แก่ผู้ช่วยในการฝึกและผู้เข้ารับการทดลองโดยละเอียด
3. ทำการฝึกโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 3 กลุ่มเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ พุธ และศุกร์ ในเวลา 15.00-16.00 น.

กลุ่มที่ 1 กลุ่มฝึกโปรแกรมแบบสถานี

กลุ่มที่ 2 กลุ่มฝึกโปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มฝึกโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้าน

4. การใช้โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านที่มีต่อสมรรถภาพทางกายทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย ก่อนการทดลอง หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 และหลังสัปดาห์ที่ 8 ทั้ง 3 กลุ่ม

5. ทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบสมรรถภาพกับกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ดังนี้

5.1 แบบทดสอบพลังกล้ามเนื้อขา (ยืน กระโดดไกล)

5.2 แบบทดสอบความคล่องแคล่วว่องไว (วิ่ง เก็บของ)

5.3 แบบทดสอบความอ่อนตัว (งอตัวไปข้างหน้า)

5.4 แบบทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง (ลุก-นั่ง 30 วินาที)

5.5 แบบทดสอบความเร็ว (วิ่ง 50 เมตร)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พลังกล้ามเนื้อขา ความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องและความเร็ว ก่อนการฝึก ภายหลังฝึกสัปดาห์ที่ 4 และภายหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

2. หาค่าความแปรปรวนของพลังกล้ามเนื้อขา ความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องและความเร็วของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มทดลองที่ 3 ภายในกลุ่มหลังฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 โดยใช้สถิติ Friedman Test

3. หาค่าความแปรปรวนของพลังกล้ามเนื้อขา ความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องและความเร็ว ของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มทดลองที่ 3 ระหว่างกลุ่มหลังฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ระหว่างกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้วิธี Non-parametric Kruskal-wallis one-way ANOVA with Repeated Measure หากพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่โดยใช้สถิติ Turkey

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการใช้โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้านและโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านที่มีผลต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลของสมรรถภาพทางกายภายในกลุ่มของทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโปรแกรมแบบสถานีมีการพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องเพิ่มขึ้น โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้านมีการ

พัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความเร็วที่ดีขึ้น และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านมีการพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความคล่องแคล่วว่องไวและความอ่อนตัวที่ดีขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลของสมรรถภาพทางกายระหว่างกลุ่มของทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมรรถภาพด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องมีความแตกต่างกันระหว่างหลังฝึกสัปดาห์ที่ 4 และ 8 และโปรแกรมฝึกผสม มีสมรรถภาพทางกายด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องและความเร็วดีกว่าโปรแกรมแบบสถานีและโปรแกรมการละเล่นพื้นบ้าน

อภิปรายผล

ผลของการใช้โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้านและโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการละเล่นพื้นบ้านที่มีผลต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายภายในกลุ่ม ของทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อาชีววิทย์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2552) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกความคล่องแคล่วว่องไว แบบผสมผสานการเล่นพื้นเมืองไทยที่มีต่อการพัฒนาความคล่องแคล่วว่องไว ของนักกีฬาฟุตบอลอายุระหว่าง 10-12 ปี จำนวน 30 คน พบว่า โปรแกรมการฝึกแบบผสมผสานการเล่นพื้นเมืองไทยสามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความคล่องแคล่วว่องไวดีขึ้น ดังที่ วัฒนาพงศ์ อ่อนนุ่ม (2554) ศึกษาผลการฝึกการละเล่นพื้นเมืองของประเทศไทยที่มีต่อสมรรถภาพทางกลไกของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 (อายุ 10-12 ปี) ทำการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมเรียนพลศึกษาตามปกติ 30 คน และกลุ่มทดลอง 30 คน ฝึกโปรแกรมการฝึกการละเล่นพื้นเมืองของไทยทำการทดสอบสมรรถภาพทางกลไก พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพทางกายด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและความคล่องแคล่วว่องไวเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับ Shikant (2004) ทำการศึกษาผลของการเล่นเกมพื้นเมืองที่มีต่อสมรรถภาพทางกลไกการเคลื่อนไหวของเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิง 40 คน ที่มีอายุระหว่าง 17-21 ปี แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง 20 คนโดยกลุ่มทดลองเล่นเกมพื้นเมืองทดสอบสมรรถภาพกลไกการเคลื่อนไหว พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีการพัฒนาสมรรถภาพทางกลไกการเคลื่อนไหวแตกต่างกัน โดยทั้งสองกลุ่มมีสมรรถภาพทางกลไกการ

เคลื่อนไหวด้านความคล่องแคล่วว่องไว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาเพิ่มขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายระหว่างกลุ่ม ของทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร บำเพ็ญ (2550 : 59-82) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นและกีฬาพื้นเมืองไทยที่มีต่อสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพและความพึงพอใจของนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งมีอายุระหว่าง 10-12 ปี จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน พบว่าความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความอ่อนตัวของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันในทางที่ดีขึ้น เช่นเดียวกับ อาชีวสิทธิ์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2552) ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกความคล่องแคล่วว่องไว แบบผสมผสานการเล่นพื้นเมืองไทยที่มีต่อการพัฒนาความคล่องแคล่วว่องไวของนักกีฬาฟุตบอลอายุระหว่าง 10-12 ปี พบว่า โปรแกรมการฝึกแบบผสมผสานการเล่นพื้นเมืองไทยสามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความคล่องแคล่วว่องไวดีขึ้น ดังที่ Gabbett & Benton (2009) ทำการศึกษาเรื่องปฏิกิริยาความคล่องแคล่วว่องไวของนักกีฬารักบี้อาชีพ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปฏิกิริยาความคล่องแคล่วว่องไว ระหว่างนักกีฬาระดับตัวจริงจำนวน 24 คน และตัวสำรองจำนวน 42 คน ซึ่งพบว่าสามารถใช้การทดสอบปฏิกิริยาความคล่องแคล่วว่องไวให้เร็วและดีขึ้น อย่างไรก็ตาม Madhuri (2003) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาและคุณค่าเกมพื้นเมืองอินเดีย พบว่าเกมพื้นเมืองสามารถพัฒนาร่างกายด้านความคล่องแคล่วว่องไว ความเร็ว ความอ่อนตัวและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น

สรุปผล

การใช้โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการเล่นพื้นบ้านและโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการเล่นพื้นบ้าน

รายการอ้างอิง

- จิรภรณ์ ศิริประเสริฐ. (2543). **ทักษะและเทคนิคการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศักดิ์ เวชแพทย์ และกันยา ปาละวิวัฒน์. (2536). **สรีรวิทยาการออกกำลังกาย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย เจริญทรัพย์มณี. (2542). **ลีลาศ**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ. (2542). **หลักวิทยาศาสตร์การฝึกกีฬา**. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ภูติจันทร์. (2547). **วิทยาศาสตร์การกีฬา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). **หลักและวิธีการสอนพลศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ที่มีต่อสมรรถภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภายในกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกัน โดยโปรแกรมแบบสถานี มีการพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องเพิ่มขึ้น โปรแกรมการเล่นพื้นบ้านมีการพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความเร็วที่ดีขึ้น และโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการเล่นพื้นบ้านมีการพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความคล่องแคล่วว่องไวและความอ่อนตัวที่ดีขึ้น และสมรรถภาพทางกายระหว่างกลุ่มของทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน โดยสมรรถภาพด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องมีความแตกต่างกันระหว่างหลังฝึกสัปดาห์ที่ 4 และ 8 และโปรแกรมฝึกผสม มีสมรรถภาพทางกายด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้องและความเร็วดีกว่าโปรแกรมแบบสถานีและโปรแกรมการเล่นพื้นบ้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

โปรแกรมผสมแบบสถานีกับการเล่นพื้นบ้านสามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านพลังกล้ามเนื้อขา ความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อท้อง ความเร็วได้ดีกว่าโปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการเล่นพื้นบ้าน สามารถนำไปใช้พัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาผลการใช้โปรแกรมแบบสถานี โปรแกรมการเล่นพื้นบ้านและโปรแกรมผสมแบบสถานีกับการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนในกลุ่มอายุอื่น ควรมีการศึกษาเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบร่างกายร่วมกับการศึกษาพฤติกรรมโภชนาการ และควรศึกษาผลการใช้โปรแกรมในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อศึกษาผลของสมรรถภาพทางกายในด้านอื่นของนักเรียนร่วมด้วย

- วัฒนพงศ์ อ่อนนุ่ม. (2554). ผลการฝึกการละเล่นพื้นเมืองของไทยที่มีต่อสมรรถภาพทางกลไกของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์การกีฬา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพร บำเพ็ญ. (2550). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นเกมส์และกีฬาพื้นเมืองไทยที่มีต่อสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพและความพึงพอใจของนักเรียนประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- อาชวิทธิ์ เจริญจันทร์. (2552). ผลของโปรแกรมการฝึกความคล่องแคล่วว่องไวแบบผสมผสานการเล่นพื้นเมืองไทยที่มีต่อการพัฒนาความคล่องแคล่วว่องไวของนักกีฬาฟุตบอลอายุระหว่าง 10-12 ปี. ปรินญาณินพนธ์. วท.ม. (วิทยาศาสตร์การกีฬา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Gabbett, T., & Benton, D.,. (2009). "Reactive agility of rugby league players," *Journal of Science and Medicine in Sport*. 12 (Jan 2009) : 212-214.

Madhuri, T. W. (2003). *Indian tradition game Kho-kho Development and Values*. India : Chandrashekhar Agaashe College of Physical Education Pune.

Shikant, K.M. (2004). *The Program and Abstracts of the international Conference and Festival on Traditional Plays, Games and Sport*. Bangkok : The School of Sport Science Chulalongkorn University.

แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 Guidelines to Operate Internal Quality Assurance of the Basic Education Institutions under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7

รัตนา ชี้อัสคัย
สุทธิพงศ์ ทกสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 (2) สร้างแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยสองกลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 335 คน ได้มาโดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน กลุ่มที่สอง คือ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน, ผู้บริหาร 6 คน และ ครู 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและจัดเรียงลำดับความคาดหวังโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมและทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในภาพรวม มีดังนี้ 1) สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกัน 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์โดยใช้วิธี SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคอย่างรอบด้าน ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ควรจัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอ กับความต้องการของบุคคลอย่างเหมาะสม 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการอบรมพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรจากทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมรับรู้และนำข้อมูลที่รวบรวมไปใช้ในการประเมินตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรมีการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this study were to: 1) study current and desirable conditions of internal quality assurance operations of basic education institutions under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7, and 2) establish guidelines for internal quality assurance operations of basic education institutions under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service

*หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Area Office 7. The sample in this research divided into two groups. Group one consisted of responsible people for school internal quality assurance in education included school administrators, responsible teachers for school internal quality assurance in education, and teachers at schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7 in an academic year BE 2557. The research sample included 335 people and used multi-stage random sampling. Group two were major contributors included 6 luminaries, 5 executives and 6 teachers. Research instruments were a five-rating scale questionnaire and an interview form. The data was analyzed by using mean and standard deviation. Modified Priority Needs Index (PNI Modified) was used to arrange the expectations.

The results found that;

1. The current and desirable conditions of internal quality assurance operation of basic education institutions under Nakhon Ratchasima primary educational service area office 7 overall were performed in a very good level.

2. The overview guidelines of internal quality assurance operations of basic education institutions under Nakhon Ratchasima primary educational service area office 7 were schools should; 1) provide the meeting to plan and set educational standard for the school by the acceptance of all parties involved, 2) prepare a school development plan to meet quality of educational standard of the school requires a strategic analysis by using SWOT Analysis. The analysis of strengths, weaknesses, opportunities, and threats need to be all around to establish the school development plan, 3) establish of administration and information system should provide a school management structure or school management systems to support the development system of school internal quality assurance, 4) operate schools based on the

school development plan, school administrators should provide sufficient facilities and resources for personal needs appropriately, 5) provide a regulating and monitoring calendar and prepare the hand book for internal assurance. 6) provide internal quality assurance as school educational standard should have a workshop to improve knowledge and skills about internal quality assurance based on educational standards and indicators, 7) prepare an annual report about internal quality assurance, schools should appoint to a working committee which consists of personnel from all departments. This will make all personnel recognize and use information for the assessment based on indicators of standard of education and 8) provide educational development continually, schools should improve educational development patterns to suit to school contexts.

คำสำคัญ : แนวทาง, การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Keywords : Guideline, Internal Quality Assurance Operations, Schools in Basic Education

บทนำ

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการบริหาร การพัฒนาระบบงานของสถานศึกษา ตลอดจนการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในสถานศึกษา และชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสามารถอาศัยแนวคิดการบริหารระบบคุณภาพ “วงจรของ Deming (Deming Cycle)” ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้น คือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุงการดำเนินงาน PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่อง หมุนเวียนไปเรื่อย ๆ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นโดยตลอด สถานศึกษาจึงสามารถใช้ PDCA เป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ ตลอดจนสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า ผลผลิตของสถานศึกษามีคุณภาพตามเป้าหมายหรือพันธกิจที่กำหนดไว้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 8 องค์ประกอบ 15 มาตรฐาน 64 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยมาตรฐานด้านผู้เรียน 6 มาตรฐาน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา 5 มาตรฐาน มาตรฐานด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ 1 มาตรฐาน มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 1 มาตรฐาน และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม 1 มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 17-141) และมีนโยบายในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด จากผลการดำเนินงาน โรงเรียนได้ผ่านการประเมินคุณภาพภายในทุกโรงเรียนนักเรียนมีผลการประเมินระดับปรับปรุง และพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 28.48 นักเรียนที่มีผลการประเมินระดับดี ดีมากและดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 71.52 (รายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2556 กลุ่มนิเทศและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. 2556ก : 8-15) แต่จากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) การศึกษา 2556 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 43.08 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 38.67 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 30.70 จากผลการประเมินพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละในทุกกลุ่มสาระ ทุกช่วงชั้นค่อนข้างต่ำ มีค่าเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 (รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2556 กลุ่มนิเทศและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. 2556ก : 38-42) และผลการประเมินสถานศึกษาภายนอกในช่วงที่ผ่านมา การประเมินภายนอกรอบแรกของ สมศ. นั้นมีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินแค่เพียงร้อยละ 34.6 เท่านั้น ในขณะที่สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินภายนอกมีทั้งสิ้นจำนวน 22,991 แห่ง อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินภายนอกในรอบที่ 2 แสดงถึงพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างชัดเจนของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมีสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. ทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 82.7 โดยมีเพียง 5,982 แห่งเท่านั้น ที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน โดยสัดส่วนดังกล่าวมีความใกล้เคียงกับผลการประเมินภายนอกรอบที่ 3 ที่ผ่านมา ซึ่งมีสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโดย

สมศ. คิดเป็นร้อยละ 71.3 เป็นที่น่าสังเกตว่ามีสถานศึกษาบางแห่งที่ได้คะแนนเฉลี่ยในระดับ “ดี” ถึง “ดีมาก” แต่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานในการประเมินผลรอบที่ 2 และรอบที่ 3 โดยมีสาเหตุมาจากการที่สถานศึกษาเหล่านั้นไม่ผ่านข้อกำหนดขั้นต่ำในบางมาตรฐานของ สมศ. โดยคะแนนเฉลี่ยที่สูงนั้นอาจเกิดจากระดับคะแนนที่สูงมากในมาตรฐานด้านอื่น ๆ ซึ่งแตกต่างจากสถานศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับ “พอใช้” แต่ผ่านการรับรองมาตรฐานโดย สมศ. ซึ่งจะมีคะแนนในแต่ละมาตรฐานไม่สูงมากนัก แต่สามารถทำคะแนนผ่านข้อกำหนดขั้นต่ำได้ในทุกมาตรฐาน เนื่องจากระบบการประเมินภายนอกของ สมศ. อ้างอิงจากหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นหลัก ซึ่งทำให้ต้องมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการจัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้นตอน และผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่สามจาก สมศ. โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ทั้งหมด 228 โรงเรียนปรากฏว่า สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 123 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.95 และไม่รับรองมาตรฐานจำนวน 105 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 46.05 (รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สามปีการศึกษา 2557 กลุ่มนิเทศและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. 2557 : 8-9)

จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ยังต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไขอีกมาก จึงจะได้คุณภาพ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงสนใจศึกษา แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในให้สถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาบรรลุประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้บริบทที่แตกต่างกันทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

2. เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 7

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เป็นการวิจัย
และพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่
พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง
ประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการสังเคราะห์เอกสาร
เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และ
สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบการ
ประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
เขต 7 รวม 2736 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบการ
ประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต

7 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 335 คน ได้มาโดยสุ่มแบบ
หลายขั้นตอน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นโดยอาศัย
การศึกษาจากตำรา เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็น
ข้อมูลเบื้องต้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้เป็น
แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล
ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ
ปัญหา/พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ประกอบด้วย 8
ด้าน ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านการจัดทำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ด้านจัดระบบบริหารและ
สารสนเทศ 4) ด้านการดำเนินงานตามแผน 5) ด้านการ
ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการประเมินคุณภาพ
ภายในตามมาตรฐานการศึกษา 7) ด้านการจัดทำรายงาน
ประเมินคุณภาพภายใน 8) ด้านการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปส่งถึงผู้อำนวยการ
สถานศึกษา ในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลใน
สถานศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอ
ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปให้สถานศึกษา
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 7 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

5.2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
(Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพ
ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการ
จำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อลำดับความต้องการ
จำเป็น โดยการคำนวณ PNI modified ซึ่งเป็นดัชนีจัด
เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการ

ประเมินความแตกต่างและเป็นสูตรที่ นางสาวณัฏฐา วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช ได้ปรับสูตรคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ สภาพการ ดำเนินการที่คาดหวัง (I) โดยการหาค่าผลต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินการที่คาดหวัง (I) และค่าเฉลี่ยของ สภาพการดำเนินการปัจจุบัน (D) ด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพ การดำเนินการ ปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมา จัดเรียงลำดับความสำคัญมีสูตรการคำนวณ เมื่อทำการ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่ พึงประสงค์ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 แล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการ วิเคราะห์ข้อมูลในระยยะที่ 1 ไปจัดทำคู่มือ การสัมภาษณ์ เพื่อสร้างแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในระยะที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการ

แนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เป็นการ วิจัยเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์ โรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐาน จาก สมศ. (Best Practice) เพื่อเสนอแนวทางการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ได้กำหนดวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนที่ ได้รับรองมาตรฐานจาก สมศ. (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ สร้างแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่ได้ข้อมูล จากระยะที่ 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอบหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปส่งถึงผู้อำนวยการ สถานศึกษา ในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลใน สถานศึกษาโดยการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุด กล้องถ่ายรูปทั้ง ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว และแบบสัมภาษณ์

3.3 เตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วม สัมภาษณ์ โดยทำความเข้าใจใน หลักการ วิธีการ และ ขั้นตอนการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ดำเนินการ ผู้จัดบันทึกการ สนทนา มีความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 ดำเนินการสัมภาษณ์ ตามประเด็นเพื่อ หาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจดบันทึกการสนทนา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จาก เอกสารบันทึกการ สัมภาษณ์ของผู้จัดบันทึก โดยสรุปใจความจากเอกสารและ ถอดความจากการ บันทึก วิธีทัศน์ของการสัมภาษณ์ เมื่อมี ข้อสงสัย ก็จะฟังจากเทปประกอบ เพื่อหาข้อสรุปผลจาก ข้อค้นพบที่ได้จากการสนทนา สรุปในแต่ละประเด็นและ นำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

1.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไป น้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีมีการประเมิน คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องรองลงมาคือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเอกสาร มาตรฐาน ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมิน คุณภาพภายใน และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่พึงประสงค์ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพ (Best Practice) สรุป ได้ดังนี้

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ 1) สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกัน 2) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ควรให้คณะกรรมการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและนำมาปรับให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา 4) ควรมีการตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5) ควรมีการแจ้งให้บุคลากรภายในสถานศึกษาได้รับทราบมาตรฐานของสถานศึกษาในการประชุมประจำเดือน 6) แจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกทราบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการทำความเข้าใจหรือประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุชุมชน

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ 1) ควรมีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์โดยใช้วิธี SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคอย่างรอบด้านในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา 3) ควรมีการ

กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 4) ควรมีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) ออกคำสั่งแต่งตั้งบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) ควรให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าสายจัดทำโครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) ควรใช้งบประมาณและทรัพยากรให้ตรงตามโครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ 1) ควรจัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 2) ควรมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 3) แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบให้ชัดเจนและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ คลอบคลุม เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ 4) ควรมีการจัดเก็บระบบสารสนเทศให้ครอบคลุมกับภารกิจในการบริหารสถานศึกษา 5) ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดระบบสารสนเทศโดยยึดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรหรือหน่วยงานในท้องถิ่น 6) ควรมีคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินการรับผิดชอบและกรอกข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดให้บุคลากรได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง 8) ควรจัดห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา 9) ควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ เช่น ข้อมูลพื้นฐานระดับห้องเรียน ข้อมูลพื้นฐานระดับสถานศึกษา

2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอตามความต้องการของบุคลากรอย่างเหมาะสม 2) แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ดูแลบุคลากรทุกคนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ควรนำผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามาปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง 4) สถานศึกษาควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานเต็มความสามารถและเต็มเวลาอย่างเหมาะสม 5) สถาน

ศึกษาควรแบ่งเวลาในการจัดการเรียนการสอนและเวลาในการบริหารงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของบุคลากรอย่างเหมาะสม 6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมพัฒนาทักษะให้กับบุคลากรทุกคนตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในควรเป็น ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2) สร้างเครื่องมือในการติดตาม ประเมินผลในการตรวจสอบตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดทำปฏิทินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 4) จัดทำคู่มือในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากร 5) สรุปผลในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้และวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อนำไปพัฒนา

2.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ 1) ควรมีการอบรมพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ 2) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ควรนำขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของ Deming มาใช้กับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์และพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพในการประเมินครั้งต่อไป 5) ควรนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาสรุปรวมและจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป 6) ควรนำผลการประเมินคุณภาพภายในประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเพื่อการสนับสนุนรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครั้งต่อไป สอดคล้องกับการสนทนากลุ่มที่ว่า

2.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ 1) ควรแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรจากทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมรับรู้และนำข้อมูลที่รวบรวมในการประเมินตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา 2) ควรวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันเพื่อจัดทำเอกสารรายงานคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้องครบถ้วน 3) ควรรายงานการประเมินตนเองประจำปีต่อต้น

สังกัด 4) ควรมีการจัดทำอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะตามปฏิทินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) เผยแพร่รายงานประจำปีต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด 6) สถานศึกษาควรนำข้อมูลย้อนกลับไปใช้พัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานในแผนปฏิบัติการประจำปีในครั้งต่อไป 7) ควรนำข้อมูลย้อนกลับไปวิเคราะห์และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในครั้งต่อไป

2.8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ 1) ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 2) มีการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งเข้าร่วมอบรมการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ 3) ควรมีการประสานงานระหว่างกันด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การสนทนาภายในกลุ่ม การจัดทำแผนพับ การประชุมสรุปงาน เป็นต้น 4) ให้ครูทุกคนมีแฟ้มสะสมผลงานของตนเองและจัดเก็บผลงานทางคอมพิวเตอร์และเอกสารตามภารกิจ 5) ใช้ครูต้นแบบเป็นแกนนำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน 6) ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติมีทิศทางอย่างชัดเจน 7) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลสืบค้นของสถานศึกษา โดยมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งนี้เพราะ สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดทำและการประเมินคุณภาพการศึกษามีการดำเนินการมากที่สุดอาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 บัญญัติไว้ในหมวด 6 มาตราที่ 48 กำหนดให้โรงเรียนมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อต้นสังกัด โรงเรียนจึงต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อสรุปประเมินผลในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปีและกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบ ดับพิช (2554 : 90-93) วิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาครูตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่ม

เครือข่ายที่ 11 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานของครูและแนวทางการพัฒนาครูมาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพฤทธิ์ บุญสีลพร้อม (2553 : 96-97) ได้ศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอก รอบ 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์รวี เกิดสมศรี (2556 : 96-97) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลฉวี ทานุกรม (2558 : 110-111) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งโดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรของสถานศึกษามีการให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นการประเมินที่รองรับคุณภาพของสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการประเมินคุณภาพของผู้บริหารและครู จึงทำให้สถานศึกษาต้องกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครูทำงานอย่างมีอาชีพ มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อุดลย์ สุชีรัมย์ (2555 : 131-137) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โมเดลประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยตัวแปรสาเหตุได้แก่ การประจักษ์ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา บุคลากรในโรงเรียน วัฒนธรรมองค์กรและ

สภาพแวดล้อม ตัวแปรผลได้แก่ คุณภาพด้านผู้เรียน คุณภาพด้านครู และความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน คือ บุคลากรในโรงเรียนจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมจากมากไปหาน้อยคือสภาพแวดล้อม บุคลากรในโรงเรียน การจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์กรและงานวิจัยของ อำนาจ จันทระชา (2555 : 244-248) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพสถานศึกษาประกอบด้วย สถานศึกษากำหนดลักษณะขอบข่ายงาน บทบาท อำนาจหน้าที่บุคลากรที่รับผิดชอบชัดเจน โครงสร้างการบริหารงาน สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกันทุกระดับ ผู้บริหารมุ่งมั่นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ถูกต้องทันเหตุการณ์ สถานศึกษาสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีบรรยากาศเอื้อต่อการบริหาร เหมาะสมแก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาได้รับโอกาสพัฒนาตนเองเข้าถึงแหล่งความรู้พื้นฐานอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

2. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในภาพรวม มีดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกัน 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์โดยการใช้วิธี SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคอย่างรอบด้านในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ควรจัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของบุคลากรอย่างเหมาะสม 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการอบรมพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ควรแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรจากทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมรับรู้และนำข้อมูลที่รวบรวมในการประเมินตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลฉวี ทานุกรม (2558 : 110-111) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาควรกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกื้อหนุนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้ชัดเจน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์หรือเป้าหมายความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อความเป็นเอกภาพ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ สถานศึกษาควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบันด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละโครงการ/กิจกรรมให้ชัดเจน ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำแบบทดสอบออกประเมินนักเรียนทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดทำรายงานประจำปี และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรนำผลการประเมินคุณภาพภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อปรับปรุง แก้ไขและหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป ซึ่งแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นแนวทางที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้และเป็นประโยชน์ต่อการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน ทั้งนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือทุกฝ่ายจึงจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา เชียนพิมาย (2556 : 78-80) วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาแนวทางการแก้ไขและพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการแก้ไขและพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีการเสนอแนวทางหลายแนวทาง ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานโรงเรียนควรจัดให้ครูปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาวิธีสอนให้หลากหลาย จัดหาสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่ทันสมัย กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจนครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมการนิเทศติดตาม และทุกคนมีส่วนร่วมเป็นความโดดเด่นที่สุดของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศและกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชนต้องให้ความร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษาและสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ บุญจันทร์ (2555 : 83-89) วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนา ต้องมีการกำหนดมาตรฐานให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำระบบสารสนเทศอย่างเป็นระบบ จัดให้มีการประเมินและดำเนินการตรวจสอบทบทวนคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ จัดทำเผยแพร่รายงานประจำปีและที่สำคัญสถานศึกษาต้องจัดให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมิตตา ชัยศิลป์ (2555 : 70-73) วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้แก่ การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่องสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในโรงเรียนในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่วางไว้ ส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บ

ข้อมูล การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค (SWOT) ในการดำเนินงานและนำมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

จากผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนกฎกระทรวงฉบับเดิม (พ.ศ. 2546) ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการประกันคุณภาพภายใน โดยให้สถานศึกษามีการประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอก ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายใน ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างกลไกเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็น

หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานทำหน้าที่ประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อจะต้องไม่ทำงานในลักษณะต่างคนต่างทำแบบแยกส่วนตายตัว ควรเพิ่มการสนับสนุนให้มีกระบวนการร่วมเรียนรู้และพัฒนา พร้อมกับการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ เช่น การแลกเปลี่ยนผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างกัน เป็นต้น

2. สถานศึกษาควรให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจในรูปแบบหลากหลายกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ในความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการกำหนดนโยบายการดำเนินงาน องค์ประกอบการบริหารเชิงระบบ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมถึงผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการนำแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ซึ่งเกิดจากการวิจัยในครั้งนี้ ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางและค้นหาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสถานศึกษาในบริบท สภาพแวดล้อมที่ต่างกันไปเพื่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

- กานต์วี เกิดสมศรี. (2556). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- คำเตีย ก่อเลี้ยง. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. ปริญญาโท ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิรา เขียนพิมาย. (2556). สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เทพฤทธิ์ บุญสีพร้อม. (2553). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลฉวี ทานุกรม. (2557). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- บรรจบ ดับพิช. (2554). การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาครู ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเครือข่ายที่ 11 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2. ปริญญาโท ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รอปียะ หมดะพะเหรัมย์. (2553). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม อำเภอนะ. ปริญญาโท ค.ม. (พัฒนามนุษย์และสังคม). สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. (2556ก). รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2556. นครราชสีมา : นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7.
- _____. (2556ข). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน 2556. นครราชสีมา : นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7.
- _____. (2557). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2557. นครราชสีมา : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7.
- สุมิตตา ชัยศิลป์. (2555). สภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. สารนิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- เสาวลักษณ์ บุญจันทร์. (2555). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อดุลย์ สุชีรัมย์. (2555). การพัฒนาโมเดลประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อำนาจ จันทระ. (2555). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

The Development Program for Enhancing Leader Teachers in Schools under the Secondary Educational Service Area Office 32

พวงเพชร ผัดกระโทก*

สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบครูผู้นำจากการวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการจำนวน 6 คน และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบครูผู้นำโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและวิธีการเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน 4) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน 5) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน 6) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน 7) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน 8) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน 9) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน 10) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 66 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองด้านการสอน 2) การมีวิสัยทัศน์ 3) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 4) การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 5) การติดต่อสื่อสารและประสานงาน

2. สภาพปัจจุบันของครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก วิธีการเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา จากที่ต้องการมากไปหาน้อย คือ การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกอบรมควบคู่การปฏิบัติงานและการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ

3. โปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study components of teacher leaders in schools under the secondary educational service area office 32 by synthesizing components from related literature review, 6 academicians and validating the conclusions using 5 experts, 2) study current states and method to develop leader teachers in schools under the secondary educational service area office 32 using a questionnaire and a checklist for collecting data from 66 school administrators, 3) develop a program for enhancing teacher leaders in schools under the secondary educational service area office 32 by interviewing 5 experts and drafting the program, and evaluating the propriety and feasibility of a program to develop leader teachers in schools under the secondary educational service area office 32 from 5 experts.

The results were as follows:

1. Components of leader teachers in schools under the secondary educational service area office 32, consisted of 5 components: 1) the development of teaching, 2) vision, 3) individual learning, 4) person of transformation, and 5) communication and coordination.

* หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. The current states of leader teachers in schools under the secondary educational service area office 32 were at the high level in overall and each component. Method development for teacher leaders in schools under the secondary educational service area office 32 according to opinions of school administrators from most to least were self-study, learning on the job, and studying in best practice schools.

3. The program for teacher leaders in schools under the secondary educational service area office 32 verified both propriety and feasibility were at high level.

คำสำคัญ : โปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำ, ครูผู้นำ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

Keywords : The Development Teacher Leader Program, Teacher Leaders, The Secondary Educational Service Area office 32

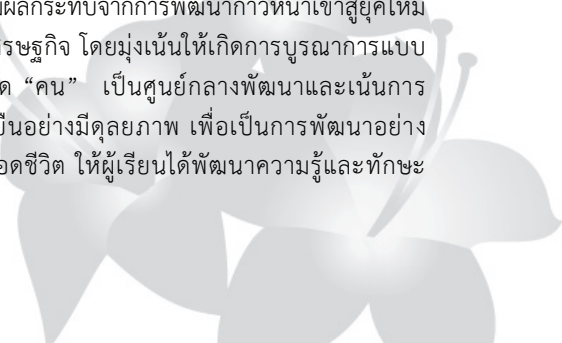
บทนำ

ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้นานาประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันสูงจึงต้องเร่งพัฒนาคุณภาพคนในประเทศของตนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพท่ามกลางสภาพการเปลี่ยนแปลงแห่งยุคสมัยโลกาภิวัตน์ ซึ่งแต่ละประเทศก็ต้องปรับเปลี่ยนและสร้างพลังการเปลี่ยนแปลงในการศึกษาโดยนำกลยุทธ์มาใช้ปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า แต่กลยุทธ์ที่นำมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษาก็ไม่สามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างยั่งยืนได้ เนื่องจากการเริ่มพัฒนาจากภายนอกสถานศึกษา การมุ่งพัฒนาระบบมากกว่าการพัฒนาที่ห้องเรียน การมุ่งการรับผิดชอบมากกว่าการมุ่งส่งเสริมพัฒนา เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษา คือ การนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกจากกระบวนการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา แต่การพัฒนาสถานศึกษาให้ยั่งยืนในระยะยาวจะต้องเปลี่ยนแปลงแบบฝังรากลึกภายในสถานศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบกับนานาประเทศแล้ว พบว่าการจัดการศึกษาของประเทศไทยใช้งบประมาณสูงกว่าแต่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรากฏว่าด้อยกว่าในเชิงคุณภาพและปริมาณจะเห็นได้จากผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันนานาชาติของ IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดลำดับคุณภาพการศึกษาไทยพบว่าอยู่ที่ลำดับที่ 29 จาก 60 ประเทศ (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำชาติไทย. 2557 : 4) และการจัดดัชนีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประจำปี 2556 ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับที่ 103 จากทั้งหมด 187 ประเทศ (สำนักงานดูแลนักเรียนไทยในสหรัฐอเมริกา. 2556 : 2) ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้นส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูที่ยังขาดคุณภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2557 : 2-3) จากผลการประเมินดัชนีทักษะในการรับรู้และประสิทธิภาพทางการศึกษาระดับปี 2014 พบว่าประเทศไทยได้อันดับ 35 จาก 40 ประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ประเทศที่ติดอันดับที่ดีส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญกับครูผู้สอนและความจำเป็นต่อการจ้างครูที่ดีที่สุด รวมถึงการมีวัฒนธรรมด้านการศึกษาที่ดี ผู้ปกครองพร้อมที่จะทุ่มเทให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 15) ได้สรุปประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขของภาครัฐที่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาด้านคุณภาพครูคือในช่วงที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการได้ประสบความสำเร็จในการนำคนเก่ง คนดี มีความรู้เข้ามาสู่วิชาชีพครูโดยกระบวนการคัดเลือกนักเรียนที่เรียนเก่งที่สุดในจังหวัดให้ได้รับทุนเพื่อเรียนต่อด้านการฝึกหัดครู ทำให้ยุคนั้นได้ครูที่เป็นคนเก่งของประเทศ นอกจากนี้ยังประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนานักเรียนและชีวิตส่วนตัวต่อมาประเทศไทยได้มีความต้องการครูสูงขึ้นทำให้หน่วยงานต่าง ๆ เร่งผลิตครูมากขึ้น โดยขาดการวางแผนที่เหมาะสมและสถาบันฝึกหัดครูได้เปิดสอนทั้งในภาคพิเศษและภาคสมทบอย่างแพร่หลาย จนกระทั่งบัณฑิตที่จบการศึกษาสาขาครูมีจำนวนมากเกินความต้องการของตลาดแรงงานจึงส่งผลให้มีคนที่ตกงานในที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 34) ได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยที่มีผลกระทบจากการพัฒนาก้าวหน้าเข้าสู่ยุคใหม่ของสังคมเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางพัฒนาและเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างมีดุลยภาพ เพื่อเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะ

พื้นฐานที่มีคุณภาพ รวมทั้งเอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตและช่วยให้คนสามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตที่ดี และเกิดการพัฒนายั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเจตนารมณ์ให้การศึกษาไปสู่สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 ได้มุ่งที่การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอันเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ซึ่งการปฏิรูปจะสำเร็จได้นั้นจะขึ้นอยู่กับปฏิรูประดับสถานศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานของคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง โดยปัจจัยสำคัญของคุณภาพการศึกษา คือ ครูในสถานศึกษา เนื่องจากครูถือว่าเป็นตัวแปรในการเปลี่ยนแปลง พัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ได้นั้นจะต้องพัฒนาครูผู้สอนก่อน

สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาครูให้มีคุณภาพมาตรฐานโดยการพัฒนาควรเน้นไปที่การเรียนรู้และการคิดของครูมากกว่าเน้นการสอน เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริงได้ฝึกคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา ให้ครูได้มีโอกาสปฏิบัติงานร่วมกัน ได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ซึ่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของครูจะช่วยให้สถานศึกษามีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาครูในยุคปัจจุบันเป็นกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อระบบและคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนานตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 26) จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบันที่ใช้ตั้งแต่ปี 2545-2559 รวมทั้งสิ้น 15 ปี ได้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และให้สอดคล้องกับการปฏิรูปกรอบสอง รวมทั้งนโยบายรัฐบาลที่กำหนดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (2552-2559) ดังที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในระยะเวลาดังกล่าวต่อไป

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2544 : 45) และ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546 : 37) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ครูไทยในยุคโลกาภิวัตน์และครูที่สังคมไทยพึงประสงค์นั้นจะต้องมีบรรทัดฐานของความเป็นครู เป็นผู้ชี้ทางปัญญา เป็นกัลยาณมิตร เป็นผู้ทรงศาสตร์และศิลป์แห่งวิชาชีพครูแล้ว ครูยังต้องศึกษาค้นคว้าพัฒนาตนเองและวิชาชีพครูอยู่เสมอ รู้จักเข้าถึงแหล่งความรู้ใหม่ ๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น มีเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ มุ่งเน้นกระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมแห่งการเรียนรู้ เพราะฉะนั้นครูจึงควรมีการปรับเปลี่ยนและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถรอบด้านและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

ในปัจจุบันมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรหรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผลขององค์กร ก็คือ ภาวะผู้นำ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพล นอกจากภาวะผู้นำของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาแล้วภาวะผู้นำของผู้ปฏิบัติงานทุกคนในองค์กรก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน รัตติกรณ์ จงวิศาล (2545 : 134) สอดคล้องกับ จีระ หงส์ดลารมย์ (2546 : 79) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าภาวะผู้นำมีความจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานในทุก ๆ ระดับไม่ได้เน้นเฉพาะระดับหัวหน้าเท่านั้น ลูกน้องจะต้องถูกสร้างภาวะผู้นำด้วยเช่นกัน เนื่องจากภาวะผู้นำ หมายถึง ภาวะที่ก่อให้เกิดความศรัทธา เป็นที่ยอมรับ และเกิดจุดมุ่งหมายร่วมกันในสังคมนั้น ๆ ดังนั้นบุคคลในองค์กรควรมีภาวะผู้นำถึงแม้ว่าจะดำรงตำแหน่งหัวหน้าหรือไม่ก็ตาม

จะเห็นได้ว่า ครูทุกคนในสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำ แม้ว่าครูจะมีบทบาทการเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการหรือไม่ก็ตาม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) โดยการอาศัยความร่วมมือในการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ร่วมกัน การรวมพลังของครูทุกคน อย่างไรก็ตามภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

สถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น เพราะการปฏิรูปการศึกษาถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญที่ทุกคนต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพราะเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม (Participation) ความร่วมมือคือพลัง (Collaboration) และภาวะผู้นำ (Leadership) ในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สุธเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2549 : 146) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าการพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำ โดยเน้นภาวะผู้นำที่มีลักษณะเชิงนามธรรม เช่น วิสัยทัศน์ (Vision) ค่านิยมร่วม (Shared Value) การสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน (Consideration) และการพยายามทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความหมายเชิงคุณค่า จะเห็นว่าคุณสมบัติทางภาวะผู้นำ และครูผู้นำเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการร่วมมือ (Collaborative Learning) ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีเป้าหมาย (Purposeful Change) โดยเน้นให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของภาวะผู้นำอย่างมีทักษะ ให้ครูได้ร่วมตัดสินใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรครูในสถานศึกษากลายเป็นส่วนเดียวกัน ร่วมมือรวมพลังกันและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพของครูในสถานศึกษา

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อนำโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำที่ได้จากการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครู เพื่อพัฒนาครูให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถรอบด้านและปรับตัวให้ทันต่อยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในกระบวนการจัดการเรียนการสอนพัฒนาสถานศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและวิธีการเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูผู้นำ เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลให้ได้องค์ประกอบของครูผู้นำ ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบครูผู้นำโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและนิเทศการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินองค์ประกอบครูผู้นำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและวิธีการเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 นำผลการวิจัยระยะที่ 1 มาใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและวิธีการเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 66 คน จากประชากรทั้งหมดจำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่และร้อยละ

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ร่างโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร

และนิเทศการศึกษาจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

1. ครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1.1 องค์ประกอบการพัฒนาตนเองด้านการสอน

1.2 องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์

1.3 องค์ประกอบการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

1.4 องค์ประกอบการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง

1.5 องค์ประกอบการติดต่อสื่อสารและประสานงาน

2. สภาพปัจจุบันของครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ

วิธีการเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา จากที่ต้องการมากไปหาน้อย คือ ศึกษาด้วยตนเองฝึกอบรมควบคู่การปฏิบัติงาน และศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ

3. โปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ประกอบด้วย หลักการและแนวคิดโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำ รูปแบบและวิธีการพัฒนา โครงสร้างโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำ รายละเอียดเนื้อหา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การประเมิน และมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญ และอภิปรายผลจากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษารายองค์ประกอบครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า องค์ประกอบครูผู้นำมี 5 องค์ประกอบ คือ

1) องค์ประกอบการพัฒนาตนเองด้านการสอน 2) องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ 3) องค์ประกอบการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 4) องค์ประกอบการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 5) องค์ประกอบการติดต่อ สื่อสารและประสานงาน เมื่อพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า สภาพปัจจุบันขององค์ประกอบครูผู้นำทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาตนเองด้านการสอน อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า ครูในปัจจุบันต้องมีความรู้ในด้านเนื้อหาเป็นอย่างดีและต้องมีความสามารถในการใช้สื่อการสอนแบบใหม่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ครูต้องมีวิธีการสอนที่เปลี่ยนไปแต่ว่าทันสมัย กลายเป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้มากกว่าผู้บรรยายยืนหน้าชั้นแล้วสอนอย่างที่ผ่านมา จัดให้มีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการที่บุคคลสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความชำนาญและทักษะด้วยตนเองเพื่อความก้าวหน้าโดยวิธีการต่าง ๆ เช่นการอ่านฟังพูดเขียนสังเกตศึกษาเอกสารตำราทางวิชาการและติดตามประเมินผลความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบการพัฒนาตนเองด้านการสอนเป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในการพัฒนาครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สอดคล้องกับแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่ยึดหลักให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดซึ่งต้องอาศัยแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางก็จำเป็นต้องอาศัยหลักการวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลายเข้าไปช่วยการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วยังสามารถช่วยจุดให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยครูควรปรับปรุงการสอนด้วยการเรียนรู้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ของการสอน จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจและพยายามอย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จ

ผลการวิจัยองค์ประกอบที่ 2 การมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าครูจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลต่อการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่มีต่อหน่วยงานและองค์กรเพื่อให้องค์กรอยู่รอดมีการวางแผนและดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ ส่งผลให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันโดยมุ่งสร้างสรรค์พัฒนาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสิ่งที่จะเกิดในอนาคตให้ไปในทางที่ดีขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์เป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในการพัฒนาครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาเขต 32 สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำครูของ Harris & Lambert (2003) การให้ความสนใจต่อประเด็นสำคัญหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนเผชิญอยู่ มีวิสัยทัศน์ในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเข้าร่วมในการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษากับผู้อื่นริเริ่มการปฏิบัติงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ รวมทั้งมีการวางแผนติดตามผลให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุนมีการตระหนักถึงคุณค่าและให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างกันการเข้าร่วมกับผู้อื่นในการสร้างโปรแกรมหรือนโยบายที่ตอบสนองต่อวิวัฒนาการของโลกแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการพัฒนานักเรียนในทุกด้าน การพัฒนาระบบสำหรับครูหรือนักเรียนที่เข้ามาใหม่การพัฒนาโปรแกรมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น ๆ หน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันอุดมศึกษารวมไปถึงการให้ความสนใจและเข้าร่วมในกระบวนการคัดเลือกครูบรรจุใหม่ของสถานศึกษา

ผลการวิจัยองค์ประกอบที่ 3 การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาของสังคมไทยได้ปฏิรูปให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ฉะนั้นครูจึงต้องพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญ การแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ นำทักษะทางด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาความรู้ เพื่อพัฒนาความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองมากยิ่งขึ้นและพัฒนาหน่วยงานของตนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในการพัฒนาครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาเขต 32 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารัตนะ (2548) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนที่เป็นองค์กรแห่ง

การเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1) มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์โดยต่างเป็น“ทรัพยากรความรู้” ซึ่งกันและกัน 2) ได้พัฒนาขีดความสามารถของตนเพื่อสร้างสรรค์งานและบรรลุเป้าหมายของงานอย่างต่อเนื่อง 3) มีการขยายศักยภาพเพื่อการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่อง 4) มีความตระหนักในตนเองอยู่เสมอที่จะแสวงหาความเป็นไปได้และโอกาสใหม่ ๆ เพื่อความเติบโตก้าวหน้า แนวคิดของ Sallis & Jones (2002) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้นอกจากจะมีคุณลักษณะส่วนตัวแล้วยังจะต้องมีลักษณะที่ไปเสริมสร้างชุมชนหรือองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ลักษณะดังกล่าวคือ 1) มีแรงจูงใจในตนเองให้ทำงานและมีความคิดสร้างสรรค์ 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ขององค์กร 3) มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) เต็มใจมีส่วนร่วมกับองค์กร 5) มีการใช้ความรู้ฝังลึกมาใช้ในการทำงานและ 6) สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร

ผลการวิจัยองค์ประกอบที่ 4 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าสังคมในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อก่อนหลายด้าน ครูจึงต้องปรับตัวให้ก้าวทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง กล่าวตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างมีเหตุผลและทันเวลา และสามารถนำผู้อื่นและองค์การก้าวสู่ความก้าวหน้าได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในการพัฒนาครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาเขต 32 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2549) ได้กล่าวว่าบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคของการปฏิรูปการศึกษาไว้ดังนี้ 1) มีความฝันและมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงหรือเป็น Pragmatic Dreamer สามารถสร้างวิสัยทัศน์ที่กระตุ้นและโน้มน้าวให้บุคคลเข้าร่วมกับสิ่งที่ฝันได้ ขณะเดียวกันก็สามารถเพิ่มศักยภาพทุกด้านให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายให้สามารถทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายทั้งยังมีความภูมิใจในความฝันและความมุ่งมั่นของตนเอง 2) เป็นนักคิดหรือ Deep Thinker ใฝ่หาความรู้ทำตัวเองให้เป็นเสมือนแก้วเปล่าพร้อมที่จะเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาและกล้าที่จะเริ่มการเปลี่ยนแปลงที่ตนเองก่อน 3) มีทักษะในการทำงานเป็นทีมสามารถโน้มน้าวให้คนที่มีความรู้ความสามารถมาทำงานร่วมกับตนได้รวมทั้งสามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ทุกคนต้องการร่วมงานด้วย 4) มีความสามารถที่จะให้ผู้ร่วมการเปลี่ยนแปลงเกิดความศรัทธาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น

ในภาวะปกติผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะอยู่เบื้องหลังไม่จำเป็นต้องออกนำให้เห็นทุกครั้งแต่เมื่อถึงคราววิกฤติผู้นำจึงจะปรากฏตัวเข้ามาช่วยแก้วิกฤตินั้นให้ผ่านพ้นไปด้วยดี การตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การค้นหาลักษณะต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถให้กำลังใจคณะทำงานเพื่อให้สามารถทำงานต่อไปได้อย่างราบรื่น 6) มีมนุษยสัมพันธ์ดีคือเป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนสามารถโน้มน้าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมารวมแรงร่วมใจและทำงาน 7) มีความเพียรอย่างไม่ลืมหูลืมตา

ผลการวิจัยองค์ประกอบที่ 5 การติดต่อสื่อสารและประสานงาน อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าครูจะต้องมีทักษะการติดต่อสื่อสารและประสานงานกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็น นักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการศึกษา ครูจึงควรมีความสามารถและประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์ทางการติดต่อสื่อสารมีบุคลิกภาพที่ดีในการติดต่อสื่อสาร และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อ สื่อสาร ประสานงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ณัฐพันธ์ เชรนนท์. 2546 : 44) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ทักษะในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลจะต้องสามารถสื่อสารสร้างความเข้าใจและกระตุ้นการสื่อสารแบบสองทางให้เกิดขึ้นในองค์กรโดยเขาจะต้องมีความสามารถในการชักจูงและเกลี้ยกล่อมให้ผู้อื่นคล้อยตามมองเห็นประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงและยอมเข้าร่วมการเปลี่ยนแปลงตลอดจนต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อให้ได้รับข้อมูลมาทำการศึกษวิเคราะห์และแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานอย่างถูกต้องและตรงประเด็น

ผลการศึกษาวิธีการเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา จากวิธีการเสริมสร้างที่ต้องการมากไปหาน้อย คือ ศึกษาด้วยตนเองฝึกอบรมควบคู่การปฏิบัติงาน และศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ

การศึกษาด้วยตนเอง เป็นวิธีการเสริมสร้างครูผู้นำได้มากที่สุด เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่าการศึกษาดด้วยตนเองจะเป็นวิธีการพัฒนาตนเองได้ดีกว่าวิธีอื่น เพราะความรู้ ความสามารถที่เกิดขึ้นต้องเกิดจากความใฝ่รู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจของครูเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตามเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองและองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (สมพงษ์ แสงจักร. 2543 : 41-46) ซึ่งกล่าวถึงการพัฒนา

ตนเองว่า การที่บุคคลสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความชำนาญและทักษะด้วยตนเอง เพื่อความก้าวหน้าโดยวิธีการต่าง ๆ เช่นการอ่านฟังพูดเขียนสังเกตศึกษาเอกสารตำราทางวิชาการและติดตามประเมินผลความสำเร็จก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ฝึกอบรมควบคู่การปฏิบัติงาน เป็นวิธีการเสริมสร้างครูผู้นำรองลงมาจากการศึกษาด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา อาจเป็นเพราะว่าการเข้ารับการฝึกอบรมจะช่วยในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความชำนาญ และทัศนคติที่ดีขึ้น เมื่อฝึกอบรมแล้วได้ให้ครูฝึกปฏิบัติงานไปพร้อม ๆ กัน ก็จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน เพื่อให้ครูนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (อานวย แสงสว่าง. 2540 : 249) ได้กล่าวว่าการฝึกอบรมคือการพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นทั้งทางด้านสารสนเทศและทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างได้ผลสำเร็จเป็นอย่างดีโดยจะต้องผ่านกระบวนการโปรแกรมการฝึกอบรมที่จัดไว้เป็นรูปแบบมีมาตรฐานการฝึกอบรมและการประเมินผลเป็นที่ยอมรับและ (อัญญา ผลอนันต์. 2546 : 48) ได้กล่าวว่าการฝึกอบรมคือกระบวนการดำเนินงานขององค์กรในอันที่จะพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความชำนาญตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ เป็นวิธีการเสริมสร้างครูผู้นำอันดับสาม เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาในโรงเรียนต้นแบบจะช่วยให้ครูได้แนวคิด วิธีการพัฒนา จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (จำนงค์ กันธิยะ. 2549 : 35) ได้กล่าวว่าการศึกษาดูงานว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ศึกษาการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่มีลักษณะของงานคล้ายคลึงกัน และ (พยุ่ง ประทุมทอง. 2550 : 22) ได้กล่าวว่าการศึกษาดูงานไว้ว่า กิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในลักษณะที่เรียกว่าการศึกษานอกสถานที่ซึ่งเป็นกิจกรรมที่บุคลากรได้เห็นของจริงอย่างหลากหลายสามารถนำสิ่งที่ได้พบเห็นไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อปฏิบัติหน้าที่ของตนการศึกษาดูงานจึงเป็นการกระตุ้นให้ครูได้พัฒนาและ

ปรับปรุงการเรียนการสอนก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการ

3. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สำหรับการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมอยู่ในระดับมาก ส่วนการประเมินความเป็นไปได้ของโปรแกรมก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ประกอบด้วย 1) ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม 2)วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) โครงสร้างของโปรแกรม 5) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม ประกอบด้วย 5 Module ได้แก่ Module 1 การพัฒนาตนเองด้านการสอน Module 2 การมีวิสัยทัศน์ Module 3 การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ Module 4 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง Module 5 การติดต่อสื่อสารและประสานงาน ระยะเวลาการพัฒนา 195 ชั่วโมง รูปแบบและวิธีการพัฒนา ใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามาสามารถนำไปเป็นหลักการในการพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งวิธีการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรม ได้แก่ 1) ศึกษาด้วยตนเอง 2) ฝึกอบรมควบคู่การปฏิบัติงาน 3) ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ โดยกำหนดกระบวนการพัฒนาไว้ 4 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 2 การพัฒนา ขั้นที่ 3 การบูรณาการ ขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และคู่มือโปรแกรมประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 โปรแกรมการพัฒนาครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ส่วนที่ 3 การดำเนินการพัฒนาครูผู้นำ ส่วนที่ 4 การวัดและการประเมินผล

รายการอ้างอิง

- จิระ หงส์ดามรงค์. (2546). **ทรัพยากรมนุษย์พันธุ์แท้**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://gotoknow.org/blog/chirakm/2925>.
- จำนง กันธิยะ. (2549). **ความต้องการพัฒนาครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ณัฐพันธ์ เจริญนันท. (2546). **กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กร**. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ธีรศักดิ์ อัครบรร. (2544). **ความเป็นครูไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พลพิมพ์.
- ธัญญา ผลอนันต์. (2546). **การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล**. กรุงเทพฯ : อินทกราฟฟิกส์.
- พยุ่ง ประทุมทอง. (2550). **ศึกษาความต้องการการพัฒนามุขพลการครูผู้สอนของสถาบันศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2**.งานนิพนธ์ กศ.ม. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยลพบุรี.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ซึ่งได้ผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ได้ตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมโดยผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพแล้วนำไปใช้ในการพัฒนาครูผู้นำในสถานศึกษา เพื่อให้ครูมีความเป็นครูผู้นำทั้ง 5 องค์ประกอบ

2. การนำโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดควรดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนของโปรแกรมอย่างต่อเนื่องเพราะกระบวนการดังกล่าวจะช่วยให้ครูพัฒนาความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ และผู้พัฒนาโปรแกรมควรติดตาม ช่วยเหลือ แนะนำ และเสนอแนะผู้เข้ารับการพัฒนาย่างใกล้ชิดระหว่างดำเนินกิจกรรมทุกขั้นตอนเพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทบทวนครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างครูผู้นำหรือกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ควรศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษาต่อการส่งเสริมองค์ประกอบครูผู้นำ เช่น การทำงานเป็นทีม การเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

3. ควรศึกษาเพื่อตรวจสอบและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างครูผู้นำสำหรับสถานศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2543). ผลการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปรินญา
นิพนธ์ วท.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2548). โรงเรียนการบริหารสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
ทิพย์วิสุทธิ์.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2551). “สำรวจพบปี 50 ความเชื่อมั่นครูไทยเพิ่มขึ้น,” วารสารการศึกษาไทย. 4(10) : 11-
13.
- สมชาย บุญศิริเกสัช. (2545). การศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา เขต
การศึกษา 8. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. บริหารการศึกษา กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำนวย แสงสว่าง. (2540). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : อักษราพัฒนา.
- Harris & Lambert. (2003). **Building Leadership Capacity for School Improvement**. London : Open
University Press.
- Sallis & Jones. (2002). **Knowledge Management in Education**. London : Kogan.

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

The Development of Guidelines for the Prevention of Drugs in Schools under the Supervision of the Secondary Educational Service Area Office 29

อัมย์วัตร แก้วสุข*
สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ **ระยะที่ 1** การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา **ระยะที่ 2** การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน และครูผู้สอน (ครูปฏิบัติงานด้านยาเสพติด) จำนวน 369 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามจำนวนที่ได้จากการเปรียบเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา **ระยะที่ 3** การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 45 ตัวชี้วัด โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเฝ้าระวัง ด้านการบริหารจัดการ และด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการให้คำปรึกษา และด้านการเฝ้าระวัง

3. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 8 ข้อ 2) ด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 4 ข้อ 3) ด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ จำนวน 7 ข้อ 4) ด้านเฝ้าระวัง จำนวน 7 ข้อ 5) ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 5 ข้อ และ 6) ด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด จำนวน 6 ข้อ

* หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study elements and indicators of drug abuse prevention and resolution for schools under the supervision of the secondary educational service area office 29, 2) to study current and desirable states of drug abuse prevention and resolution for schools under the supervision of the secondary educational service area office 29, 3) to develop guidelines for drug abuse prevention and resolution for schools under the supervision of the secondary educational service area office 29. The research consisted of three phases: the first phase was synthesis of elements and indicators of drug abuse prevention and resolution for schools. There were five key informants in this phase. The research instrument was assessment on elements and indicators of drug abuse prevention and resolution for schools. The second phase was the study of current and desirable state of drug abuse prevention and resolution for the schools. The sample consisted of 81 school administrators and 369 teachers (drug related teachers). The sample was selected through stratified random sampling based on Krejcie and Morgan's table. The instrument was a questionnaire on current and desirable state of drug abuse prevention and resolution for the schools. The third phase was developing guidelines for drug abuse prevention and resolution for schools. There were 7 key informants. The research tool was an interview form. Data were described through percentage, mean and standard deviation.

The results of this research showed as follows:

1. There were 6 elements and 45 indicators of drug abuse prevention and resolution for schools under the Secondary Educational Service Area Office 29. Overall, the suitability of 6 elements and 45 indicators was at high level.

2. Overall the sample rated the current state of drug abuse prevention and resolution for

the schools under the supervision of the secondary educational service area office 29. When individual aspects were considered, all aspects were rated at high level, ordering highest to lowest mean score as follows: management, surveillance, and drug prevention campaign. Moreover, overall sample rated the desirable state of drug abuse prevention and resolution for the schools under the supervision of the secondary educational service area office 29 at highest level. When individual aspects were considered, all aspects were rated at highest level, ordering highest to lowest mean score as follows: drug abuse prevention and resolution, consultation, and surveillance.

3. There were six guidelines for drug abuse prevention and resolution for schools under the supervision of the secondary educational service area office 29; 1) drug abuse prevention and resolution contained eight items, 2) consultation contained four items, 3) educating and knowledge transfer contained seven items, 4) surveillance contained seven items, 5) consultation contained five items and 6) drug abuse prevention and resolution contained six items.

คำสำคัญ : แนวทาง, ปัญหายาเสพติด, สถานศึกษา,

Keywords : Guidelines, Prevention of Drugs, Schools

บทนำ

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยาเสพติดถือได้ว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวาง ทั้งต่อปัจเจกบุคคล ครอบครัว และสังคมส่วนรวมของประเทศในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรมนุษย์ และแรงงานที่จะเป็นพลังของประเทศชาติในอนาคต นำไปสู่ความยุ่งยากขัดแย้ง แตกแยก คือผู้ติดยาเสพติดมักก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เข้าไปเกี่ยวข้องกับแหล่งอบายมุข การลักเล็กขโมยน้อย การประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การพนันและอาชญากรรมต่าง ๆ รวมถึงเกิดปัญหาด้านสาธารณสุขและโรคติดต่อ นอกจากนี้ปัญหายาเสพติดยังทำให้รัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณจำนวนมากในการป้องกัน

ปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟู แทนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น การศึกษา การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ ปัญหายาเสพติดจึงเป็นปัญหาสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อลดความรุนแรงให้เร็วที่สุดเพราะเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทรัพยากรมนุษย์ โรงเรียน ตลอดจนจนสถาบันทางการศึกษานับว่าเป็นแหล่งที่เสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดและการขายยาเสพติด เนื่องจากเป็นแหล่งรวมกลุ่มของวัยรุ่น โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้ อยากรองและหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ภัยอันน่ากลัวของยาเสพติดได้ขยายลูกกลมเข้าไปในรั้วโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น จนเป็นที่น่าห่วงเกรงว่า หากไม่ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเร่งด่วนอาจเป็นสิ่งที่สายเกินไปสำหรับเยาวชนและกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตเนื่องจากปัญหายาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้าไปในโรงเรียนเกือบทุกโรงเรียนและทุกระดับชั้น ซึ่งโรงเรียนนอกจากจะมีหน้าที่ในการให้การศึกษาทางด้านวิชาการแล้ว ยังคงต้องมีหน้าที่ในการช่วยเหลือ แก้ไขพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหายาเสพติดอีกด้วย แต่ที่ผ่านมโรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหายาได้อย่างสัมฤทธิ์ผล เพราะยาเสพติดเป็นปัญหาที่ซับซ้อน มีสาเหตุและมีปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งการดำเนินการแก้ไขจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการติดยาเสพติดอย่างแท้จริง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ซึ่งดูแลโรงเรียนในสังกัดในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งในบางเขตพื้นที่มีรอยต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อันได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐประชาชนกัมพูชา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีการลักลอบนำเข้าของยาเสพติดตามแนวชายแดนในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยพบว่ายาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้ามาส่วนใหญ่เป็นยาบ้า มีแหล่งที่มาจากทางตอนเหนือของประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนมากจะเป็นการลักลอบนำเข้ามาจำหน่ายในพื้นที่ภาคอื่น แต่มีบางส่วนที่นำเข้ามาแพร่กระจายเป็นปัญหาการค้าและการแพร่ระบาดในพื้นที่ในส่วนบริเวณที่มีการนำเข้าได้แก่ พื้นที่ที่ติดกับแม่น้ำโขงบริเวณท่าข้ามประเพณี/จุดจอดเรือของหมู่บ้านต่าง ๆ ที่อยู่ใต้อำเภอตามแนวชายแดน ที่ติดกับลำน้ำโขง ที่ดังกล่าวมีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้อต่อการลักลอบและลำเลียงยาเสพติด กลุ่มผู้ค้าสามารถกำหนดทิศทางการนำเข้าและสถานที่ส่งมอบยาเสพติดใหม่ ๆ ได้เสมอ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเครือข่ายนักค้าชาวต่างชาติบางกลุ่มได้ว่าจ้างราษฎรที่อาศัย

อยู่ตามแนวชายแดน เป็นผู้คอยสอดส่องดูแลและอำนวยความสะดวกตามเส้นทาง ท่าข้าม/ช่องทางต่าง ๆ ที่จะใช้ในการลักลอบนำเข้าและใช้สำหรับเป็นสถานที่นัดส่งมอบและรับมอบยาเสพติด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. 2556 : 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปี พ.ศ. 2554 ของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 81 โรงเรียน ปัจจุบันมีนักเรียน จำนวน 79,253 คน แบ่งเป็นจังหวัดอุบลราชธานี 59 โรงเรียน (นักเรียน 61,170 คน) จังหวัดอำนาจเจริญ 22 โรงเรียน (มีนักเรียนจำนวน 18,083 คน) สถานศึกษาในสังกัดอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เฝ้าระวังปัญหายาเสพติด มีการจัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นมัศึกษานี้มีโอกาสที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดค่อนข้างสูงและเป็นกลุ่มเสี่ยงที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งสามารถที่จะแพร่ระบาดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนด้วยกันได้โดยง่าย โดยผลกระทบของปัญหาการใช้ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนำมาซึ่งความเสียหายและการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ สถานศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ จึงต้องให้ความสำคัญกับปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่องและจริงจังเพื่อลดและควบคุมไม่ให้นักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงการดูแลช่วยเหลือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้โอกาสกับมาศึกษาต่อในสถานศึกษาและสามารถดำรงชีวิตเป็นคนดีในสังคมได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและดำเนินงานแก้ไขสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

3. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ระยะที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแล้วนำมาสังเคราะห์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 นำผลการวิจัยระยะที่ 1 มาใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน และครูผู้สอน จำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่และร้อยละ

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 2 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 รวมทั้งสิ้น 6 คน จากนั้นประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผู้วิจัย ได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 45 ตัวชี้วัด และผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการให้คำปรึกษา และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านการเฝ้าระวัง ด้านการบริหารจัดการ ด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเฝ้าระวัง ด้านการบริหารจัดการ และด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการให้คำปรึกษา และด้านการเฝ้าระวัง

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) ด้านการให้คำปรึกษา 3) ด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ 4) ด้านเฝ้าระวัง 5) ด้านการบริหารจัดการ และ 6) ด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก) ส่วนด้านความเป็นไปได้ของผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 45 ตัวชี้วัด ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการศึกษาทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยการศึกษาแนวคิด เอกสาร ตำรา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาตามแนวนโยบายการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2557), แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2558), สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553), สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2542) แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดของทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 นอกจากนี้ ยังมีมีการตรวจสอบความเหมาะสมของ

องค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำคำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป 8/2557 ลงวันที่ 30 เมษายน 2557 เรื่อง แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557 กำหนดให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ โดยยึดหลักนิติธรรมในการปราบปรามลงโทษผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพล และผู้ประพฤตินิยม โดยบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ยึดหลักผู้เสียคือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาให้กลับมาเป็นคนดีของสังคม พร้อมทั้งมีกลไกติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างจริงจังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยการแสวงหาความร่วมมือเชิงรุกกับต่างประเทศในการควบคุมและสกัดกั้นยาเสพติด สารเคมี และสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดที่ลักลอบเข้าสู่ประเทศภายใต้การบริหารจัดการอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งดำเนินการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและประชาชนทั่วไปไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้วยการรวมพลังทุกภาคส่วนเป็นพลังแผ่นดินในการต่อสู้กับยาเสพติด (แผนปฏิบัติการกระทรวงศึกษาธิการ. 2557) และสอดคล้องกับ รัฐบาลได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระสำคัญของชาติและประกาศนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติด มีแผนปฏิบัติการระดับชาติเป็นแผนงานหลัก เรียกว่า ปฏิบัติการเพื่อหยุดยั้งปัญหายาเสพติดให้ได้ และมีการระดมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการนำนโยบายด้านยาเสพติดไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553 : 8-22)

2. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระทรวง ศึกษาธิการ ได้มีการกำหนดนโยบายและแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีการกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระสำคัญของชาติและประกาศนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติด และมีร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการนำนโยบายด้านยาเสพติดไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยการคำนึงถึงผลกระทบของปัญหายาเสพติดที่จะเกิดขึ้น และนอกจากนี้สถานศึกษาหลายแห่งมีประสบการณ์ในการจัดการกับปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ตลอดจนสามารถดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมนักเรียนและควบคุมจนไม่ให้มีปัญหายาเสพติด ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมและแตกต่างกันตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของพะยอมใจสะอาด (2552 : 63-78) ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินและแนวทางการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่า ด้านระบบการให้คำปรึกษาและด้านระบบบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) แนวทางการพัฒนาการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 จัดลำดับให้การวิเคราะห์สภาพปัญหาสถานการณ์ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ให้เป็นปัจจุบัน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดตามเนื้อหาวิชา และสอดแทรกในเนื้อหาวิชา การให้การส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำได้ทำงานอย่างจริงจังในสถานศึกษาและมีโครงการเพิ่มจำนวนนักเรียนแกนนำ การเพิ่มพื้นที่กิจกรรมให้กับผู้เรียนได้แสดงออกในทางที่เหมาะสม การมีโครงการเยี่ยมบ้าน การสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองการประสานความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายข้อมูลและเครือข่ายการทำงาน เป็นแนวทางที่สำคัญ และจะนำไปสู่การแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ได้ตระหนักถึงปัญหายาเสพติดที่จะส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียนในสังกัด โรงเรียนจึงต้องมีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นภารกิจหลักที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและเป็นการตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้เพื่อไม่ให้นักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดหรือไปก่อปัญหาสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นาวี สุกุลวงศ์นา และคณะ (2556 : 82-90) ได้ศึกษาแนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน : ภูมิคุ้มกันเพื่อสร้างโลกสีขาว ผลการศึกษา พบว่า ปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยเริ่มใช้ยาเสพติดในช่วงอายุที่น้อยลงและพบในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีมากขึ้น ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกัน ได้แก่ สัมพันธภาพภายในครอบครัว การมีตัวแบบที่ดี การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน การดำเนินชีวิตด้วยสติตามแนวพุทธศาสนา ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การมีพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมเชิงบวก การได้รับการสนับสนุนและกำลังใจจากชุมชน และชุมชนให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผลการวิจัยนำมาสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 4 ข้อ ดังนี้ 1) รัฐควรกระตุ้นให้ภาคสังคมรับรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากขึ้น 2) มีองค์การทางสังคมทำหน้าที่ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการกับภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การป้องกันควรมุ่งไปที่ช่วงก่อนการเริ่มเสพ และ 4) ควรมีการพัฒนาเด็กและเยาวชนควบคู่กับสถาบันสังคมหลัก ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 สรุปได้

4.1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีแนวทางการพัฒนา

จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการบูรณาการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดแทรกความรู้เสริมทักษะกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน เช่น กิจกรรมชุมนุมต่างๆซึ่งมีความหลากหลาย การส่งเสริมด้านดนตรีและกีฬา จัดค่ายคุณธรรม จริยธรรม ค่ายคนดีเทิดไท้องค์ราชันย์เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ประชุมวางแผนร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และชี้แจงนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้ผู้ปกครองได้รับทราบและหาแนวปฏิบัติในการดูแลนักเรียนร่วมกัน จัดระเบียบและปรับสภาพแวดล้อมในบริเวณสถานศึกษาให้น่าอยู่และน่าเรียน มาตรการให้ความช่วยเหลือและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการติดยาเสพติด สอดคล้องกับการวิจัยของฉัตรชัย อ้นบำรุง (2556 : 70-78) วิจัยเรื่อง การจัดระบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนแม่คะ อำเภอฟาง

จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนบ้านแม่คะ กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด พบว่า ส่วนใหญ่ครูสอนตามเนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนดไว้ มีการจัดนิทรรศการและการเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด จัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน มีการตรวจสุขภาพนักเรียนนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและจัดกิจกรรมอบรมจริยธรรม สอนทักษะด้านอาชีพ จัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารี ให้เพื่อนในห้องคอยสอดส่องดูแล แนะนำ ตักเตือนและสังเกตพฤติกรรม สำหรับปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน แนวปฏิบัติ คือ ควรปรับเปลี่ยนกิจกรรมในการดำเนินงาน บางส่วน เช่น การพัฒนารูปแบบ การป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน และควรเพิ่มกิจกรรมในการให้คำปรึกษานักเรียนในกรณีที่ติดยาเสพติดและไม่ติดยาเสพติด (2) สภาพการป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนบ้านแม่คะ สำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด พบว่า ส่วนใหญ่ครูคอยให้ความรู้และว่ากล่าวตักเตือนคอยควบคุมดูแลพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งในและนอกโรงเรียน ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ สภาพแวดล้อมของนักเรียนเสี่ยงกับยาเสพติด แนวปฏิบัติคือ ควรสร้างเครือข่ายการทำงานจัดให้นักเรียนไปทัศนศึกษาและดูงานในสถานบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงและตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด (3) สภาพการป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนบ้านแม่คะ สำหรับกลุ่มนักเรียนที่ติดยาเสพติด พบว่า ครูร่วมกับผู้ปกครองคอยดูแลควบคุมพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด นำนักเรียนเข้ารับการรักษา ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ นักเรียนกลุ่มนี้จะใช้ยาเสพติดเฉพาะตอนที่อยู่ที่บ้านและจะไม่มาโรงเรียนถ้ารู้ว่าตัวเองติดยาเสพติด แนวปฏิบัติ คือ ควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดูแล ช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจอย่างใกล้ชิด (4) ส่วนสภาพการป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนบ้านแม่คะ ในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมในการค้ายาเสพติดพบว่า โรงเรียนจะเรียกนักเรียนมาพบเพื่อตักเตือนให้ความรู้ยาเสพติดหากไม่เลิกพฤติกรรมดังกล่าวจะแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบและจะประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ ไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการให้ข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมค้ายาเสพติด แนวปฏิบัติ คือ การประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขเพื่อนำวิธีการบำบัดรักษามาใช้ในโรงเรียน

4.2 ด้านการให้คำปรึกษา มีแนวทางการพัฒนา

แต่งตั้งคณะกรรมการให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาครอบครัว ปัญหาการเรียนและปัญหาด้านยาเสพติด ในสถานศึกษา จัดทำคู่มือการบริการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกทักษะชีวิตให้เข้าใจในกลวิธีในการแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จัดให้มีการนิเทศ ติดตามนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัว ปัญหาการเรียนและปัญหาด้านยาเสพติดในสถานศึกษา จัดอบรมครูแกนนำและนักเรียนแกนนำการให้คำปรึกษาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สอดคล้องกับการวิจัยของภิญโญ เอี่ยมอุไร (2554 : 83-90) ได้ศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านระบบให้คำปรึกษา 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การวิเคราะห์ความแปรปรวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ มีแนวทางการพัฒนา

สำรวจความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการผลิตและจัดหาสื่อจากหน่วยงานต้นสังกัด จัดกิจกรรมเสียงตามสายให้ความรู้เรื่องของโทษและพิษภัยของยาเสพติดอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดนิทรรศการทางวิชาการเพื่อ

เผยแพร่ความรู้ในเรื่องของโทษและพิษภัยของยาเสพติด นำนักเรียนไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับประเทศ และศึกษาดูงานที่พัฒนาสถานในจังหวัดนั้น ๆ หรือจังหวัดที่ใกล้เคียงการให้บริการอินเทอร์เน็ตกับนักเรียนในการสืบค้นข้อมูลต่างๆและการให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับการวิจัยของ ภิญโญ เอี่ยมมูไร (2554 : 83-90) ได้ศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านระบบให้คำปรึกษา 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การวิเคราะห์ความแปรปรวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ด้านการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพัฒนา

ประชุมร่วมกันเพื่อวางแผน กำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเพื่อเป็นการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ติดตามสังเกต ฝ้าดูแลเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ทักษะของผู้เรียน เช่น การออกเยี่ยมบ้าน การคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง คัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงของครูที่ปรึกษา เพื่อทำการติดตาม สังเกตพฤติกรรมของ

นักเรียน การศึกษาเอกสารการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล (SDQ) ตรวจสอบภาพและตรวจปัสสาวะนักเรียนเพื่อคัดกรองกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษามีและการสำรวจการใช้สารเสพติดในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การสื่อสาร โทรศัพท์สายด่วนผู้รับแจ้งเบาะแส เพื่อรับแจ้งข้อมูลข่าวสาร สำนวสสภาพปัญหาและพฤติกรรมนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับการวิจัยของ สุขชาติ แป้นเมือง (2543 : 66-72) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาที่เข้ายาบ้าและนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เข้ายาบ้า พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูทวดเวท การมีระเบียบวินัยและประหยัดเป็นส่วนมาก ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนนักศึกษา คือ ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการทั้งหลายควรได้ทราบไว้เพื่อจะได้หาทางคงไว้ซึ่งพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและกระบวนการจัดกิจกรรมการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กศึกษาและวางแผนร่วมกันเพื่อพัฒนาจริยธรรมให้อยู่ในระดับสูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยหารูปแบบการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในวิทยาลัยที่เอื้อต่อการปลูกฝังจริยธรรมและสอดแทรกการปลูกฝังจริยธรรมในการสอนทุกรายวิชารวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นักเรียนนักศึกษาที่เข้ายาบ้ามีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสนใจนักเรียนนักศึกษากลุ่มนั้นอย่างจริงจัง ให้ความช่วยเหลือในการบำบัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมเป็นพิเศษมากขึ้น เช่น จัดอบรมพัฒนาจิต จัดชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน ชมรมพุทธศาสนาเน้นย้ำคุณธรรม จริยธรรม ให้ฝังอยู่ในจิตสำนึกเพื่อเพิ่มพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ขาดหายไปให้เพิ่มขึ้น ผู้ปกครองและ ครู-อาจารย์ จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษา อย่าให้เกิดช่องว่างของการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจะมีผลให้เด็กนักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในเรื่องการเสพติดได้ง่าย

4.5 ด้านการบริหารจัดการมีแนวทางการพัฒนา

ประชุมชี้แจงนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จัดให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม การประชุม การสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่ได้จากการอบรมการประชุม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ และนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายครู (ครู

ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด) ทั้งภายในสังกัดและต่างสังกัด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คู่มือ หลักสูตร ยุทธศาสตร์ แผนงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สอดคล้องกับการวิจัยของ สอดคล้องกับการวิจัยของ ปิยะชาติ ขานทะราชา (2552 : 95-99) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าในวงรอบที่ 1 โดยการใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการอบรมพัฒนาจิตใจทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ ความเข้าใจ และทราบถึงโทษภัยของยาเสพติด การดำเนินการพัฒนาช่วยสร้างความตระหนักแก่คณะครู นักเรียน นักศึกษา ในการช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีกลุ่มเป้าหมายได้รับการประชุมอบรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การเอาใจใส่ดูแลจากครู ทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดตระหนักและทราบวิธีปฏิบัติตนให้ห่างไกลจากยาเสพติด ส่วนด้านการทราบถึงโทษภัยของยาเสพติด กลุ่มเป้าหมายมีจิตสำนึกที่ดีในการป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติด เชื้อพืชผู้ปกครองประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม เห็นความสำคัญของการเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมห่างไกลยาเสพติด เห็นคุณค่าและความสำคัญของตัวเองในการที่จะเป็นอนาคตที่ดี จึงได้ทำการพัฒนาในวงรอบที่ 2 แล้ว กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดทราบถึงโทษภัยของยาเสพติด มีจิตสำนึกที่ดีในการห่างไกลจากยาเสพติด นักเรียนนักศึกษา กลุ่มเสี่ยงมีการเข้าร่วมกิจกรรมที่วิทยาลัยจัดขึ้นสม่ำเสมอไม่ปรากฏว่าคบเพื่อนในชุมชนหรือที่เป็นกลุ่มเสี่ยงในการติดยาเสพติด

4.6 ด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดมีแนวทางการพัฒนา

ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ การส่งเสริมด้านดนตรี และกีฬา ส่งเสริมให้มีการสร้างกลุ่มนักเรียนแกนนำเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ส่งครูผู้สอน (ครูปฏิบัติงานด้านยาเสพติด) และนักเรียนเข้ารับการฝึกอบรมการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดตามที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีขึ้น จัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติด เช่น ชมรม To be number one ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก ส่งเสริมการสร้างภาคีเครือข่ายนักเรียนแกนนำการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาทั้งในสังกัดและต่างสังกัด เพื่อเป็นการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้งาน สอดคล้องกับการวิจัยของ วิมลสิริ บุญโญปกรณ์ (2014 : 421-430) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัย พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดจบปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปี ส่วนมากเคยได้รับการอบรม ประชุมหรือสัมมนาด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามากแล้ว สภาพทั่วไปของสถานศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งอบายมุขและมีคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นโยบายที่มีผลการปฏิบัติงานที่น่าพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การปฏิบัติงานตามนโยบายการสร้างจิตสำนึกร่วมกัน การกำหนดมาตรการและยุทธศาสตร์และการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ส่วนผลการปฏิบัติงานงานตามนโยบายอยู่ในระดับปานกลางที่สมควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและการสร้างเครือข่ายแกนนำ ในการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมจึงมีความจำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบาย ยุทธศาสตร์ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นการกลไกขับเคลื่อนหลักให้เน้นในเรื่อง “การป้องกัน” และเนื่องจากพลวัตของสังคม กระทรวงศึกษาธิการจึงจัดให้มีศูนย์ที่มีการเก็บรวบรวมจากหน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา ในระดับประถมและมัธยม เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์จากนโยบายที่มีต่อเยาวชนในด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะในการปฏิเสธยาเสพติด การมีส่วนร่วมของสังคม การบำบัดและฟื้นฟูเยาวชนผู้ติดสารเสพติด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอในการนำไปใช้

1. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้เข้าใจและให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเล็งเห็นความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นและสร้างความตระหนักให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

2. ด้านครู

2.1 ครูควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาให้เข้าใจและให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

2.2 ครูทุกคนควรตระหนักและให้ความร่วมมืออย่างเต็มความสามารถในการปฏิบัติงานตามแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

2.3 ครูทุกคนควรให้ความสำคัญในทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการดำเนินงานในด้านการเฝ้าระวังทั้งที่เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่นักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพและเห็นคุณค่าในตัวเอง ตลอดจนสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการติดสิ่งเสพติดในกลุ่มนักเรียนในสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ . (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2557**. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ฉัตรชัย อ้นบำรุง. (2556). **การจัดระบบการป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนบ้านแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นาวิ สุกุลวงษ์ และคณะ. (2556). **แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน : ภูมิคุ้มกันเพื่อโลกสีขาว**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ปิยะชาติ ขานทะราชา. (2552). **การพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด วิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีร้อยเอ็ด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พะยอม ใจสะอาด. (2552). **การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานและแนวทางการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภิญโญ เอี่ยมอุไร. (2554). **การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิมลศิริ บุญโญกรณ์. (2557). **การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29. (2556). **รายงานผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัด สพม. 29**. อุบลราชธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29.
- สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2553). **การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด.
- สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด. (2542). **บทคัดย่องานวิจัยยาเสพติด ปี/ส่วนวิจัยและพัฒนาวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ส่วนวิจัยและพัฒนาวิชาการ สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด.
- สุชาติ แป้นเมือง. (2543). **การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาที่เข้ายาบ้า และนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เข้ายาบ้า**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

Development of a Causal Relationship Model with Learning Responsibilities of Matthayomsueksa 5 Students under the Secondary Education Service Area Office 20

จรินทร์ทิพย์ ภูยาทิพย์*

บุญชม ศรีสะอาด**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 และ 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 460 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดความรับผิดชอบในการเรียน จำนวน 20 ข้อ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 20 ข้อ แบบวัดอัตมโนทัศน์ จำนวน 30 ข้อ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียน จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .205 ถึง .543, .283 ถึง .728, .212 ถึง .698, .235 ถึง .702 และ .232 ถึง .741 ตามลำดับ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.733, 0.897, 0.839, 0.894 และ 0.898 ตามลำดับ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) โดยใช้โปรแกรม Mplus 7

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง

กลมกลืน ประกอบด้วย $\chi^2 = 80.612$, $df = 66$, $\chi^2/df = 1.22$, $P\text{-Value} = 0.1065$, $CFI = 0.996$, $TLI = 0.993$, $RMSEA = 0.022$ และ $SRMR = 0.046$ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในการเรียนสูงสุด คือตัวแปรแฝงอัตมโนทัศน์ (SEL) รองลงมาคือ ตัวแปรแฝงเจตคติต่อการเรียน (ATT) ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOT) และตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต (FUO) ตามลำดับ ตัวแปรทุกตัวในโมเดลร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงความรับผิดชอบในการเรียนได้ร้อยละ 63.9

ABSTRACT

This study aimed to 1) identify the causal relations between the variables influencing learning responsibilities of Matthayomsueksa 5 (grade 11) students under the Secondary Education Service Area Office 20, and 2) examine the goodness of fit of the model developed of the cause relationships among the variable influencing learning responsibilities of the sample.

The sample used in this study consisted of 460 Matthayomsueksa 5 students in the second semester of the academic year 2015 using the multi-stage random sampling technique. The instruments used in the study were 5-rating-scale inventories. They included a 20-item test on learning responsibilities, a 20-item test on future orientation characteristics, a 30-item test on self-concept, a 20-item test on achievement motive and a 20-item test on attitude toward studying, with discriminating powers ranged (r_{xy}) from .205 to .543, .283 to .728, .212 to .698, .235 to .702 and .232 to .741 respectively and reliabilities (α) of 0.733, 0.897, 0.839, 0.894 and 0.898 respectively.

* หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

Data analyses employed were descriptive statistics, Confirmatory Factor Analysis (CFA) Structural Equation Model (SEM) using Mplus 7 computer program.

The result of study were as follows :

The development and goodness of fit test result of a causal relationship model with learning revealed that the model was consistent with the empirical data at a high level tested by the index statistic test of the consistency $\chi^2 = 80.612$, $df = 66$, $\chi^2/df = 1.22$, $P\text{-Value} = 0.1065$, $CFI = 0.996$, $TLI = 0.993$, $RMSEA = 0.022$ and $SRMR = 0.046$. The variance with the highest direct influencing on the learning responsibilities was latent variance of self-concept (SEL), latent variance of attitude toward studying (ATT), latent variance of achievement motive (MOT) and latent variance of future orientation characteristics (FUO) respectively. It was revealed that the model co-factor explained the variance of the learning responsibilities at 63.9 percent.

คำสำคัญ : การพัฒนา, โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, โมเดลสมการโครงสร้าง

Keywords : Development, A Causal Relationship Model, Structural Equation Model,

บทนำ

ความรับผิดชอบเป็นจริยธรรมที่นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและปลูกฝัง เพราะการที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนหรือการทำงานใด ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบต่องานนั้นเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนซึ่งเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ หากไม่ได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสมแล้วก็จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมตามมาอีกมากมาย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่อาจสร้างความเจริญก้าวหน้าที่มีนัยสำคัญให้แก่ตนเองและประเทศชาติได้ (สมพร เทพสิทธา. 2540 : 20) ปัญหาด้านการเรียนถือได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะการเรียนต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น ทำให้เด็กเกิดความวิตกกังวลและส่งผลต่อการเรียนตามมา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความ

รับผิดชอบมีความสำคัญและจำเป็นต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน เพราะความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมพื้นฐานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากนักเรียนขาดความรับผิดชอบแล้วพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ก็จะเกิดขึ้น คือ ความไม่สนใจเรียน ละเลยต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ทำงานล่าช้าและไม่สำเร็จตามกำหนดเวลาที่กำหนด (เกษม วัฒนชัย. 2539 : 13) อีกทั้ง ทิศนา ขัมมณี (ทิศนา ขัมมณี. 2526 : 56) ได้กล่าวถึง อัตมโนทัศน์ ว่าเป็นความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองอันเป็นผลมาจากการรับรู้ของคนที่มีความรับผิดชอบ เช่น การรับรู้ว่าตนเองเป็นคนอย่างไร มีความสามารถ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งนภา ทิฆะ (2522 : 11 ; อ้างจาก Brookover & Stein. 1971 : unpagged) ที่กล่าวว่า บุคคลจะประพฤติตนหรือปฏิบัติไปตามอัตมโนทัศน์ คนที่มีอัตมโนทัศน์เป็นไปในทางบวกก็จะมีพฤติกรรมในทางบวก เป็นคนเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนคนที่มี อัตมโนทัศน์เป็นไปในทางลบมักจะประสบความล้มเหลวอยู่เสมอ และในด้านการศึกษา อัตมโนทัศน์ของนักเรียนจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวทางการเรียนได้ นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตยังเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอนาคตกับสมรรถภาพทางการเรียน มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง สามารถดำเนินชีวิตและเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมอันซับซ้อนที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวได้ดีซึ่ง สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544 : 174 ; อ้างจาก McClelland. 1983) ได้กล่าวว่า คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการวางแผนระยะยาวพยายามที่จะทำงานอย่างไม่ทอดทิ้งจนถึงจุดหมายปลายทาง อีกทั้ง ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์ (2540 : 73) ก็ได้ศึกษาพบว่าเจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคต คือ ถ้ามีเจตคติต่อการเรียน เช่น มีความสนใจพอใจ ตั้งใจเรียน เป็นต้น จะเห็นความสำคัญของอนาคตสามารถวางแผนและปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ จากสาระที่นำเสนอข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นสารสนเทศและเพื่อประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณาหาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐาน

1. อัตมโนทัศน์มีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านลักษณะมุ่งอนาคต

2. ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในการเรียน

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านอัตมโนทัศน์ และลักษณะมุ่งอนาคต

4. เจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านลักษณะมุ่งอนาคต และอิทธิพลทางอ้อมผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และอัตมโนทัศน์

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 8,431 คน จากโรงเรียนจำนวน 63 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 460 คน จากโรงเรียน จำนวน 44 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวัดมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบ่งเป็น 5 ฉบับ คือ

1. แบบวัดความรับผิดชอบในการเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .205-.543 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .733

2. แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .283-.728 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .897

3. แบบวัดอัตมโนทัศน์ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .212-.698 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .839

4. แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .235-.702 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .894

5. แบบวัดเจตคติต่อการเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .232-.724 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .898

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตไปติดต่อกับทางโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอกำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการเก็บข้อมูล

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์เป็นบางส่วน ตามวัน เวลาที่กำหนด

3.1 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืน

3.2 นำข้อมูลที่ได้อำนาจวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ โดยคัดเลือกฉบับที่มีความสมบูรณ์ในการตอบ จำนวน 460 ชุด จากนั้นให้คะแนนตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละตอน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่อศึกษาคุณภาพเครื่องมือวิจัยในการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแต่ละข้อ กับวัตถุประสงค์ที่ต้องการถาม หรือวัด การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง

คะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด (Item Total Correlation) ใช้สูตรการพิจารณาค่า IOC หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค

2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงแต่ละตัวและเปรียบเทียบดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการวิจัย คือ วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่มีค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Statistic) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis = CFA) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index = GFI) ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมไม่อิงเกณฑ์ (Tucker-Lewis Index = TLI) ค่ามาตรฐานดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root Mean Squared Residual = SRMR) ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation = RMSEA)

สรุปผล

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน ประกอบด้วย $\chi^2 = 80.612$, $df = 66$, $\chi^2/df = 1.22$, $P\text{-Value} = 0.1065$, $CFI = 0.996$, $TLI = 0.993$, $RMSEA = 0.022$ และ $SRMR = 0.046$ โดยค่าความเที่ยงในการวัดตัวแปรแต่ละตัวมีค่าค่อนข้างสูง ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรตาม คือ ความรับผิดชอบในการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.639 แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความรับผิดชอบในการเรียนได้ร้อยละ 63.9

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในการเรียนมี 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต อึดทนโน้ตศน์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการเรียน โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด คืออึดทนโน้ตศน์ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.548 รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคต มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.423, -0.349 และ 0.343 ตามลำดับ

3. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความรับผิดชอบในการเรียนมากที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยผ่านอึดทนโน้ตศน์ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.402 รองลงมาคือ เจตคติต่อการเรียน โดยผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และอึดทนโน้ตศน์ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.300 และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยผ่านลักษณะมุ่งอนาคต มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.296 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ

4. ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมต่อความรับผิดชอบในการเรียนมากที่สุด ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน รองลงมาคืออึดทนโน้ตศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.673, 0.472, 0.343 และ 0.293 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

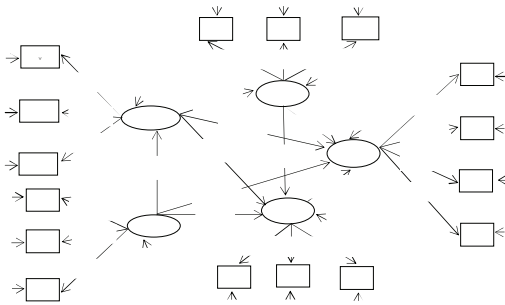
ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปร		อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)	อิทธิพลรวม (Total Effect)
ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ			
LER	FUO	0.343**	-	0.343**
LER	SEL	0.548**	-	0.472**
LER	MOT	-0.349*	-	0.293**
LER	ATT	0.423**	-	0.673**
LER	SEL ผ่าน FUO	-	-0.076*	-
LER	MOT ผ่าน FUO	-	0.296**	-
LER	MOT ผ่าน SEL	-	0.402**	-
LER	MOT ผ่าน SEL และ FUO	-	-0.056*	-
LER	ATT ผ่าน MOT	-	-0.261*	-
LER	ATT ผ่าน MOT และ FUO	-	0.221**	-
LER	ATT ผ่าน MOT และ SEL	-	0.300**	-
LER	ATT ผ่าน MOT ผ่าน SEL และ FUO	-	-0.042*	-

$\chi^2 = 80.612$, $df = 66$, $\chi^2/df = 1.22$, $P\text{-Value} = 0.1065$, $CFI = 0.996$, $TLI = 0.993$
 $RMSEA = 0.022$, $SRMR = 0.046$

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่เป็นโมเดลปรับแก้ แสดงดังภาพ 1

$\chi^2 = 80.612$, $df = 66$, $\chi^2/df = 1.22$, P -Value = 0.1065, CFI = 0.996
TLI = 0.993, RMSEA = 0.022, SRMR = 0.046

ภาพ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่เป็นโมเดลปรับแก้

อภิปรายผล

1. สมมติฐานข้อ 1 กำหนดว่า “อัตรโนทัศน์มีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านลักษณะมุ่งอนาคต” ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยแสดงว่าอัตรโนทัศน์มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยส่งผลในทิศทางบวก แสดงว่า อัตรโนทัศน์ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ ทั้งนี้เนื่องจากว่า อัตรโนทัศน์ของบุคคลจะรับรู้ตนเองอย่างตรงตามสภาพที่เป็นจริง มีความเข้าใจตนเอง มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สามารถประเมินความคิดเห็นของคนอื่นและประเมินความคิดเห็นของตนเอง และมีความรู้สึกลอยากปรับปรุงงานให้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ พรหมณี ข. เจนจิต (2538 : 15) ที่ว่าอัตรโนทัศน์ต่อความสำเร็จในการเรียน คือ เด็กที่มีอัตรโนทัศน์ในทางบวก รู้ว่าตนเองเป็นผู้มีความสามารถ มักจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีอัตรโนทัศน์ต่อตนเองในทางที่ดีหรือทางบวก รู้จักตัวตนของตนเอง กล้าแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น รู้ว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ กล้ายอมรับในสิ่งที่ได้กระทำลงไปและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น มีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวม

ผลการวิจัยแสดงว่า อัตรโนทัศน์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านลักษณะมุ่งอนาคต โดยส่งผลในทิศทางลบ แสดงว่า อัตรโนทัศน์หรือการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคต เนื่องจากการที่นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนจึงส่งผลให้เกิดการตัดสินใจที่จะดำเนินการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนอาจจะไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดจึงทำให้เกิดความย่อท้อ และเกิดความท้อแท้หากไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้บ่อย ๆ ครั้ง สอดคล้องกับแบนดูรา กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงานเป็นประสบการณ์ตรง การไม่ประสบความสำเร็จทำให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลเพิ่มขึ้น การไม่สำเร็จซ้ำ ๆ เป็นตัวลดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง การสำเร็จหลาย ๆ ครั้งทำให้บุคคลไม่ย่อท้อในการทำงาน เมื่อทำสิ่งนั้นไม่สำเร็จ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541 : 57 ; อ้างจาก Bandura. 1977 : 81-82)

สมมติฐานข้อ 2 กำหนดว่า “ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในการเรียน” ผลการวิจัยประเด็นนี้เป็นไปตามสมมติฐาน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลในทิศทางบวกต่อความรับผิดชอบในการเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีการวางแผนในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษา รู้จักแก้ปัญหาและเลือกกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในอนาคตประสบความสำเร็จ โดยมีแรงจูงใจให้เกิดความเพียรพยายามเอาใจใส่ในการเรียน มีความตื่นตัวสนใจทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็ว มีความมุ่งมั่น ส่งงานตามที่ครูกำหนด มีการปรับปรุงข้อผิดพลาดในการเรียน และแสดงความรู้เพิ่มเติม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริภัทร ขจรสมบัติ (2553 : 66) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลางและมีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ และนักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ และจรรยา สุวรรณทัต (2531 : 50-52) ได้สรุปว่า ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สติปัญญา และครอบครัว

3. สมมติฐานข้อ 3 กำหนดว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านอัตรโนทัศน์ และลักษณะมุ่งอนาคต” ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยแสดงว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยส่งผลในทิศทางลบ แสดงว่านักเรียนที่มีความพยายามปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการเรียน มีความอดทน ทะเยอทะยาน เพื่อให้ได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ไม่ได้ส่งผลให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบหรือ ส่งผลต่อความรับผิดชอบน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ดาริณี วงษ์อยู่น้อย (2535 : 73-74) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะมีพฤติกรรมลักษณะมุ่งอนาคตเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ได้แก่ การผัดวันประกันพรุ่ง ขาดระบบในการทำงาน ชอบทำงานตามคำสั่งของผู้อื่น ทำงานไม่ค่อยเสร็จตามกำหนด ขาดความตั้งใจจริงในการทำงาน มักไม่ตั้งความคาดหวังในผลสำเร็จจากการทำงาน ทำงานเพียงเพื่อพอเสร็จ ไม่สนใจคุณภาพของงาน ชอบคอยรับความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือบุคคลอื่น ขณะทำงานถ้าถูกรบกวน จะไม่สามารถทำงานต่อไปได้ เชื่อว่าบุญวาสนาจะทำให้งานที่ทำจะประสบความสำเร็จ มุ่งหวังรางวัลหรือชื่อเสียงมากกว่าความสำเร็จของงาน เมื่อประสบอุปสรรคมักหลีกเลี่ยง ไม่กล้าเผชิญกับอุปสรรคนั้น ๆ

ผลการวิจัยแสดงว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านอัตมโนทัศน์ โดยส่งผลในทิศทางบวก แสดงว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นพลังความต้องการของนักเรียนในสิ่งที่ดีเยี่ยม มีความมานะบากบั่น พินิจอุปสรรคในการทำงาน ต้องการความสำเร็จในการทำงานที่ยากและทำให้ดีกว่าคนอื่น ๆ รู้วิธีแก้ปัญหาจนประสบความสำเร็จอย่างถาวร และรู้ถึงความสามารถที่แท้จริงของตนเอง นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงเป็นผู้ที่ตั้งใจทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพสูงเห็นความสำคัญของงานและคุณภาพของงานมากกว่าค่าชมเชยหรือรางวัล (มะลิ อุดมภาพ. 2538 : 30) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาริณี วงษ์อยู่น้อย (2535 : 73-74) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยสร้างพฤติกรรมนักเรียนให้มีลักษณะมุ่งอนาคตและอัตมโนทัศน์ที่แตกต่างกัน เช่น นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีพฤติกรรมกล้าเสี่ยงพอสมควร มีทักษะในการจัดระบบงาน มีระดับความทะเยอทะยานสูง ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง อดทนทำงานที่ยากได้เวลานาน เล็งการณ์ไกลและมีแผนระยะยาว เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก ต้องการทราบแน่ชัดว่าการตัดสินใจของตนมีผลอย่างไร ขยันทำงานที่ต้องใช้สมองขบคิดและงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร ชอบทำงานให้เสร็จตามความพอใจของตนเองไม่ให้ใครบงการ มักเลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้ และเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง

ผลการวิจัยแสดงว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านลักษณะมุ่งอนาคต โดยส่งผลในทิศทางบวก แสดงว่านักเรียนที่มีความตั้งใจเรียน ทะเยอทะยาน กระตือรือร้น รู้วิธีการวางแผนทางการเรียนที่ดี จะเป็นผู้ที่มีการวางแผนในอนาคต และดำเนินการตามแผนอย่างมีขั้นตอน รู้จักคิดและแก้ปัญหาเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ดาริณี วงษ์อยู่น้อย (2535 : 73-74) ได้ศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยสร้างพฤติกรรมนักเรียนให้มีลักษณะมุ่งอนาคตที่แตกต่างกัน เช่น นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีพฤติกรรมกล้าเสี่ยงพอสมควร มีทักษะในการจัดระบบงาน มีระดับความทะเยอทะยานสูง ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง อดทนทำงานที่ยากได้เวลานาน เล็งการณ์ไกลและมีแผนระยะยาว

ผลการวิจัยแสดงว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านอัตมโนทัศน์ และลักษณะมุ่งอนาคต โดยส่งผลในทิศทางลบ อาจเนื่องมาจากลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถทางสติปัญญาของแต่ละบุคคล โดยการคาดการณ์อนาคตข้างหน้า เล็งเห็นผลดีผลเสียในอนาคตที่เกิดจากการกระทำในปัจจุบันของตนเอง มีการวางแผนและการควบคุมตนเองให้สอดคล้องได้เพื่อผลที่ดีและยิ่งใหญ่กว่า ตลอดจนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแลมม ชมิคท์และทรมมสตรอฟ (Lamm, Schmidt & Trommsdorff. 1976 : 317) ได้กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถทางปัญญาของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับความพอใจสิ่งที่ดีที่มีอยู่ การคาดคะเนได้เหมาะสม และความสามารถในการคลี่คลายเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ตรงปัญหาทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และการมุ่งอนาคตยังเป็นสาเหตุหรือมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอดได้รอได้ต่อรางวัลที่ล่อใจและเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีจุดมุ่งหมายในชีวิต เป็นผู้ที่มีความหวังต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการรางวัลยิ่งใหญ่ในอนาคตมากกว่ารางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน

สมมติฐานข้อ 4 กำหนดว่า “เจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านลักษณะมุ่งอนาคต และอิทธิพลทางอ้อมผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และอัตมโนทัศน์” ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยแสดงว่าเจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยส่งผลในทิศทางบวก แสดงว่านักเรียนจะมีความรับผิดชอบในการเรียน

หรือไม่นั้น นักเรียนจะต้องเกิดเจตคติต่อการเรียนก่อน กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนจะทำให้ นักเรียนมีความคิด ความรู้สึก และมีแนวโน้มในการแสดง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการเรียน ลักษณะ วิชาที่เรียน และครูผู้สอนในทางที่ดี จะส่งผลให้นักเรียนมี ความรับผิดชอบในการเรียนเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามถ้านักเรียนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียน นักเรียนก็จะมี ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมที่ เกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับการเรียน ลักษณะวิชาที่เรียน และครูผู้สอนในทางที่ไม่ดี ส่งผลให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบในการเรียนน้อยลงได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุภาภรณ์ ศศิธิลลภธรรม (2543 : 112) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ อุตสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กัน ในทางบวกและมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .367

ผลการวิจัยแสดงว่าเจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพล ทางอ้อมผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และอัตโนทัศน์ โดยส่งผล ในทิศทางบวก แสดงว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เป็นบุคคลที่มีความสนใจที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและ นำไปสู่ความสำเร็จในด้านการเรียน มีความคิด ความรู้สึก และแสดงพฤติกรรมที่ดีเกี่ยวกับการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมี ความเพียรพยายาม มุมานะ บากบั่น อุตุนและตั้งใจเพื่อให้ ประสบความสำเร็จด้านการเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำรูญ เทียมธรรม (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน พบว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่มี ความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผลการวิจัยแสดงว่า เจตคติต่อการเรียนไม่มี อิทธิพลทางอ้อมผ่านลักษณะมุ่งอนาคต กล่าวคือ เจตคติที่ดี ต่อการเรียนไม่ได้เป็นสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคต แสดงว่า นักเรียนที่แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ สนใจมาเรียน สม่ำเสมอ เห็นคุณค่าของการศึกษา ไม่ได้ทำให้เป็นคนมุง อนาคตข้างหน้าเกี่ยวกับการศึกษาหรือ การประกอบอาชีพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก พุ่มพวง (2546 : 82) ศึกษาพบว่า เจตคติที่ดีต่อการเรียนมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน

ผลการวิจัยแสดงว่าเจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพล ทางอ้อมผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคต โดยส่งผลในทิศทางบวก แสดงว่า เจตคติต่อการเรียนเป็น สาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคต กล่าวคือ นักเรียนที่แสดงออก ในลักษณะพึงพอใจ สนใจมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับใน ความสามารถและการสอนของครู ทำให้นักเรียนเป็นคนมุง อนาคตเกี่ยวกับการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรวัทร วรเชษฐ์ (2548 : 124- 126) ศึกษาพบว่า เจตคติต่อการเรียน มีอิทธิพลต่อลักษณะ มุ่งอนาคตของนักเรียน และทั้งนี้เนื่องจากการที่บุคคลมี ทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้นั้น จะเป็นบุคคลที่มีความสนใจที่จะ เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จในอนาคต จึงมี อิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคตและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

เนื่องจากตัวแปรอัตโนมัติ สามารถพยากรณ์ ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนได้ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรสร้างอัต มโนทัศน์ทางบวกให้เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน เช่น มอบหมายงานให้นักเรียนทำจากงานที่ง่ายไปงานที่ยาก การทำงานในลักษณะนี้จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสประสบ ความสำเร็จ และเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของ ตนเอง และพัฒนานักเรียนในด้านการรับรู้เกี่ยวกับตนเองให้ เขาได้รับรู้ตนเองและรู้ถึงระดับความสามารถของตนเอง ได้ อย่างถูกต้องแม่นยำ เช่น ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือก ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนตามระดับ ความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ จึงควรรักษาความรับผิดชอบในการเรียนด้วยการวิจัยเชิง คุณภาพ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม เป็นต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนต่อไป
2. ควรรักษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนในระดับการศึกษาอื่น ๆ เช่น ประถมศึกษา อุดมศึกษา อาชีวศึกษา เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- กรภัทร วรเชษฐ์. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกษม วัฒนชัย. (2539). ความคาดหวังของพ่อแม่ต่อการศึกษาลูก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2531). เยาวชนไทยกับการมุ่งอนาคต. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จำรูญ เทียมธรรม. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดารณี วงษ์อ่อน. (2535). การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ติศนา แคมมณี. (2526, ตุลาคม-ธันวาคม). “การสอนเพื่อเสริมสร้างอัตโนทัศน์ตามแนวมนุษยนิยมวรรณกรรมการศึกษาระดับประถมศึกษา,” วารสารครุศาสตร์. 12 : 12-19.
- เนตรชนก พุ่มพวง. (2546). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลีจังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาลัทธิวิถีสารพัตถ์ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรณี ช. เจริญ. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ดันอ้อแกรมมี.
- มะลิ อุดมภาพ. (2538). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รุ่งนภา ทิฆะ. (2522). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตโนทัศน์ความเชื่ออำนาจภายในภายนอกตน และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร เทพสิทธิ์. (2540). การส่งเสริมศาสนาและจริยธรรมในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : สถาบันสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริภัทร ขจรสมบัติ. (2553). การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียน ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการอบรมเลี้ยงดู และลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาภรณ์ ศศิดิลธรรม. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความอดสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุรางค์ ไคว่ตรึงกุล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Lamm, H., Schmidt, R.W., & Trommsdorff. (1976). “Sex and Social Lasse as Determinants of Future Orientation in Adolescent,” *Journal of Personality and Social Psychology*. 34(3) : 317-326.

ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่

Needs of Guardians in Early Childhood Educational Management in Schools under the Loei Primary Educational Service Area Office1

นิมลต์ ศรีกระทุม*
วิชฌพงษ์ ศรีจันทร์ **
สมพงษ์ พรหมใจ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยและเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของเด็กจำนวน 159 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านครูผู้สอน รองลงมาคือด้านความปลอดภัย ด้านการบริการ ด้านอาหารและสุขภาพ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านอาหารและสุขภาพ ด้านความปลอดภัย ด้านครูผู้สอน ด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The objectives of this paper were to study and compare the level of the guardians' needs in

early childhood educational management under the Loei Primary Educational Service Area Office1, Tha Li Educational Quality Group classified by level of education, monthly income and occupation. 159 guardians were selected as the sample of this study. The research instrument was a five-rating scale questionnaire. The data were analyzed using frequencies, percentages, means, and standard deviations. The research hypotheses were tested by t-test and F-test.

The findings showed that the level of guardians' needs was at a high level in all aspects. The aspects rated from the highest to the lowest were service, food and health, instructional activities and environmental management respectively. The result of the comparison of guardians' needs in early childhood educational management of schools under the Loei Primary Educational Service Area Office1 indicated that there was significant difference at the level of .01 in the aspects of instructional activities, environmental management, food and health, safety, teachers and service. When compared the needs of the respondents' classified by their level of education, income and occupation, there was significant difference at the level of .05.

คำสำคัญ : ความต้องการของผู้ปกครอง การจัดการศึกษาปฐมวัย

Keywords : Needs of Guardians, Early Childhood Educational Management

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

*** อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานของชีวิตเพราะการเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในวันข้างหน้า จะต้องได้รับการปูพื้นฐานที่ดีมาตั้งแต่เด็กช่วง 6 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการทุกด้านที่เร็วมาก (นิตยา คชภักดี. 2543 : 16) การจัดการศึกษาปฐมวัยนั้น มุ่งเน้นในด้านการเตรียมความพร้อมเป็นสำคัญและการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นสำคัญและการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมได้มุ่งพัฒนาเด็กครอบคลุม 4 ด้านได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา (เยาวพา เตชะคุปต์. 2542 : 1) เด็กที่ผ่านการเตรียมความพร้อมมาแล้วนั้นนอกจากจะไม่ทำให้เด็กเรียนหนังสือช้า ยังช่วยให้เด็กมีสุขภาพจิตดี สามารถเข้ากับบุคคลอื่นได้และเรียนหนังสือได้อย่างมีความสุข

เด็กปฐมวัยที่อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 6 ปีเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของชีวิต (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 8) เด็กปฐมวัยเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเด็กจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นกำลังของชาติสืบต่อไปในอนาคต ชาติจะมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับทำให้การศึกษาและอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมในการเรียนรู้และการจัดการศึกษาแตกต่างไปจากการศึกษาระดับอื่น ๆ ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมเน้นการพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้านหากพื้นฐานในระดับนี้ไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างบริบูรณ์แล้วการเรียนรู้ในขั้นต่อไป ย่อมประสบความยากลำบากและยากที่ผู้เรียนจะพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพด้วยเหตุนี้ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงไม่ใช่เป็นการเตรียมตัวเด็กเพื่อให้พร้อม ที่จะเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาเท่านั้น แต่ควรเป็นการช่วยเด็กให้อยู่ในสังคมในวัยเริ่มต้นอย่างมีความสุขมีความสามารถในการคิด การใช้ภาษาการแสดงออก ในเชิงสร้างสรรค์มีความเชื่อมั่น ตลอดถึงมีความรู้ที่ติดตัวตนเอง (นงนตร ธรรมบวร. 2541 : 1)

สภาพสังคมในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมผู้ปกครองมีความสำคัญในการพัฒนาเด็กโดยเข้ามามีส่วนรวมในการจัดการศึกษาปฐมวัย การที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในประเทศให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านได้นั้น จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้เด็กได้พัฒนาเต็มตาม

ศักยภาพ พร้อมศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นให้มีศักยภาพที่พร้อมรับกับการพัฒนาประเทศ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ จังหวัดเลย

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ จังหวัดเลยจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ปกครองนักเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ จำนวน 12 โรงเรียน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 270 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ ปีการศึกษา 2557 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 159 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

2. ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิคเคิร์ท (Likert) 6 ด้าน คือ

1) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 9 ข้อ

- 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ
- 3) ด้านอาหารและสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ
- 4) ด้านความปลอดภัย จำนวน 6 ข้อ
- 5) ด้านครูผู้สอน จำนวน 10 ข้อ
- 6) ด้านการบริการ จำนวน 6 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ปกครองเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามผู้วิจัยเป็นผู้นำส่งด้วยตัวเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 159 ฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วกำหนดคะแนนตามน้ำหนักแต่ละข้อ เพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตาราง

2. วิเคราะห์ระดับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจนับคะแนนเป็นรายข้อแล้วนับคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ จำแนก ตามอาชีพ ระดับรายได้ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t- test , F-test แล้วนำมาเปรียบเทียบรายคู่โดยการทดสอบวิธีการของ Scheffe'

สรุปผล

จากการวิจัย สรุปผลได้ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองโดยภาพรวมและรายด้าน ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ จังหวัดเลย ภาพรวมอยู่ระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย และด้านบริการ ด้านอาหารและสุขภาพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสุดท้ายคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

- 1.1 ระดับความต้องการของผู้ปกครอง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายข้อ หรือรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ความเอาใจใส่ดูแลในการเรียนการสอนของครูที่มีต่อนักเรียน รองลงมาคือ มีการปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและความมีระเบียบวินัย มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็นตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้กับนักเรียน

- 1.2 ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายข้อ หรือรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีความปลอดภัย รองลงมาคือ มีการจัดอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรงพื้นอาคารเรียนสะอาด ไม่ลื่น และมีการจัดจำนวนห้องเรียนเพียงพอแต่ละห้องมีจำนวนนักเรียนเหมาะสมกับขนาดของห้องเรียนตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

- 1.3 ระดับความต้องการของผู้ปกครอง ด้านอาหารและสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายข้อ หรือรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน และมีการจัดบริการตรวจสุขภาพ ร่างกายและฟันเป็นประจำ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการส่งเสริมให้นักเรียนรับประทานอาหารไทย ขนมไทย และอาหารพื้นบ้าน

1.4 ระดับความต้องการของผู้ปกครอง ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายข้อ หรือรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นหรือครูเวรรับผิดชอบความปลอดภัยของนักเรียน รองลงมาคือ มีครูเวรดูแลความปลอดภัยของนักเรียนในบริเวณโรงเรียน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัย

1.5 ระดับความต้องการของผู้ปกครอง ด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายข้อ หรือรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอน ต้องคอยดูแลเอาใจใส่เมื่อนักเรียนเจ็บป่วยและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งมารยาทและการพูดจา และครูผู้สอน ต้อใจดี ใจเย็นและยอมรับฟังเรื่องราวของนักเรียน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูผู้สอนมีคุณวุฒิการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง

1.6 ระดับความต้องการของผู้ปกครอง ด้านการบริการ อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายข้อ หรือรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดโครงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น เยี่ยมบ้าน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ ครูให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงระยะเวลาการรับสมัครนักเรียนระดับปฐมวัย

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา

2.1 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวม และทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านอาหารและสุขภาพ ด้านความปลอดภัย ด้านครูผู้สอน ด้านการบริการ

2.2 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ของโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอาชีพ พบว่า

2.3.1 ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านครูผู้สอนรองลงมาคือด้านความปลอดภัย การบริการส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3.2 ผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านด้านครูผู้สอน รองลงมา คือด้านความปลอดภัยและด้านการบริการส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

2.3.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านครูผู้สอนรองลงมา คือด้านความปลอดภัยและด้านการบริการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านด้านการจัดสภาพแวดล้อม

2.3.4 ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านครูผู้สอนรองลงมา คือด้านความปลอดภัยและด้านการบริการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอาชีพ

พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันโดยภาพรวม และทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Scheffe พบว่า

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรและอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านอาหารและสุขภาพมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความปลอดภัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านครูผู้สอนมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริการ มากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ จังหวัดเลย สามารถนำผลมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีการบริหารจัดการในทุก ๆ ด้านตรงตามความต้องการของผู้ปกครองยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐญา พลเสนและคณะ(2552)ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุพรรณบุรี ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มคุณภาพการศึกษาท่าลี่ พบว่า

2.1 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา คงขำ (2544) ซึ่งได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดนันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการดำเนินงานของคณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีผลต่อความคาดหวังของผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์

2.2 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีรายได้มากมีความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมและด้านความปลอดภัยมากที่สุดและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรินชนิกา ศิริชัยพัทธ์ และวรรณวิภา จัตุชัย

(2553) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ ฐานะ การศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

2.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ มีความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านครูผู้สอน รองลงมา คือด้านความปลอดภัยและด้านการบริการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัย พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2549) ศึกษาความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ

ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และอรุณี นาคกล่อม (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงาน และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารงานระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา และเปรียบเทียบสภาพ และความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ความต้องการหรือการตั้งเป้าหมายของผู้ปกครองว่า เมื่อลูกเข้าเรียนในโรงเรียนในระดับปฐมวัย ลูกควรจะมีพัฒนาที่ดีขึ้น และมีคุณสมบัติและความสามารถ
2. ความต้องการหรือการตั้งเป้าหมายของผู้ปกครองว่า เมื่อลูกเข้าเรียนในโรงเรียนในระดับปฐมวัย ลูกควรจะมีพัฒนาที่ดีขึ้น และมีคุณสมบัติและความสามารถ
3. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการร่วมมือกับครูและโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะพัฒนาการการเรียนรู้และความคาดหวังของผู้ปกครอง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาในวัยนี้ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อนำไปเป็นปัจจัยที่จะไปเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จของการพัฒนาประเทศต่อไป

รายการอ้างอิง

- นภาพรณ อุณาภูล. (2540). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2549). การศึกษาความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รวีจิตา เนื้อทอง. (2550). ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแวงหิรัญ เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วารี กติกา. (2540). การรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดอนุบาลศึกษาโรงเรียนเอกชน
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริรัชชานา ศิริชัยพัทธ์ และวรรณวิภา จัตตชัย. (2553). ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอบุญทริก จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต .
- สุพัตรา คงข้า. (2544). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก ในเขตจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ (สังคมวิทยาประยุกต์). กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรุณี นาคกล่อม. (2547). สภาพการบริหารงานและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารงานระดับปฐมวัยของ
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2537). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Callard, R.S. (1979). "A Study of the Effect of Increasing Parental Expectation International,"
Dissertation Abstracts International. 40(2) : 563-A.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper collins.
- Davis, K. (1982). *Human Behavior at Work : Human Relations and Organizational Behavior*. New York
: McGraw-Hill.
- Hicks, H.G., & Gullett, C.R. (1976). *Organization : Theory and Behavior*. New York : McGraw-Hill.
- Hoy, W.K., & Miskel, C.G. (1991). *Educational Administration Theory-research-practice*.

การบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดเลย

An Administration Based on the Four Principles of Brahmaviharas of the Ecclesiastical School Administrators in Loei Province

พระวิศัลย์ ไชยมู*
คุณวิวัฒน์ แก้วอินทร์**
สุกชัย จันทุม***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลยและ 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมธรรมในจังหวัดเลยจำนวน 169 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดเลยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. บุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดเลยที่มีเพศ มีตำแหน่งหน้าที่ มีวุฒิการศึกษา และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the administration based on the Four Principles of Brahmaviharadharas of Ecclesiastical schools' administrators in Loei Province and 2) compare the application of the Four Principles in administration of Ecclesiastical schools' administrators in Loei Province classified by

gender , position, education qualification, and work experience of the sample. 169 personnel of ecclesiastical schools in Loei Province working during the academic year 2014 were selected as the sample of this study. The research instrument for collecting the data was a rating scale questionnaire. The data were analyzed using frequencies, percentages, means, and standard deviations. The research hypotheses were tested by t-test and F-test.

Results of the study were as follows:

1. The opinions perceived by the personnel concerning the application of the Four Principles of Brahmaviharas in educational administration of the ecclesiastical school administrators in Loei Province in overall were rated at a high level.

2. The opinions concerning the application of the Four Principles of Brahmaviharas in educational administration of the ecclesiastical school administrators perceived by the personnel classified by gender, position, education qualification, and work experience both in overall and in each aspect were not different.

คำสำคัญ : พรหมวิหาร 4, โรงเรียนพระปริยัติธรรม, แผนกสามัญศึกษา

Keywords : The Four Principles of Brahmavihara s, Ecclesiastical Schools, General Education

* หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

*** ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

บทนำ

ปัจจุบันในโลกของเรานั้น สถานศึกษาหรือโรงเรียน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ พยายามสร้างหลักสูตรหรือผลิตนักเรียนนักศึกษาให้ตรงตามความต้องการของตลาดหรือความต้องการของผู้ประกอบการ จนขาดความเป็นหลักสูตรที่มีมาแต่โบราณซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งมาอย่างเช่นคนสมัยก่อนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก็สามารถเป็นครูบาอาจารย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอนลูกศิษย์ให้ได้ดีกันมากมาย หรือสถานศึกษาทางพระพุทธศาสนาคนจบนักธรรมเอกสามารถสอบตำราได้ เป็นเจ้าคนนายคนได้อย่างไม่มีใครทั้ง ๆ ที่บวเรียนเขียนอ่านอยู่ในวัดวาอาราม ดังนั้น การผลิตนักเรียน นักศึกษา ในปัจจุบันรวมทั้งหลักการบริหารในสถานศึกษาในสังคมปัจจุบัน ควรมีหลักธรรมและคุณธรรมของผู้บริหาร และหลักการบริหารในทางปรัชญา ไม่ว่าจะเป็นการบริหารตามหลักการต่าง ๆ ของนักวิชาการหรือนักปรัชญาที่ควรนำมาใช้ในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลิตนักเรียนนักศึกษาที่มีคุณภาพออกมาสู่สังคมโลกภายนอกให้เป็นคนดีในสังคม (พระภัทรธรรมสุธี. 2557)

ส่วนการผลิตนักเรียนนักศึกษาให้ออกมามีคุณภาพนั้น ในที่นี้หมายถึงโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลย ที่มีส่วนในการปลูกฝังและสั่งสอนให้เด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาหรือมาจากครอบครัวยากจน เด็กด้อยโอกาสหรือเด็กที่มีจิตใจใฝ่ศรัทธาใน พระพุทธศาสนา คือการเรียนการสอนของพระเถระนั่นเอง โรงเรียนพระปริยัติธรรมธรรมนี้ที่ผู้ศึกษาวิจัยนำมาเป็นหัวข้อวิจัยที่นำศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งผู้บริหารและการบริหารโดยใช้หลักธรรมในการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมธรรมในจังหวัดเลย และหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารในสถานศึกษาที่นำมาใช้ได้เช่นพรหมวิหาร 4 (พระภัทรธรรมสุธี. 2557) มีดังนี้เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เมตตา คือมีความสงสารอยากให้เขาพ้นทุกข์ หรืออยากให้เขาทำงานในหน้าที่การงานให้ประสบความสำเร็จ ทำงานอย่างมีความสุขและไม่มีปัญหาในหน้าที่การงานกรุณา คือช่วยเหลือให้เขาพ้นทุกข์ หรือช่วยเหลือในงานที่ประสบปัญหาให้ผ่านไปได้ด้วยดี และทำงานอย่างมีความสุข อยู่ใต้การบริหารหรือจัดการองค์การอย่างพึงพอใจ ไม่มีความคิดต่อต้านผู้บริหารหรือหัวหน้าสายงาน มุทิตา คือพลอยยินดีเมื่อเขาได้ดี คือเมื่อเขาประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ได้เลื่อนขั้นหรือขึ้นเงินเดือน เราก็พลอยยินดีกับเขาไปด้วย ไม่ใช่ว่าจะอิจฉาหรือตำหนิตีเดียเขาทางไม่ดี แต่ควรพลอยยินดีกับความสำเร็จของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกน้องในสายงานหรือผู้อยู่ใต้การบริหาร เป็นต้น อุเบกขา คือวางเฉยหากเขาไม่สนใจที่จะฟังข้อคิดหรือคำพูดที่เราให้คำแนะนำ ที่เรา

แนะนำเขาอย่างบริสุทธิ์ใจ เมื่อเขาดีหรือขึ้นหรือดีขึ้นในคำแนะนำที่หวังดีของเรา เราก็ควรวางเฉยเมื่อเขาคิดได้ก็หวังว่าเขาจะกลับตัวกลับใจ ทำงานอย่างเป็นระบบ ในสถานศึกษานั้นครูหรือบุคลากรอาจมาจากหลายสถานที่หลายประเพณี เราต้องใช้หลากหลายวิธีในการบริหาร ใช้ทั้งพระเดชและพระคุณ ผู้นำหรือผู้บริหารควรเป็นทั้งพ่อพระและชาตานในบางกรณี เช่นหากผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานผิดพลาดไปบ้างผู้บริหารก็อาจให้คำแนะนำที่ดี (แบบพ่อพระ) และลงโทษเพื่อมิให้เป็นแบบอย่างต่อผู้อื่น (แบบชาตาน) ไปในตัวด้วย (พระภัทรธรรมสุธี. 2557)

การบริหารโดยใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ต่างกันอย่างไรการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารเป็นอย่างยิ่ง เหตุเพราะผู้บริหารนั้นต้องดูแลพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนให้มีการศึกษาและเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพนั่นเอง ส่วนตัวผู้บริหารเองนั้นควรมีหลักธรรมนำใจในการบริหารหรือการให้คุณให้โทษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาเช่นการให้เงินเดือนเพิ่มหรือการลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีหลักธรรม การให้คุณเช่นการขึ้นเงินเดือนเพื่อให้มีกำลังใจในการทำงานโดยเมตตา คืออยากให้เขามีความสุขเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานใครทำดีต้องได้ดีใครทำชั่วต้องโดนลงโทษเพื่อมิให้เป็นแบบอย่างของคนอื่นต่อไป ส่วนการให้เลื่อนขั้นสูงขึ้นไปโดยกรุณาอาทรช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ในที่นี้การที่ได้เลื่อนขั้นนั้นคือความสุข ผู้บริหารควรทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุขโดยการเลื่อนขั้นให้เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้เลื่อนขั้นก็จะมีกำลังใจเป็นสุขเท่ากับว่าผู้บริหารนั้นก็มีความกรุณานั้นเอง ยินดีเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดีโดยมุทิตาคือการยินดีที่ลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดีเลื่อนขั้นหรือเพิ่มเงินเดือนหรือความเจริญในหน้าที่การงานนั้น ๆ ผู้บริหารจัดการก็ควรที่จะพลอยยินดีกับลูกน้องหรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาไปด้วยความมีมุทิตาจิตนั่นเองและวางเฉยเมื่อเขาทำผิดโดยอุเบกขาคือการที่จะวางเฉยมิใช่การไม่ทำอะไรเลยแต่เป็นการวางตัวเป็นกลาง ๆ ไม่ยินดีหรือโกรธเคืองผู้ใต้บังคับบัญชาที่ทำผิดซ้ำ ๆ ซาก ๆ ผิดเป็นอาจิมโดยผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลางโดยที่ดักเตือนไปตามหน้าที่หากเขาไม่รับฟังและดื้อรั้นก็ควรวางเฉยต่อบุคคลนั้นปล่อยให้กรรมที่เขาทำตามสนองเองโดยที่เราไม่ต้องไปลงโทษหรือต่อว่าเพื่อให้เขาสำนึกผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลางวางเฉยเสียตามหลักอุเบกขา เป็นต้น

สรุปแล้วผู้บริหารจำเป็นต้องมีหลักธรรมกำกับในการบริหารอย่างแนบแน่นเพื่อให้บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและไร้ปัญหาเพราะหลัก

พรหมวิหาร 4 นี้เป็นหลักธรรมของผู้เป็นใหญ่เป็นธรรมที่ผู้บริหารควรมีไว้ประจำใจเพื่อการบริหารจัดการเป็นไปอย่างราบรื่นผู้บังคับบัญชาที่เต็มใจทำงานอย่างเต็มที่และเคารพผู้บริหารด้วยความเต็มใจไม่ใช่ออมรับเพื่อทนทำงานให้ได้เงินเดือนแต่เป็นความเคารพอย่างยกย่องเชิดชูผู้บริหารว่าเป็นคนที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำอย่างแท้จริง นักเรียนก็มีคุณภาพเพราะถ้าบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยดีผู้บริหารกับคณะครูไม่มีเรื่องขัดแย้งกันการทำงานที่ราบรื่นการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนักเรียนก็จะตั้งใจเรียนโดยดีมีวินัยขยันศึกษาเล่าเรียนอย่างดีมีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลย ผลการวิจัยคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดเลย และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและผู้สนใจทั่วไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม

สมมติฐาน

1. บุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลยที่มีเพศ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานศาสนการและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลย ปีการศึกษา 2557 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 300 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้คือพนักงานศาสนการและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 15 โรงเรียน ปีการศึกษา 2557 โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน พิมพ์อร สดเอี่ยม. 2558 : 35) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 169 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 4 ข้อคือ เพศ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลย โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คนตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไปทดลองกับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.895

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนุญาตจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างถึงผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลย เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
2. เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางไปรษณีย์
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมาจำนวน 169 ฉบับตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ โดยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 169 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้ว นำมาจัดเรียงลำดับแบบสอบถามและลงรหัสแล้วประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม

คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลยโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลย จำแนกตามเพศ และตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรใช้สถิติทดสอบที (t-test)

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลยจำแนกวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) และหากพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผล

จากผลการศึกษการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเลย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเลย พบว่าการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการใช้หลักอุเบกขา ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือด้านการใช้หลักเมตตา ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการใช้หลักกรุณาและด้านการใช้หลักมูทิตา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเลย ผู้วิจัยมีหัวข้อในการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการใช้หลักอุเบกขาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจะเน้นหลักธรรม

พรหมวิหาร 4 หลักอุเบกขามากที่สุดคือการวางเฉยเมื่อผู้ได้บังคับบัญชาไม่ยอมรับฟังเหตุผลหรือตื้อรั้นก็ปล่อยเขาสุดท้ายเขาจะสำนึกเองหรือไม่ก็ได้รับผลกระทบเช่นโดนสอบวินัยหรือลงโทษทางวินัยเป็นต้นโดยผู้บริหารใช้หลักอุเบกขาจนทำให้ข้อหลักอุเบกขาของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในการบริหารโดยใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั้ง 4 หลัก ซึ่งสามารถนำหลักอุเบกขานี้ไปต่อยอดในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้เป็นอย่างดี และมีการใช้หลักกรุณาในการบริหารน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับหลักอื่น ๆ คือการช่วยเหลือให้ผู้อื่นได้รับความสุขสมหวังในหน้าที่การงานหรือความสำเร็จในชีวิตการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา คือผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาอาจใช้หลักความกรุณาน้อยกว่าหลักอื่นอาจใช้พระเดชมากกว่าพระคุณ คือเน้นหลักวินัยการบังคับบัญชาตามขั้นตามตอนจนไม่เน้นใช้หลักกรุณา ดังนั้นการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารตามผลวิจัยนี้ควรเน้นให้ผู้บริหารนำหลักกรุณาไปใช้ในการบริหารเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทำงานอย่างมีความสุข เจริญในหน้าที่การงานสืบไป

การวิเคราะห์โดยภาพรวมการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเลยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเลยอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ หลักอุเบกขา หลักกรุณา หลักมูทิตา และหลักเมตตา

2. ผลเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีการรับรู้ต่อการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเลย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญในการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ทั้ง 4 หลักมาใช้ในการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร บุญกล้า (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจาก

สูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านมูทิตา ด้านเมตตา ด้านอุเบกขา และด้านกรุณา บุปผา พิกุลแก้ว (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลด้านการส่งเสริมวิชาการและด้านการวางแผนงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากเพศชายกับเพศหญิง และประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันในขณะที่ผู้ที่มีอายุต่างกันระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญพบว่าผู้บริหารมีการประยุกต์ใช้หลักกรุณาโดยส่วนใหญ่รองลงมาคือเมตตาอุเบกขามูทิตาโดยเฉพาะใช้หลักกรุณากับงานการวัดผลและประเมินผลใช้หลักเมตตากับการวางแผนวิชาการใช้หลักมูทิตากับงานส่งเสริมวิชาการและใช้หลักอุเบกขากับงานหลักสูตรและการเรียนการสอนและยังสอดคล้องกับ พระปลัดคำภา สิมบิตา (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7 พบว่า

รายการอ้างอิง

- วิเชียร บุญกล้า. (2550). การศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- บุปผา พิกุลแก้ว. (2552). การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดคำภา สิมบิตา. (2552). การใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระภัทรธรรมสุธี. (2557). ประวัติและผลงานพระภัทรธรรมสุธี. เลย : รุ่งแสงการพิมพ์.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโดยการนำหลักพรหมวิหาร 4 เข้ามาประยุกต์ใช้กับเพื่อนร่วมงานและเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาในหน่วยงานและพัฒนาปรับปรุงตนเองให้มีคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวมากขึ้นจะส่งผลให้การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการบริหารงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนร่วมกันทำความเข้าใจความกระจำต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ทั้ง 4 ประการมาใช้ในการปฏิบัติต่อกันและปรับปรุงวัฒนธรรมการทำงานที่สอดคล้องกันหลักธรรมดังกล่าว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาและการปฏิบัติตามคุณธรรมโดยส่วนรวมอันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษารายกรณีผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักพรหมวิหาร 4 ทั้ง 4 ด้านไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2

The States and Problems Related to the Administration of Small-sized Schools under the Loei Primary Education Service Area Office 2

สุกัญญา พรหมมาศ *

บุญช่วย ศิริเกษ**

ภารดี คำมา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 29 คน ครูผู้สอนจำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test, F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารทั่วไป ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบริหารงบประมาณตามลำดับ ส่วนปัญหาการบริหารงานโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นคือ ด้านการบริหารทั่วไป รองลงมาคือด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารวิชาการ

2. ระดับสภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในภาพรวมจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนพบว่า ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

This research aimed to 1) investigate the states and problems in administration of small-sized schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2, 2) compare the states and problems in administration of small-sized schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 classified by gender, position, education qualification, and work experience of the sample. 29 school administrators and 240 teachers were selected as the research sample. The research instrument was a rating scale questionnaire. The data were analyzed using frequencies, percentages, means, and standard deviations. The research hypotheses were tested by t-test and F-test.

The study found that

1. The states in administration of small-sized schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 were at a high level in all aspects. The aspects rated from the highest to the lowest level were the academic aspect, general administration and budget administration respectively. In terms of problems in school administration, the aspects rated from the highest to the lowest were general administration, personnel administration and academic administration respectively.

* หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยวิชาเขตศรีล้านช้าง

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยวิชาเขตศรีล้านช้าง

*** ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2. The level of states in administration of small-sized schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 2 perceived by the respondents classified by their educational qualification and their work experience was not different. There were also no any significant differences in terms of level of problems concerning school administration perceived by the respondents classified by their position, their educational qualification and their work experience.

คำสำคัญ : สภาพและปัญหา, การบริหารงาน, โรงเรียนขนาดเล็ก

Keywords : The States and Problems, Administration, small- sized school

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาของประชาชนในประเทศมาก โดยกำหนดเจตนารมณ์อย่างชัดเจนในการจัดการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยได้บัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น (ราชกิจจานุเบกษา. 2550 : 19) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 บัญญัติว่าการจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและได้กำหนดสาระการปฏิรูปการศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้านเป็นการปฏิรูปเพื่อให้มีเอกภาพด้านนโยบายมีความหลากหลาย ในทางปฏิบัติโดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัด

การศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพโดยยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 4 อย่างและหนึ่งในหลักการนั้นคือการกระจายอำนาจ (Decentralization) มาตรา 39 กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงกระจายอำนาจด้านการบริหารและจัดการศึกษาด้านการบริหารวิชาการการบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีการดำเนินการโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 โดยกำหนดนโยบายแนวทางมาตรการดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจนรูปแบบการดำเนินการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เรียนและพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละคน โรงเรียนต้องบริหารจัดการท่ามกลางปัญหาหลายประการ เช่น ขาดแคลนครูครูไม่ครบชั้นเรียนขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค ทำให้นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน ประกอบกับครอบครัวของนักเรียนมีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนได้ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากไม่สามารถจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรปัจจุบันมีโรงเรียนของรัฐในสังกัดจำนวน 183 โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 95 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 50.27 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดและในปีการศึกษา 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้มีนโยบายจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งโรงเรียนเหล่านี้มีปัญหาในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านที่

สำคัญได้แก่งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับบริหารและจัดการคุณภาพการศึกษาขาดสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น ประกอบกับครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนได้ปัญหาต่างๆเหล่านี้ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสที่จะรับการศึกษาที่มีคุณภาพส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำตลอดจนขวัญและกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กค่อนข้างต่ำ

จากสภาพดังกล่าวปัญหาการบริหารจัดการนับว่าเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งซึ่งมีปัญหามากมายประกอบกับครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนได้ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เพื่อทราบระดับปัญหาการบริหารงานเพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 และนำผลการศึกษารวบรวมไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องอาจใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกำหนดนโยบายปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 269 คน

2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานโดยคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

2. ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ใน 4 ด้านดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบ สอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วนำมาจัดเรียงลำดับแบบสอบถามและลงรหัสแล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และวุฒิการศึกษาโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent Samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ สถิติทดสอบเอฟ (F- test) (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผล

1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมากทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านวิชาการรองลงมาคือ ด้านบริหารงานบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบริหารงบประมาณ

2. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการบริหารงานบุคคลรองลงมาคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบริหารงานวิชาการ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 คือด้าน การบริหารวิชาการ ส่วนด้านอื่นนั้นไม่แตกต่างกัน

4. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

จำแนกประสบการณ์ โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับประสบการณ์ตั้งแต่ 10 -20 ปี และ ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับ 20 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมมีสภาพปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อติศักดิ์ จันทะนาม (2549) ได้วิจัย สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ภาพรวมพบว่า สถานศึกษามีการปฏิบัติระดับมากทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34(2) เฉพาะที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าวทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งจะเป็นการสร้างรากและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญมาก โกเสนโต (2551) ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มโรงเรียนปาล์มสดอนมูล อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก ส่วน

ใหญ่เห็นว่า การแก้ไขปัญหารองเรียนขนาดเล็กควรมานักเรียนไปเรียนรวมชั้น ในด้านวิธีการแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้วิธีการนำนักเรียนไปเรียนรวมชั้นในด้านการบริหารวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าควรมานักเรียนไปเรียนรวมชั้น ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลควรใช้วิธีการยุบโรงเรียน ด้านบริหารงานทั่วไป ควรใช้วิธีการนำนักเรียนไปเรียนรวมชั้น

2. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตาม ตำแหน่ง ภูมิภาคการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนได้ให้ความสัมพันธ์เชิงการบริหารและการเรียนการสอนแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันครูและผู้บริหารต่างก็ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานทั้ง 4 ด้านเป็นอย่างมาก เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องทรัพยากรด้านต่าง ๆ ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยไม่เกี่ยวข้องกับตำแหน่ง เมื่อผู้บริหารได้ให้บทบาทในลักษณะความผูกพันกับครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมองเห็นสภาพการบริหารงานทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬาลักษณ์ โกล (2548) ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีพบว่า เมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จากตำแหน่งผู้บริหารและตำแหน่งครูผู้สอน โดยรวมและด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มองเห็นสภาพและปัญหาไม่แตกต่างกันก็ถือว่าเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและครูผู้สอนทำหน้าที่การบริหารและการเรียนการสอนรวมมือรวมใจกัน อย่างใกล้ชิด มีการปรับตัวเข้ากับงานและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ และไม่มีความขัดแย้งในการทำงานระหว่าง

ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน โตสารเดช (2549) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบพบว่าตำแหน่งผู้บริหารและข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไปไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามภูมิภาคการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัดได้มีการกำหนดขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และกำหนดให้มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมรับรู้สภาพปัญหาในองค์กรและร่วมกันแก้ปัญหา นอกจากนี้ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กยังได้รับการอบรมและพัฒนาอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้บริหารและข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน โตสารเดช (2549) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานทั่วไปเมื่อจำแนกตามภูมิภาคการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจัญสอนกระโทก (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นการปฏิบัติงานการเงินผู้บริหารโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่การเงินไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ทองลิมา (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษาเขตภาคีเจริญกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา เขตภาคีเจริญกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครูอาจารย์ พบว่าไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากมาจาก

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่กำหนดกรอบและระเบียบกฎเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนให้สถานศึกษาปฏิบัติตาม จึงทำให้ความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย ไชยรัตน์ (2545) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน เห็นว่าสภาพการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับยุพิน โตสารเดช (2549) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการศึกษพบว่าสภาพการบริหารงานทั่วไป ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า เป็นสภาพที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัชย์ มีศรี (2548) ได้ทำการวิจัย สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีต่อสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ข้าราชการครูมีความเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก และให้ความสำคัญในการบริหารงานทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการบริหารวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของ

โรงเรียน จะต้องให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร นำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

2. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย และการใช้ทรัพยากรทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และบุคลากรร่วมกัน

3. ครูควรมีความตระหนักในหน้าที่ มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของตนเองพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อผลผลิตคือคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรได้เร่งสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายในการดูแลโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สนับสนุนให้มีการศึกษาร่วมกันเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรได้ให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนขนาดเล็กในด้านการจัดสรรบุคลากรให้ครบชั้นจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอตามขอบข่ายงานจัดสรรสื่อวัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัยเพื่อสะดวกต่อการบริหารงานและจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจใช้การสัมภาษณ์ หรือการประชุมกลุ่ม

3. ควรมีการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แล้วเปรียบเทียบผลที่ได้ว่าเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

รายการอ้างอิง

- นพพงษ์ บุญจิตราดล. (2543). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ฉบับพิมพ์ตามราชกิจจานุเบกษา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2523). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- บุญมาก โกเสนตอ. (2551). **การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในกลุ่มโรงเรียนปอสังครีดอนมูลอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย**. การศึกษาอิสระ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษา Guidelines for Promoting and Developing Disabilities Students in Higher Education

ธีระศักดิ์ ดาแก้ว*
อุมพร ไวยรัตน์**
เพิ่มพร สุ่มมาตย์***
สว้าง ยุคะลิ่ง****

บทคัดย่อ

การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาพิการ (DSS : Disability Support Services Center) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการและสนับสนุนด้านการศึกษาแก่นักศึกษาพิการเพื่อให้นักศึกษาพิการได้รับข่าวสารเข้าร่วมกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัย มีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม อีกทั้งสามารถปรับตัวในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ โดยมีแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาพิการให้ประสบความสำเร็จ คือ 1. หลักในการทำงานกับนักศึกษาพิการ เป็นการสร้างความเข้าใจทั้งผู้ปฏิบัติและนักศึกษาพิการ ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ได้รับโอกาสเท่าเทียมกับบุคคลอื่น 2. การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Universal design 3. ส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษาพิการ ให้มีทักษะพัฒนาตนเองจนประสบความสำเร็จ ซึ่งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาพิการ (DSS : Disability Support Services Center) ได้จัดโครงการเพื่อให้นักศึกษาพิการได้มีโอกาสเรียนรู้บทบาทหน้าที่ ตลอดจนทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาเล่าเรียนและการใช้ชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับนักศึกษาปกติ

ABSTRACT

The support and development of disabled students in higher education at Roi-et Rajabhat University has resulted in establishing the Center of Disability Support Service (DSS) to serve and support the education of students with disabilities, to encourage disabled students to assess information, and to participate university activities. In addition, DSS also helps students with their learning style adaptation and with lives with others. The guidelines for promoting and

developing disability students' attainment consisted of: 1) the principle of understanding both practitioners and disabled students based on moral, ethics, and equality. 2) Following the university policy by using universal design. 3) Promoting disabilities students executive function strategies for their accomplishment. There were many projects supporting disabled students in DSS which included roles, skills needed for learning as well as equality of life-education.

คำสำคัญ : นักศึกษาพิการ, อุดมศึกษา, การส่งเสริมและพัฒนา

Keywords : Disabilities Students, Higher Education, Promoting and Development

บทนำ

การจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้มีการกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งรับคนพิการเข้าศึกษาตามความเหมาะสม สถาบันใดปฏิเสธให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่มีความเป็นธรรมตามกฎหมายกำหนด (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. 2551) นอกจากนี้ ยังมีระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 ยังกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับนักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษาในระหว่างการศึกษาให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักศึกษาพิการแต่ละคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จึงได้คำนึงถึงการพัฒนานักศึกษาพิการให้มีคุณสมบัติของบัณฑิตที่มีคุณภาพ คุณธรรม และมีอัตลักษณ์ทั้งด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านความรู้เช่นเดียวกับนักศึกษาปกติในมหาวิทยาลัยเดียวกัน เพื่อตอบสนองกฎหมายและนโยบายด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการเรียนร่วมในระดับอุดมศึกษาตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจึงได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาพิการ (DSS) มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ขึ้น ในวันที่ 21 มีนาคม 2556 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บริการและสนับสนุนด้านการศึกษานักศึกษาพิการ เพื่อให้นักศึกษาพิการได้รับข่าวสาร เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม อีกทั้งสามารถปรับตัวในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งในปีการศึกษา 2559 มีนักศึกษาพิการทั้งหมด 13 คน โดยมีบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็นจำนวน 8 คน บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพจำนวน 3 คน และบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำนวน 2 คน การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (ศูนย์DSS) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2558 ทั้งหมด 5 รายการ เป็นจำนวนเงิน 776,040 บาท ในการดำเนินโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์ประจำศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาพิการ โครงการจัดทำห้องบันทึกเสียง โครงการผลิตหนังสือเสียงเพื่อคนพิการ โครงการผลิตหนังสือเสียงเพื่อคนพิการ โครงการประชุมสัมมนาเตรียมความพร้อมนักศึกษาพิการ และบุคลากรก่อนเปิดภาคเรียน และค่าวัสดุสำหรับดำเนินกิจกรรมและใช้ในศูนย์บริการนักศึกษาพิการ นอกจากนี้ทางศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาพิการยังได้รับงบประมาณจากทางมหาวิทยาลัยให้ทำกิจกรรมเสริมอื่น เช่น โครงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาพิการ โครงการ O&M (Orientation and Mobility Training) การฟื้นฟูสมรรถภาพคนตาบอดด้วยการทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว ฯลฯ เพื่อให้นักศึกษาพิการได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ตลอดระยะเวลาในการศึกษา โดยยึดหลักของการทำงานร่วมกับนักศึกษาพิการ การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยตามแนวคิด Universal Design และการประชุมและหารือร่วมกันของบุคลากรประจำศูนย์ DSS เกี่ยวกับวิถีทางที่จะพัฒนานักศึกษาพิการ

ให้ประสบความสำเร็จ มีนักศึกษาพิการเพียงบางส่วนที่ไม่สามารถศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักศึกษาพิการที่พักการเรียนและลาออก พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนของนักศึกษามีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้ไม่สามารถศึกษาต่อภายในระยะเวลาที่กำหนด ทางศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ฯ จึงนำปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในปีการศึกษาที่ผ่านมาประมวลวางแผนการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการติดตามและช่วยเหลือนักศึกษาที่กำลังศึกษาอย่างใกล้ชิด การช่วยเหลือพวกเขาในระยะเปลี่ยนผ่านระหว่างการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาสู่อุดมศึกษา (Tinto. 1993) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาพิการพบว่านักศึกษาควรได้รับการสนับสนุนให้มีกระบวนการกลุ่มที่หลากหลายและโปรแกรมเพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตสำหรับนักศึกษาพิการทุกประเภท (James and other. 2009) ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างทักษะการตัดสินใจต่อปัจจัยต่างๆที่อาจเข้ามากระทบซึ่งมีผลต่อการคงอยู่และการจบการศึกษาของนักศึกษาพิการ (Belch. 2004) และให้นักศึกษาเรียนรู้เรื่องราวของรุ่นพี่และสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักศึกษาพิการรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งประกอบด้วย ความใส่ใจ (Attention) การจดจำ (Retention) การแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ (Reproduction) และแรงจูงใจ (พรรณี ช. เจริญจิต. 2550) มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีนักศึกษาพิการต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ นางสาวน้ำฝน บัวหิรัญ นักศึกษาพิการทางการเห็นของคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้มีการเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม มีความประพฤติดี และมีความสามารถพิเศษในการเขียนเรียงความ เขียนเรื่องสั้น และเขียนกลอน ได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักศึกษาพระราชทานประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งเป็นบทพิสูจน์ได้ว่าหากนักศึกษาพิการได้รับการช่วยเหลือให้รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถรับผิดชอบตนเองตลอดจนได้รับการส่งเสริมพัฒนาจากทุกฝ่ายในมหาวิทยาลัย พวกเขาจะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนและการดำเนินชีวิตเหมือนนักศึกษาปกติ

การนำเสนอในบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักในการทำงานกับนักศึกษาพิการ การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Universal Design และการส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษาพิการ เพื่อให้ข้อมูลต่อผู้ปฏิบัติงาน อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจศึกษาให้มีความ

เข้าใจแนวทางการทำงาน ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาพิการให้สามารถปรับตัวทั้งในด้านวิชาการ ด้านชีวิตส่วนตัว จนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนด

หลักในการทำงานกับนักศึกษาพิการ

ในการพัฒนาและส่งเสริมนักศึกษาพิการให้สามารถศึกษาเล่าเรียนและทำกิจกรรมต่างได้เท่าเทียมกับนักศึกษาปกติ จำเป็นที่จะต้องทราบหลักการทำงานกับนักศึกษาพิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558) ให้ประสบความสำเร็จมีดังนี้ 1) หลักของความเข้าใจ ผู้ที่จะทำหน้าที่ดูแลให้การสนับสนุนนักศึกษาพิการจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับลักษณะความพิการ ข้อจำกัดในแต่ละมุม จุดเด่น จุดด้อย จึงจะสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) หลักของคุณธรรมจริยธรรม ผู้ที่จะทำหน้าที่ดูแลให้บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการได้ดี ควรยึดหลักการของความมีคุณธรรมจริยธรรม กล่าวคือ มีความเต็มใจ มีความปรารถนาดี มีความเสียสละและอดทนในการใช้ความพยายามที่จะช่วยเหลือ แนะนำให้บริการแก่นักศึกษาพิการ ได้สามารถเรียนรู้ และได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นประโยชน์ และได้รับความสำเร็จในการศึกษา 3) หลักของสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมกัน นักศึกษาพิการเป็นบุคคลที่มีสิทธิ มีโอกาสที่จะได้รับบริการต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านการแพทย์ เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไปโดยเฉพาะในด้านการศึกษา นักศึกษาพิการจำนวนมากมีศักยภาพ มีความสามารถในการเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ ซึ่งในการให้บริการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกกับบุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การให้โอกาส ให้สิทธิเท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไปจะเป็นส่วนช่วยให้นักศึกษาพิการ ได้รับความสำเร็จในการศึกษา สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

ผู้เขียนได้ตระหนักถึงความสำคัญในหลักการทำงานและให้ความช่วยเหลือนักศึกษาพิการ ทั้งในหลักของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะความพิการของนักศึกษาพิการแต่ละประเภท หลักของคุณธรรมจริยธรรม และหลักของสิทธิมนุษยชน ซึ่งผู้ที่ทำงานร่วมกับนักศึกษาพิการต้องตระหนัก เข้าใจ และเคารพให้เกียรติในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาพิการได้แสดงความสามารถ ตามความถนัด ความสนใจ เชื่อมั่นในศักยภาพของนักศึกษาพิการ

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Universal Design

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Universal Design (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557ข) มีดังนี้ 1) ฝ่ายบริหาร ควรตระหนักในความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในมหาวิทยาลัย โดยประกาศเป็นนโยบายที่ชัดเจน และจัดระบบการบริหารจัดการและบริการสนับสนุนที่เอื้อต่อผู้เรียนทุกคน เช่น ด้านอาคารสถานที่ ทุกอาคารต้องมีทางลาด มีห้องน้ำที่เหมาะสมที่นักศึกษาพิการสามารถใช้ได้ตนเอง (Independent Living) ซึ่งเรื่องนี้เป็นกฎหมายอยู่แล้วสำหรับสิ่งก่อสร้างใดๆในปัจจุบันที่ต้องดูแลเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ รวมถึงสภาพแวดล้อมอื่นๆที่เป็นประโยชน์ไม่เพียงแต่คนพิการเท่านั้น คนทั่วไปก็ร่วมใช้ได้ ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์ที่เป็นตัวอักษรวิ่งให้คนหูหนวกได้รับรู้ข่าวสาร ขณะเดียวกันการประชาสัมพันธ์ที่ใช้เครื่องกระจายเสียงก็ช่วยให้คนตาบอดได้รับรู้เรื่องราวไปพร้อมกัน และเทคโนโลยีทุกจุดที่ให้บริการนักศึกษาทุกคน ควรติดตั้งโปรแกรมเสียง (JAWS) ให้นักศึกษาตาบอดสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้วย เป็นต้น 2) ฝ่ายสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้แก่ หน่วยงานบริการต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา เช่น กองบริหารการศึกษากองพัฒนานักศึกษา สำนักวิทยบริการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ ต้องมีความตระหนักเช่นกันว่าต้องให้บริการแก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยหลายประเภท รวมทั้งนักศึกษาพิการด้วย หน่วยงานเหล่านี้ต้องเตรียมบุคลากรให้พร้อมให้บริการอย่างน้อยต้องมีคนในองค์กรสามารถใช้ภาษามือได้ หรือไม่ก็ต้องใช้สื่อทางสายตาให้นักศึกษาเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติ เมื่อเข้ารับบริการ แทนการใช้ภาษามือสื่อสารได้ 3) ฝ่ายผู้สอน เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา อาจารย์ทุกคนต้องตระหนักและยอมรับเสมอว่าเรามีหน้าที่สอนนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันทุกห้องและทุกรายวิชาไม่ว่าจะมีความพิการหรือไม่ก็ตาม นักศึกษาปกติทั่วไปก็มีความแตกต่างในความสามารถและลักษณะนิสัย ดังนั้นการคำนึงถึง Universal Design จึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยก่อนอื่นอาจารย์ต้องทำความรู้จักนักศึกษาที่จะสอนให้ทั่วถึง ดูว่านักศึกษาพิการในห้องเรียนใหม่ หรือมีใครที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา เช่น ทำงานช้า เรียนรู้ช้า มีความสนใจสั้น เป็นต้น และที่สำคัญต้องสังเกตลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) ของนักศึกษา คือ นักศึกษาบางคนสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการฟังบรรยาย บางคนจะเข้าใจได้ดีต้องมีรูปภาพประกอบหรือใช้สื่อตัวอย่างแสดงให้เห็น หรือบางคนต้องลงมือปฏิบัติ ฯลฯ เมื่อรู้จักนักศึกษาแล้ว

อาจารย์จะได้เตรียมแบบการสอน (Teaching Style) ได้ถูกแบบการสอนมีหลายแบบ เพื่อให้เหมาะกับนักศึกษาหลายประเภท เช่น ในบางเนื้อหาอาจเป็นการบรรยาย บางเนื้อหาอาจให้ลงไปเก็บข้อมูลตามแหล่งเรียนรู้ต่างแล้วมานำเสนออภิปรายร่วมกัน เป็นต้น การเขียนคำอธิบายรายวิชาควรมีความชัดเจนว่าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้อะไร โดยวิธีใดและคาดหวังอย่างไร ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอแนะในสิ่งที่ต้องการอยากรู้เพิ่มเติม หรือปรับกิจกรรมบางส่วนในรายวิชานั้นได้ด้วย นอกจากนั้นการจัดทำสื่อการสอนควรคำนึงถึงผู้เรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาปกติหรือพิการ เช่น จัดทำวีดิโอเทปหรือเพาเวอร์พอยท์ประกอบเสียงและตัวหนังสือกำกับ เป็นต้น ฝ่ายผู้สอนอีกกลุ่มหนึ่ง ทำหน้าที่สอนพร้อมกับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในขณะเดียวกัน ก็ยังมีความสำคัญเป็นทวีคูณ อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาจบการศึกษาไปพร้อมกับการเป็นคนดีของสังคม เมื่อได้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาห้องใดห้องหนึ่ง กิจกรรมการให้การปรึกษาต้องคำนึงถึงความหลากหลายแตกต่างกันของนักศึกษาในที่ปรึกษาเสมอบางคนอาจต้องการการปรึกษาเป็นส่วนตัวหลังจากทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนทั้งห้อง จึงเป็นความท้าทายของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะช่วยเหลือนักศึกษาได้ใกล้ชิดเป็นรายบุคคล 4) ฝ่ายสนับสนุนการเรียนรู้นักศึกษาพิการ (Disability Support Service : DSS) ต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้นักศึกษาพิการได้เข้าถึงความรู้ในมากที่สุด เช่น การช่วยให้นักศึกษาหูหนวกได้เรียนรู้ในรายวิชาต่างที่อาจารย์สอนโดยผ่านล่ามภาษามือหรือการช่วยเหลือนักศึกษาตาบอดด้วยการอ่านหนังสือลงเทปให้นักศึกษา บริการพรินท์ข้อสอบเป็นอักษรเบรลล์ให้อาจารย์ผู้สอน และบริการคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรม JAWS ให้นักศึกษาตาบอดเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ เป็นต้น ในงาน ด้านบริการนักศึกษาพิการในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การจัดบริการและงบประมาณสนับสนุนขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย ขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางและบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของงานแต่ละงานในการบริการนักศึกษาพิการ การบริการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน (อสิริยาภรณ์ วานิชพิพัฒน์. 2558)

การช่วยเหลือนักศึกษาพิการต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในมหาวิทยาลัย เริ่มจากฝ่ายบริหารต้องมโนนโยบายที่ชัดเจน ฝ่ายสนับสนุนการจัดการศึกษา ฝ่ายผู้สอนทั้งอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา และฝ่าย

สนับสนุนการเรียนรู้นักศึกษาพิการ จะเห็นว่าทุกฝ่ายต้องทำงานประสานกันอย่างเป็นระบบ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันนโยบายของฝ่ายบริหารควรมีความชัดเจนและเปิดกว้างสำหรับนักศึกษาพิการเพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนรู้ตามแนวคิด Universal Design อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจผู้เรียน และรู้สึกยินดีที่ได้ให้โอกาสในการช่วยเหลือนักศึกษาพิการ และฝ่ายสนับสนุนการเรียนรู้นักศึกษาพิการควรมีการเตรียมในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักศึกษา

การส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษาพิการ

การศึกษาวិถีทางที่จะพัฒนานักศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ด้วยการส่งเสริมทักษะการบริหารและการจัดการตนเองของนักศึกษาพิการ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2557) 1) สนับสนุนให้นักศึกษามีทักษะความสามารถที่จะบอกแก่ผู้อื่นได้ว่าตนมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลืออะไรบ้าง (Self Advocated) คือ ตัวอย่างเช่น นักศึกษาหูหนวกแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบ อาจารย์ผู้สอนจะได้จัดการเรียนการสอนและวัดผลด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น ให้นักศึกษามานั่งแถวหน้าเพื่อสะดวกในการอ่านริมฝีปาก จัดหาล่ามภาษามือ และแยกการสอบเมื่อมีการสอบฟังภาษา เป็นต้น 2) สนับสนุนให้นักศึกษามีทักษะในการใช้ ความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง 3) สนับสนุนนักศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองจนประสบความสำเร็จ ด้วยการสอนฝึกฝนสิ่งเหล่านี้ การจัดการและการบริหารเวลา (Time management) การสอนให้รู้จักกลยุทธ์ในการอ่าน เขียน และการทำข้อสอบ (Strategies for Reading, Writing, and Test) การจดบันทึก (Taking Strategies for Note-taking) กลยุทธ์ในการให้ความจดจ่ออยู่กับงานที่ทำหรืองานที่ยุ่งยากซับซ้อนขึ้น (Strategies for Staying Focus on a Task Strategies to Encourage Metacognition) กลยุทธ์ในการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้อภิปัญญา (Metacognition) การกำกับตนเองในการเรียนรู้หมายถึงพฤติกรรมของผู้เรียนในการตั้งเป้าหมายใช้กลวิธีในการสังเกต จัดการและควบคุมการกระทำของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและการรู้คิดในการเรียนรู้ ประกอบด้วยกลวิธีทางปัญญาและอภิปัญญาและกลวิธีจัดการแหล่งเรียนรู้ (สาลีณี จงใจสุธรรม. 2558)

ในการส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษาพิการ ทักษะที่จำเป็นที่ควรส่งเสริม คือ ทักษะความสามารถที่จะบอกแก่ผู้อื่นว่าตนมีความจำเป็นที่จะต้อง

ได้รับความช่วยเหลืออะไรบ้าง ทักษะการใช้ความสามารถในการบริหารและจัดการตนเอง และสนับสนุนให้นักศึกษามีการพัฒนาตนเองจนประสบความสำเร็จ หากศูนย์ DSS ของแต่ละมหาวิทยาลัย มีการสอดแทรกทักษะดังกล่าวในการทำงานกับนักศึกษาพิการ เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้นักศึกษาได้พิจารณาถึงความสำคัญในการรับรู้และเข้าใจตนเอง ตลอดจนวางแผนเกี่ยวกับเป้าหมายชีวิตจะเป็นประโยชน์มากสำหรับการวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง สำหรับนักศึกษา เป็นการเตรียมความพร้อมสู่การสำเร็จการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต

บทสรุป

เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเปิดรับนักศึกษาพิการ บทบาทของมหาวิทยาลัยจึงต้องตระหนักถึงการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วน มีกระบวนการทำงานและให้ความช่วยเหลือนักศึกษาพิการ โดยนำแนวทางทั้ง 3 แนวทาง ได้แก่ หลักในการทำงานกับนักศึกษาพิการ การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Universal design และการส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษาไปปรับใช้ รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานของมหาวิทยาลัยอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้แนวทางการส่งเสริมพัฒนานักศึกษาพิการ ได้รับการทบทวน ปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสมที่สุดตามบริบทของยุคสมัย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเอื้อประโยชน์ให้กับนักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษามากที่สุด

รายการอ้างอิง

- พรณี ข.เจนจิต. (2550). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. (2551, 5 กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 125 ตอนที่ 28ก. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552. (2552, 6 พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 126 ตอนพิเศษ 163ง.
- สาลิณี จงโสมธรรม, นำชัย ศุภฤกษ์สกุลและวินัย คำสุวรรณ. (2558). “กลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21,” **วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา**. 7(1) : 15–26.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557ก). **เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา : การส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษาพิการ**. กรุงเทพฯ : กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ประสบการณ์กับชุมชน.
- _____. (2557ข). **เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา : การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล**. กรุงเทพฯ : กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ประสบการณ์กับชุมชน.
- _____. (2558) **เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา : การทำงานกับนักศึกษาพิการ**. กรุงเทพฯ : กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ประสบการณ์กับชุมชน.
- อิสริยาภรณ์ วานิชพิพัฒน์. (2558). **แนวทางการให้บริการในศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาพิเศษ). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Belch, H.A. (2004). “Retention and Students with Disabilities,” **Journal of College Student Retention**, 6, 3–22.
- Wessel, R.D., Jones, J.A., Markle, L., & Westfall, C. (2009). “Retention and Graduation of Students with Disabilities : Facilitating Student Success,” **Journal of postsecondary education and disability**. 21(3) : 116–124.
- Tinto, V. (1993). **Leaving college : Rethinking the Causes and Cures of Student Attrition**. 2nd ed. Chicago : University of Chicago Press.

แบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล

Prediction Model of Learning Style on Undergraduate Students by Data Mining Techniques

นงเยาว์ ในอรุณ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK และสร้างแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล ประชากรที่ในการวิจัยเป็นนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เป็นนักศึกษาที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,635 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามของ Fleming และสร้างแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูล 4 เทคนิค คือ เทคนิคโครงข่ายประสาทเทียม นาอ็พเพย์ เค-เนียร์เรนเบอร์ และต้นไม้ตัดสินใจ แล้วทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำนาย ผลการวิจัย พบว่าแบบจำลองที่สร้างด้วยเทคนิคโครงข่ายประสาทเทียมให้ค่าประสิทธิภาพ ในการทำนายการเรียนรู้ได้ดีที่สุดเท่ากับ 96.263% รองลงมา คือ ต้นไม้ตัดสินใจเท่ากับ 94.523% เค-เนียร์เรนเบอร์เท่ากับ 92.139% และนาอ็พเพย์เท่ากับ 91.688% ตามลำดับ จากผลการวิจัยนี้สามารถนำเทคนิคที่เหมาะสมที่สุดไปใช้ในการพัฒนาระบบการทำนาย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาตามความถนัดและความสามารถให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ABSTRACT

This research aimed to study the VARK learning model and predict learning model of undergraduates using data mining techniques. The population in this study was regular undergraduate students of Nakhon Sawan Rajabhat University. The sample was selected using a stratified random sampling, consisted of 1,635 students who were enrolled in the second semester of 2015. Fleming questionnaires were used to collect the research data. Four well known data mining techniques; Artificial Neural

Networks, Naive Bayes, K-Nearest Neighbors and Decision Trees, were used to construct prediction, and compare performance. The results revealed that the best model with the highest accuracy was Artificial Neural Networks (96.263%), followed by the Decision Tree (94.523%), K-Nearest Neighbors (92.139%) and Naive Bayes (91.688%), respectively. The results can be used to develop the most appropriate technique to effectively predict the learning of students according to aptitude and abilities.

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนรู้, เหมืองข้อมูล, โครงข่ายประสาทเทียม

Keywords : Learning Style, Data Mining, Artificial Neural Network

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบการเรียนรู้ การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะทางการคิด และกระบวนการคิดเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความเข้าใจและตระหนักถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) เป็นวิธีที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัดในการรับรู้ข้อมูล หรือมีการเรียนรู้ได้ดีที่สุดด้วยการใช้ประสาทสัมผัส การทราบรูปแบบของผู้เรียนว่ามีความถนัดใช้ประสาทสัมผัสส่วนใดในการเรียนรู้ที่ได้ผลมากที่สุด จะทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนได้อย่างเหมาะสม ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาและนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้ไว้หลากหลาย เช่น รูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ Kolb (1984) เป็นการจำแนก

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

แบบการเรียนรู้ตามลักษณะการรับรู้และการประมวลผลสารสนเทศ รูปแบบการเรียนรู้ของ Felder (1993) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยพิจารณาการออกแบบการเรียนรู้ออกเป็นมิติต่าง ๆ รวมทั้งรูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK (Fleming, 1995) เป็นรูปแบบการเรียนรู้เพื่อจำแนกบุคคลโดยพิจารณาจากประสาทสัมผัสที่รับข้อมูล 4 แบบ ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Kinesthetic : K) การเรียนรู้ด้วยการอ่านหรือเขียน (Read/Write : R) การเรียนรู้ด้วยการมองเห็นเป็นรูปภาพ (Visual : V) และการเรียนรู้ด้วยการฟัง (Aural : A)

ในปัจจุบันได้ก้าวเข้าไปสู่ยุคที่ข้อมูลมหาศาล (Big Data) ในแต่ละวันมีข้อมูลเกิดขึ้นมากมาย เช่น ข้อมูลบนสังคมออนไลน์ Facebook หรือ Twitter ข้อมูลการซื้อขายสินค้าในซูเปอร์มาร์เกต ข้อมูลการลงทะเบียนของนักศึกษา และข้อมูลต่างๆ ที่อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเราจำเป็นต้องนำข้อมูลมหาศาลเหล่านี้มาทำการวิเคราะห์ (Analyze) โดยเทคนิคหนึ่งที่ได้รับการนิยมนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในปัจจุบัน คือ เทคนิคเหมืองข้อมูล (Data Mining) ซึ่งเป็นเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหารูปแบบ (Patterns) หรือ กฎ (Rules) ที่เกิดขึ้นในฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Linoff & Berry, 2011) และเป็นกระบวนการดึงข่าวสารที่น่าสนใจ และมีประโยชน์แต่ไม่เคยรู้มาก่อนจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Han & Kamber, 2006) เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทำเหมืองข้อมูลมีสองประเภท ได้แก่ แบบแรกเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบ Unsupervised learning เป็นเทคนิคที่เน้นการพิจารณาข้อมูลเป็นหลัก โดยพิจารณาข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เทคนิคแบบนี้ ได้แก่ เทคนิคการค้นหากฎความสัมพันธ์ (Association rule) และการแบ่งกลุ่มข้อมูล (Clustering) และแบบที่สองเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบ Supervised Learning แบบนี้จะเน้นการเรียนรู้จากข้อมูลที่มีอยู่แล้วเพื่อนำมาสร้างโมเดลสำหรับทำนายหรือคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โมเดลในที่นี้อาจจะเป็นสมการทางคณิตศาสตร์หรือกฎต่างๆ เทคนิคแบบนี้ ได้แก่ เทคนิคการประมาณค่าข้อมูล (Regression) และเทคนิคการจำแนกประเภทข้อมูล (Classification) วิธีนี้ยังแบ่งออกเป็นเทคนิคย่อยๆ คือ โครงข่ายประสาทเทียม นาอ็พเบย์ เค-เนียร์เรสเนเบอร์ และต้นไม้ตัดสินใจ เป็นต้น (เอกลีทธิ พัทธวงศ์ศักดิ์, 2557)

จากการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนได้ เนื่องจากปัญหาผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัดและความสามารถแตกต่างกัน การที่จะสามารถสร้างการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้น ผู้เรียนจะต้องเข้าใจตัวเองว่ามีความถนัดด้านใด เพื่อที่จะได้ปรับตัวเองให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังพบอีกว่า มีงานวิจัยค่อนข้างน้อยที่ได้นำเทคนิคเหมืองข้อมูลมาประยุกต์ใช้ด้านการศึกษ สำหรับสร้างแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการทำวิจัยครั้งนี้เพื่อนำไปใช้ทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ VARK (VARK Learning)
2. เพื่อสร้างแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล ได้แก่ โครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network) นาอ็พเบย์ (Naive Bayes) เค-เนียร์เรสเนเบอร์ (K-Nearest Neighbors) และต้นไม้ตัดสินใจ (Decision Tree)
3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพและหาเทคนิคเหมืองข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การรวบรวมและจัดเตรียมข้อมูล

ประชากร คือ นักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ประกอบด้วย คณะครุศาสตร์ 2,263 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2,904 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1,548 คณะวิทยาการจัดการ 2,038 คน และคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 1,072 คน รวมทั้งหมด 9,825 คน

กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักความน่าจะเป็นแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนของประชากร โดยใช้สูตร Taro Yamane เป็นเกณฑ์ ซึ่งกำหนด

ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ 5 ใช้วิธีคำนวณตามสัดส่วนประชากร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555) ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย คณะครุศาสตร์ 340 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 352 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 318 คน คณะวิทยาการจัดการ 334 คน และคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 291 คน ทั้งหมด 1,635 คน

แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 14 ข้อ และแบบสอบถามประเมินการเรียนรู้แบบ VARK จำนวน 16 ข้อ เป็นแบบสอบถามตามทฤษฎีของ Fleming (1995) และ Fleming & Mills (2016) ที่นิยมใช้กันแพร่หลาย และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและคุณภาพของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำไปสร้างแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้ Google form และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลบนเว็บไซต์จากกลุ่มตัวอย่าง

การแปลงข้อมูล (Data Transformation) เป็นการแปลงข้อมูลทีรวบรวมนำมาเลือกให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการนำวิเคราะห์ด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูล ซึ่งงานวิจัยนี้ได้นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาทำการแปลงเป็นตัวแปรนำเข้า (Input) จำนวน 15 ตัวแปร และแบบสอบถามประเมินการเรียนรู้แบบ VARK มาแปลงเป็นตัวแปรผลลัพธ์ (Output) หรือเรียกว่า Class จำนวน 1 ตัวแปร รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

การสร้างและวิเคราะห์ประสิทธิภาพแบบจำลอง

งานวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรม WEKA ซึ่งเป็นโปรแกรมประเภท Open source ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์เหมืองข้อมูล และเป็นที่ยอมรับจากนักวิจัยและใช้งานอย่างแพร่หลาย (Waikato. 2012) เพื่อทำการสร้างแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK ด้วยการแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ชุดการเรียนรู้ (Training Data) และข้อมูลชุดทดสอบ (Testing Data)

สร้างแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK ด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูล 4 เทคนิค ได้แก่ โครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network) นาอ็ฟเบย์ (Naive Bayes) เค-เนียร์เรสเนเบอร์ (K-Nearest Neighbors) และต้นไม้ตัดสินใจ (Decision Tree)

ทำการเปรียบเทียบหาประสิทธิภาพ (Efficiency) ของแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK การทดสอบโมเดลด้วยวิธี 10-Fold Cross

Validation ซึ่งเป็นการแบ่งข้อมูลออกเป็น 10 ชุดเท่า ๆ กัน และใช้ข้อมูลชุดการเรียนรู้ 9 ชุดสร้างแบบจำลอง ข้อมูลชุดทดสอบ 1 ชุดสำหรับทดสอบแบบจำลอง แล้วทำการรวมจำนวน 10 รอบ หลังจากนั้นทำการหาค่าความแม่นยำ (Precision) ค่าความระลึก (Recall) และค่าความถูกต้อง (Accuracy)

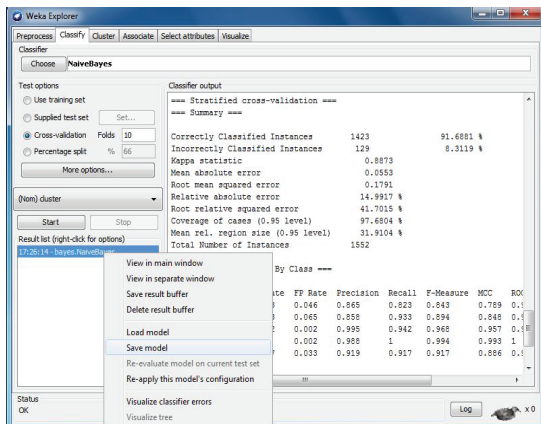
ตาราง 1 รายละเอียดตัวแปร

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	คำอธิบาย
Age	อายุ	ตัวเลข
Grade	เกรดเฉลี่ย (ก่อนเข้าศึกษา)	ตัวเลข
Siblings	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	ตัวเลข
Sex	เพศ	1) ชาย 2) หญิง
Year	ชั้นปี	1) ปี 1 2) ปี 2 3) ปี 3 4) ปี 4
Faculty	คณะวิชา	1) ครุศาสตร์ 2) วิทยาการจัดการ 3) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4) มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 5) เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
Homeland	ภูมิลำเนา (บ้านเกิด)	1) ในเขตอำเภอเมือง 2) นอกเขตอำเภอเมือง
Inc_f	รายได้ต่อเดือนของบิดา	1) ต่ำกว่า 10,000 บาท 2) 10,000–20,000 บาท 3) 20,001–30,000 บาท 4) 30,001 บาทขึ้นไป
Inc_m	รายได้ต่อเดือนของมารดา	1) ต่ำกว่า 10,000 บาท 2) 10,000–20,000 บาท 3) 20,001–30,000 บาท 4) 30,001 บาทขึ้นไป
Edu_f	วุฒิการศึกษาสูงสุดของบิดา	1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) สูงกว่าปริญญาตรี
Edu_m	วุฒิการศึกษาสูงสุดของมารดา	1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) สูงกว่าปริญญาตรี
Occ_f	อาชีพหลักของบิดา	1) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 2) หน่วยงานเอกชน 3) เกษตรกร 4) ประกอบอาชีพส่วนตัว/รับจ้าง 5) อื่นๆ
Occ_m	อาชีพหลักของมารดา	1) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 2) หน่วยงานเอกชน 3) เกษตรกร 4) ประกอบอาชีพส่วนตัว/รับจ้าง 5) อื่นๆ
Sta_f	สถานภาพของบิดา	1) สมรสหรืออยู่ด้วยกัน 2) หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ 3) หม้ายหรือเสียชีวิต 4) อื่นๆ
Sta_m	สถานภาพของมารดา	1) สมรสหรืออยู่ด้วยกัน 2) หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ 3) หม้ายหรือเสียชีวิต 4) อื่นๆ
Class	รูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK	K) Kinesthetic R) Read/Write V) Visual A) Aural

สรุปผล

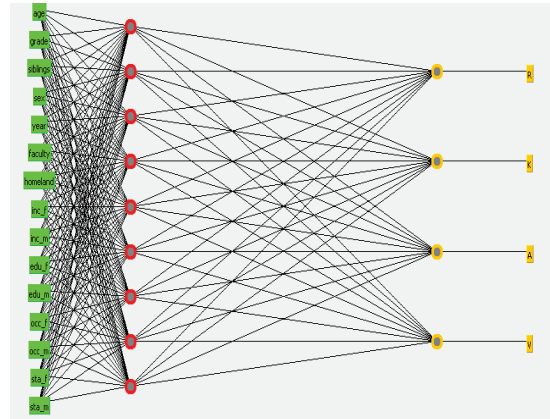
แบบจำลองด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูล

จากการสร้างแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูล 4 เทคนิค ประกอบด้วย การสร้างแบบจำลองด้วยเทคนิคนาอิวเบย์ (Naive Bayes) ใช้หลักการคำนวณความน่าจะเป็น (Probability) และการสร้างแบบจำลองด้วยเทคนิค เค-เนียร์เรสเนเบอร์ (K-Nearest Neighbors) ใช้หลักการคำนวณวัดค่าความคล้ายคลึงระหว่างข้อมูลที่ต้องการทำนายกับข้อมูลเพื่อนบ้าน งานวิจัยนี้จึงไม่สามารถนำเสนอแบบจำลองในลักษณะรูปภาพได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงยกตัวอย่างการสร้างแบบจำลองในโปรแกรม WEKA ดังแสดงในภาพ 1

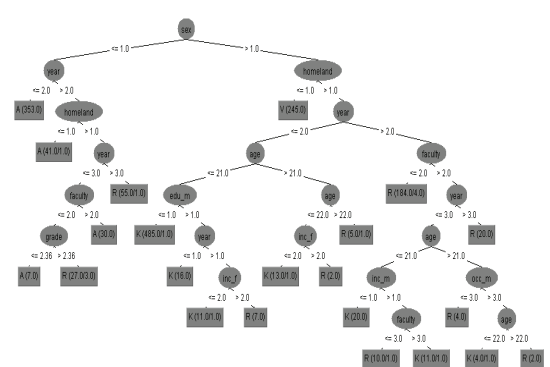

ภาพ 1 แบบจำลองที่สร้างด้วยโปรแกรม WEKA

การสร้างแบบจำลองด้วยเทคนิคโครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network) นาอิวเบย์ (Naive Bayes) เค-เนียร์เรสเนเบอร์ (K-Nearest Neighbors) และต้นไม้ตัดสินใจ (Decision Tree) นำเสนอแบบจำลองด้วยรูปภาพ ดังแสดงในภาพ 2 และ 3

ภาพ 2 แบบจำลองโครงข่ายประสาทเทียม

ภาพ 3 แบบจำลองต้นไม้ตัดสินใจ

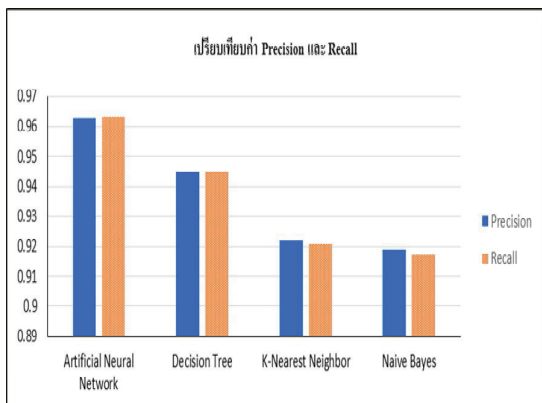
เปรียบเทียบประสิทธิภาพแบบจำลอง

การทดสอบประสิทธิภาพของแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK ด้วยการหาค่าความถูกต้อง (Accuracy) ของการทำนาย พบว่า แบบจำลองที่สร้างด้วยเทคนิคโครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network) ให้ค่าความถูกต้องสูงที่สุดเท่ากับ 96.263% และแบบจำลองที่สร้างด้วยเทคนิคนาอิวเบย์ (Naive Bayes) ให้ค่าความถูกต้องต่ำสุดเท่ากับ 91.688% รายละเอียดดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพแบบจำลอง

Model	Incorrectly (%)	Accuracy (%)
โครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network)	3.737	96.263
ต้นไม้ตัดสินใจ (Decision Tree)	5.477	94.523
เค-เนียร์เรสเนเบอร์ (K-Nearest Neighbor)	7.861	92.139
นาอ็ฟเบย์ (Naive Bayes)	8.312	91.688

เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าสถิติค่าความแม่นยำ (Precision) เป็นค่าของข้อมูลที่มีผลลัพธ์ถูกต้องโดยพิจารณาจากข้อมูลทั้งหมด และค่าความระลึก (Recall) เป็นค่าของข้อมูลผลลัพธ์ถูกต้องโดยพิจารณาจากข้อมูลผลลัพธ์เดียวกัน ของแบบจำลองที่สร้างด้วยเทคนิคเหมือนข้อมูล 4 เทคนิค พบว่า แบบจำลองที่ให้ค่าความแม่นยำและค่าความระลึกสูงสุด คือ แบบจำลองที่สร้างด้วยเทคนิคโครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network) รองลงมา คือ ต้นไม้ตัดสินใจ (Decision Tree) เค-เนียร์เรสเนเบอร์ (K-Nearest Neighbor) และนาอ็ฟเบย์ (Naive Bayes) ตามลำดับ ดังภาพ 4

ภาพ 4 เปรียบเทียบประสิทธิภาพด้วยค่า Precision และ Recall

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. ผลการสร้างแบบจำลองการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้เทคนิคโครงข่ายประสาทเทียม นาอ็ฟเบย์ เค-เนียร์เรสเนเบอร์ และต้นไม้ตัดสินใจ ที่คล้ายกับงานวิจัยของ อรุณชพันธ์และมนต์ชัย เทียนทอง (2557) ที่ทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำนายการจำแนกรูปแบบการเรียนรู้ VARK ด้วยเทคนิคเหมือนข้อมูล 3 วิธี ผลการวิจัยพบว่า วิธี Decision Tree ให้ค่าความถูกต้องสูงสุด โดย Decision Tree C4.5 เท่ากับ 82.75% และ NBTree เท่ากับ 81.78% รองลงมาคือ วิธีของ Rules-Base และ Bayes ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพและหาเทคนิคเหมือนข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองที่สร้างด้วยเทคนิคโครงข่ายประสาทเทียมให้ค่าประสิทธิภาพการทำนายดีที่สุด เนื่องจาก เป็นการประมวลผลที่สร้างเลียนแบบการทำงานของเซลล์ประสาท (Neural) ในสมองของมนุษย์ ซึ่งโครงสร้างการเชื่อมต่อกันทำให้เกิดลักษณะของโครงข่ายเป็นชั้น ๆ (Layer) และใช้การคำนวณที่ซับซ้อน ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องแม่นยำมากกว่าเทคนิคอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาวุฒิ นิลมนีและคณะ (2557) ที่สังเคราะห์กรอบแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อปรับความเหมาะสมกับผู้เรียนตามรูปแบบ VARK โดยใช้เทคนิคโครงข่ายประสาทเทียมร่วมกับการเรียนแบบปัญหาเป็นฐาน เพื่อนำไปใช้เป็นตัวแบบในการพัฒนาบทเรียน ผลการประเมินรูปแบบพบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 สามารถนำกรอบแนวคิดไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์แอปพลิเคชัน เพื่อทำนายรูปแบบการเรียนรู้ VARK ของนักศึกษา เมื่อทราบตัวแปรต่างๆ ตามที่กำหนด และเป็นประโยชน์กับนักศึกษาที่สามารถเลือกวิธีการเรียนได้ตามความเหมาะสมและความถนัดของตนเอง และผู้สอนสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- ธนาวุฒิ นิลมนี, ดวงกมล โพธิ์นาค และกฤษฎ์ สิ้นชนะกุล. (2557). “กรอบแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อปรับเหมาะกับผู้เรียนตามรูปแบบวีเออาร์เค โดยใช้เทคนิคโครงข่ายประสาทเทียมร่วมกับการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานบนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบทุกหนทุกแห่ง,” ในการประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาตินานาชาติครั้งที่ 5. 974–982.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- อรนุช พันโท และมนต์ชัย เทียนทอง. (2557). “การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจำแนกรูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK ด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูล,” วารสารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. 4(1) : 1–11.
- เอกสิทธิ์ พัทธวงศ์ศักดิ์. (2557). An Introduction to Data Mining Techniques. กรุงเทพฯ : เอเชีย ดิจิตอลการพิมพ์.
- Felder, R.M. (1993). “Reaching the Second Tier: Learning and Teaching Styles in College Science Education,” *J College Science Teaching*. 23(5) : 286–290.
- Fleming, N.D. (1995). “I’m different; not dumb. Modes of Presentation (VARK) in the Tertiary Classroom,” *Annual Conference of the Higher Education and Research Development Society of Australasia (HERDSA)*. HERDSA. 18 : 308–313.
- Fleming, N.D. & Mills, C. (2016 January 5). VARK a guide to learning styles. (Online). Available : <http://vark-learn.com/>
- Han, J. & Kamber, M. (2006). *Data mining: Concepts and techniques*. 2nd ed. USA : Morgan Kaufmann.
- Kolb, D.A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. New Jersey : Prentice–Hall.
- Linoff, G.S. & Berry, Michael J.A. (2011). *Data Mining Techniques: For Marketing, Sales, and Customer Relationship Management*. 3rd ed. USA : Wiley.
- Waikato. (2012, May 2). WEKA. (Online). Available : <http://www.cs.waikato.ac.nz/ml/weka/>.

การพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย The Development of Using English Conjunction Skills in Contemporary Songs

ปิยาพร อภิสุนทรางกูร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อบทเพลงร่วมสมัย โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 75 คน โดยแบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 11 คน และเพศหญิง 64 คน โดยใช้การทดสอบก่อนและหลังโดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ในการตรวจแบบทดสอบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ SPSS เพื่อหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแตกต่างของค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบก่อนเรียนเรื่องการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยแสดงผลค่าเฉลี่ย (mean) เท่ากับ 8.09 และผลการทดสอบหลังมีค่าเฉลี่ย (mean) 14.57 โดยจะเห็นว่ามีความแตกต่างกัน โดยการทดสอบหลังนี้มีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น และจากการทำแบบทดสอบเรื่องการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยทั้งก่อนและหลังมีผลทางสถิติพบว่าค่า Sig. (2-tailed) มีค่า .000 นั้นสามารถแปลผลได้ว่า การพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย นั้นใช้ได้ผลกับการพัฒนาการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่เป็นเช่นนี้เพราะมีค่าทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงถือว่ามีความสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อบทเพลงร่วมสมัยไปจากผู้เรียนพบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมของแบบสอบถามทั้งหมด มีระดับคะแนนความพึงพอใจอยู่ที่ 4.10

ABSTRACT

This research aimed to study the skill development among students in using English conjunctions in contemporary English language songs. The sample was 75 first-year Business English major students at Roi Rajabhat University, 11 males and 64 females. Pre-test and Post-test of the use of English conjunctions, which were approved by the three experts, and were distributed to the subjects at the beginning and the end of the course to collect the data. The data then were statistically analyzed with SPSS program to find out means, percentage, standard deviation and to conduct a t-test.

The results from the pre-test of conjunctions revealed that the students scored 8.09 on average while the posttest score was 14.57 on average. The average scores of post-test was higher and it was also found that the Sig. (2-tailed) at < .0001. These could interpret that the skill development in using English conjunctions in contemporary songs was effective for the learners with statistically significant at the 0.05 level. Moreover, the study on the survey of students' satisfaction showed that they satisfied at the ratio of 4.10.

คำสำคัญ : คำสันธาน, คำสันธานในภาษาอังกฤษ, บทเพลงร่วมสมัย

Keywords : Conjunctions, English Conjunction, Contemporary Song

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้มากในการสื่อสารระหว่างประเทศจนกระทั่งได้รับความสำคัญและนำเข้าสู่ระบบการศึกษาในที่สุด ซึ่งผู้ที่เข้าศึกษาในระดับเด็กเล็กจนกระทั่งถึงระดับบัณฑิตศึกษาก็ยังคงต้องใช้ภาษาอังกฤษอยู่ด้วย อีกทั้งการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันยังมีความจำเป็นและจะมีความจำเป็นมากขึ้นในอนาคตอันใกล้ ดังเช่น สมเกียรติ อ่อนวิมล (2554) กล่าวถึงกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 ที่บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” หมายความว่า “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ” ความหมายที่เป็นที่เข้าใจในขั้นต้นก็เป็นเพียงเรื่องของทางราชการและภาคธุรกิจเอกชนเท่านั้น ซึ่งหากเป็นเพียงเท่านั้นก็เป็นเรื่องปกติธรรมดาของการทำงานในโลกปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้ศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้พบปัญหาในหลายด้าน และหนึ่งในปัญหาสำคัญดังกล่าวที่พบคือการที่นักศึกษาจะใช้ประโยคความเดียวในการถ่ายทอดข้อมูล ไม่สามารถสร้างบทสนทนาที่ซับซ้อนมากขึ้นหรือการใช้ประโยคที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เพราะไม่เคยฝึกการใช้คำสันธานในการเชื่อม คำ วลี หรือประโยค ทำให้การสื่อสารนั้นไม่น่าสนใจ

STOU e-Learning Centre (2011) กล่าวว่า คำเชื่อม (connector) ในภาษาอังกฤษสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ คำบุพบท (Preposition), คำสันธาน (Conjunction) และ คำกริยาวิเศษณ์ที่ใช้ในการเชื่อมความ (Conjunctive Adverb) และ ยังกล่าวอีกว่า คำสันธาน (Conjunction) หลายคนมีความสับสนเพราะนำไปรวมกับ Conjunctive Adverb (คำวิเศษณ์เชื่อม) ที่ใช้เชื่อม Simple Sentence เพื่อให้เป็น Compound Sentence ตามหลักไวยากรณ์แล้ว คำสันธาน เป็นคำชนิดหนึ่งที่ใช้เชื่อม คำ ประโยค วลี หรืออนุประโยค ในภาษาให้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารฟังดูไม่ติดขัดหรือยืดเยื้อเกินไป ในทุก ๆ ภาษาล้วนมีคำสันธานที่จะเป็นคำเพื่อเชื่อมให้ใจความนั้นสมบูรณ์และน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

อุบลรัตน์ เฟื่องสลิติ (2535) กล่าวถึงหลักการจำของ Klatzky ว่าเครื่องรับสัมผัสทางการเห็นและได้ยินมักจะเกิดการทาบอย่างบ่อยครั้งมากกว่าสัมผัสอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน บางครั้งทำให้เกิดภาพติดตาหรือเสียงติดหูอยู่บ่อย ๆ โดยทั่วไประบบสัมผัสนั้นอาจจะเข้ามาบ่อย ๆ หรือตลอดเวลาสะสมเพิ่มมากขึ้นจนเคยชินแต่อาจมีการลบล้างไปบ้างและจะกลับมาพบได้เมื่อได้รับการกระตุ้น เมื่อได้รับสัมผัสบ่อยเข้าจะสามารถทำให้แยกแยะได้ เช่น สามารถเห็น

ความแตกต่างของม้ากับวัวได้ หรือ แยกเสียงของการตะโกนกับตะคอกได้ จึงทำให้เกิดการรู้จักสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น และเข้าสู่ความจำระยะสั้นคือมีจุดเริ่มต้นและอาจถูกลืมไป แต่เมื่อได้รับสัมผัสเดิมซ้ำ ๆ ก็จะกลายเป็นความจำระยะยาวในที่สุด

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวคิดที่เกิดจากความจริงที่ว่า ความรู้ ความสามารถทางด้านศัพท์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างทางภาษาเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและภาษาที่ใช้ก็ไม่เหมาะสมในการสื่อสารนัก

ฐปทอง กว้างสวัสดิ์ (2544) ขั้นตอนการสอนแบบ B-SLIM คือการสอนภาษาที่สองของ บิลาช Bilash's Second Language Instructional Model หรือ B-SLIM Model. ประกอบไปด้วย 5 ส่วน โดยมีส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาในส่วนที่ 1 คือ การรับรู้ภาษา (Language Awareness) การรับรู้ภาษาเกี่ยวข้องกับเรื่องทักษะทางภาษา ทศนคติ และการเรียนรู้และการใช้ภาษา โดยนี้ผู้สอนต้องบูรณาการเข้าในกิจกรรมการเรียนการสอน และสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน และส่วนที่ 7 คือ กลวิธีการเรียนรู้ (Learning Strategy) หมายถึง เทคนิคเฉพาะในการเรียนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ เช่น การหาผู้ช่วยในการฝึกการสนทนาเพื่อพัฒนาทักษะการพูด การดูหนังฟังเพลง เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง เป็นต้น การใช้เทคนิคปรับปรุงปัญหาในตัวผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการที่ต่างกัน อีกทั้งกลวิธีในการเรียนมีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนภาษาให้เกิดประโยชน์ต่อสูงสุด การจะเลือกเทคนิคเข้าบ่อยครั้งและจะใช้ภาษาในการสื่อสารได้ไม่ผิดเท่าที่ควร ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องรู้และมีกลวิธีที่หลากหลายเพื่อให้การเรียนประสบผลสำเร็จและจะส่งผลให้ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

หลังจากผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมความเห็นเกี่ยวกับการฝึกใช้ภาษาอังกฤษและวิธีการฝึกการใช้ภาษาอังกฤษจากผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาแต่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีและการพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษในแต่ละท่าน พบว่าผู้แสดงความคิดเห็นทุกท่านกล่าวถึงการฟังเพลงที่เป็นภาษาอังกฤษ การดูภาพยนตร์ที่มีเสียงหรือมี Subtitle เป็นภาษาอังกฤษ เป็นการฝึกในช่วงแรกทั้งสิ้น จึงเป็นหนทางที่ผู้วิจัยเห็นว่าหากมีการส่งเสริมหรือพัฒนานักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอกได้ฟังเพลงหรือดูภาพยนตร์ที่เป็นภาษาอังกฤษบ่อย ๆ จะทำให้นักศึกษา

สามารถจดจำการใช้คำสันธาน การเชื่อมวลี การเชื่อมประโยคและรูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวอย่างอีกทั้งหากฟังบ่อย ๆ จะทำให้เกิดการจดจำไปในที่สุดและสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ในโอกาสนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมเอกสารและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในฐานะชาวต่างชาติ รวมไปถึงการรวบรวมบทเพลง ภาพยนตร์ ที่ได้รับความนิยมทางสื่อต่าง ๆ เพื่อนำมาทดลองใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้ทั้งผู้วิจัยได้มีการจัดทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบเพื่อทดสอบความสามารถในการใช้คำสันธานของนักศึกษากลุ่มทดลองในการทำวิจัยอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในเรื่องการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย
2. เพื่อเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเรื่องการใช้คำสันธานด้วยสื่อแบบฝึกจากเพลงร่วมสมัย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยสื่อแบบฝึกจากเพลงร่วมสมัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อมุ่งพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษของนักศึกษาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 75 คน มีการกำหนดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95%
3. แบบแผนการวิจัยเป็นการวิเคราะห์หาความแตกต่างของข้อมูล ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลแบบ One Sample T-test เป็นการทดสอบว่าค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง ซึ่งสุ่มมาจากประชากรที่มีการกระจายแบบปกติว่ามีความ

แตกต่างจากค่าที่ตั้งสมมุติฐานไว้หรือไม่ เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

อีกทั้งการวิจัยในครั้งนี้มีการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย โดยการใช้แบบสอบถามชนิด แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือวิจัยชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันมากในหมู่นักวิจัย ทั้งนี้ เพราะการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเป็นวิธีที่สะดวกและสามารถใช้วัดได้อย่างกว้างขวาง แบบสอบถามจะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุด ๆ ที่ได้ถูกรวบรวมไว้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ เพื่อใช้วัดระดับความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

- 4.1 ตัวแปรอิสระ คือ สื่อบทเพลงร่วมสมัย
- 4.2 ตัวแปรตาม คือ

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องการใช้คำสันธาน

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยการใช้สื่อบทเพลงร่วมสมัย

5. ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย โดยได้ออกแบบและสร้างขึ้นโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสอนแบบ B-SLIM และ CLT โดยใช้บทเรียนเรื่องคำสันธานของ STOU e-Learning Centre และใช้บทเพลงร่วมสมัยเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อประกอบการทำวิจัย โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

5.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องการสอนเรื่องคำสันธานในภาษาอังกฤษ และการใช้สื่อบทเพลงประกอบการเรียนการสอน, เอกสารประกอบการสอนเรื่องคำสันธาน, ศึกษาทฤษฎีหลักการสอนภาษาอังกฤษในการสื่อสาร โดยเริ่มจากศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้แบบ B-SLIM และ CLT จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากหนังสือ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสรุปเป็นขั้นตอนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งยังศึกษาเอกสารประกอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัย อันได้แก่ ศึกษาบทเรียนเรื่องการใช้คำสันธาน, การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และการออกแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้บทเพลงร่วมสมัยในการเรียนภาษาอังกฤษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนดประเด็นปัญหาและตั้งสมมุติฐานในการ

พัฒนาทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อ บทเพลงร่วมสมัย โดยเลือกใช้การวัดระดับการพัฒนาด้วย การใช้แบบฝึกหัด สื่อบทเพลงร่วมสมัยจำนวน 30 เพลง และแบบทดสอบก่อนและหลัง จึงได้ดำเนินการตรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน ที่วัดผลสัมฤทธิ์ ทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนดังนี้

1) ครั้งที่ 1 ออกแบบทดสอบโดยใช้ลักษณะ ประโยคที่ปรากฏการใช้คำเชื่อมหรือคำสันธาน ที่สามารถ พบได้ในในบทความ ตำรา หรือโฆษณาต่าง ๆ ที่เป็น ภาษาอังกฤษ โดยมีกลุ่มคำศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมคำ หรือประโยคจากระดับง่ายไปจนถึงยาก

2) การหาความเที่ยงตรง ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาว่า ประเด็นการทดสอบและเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการใช้ คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย ตรงตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับการพัฒนาหรือไม่ โดยใช้วิธีของ โรวินลลี (Rivnelli) และ แฮมเบิลตัน (Hambleton. 1977)

3) การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยมีการทำ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและยังมีแบบสอบถาม ความพึงพอใจในการใช้สื่อบทเพลงร่วมสมัย ดังนั้นผู้วิจัยจึง ได้แยกการหาค่าความเชื่อมั่นออกเป็น 2 ชุดด้วยกัน ดังนี้

3.1) การหาค่าความเชื่อมั่น ของ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การหาค่าความ เชื่อมั่นแบบวิธีการหาความเป็นเอกพันธ์ภายใน โดยใช้วิธี KR20 และ KR21

3.2) การหาค่าความเชื่อมั่น ของ แบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องการเรียนภาษาอังกฤษ ผ่านสื่อบทเพลงร่วมสมัยด้วยวิธีครอนบาค (Cronbach. 1970)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยมีดำเนินการเป็น ขั้นตอนและทำการทดลองตามลำดับดังนี้

1. ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตครูให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจ เครื่องมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ผ่านคณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์และมิต้องอนุมัติแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญโดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และวางแผนการ ปฏิบัติการ (Plan) พร้อมทั้งศึกษาสภาพปัญหาในการเรียน ภาษาอังกฤษในนักศึกษาในกลุ่มประชากร และศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อบทเพลงร่วมสมัย, วิธี การศึกษาด้านการพัฒนาการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษ,

กำหนดระยะเวลาในการทดลอง, คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการทดลอง การขอสถานที่ในการทดลองและเครื่อง คอมพิวเตอร์พร้อมลำโพง เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำ วิจัย แล้วจึงนำบทเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่องคำสันธานและ ทดลองใช้สื่อบทเพลงร่วมสมัย

2. ขั้นทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นของการทดลอง ดังต่อไปนี้

2.1 แนะนำวิธีการเรียนเรื่องคำสันธานด้วย สื่อบทเพลงร่วมสมัยรวมถึงข้อตกลงต่าง ๆ

2.2 ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เรื่องคำสันธานกับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลา 40 นาที แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์คะแนนก่อนเรียน

2.3 ผู้เรียนทำการศึกษารื่องคำสันธานตาม ลำดับขั้นตอนรวมทั้งใช้บทเพลงร่วมสมัยเข้ามาประกอบใน กิจกรรมในชั้นเรียน

2.4 ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรม ระหว่างการเรียนในบรรยากาศผ่อนคลาย จำนวน 20 ชั่วโมง

2.5 ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เมื่อครบตามระยะเวลาที่กำหนด

2.6 ผู้วิจัยนำผลจากการทำแบบทดสอบหลัง เรียนไปวิเคราะห์ข้อมูลและหาประสิทธิภาพของบทเรียน โดยใช้โปรแกรม SPSS

3. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่

3.1 การเก็บคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่องคำสันธานด้วยสื่อบท เพลงร่วมสมัย

3.2 การเก็บข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษผ่านบทเพลงร่วมสมัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อให้ได้ค่าทางสถิติที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ตามระเบียบการวัดผลทางสถิติ โดยเลือกใช้ โปรแกรมและการหาค่าทางสถิติดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสถิติ SPSS โดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง ก่อนและหลังเรียนโดยใช้

การทดสอบค่าที (t-test แบบ Dependent Samples)

3. วิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยการหาค่าเฉลี่ย

สรุปผล

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องคำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยและศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อบทเพลงร่วมสมัย โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยปีการศึกษา 2558 จำแนกตามเพศกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 8.25 และเพศหญิงจำนวน 64 คนคิดเป็นร้อยละ 91.75 โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยปีการศึกษา 2558

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องคำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงสามารถหาคะแนนได้ดีขึ้น เนื่องจากผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าสูงกว่าผลการทดสอบก่อนเรียน โดยผู้วิจัยจะแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทดสอบเรื่องการใช้คำสันธานก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทดสอบเรื่องการใช้คำสันธานก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย

One-Sample Statistics				
	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
ก่อนเรียน	75	8.09	3.465	.400
หลังเรียน	75	14.57	5.328	.615

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทดสอบเรื่องการใช้คำสันธานก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยการทดสอบก่อนเรียนเรื่องทักษะการใช้คำสันธานนั้นมีค่าเฉลี่ย (mean) เท่ากับ 8.09 และผลการทดสอบหลังมีค่าเฉลี่ย (mean) 14.57 โดยจะเห็นว่ามีความแตกต่างกันโดยการทดสอบหลังนั้นมีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น

ตาราง 2 ผลการทดลองใช้การพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย

One-Sample Test						
	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
ก่อน	20.229	74	.000	8.093	7.30	8.89
หลัง	23.690	74	.000	14.573	13.35	15.80

จากตาราง 2 ผลการทดลองใช้การพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย พบว่าการทำแบบทดสอบเรื่องการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย ก่อนและหลังมีผลทางสถิติพบว่าค่า Sig. (2-tailed) มีค่า .000 นั้นสามารถแปลผลได้ว่าการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย นั้นใช้ได้ผลกับการพัฒนาการใช้คำสันธานในภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน เพราะมีค่าทางสถิติต่ำกว่า 0.05 ถือว่ามีนัยสำคัญในทางสถิติ ดังตารางต่อไปนี้

ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในตอนที่ 1 ความพึงพอใจในการใช้สื่อบทเพลงแบ่งเป็น 5 หัวข้อ ปรากฏคะแนนระดับความพึงพอใจดังนี้

- 1) เพลงที่ใช้ในแบบเรียนมีความเหมาะสมกับการฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4.28
- 2) เวลาในการฝึกเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวันของตัวผู้เรียน มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 3.97
- 3) ตัวผู้เรียนใช้เวลากับการฝึกร้องออกเสียงและดูเนื้อหอย่างเต็มที่ มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4.50

4) ตัวผู้เรียนจำเนื้อหาในบทเพลงได้ มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 3.72

5) ตัวผู้เรียนมีความต้องการที่จะคัดสรรบทเพลงที่สนใจมาฝึกเพิ่มเติมด้วยตนเอง มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4.18

การแสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในตอนที่ 2 การพัฒนาความรู้ 2 หัวข้อ ปรากฏคะแนนระดับความพึงพอใจดังนี้

1) ตัวผู้เรียนมีความรู้มากขึ้นหลังจากการฝึกด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยในครั้งนี้ มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 3.94 โดยมีจำนวนผู้ตอบชาย 7 คน คิดเป็น 54.5 เปอร์เซนต์ จากจำนวนผู้ชายทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 4 คะแนนมากที่สุด และ จำนวนผู้ตอบหญิง 32 คน คิดเป็น 52.5 เปอร์เซนต์ของผู้หญิงทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 4 คะแนนมากที่สุด

2) ตัวผู้เรียนสามารถนำแนวทางการออกเสียงการใช้คำและรูปแบบประโยคในบทเพลงไปประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษของตัวผู้เรียนเองได้ มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 3.97 โดยมีจำนวนผู้ตอบชาย 5 คน คิดเป็น 45.5 เปอร์เซนต์ จากจำนวนผู้ชายทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 4 คะแนนมากที่สุด และ จำนวนผู้ตอบหญิง 37 คน คิดเป็น 60.7 เปอร์เซนต์ของผู้หญิงทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 4 คะแนนมากที่สุด

ผู้เรียนมีความพึงพอใจในตอนที่ 3 ทักษะการอ่าน การเรียนรู้ผ่านบทเพลง 3 หัวข้อ ปรากฏคะแนนระดับความพึงพอใจดังนี้

1) ตัวผู้เรียนชื่นชอบการนำเสนอผลงานของตัวผู้เรียนเองและเพื่อน มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4.04 โดยมีจำนวนผู้ตอบชาย 6 คน คิดเป็น 54.5 เปอร์เซนต์ จากจำนวนผู้ชายทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 4 คะแนนมากที่สุด และ จำนวนผู้ตอบหญิง 36 คน คิดเป็น 59.0 เปอร์เซนต์ของผู้หญิงทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 4 คะแนนมากที่สุด

2) ตัวผู้เรียนชอบการฝึกภาษาอังกฤษในลักษณะการใช้สื่อบทเพลง มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4.25 โดยมีจำนวนผู้ตอบชาย 6 คน คิดเป็น 54.5 เปอร์เซนต์ จากจำนวนผู้ชายทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 5 คะแนนมากที่สุด และจำนวนผู้ตอบหญิง

28 คน คิดเป็น 45.9 เปอร์เซนต์ของผู้หญิงทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 4 คะแนนมากที่สุด

3) ตัวผู้เรียนอยากให้มีการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อบทเพลงอีกในโอกาสต่อไป มีคะแนนระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4.15 โดยมีจำนวนผู้ตอบชาย 6 คน คิดเป็น 54.5 เปอร์เซนต์ จากจำนวนผู้ชายทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 5 คะแนนมากที่สุด และ จำนวนผู้ตอบหญิง 29 คน คิดเป็น 47.5 เปอร์เซนต์ของผู้หญิงทั้งหมด ให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่ระดับ 4 คะแนนมากที่สุด

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวมาตามข้อย่อยต่าง ๆ ของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษโดยการใช้สื่อบทเพลงร่วมสมัยไปแล้วนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมของแบบสอบถามทั้งหมด มีระดับคะแนนความพึงพอใจอยู่ที่ 4.10 ซึ่งจัดอยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในเรื่องการใช้คำสันธาน และผลจากการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาการใช้คำสันธานดีขึ้น โดยพบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 8.09 แต่หลังเรียนผู้เรียนมีการพัฒนาที่ดีขึ้นเพราะมีผลคะแนนเฉลี่ยของทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 14.57 ทำให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยทำให้นักศึกษามีการพัฒนาที่ดีขึ้น อีกทั้งผลการวิเคราะห์ข้อมูลในทางสถิติพบว่ามีความแตกต่าง .000 ซึ่งแปลค่าได้ว่ามีนัยสำคัญในระดับต่ำกว่า 0.05 ทางสถิติ

นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้อังกฤษเรื่องการใช้คำสันธานด้วยสื่อจากบทเพลงร่วมสมัย ผู้วิจัยพบว่า ผลคะแนนหลังเรียนเรื่องการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน โดยการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ค่า t ในแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 20.229 แต่ ค่า t ในแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าสูงขึ้นเท่ากับ 23.690 จะเห็นได้ว่าผลการทดสอบหลังเรียนเรื่องคำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยทำให้ผลการทดสอบหลังเรียนมีคะแนนสูงขึ้นกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน

อีกทั้ง ในการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัย การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ ใน 3 ด้านด้วยกัน ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 ความพึงพอใจในด้านการใช้สื่อบทเรียนร่วมสมัย ผู้วิจัยได้แยกหัวข้อเป็น 5 ข้อ ได้แก่

1) เพลงที่ใช้ในแบบเรียนมีความเหมาะสมกับการฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เพราะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.28

2) เวลาในการฝึกเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวัน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97

3) ผู้เรียนใช้เวลากับการฝึกร้องออกเสียงและดูเนื้อหาอย่างเต็มที่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50

4) ผู้เรียนจำเนื้อหาในบทเพลงได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.72

5) ผู้เรียนมีความต้องการที่จะคัดสรรบทเพลงที่สนใจมาฝึกเพิ่มเติมด้วยตนเองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.18

ด้านที่ 2 ความพึงพอใจในด้านการพัฒนาความรู้ ผู้วิจัยได้แยกหัวข้อเป็น 2 ข้อ ได้แก่

1) ผู้เรียนมีความรู้มากขึ้นหลังจากการฝึกด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยในครั้งนี้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.94

2) ผู้เรียนสามารถนำแนวทางการออกเสียงการใช้คำและรูปแบบประโยคในบทเพลงไปประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษของตัวผู้เรียนได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97

ด้านที่ 3 ความพึงพอใจด้านทัศนคติต่อการเรียนรู้ผ่านบทเพลง ผู้วิจัยได้แยกหัวข้อเป็น 3 ข้อ ได้แก่

1) ผู้เรียนชื่นชอบการนำเสนอผลงานของผู้เรียนและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04

2) ผู้เรียนชอบการฝึกภาษาอังกฤษในลักษณะการใช้สื่อบทเพลง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.25

3) ผู้เรียนอยากให้มีการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อบทเพลงอีกในโอกาสต่อไป มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.15

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสุขและมีความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยในระดับมาก และยังมีความต้องการอยากให้มีการเรียนการสอนด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยในโอกาสต่อไปอีกด้วย อีกทั้งยังสอดคล้องกับรูปทอง กว้าง

สวาสดี (2544) ที่กล่าวถึง ขั้นตอนการสอนแบบ B-SLIM คือการสอนภาษาที่สอง ของ บิลาช Bilash's Second Language Instructional Model หรือ B-SLIM Model ในขั้นตอนของการเพิ่มความรู้ใหม่ในส่วนที่ 1 การรับรู้ภาษา (Language Awareness) ว่าผู้สอนต้องบูรณาการเข้าในกิจกรรมการเรียนการสอน และสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียนและในส่วนที่ 7 ว่ากลวิธีการเรียนรู้ (Learning Strategy) หมายถึง เทคนิคเฉพาะในการเรียนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ เช่น การหาผู้ช่วยในการฝึกการสนทนาเพื่อพัฒนาทักษะการพูด การดูหนังฟังเพลง เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง เป็นต้น เพราะการจะเลือกเทคนิคซ้ำบ่อยครั้งและจะใช้ภาษาในการสื่อสารได้ไม่ตีเท่าที่ควร ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องรู้และมีกลวิธีที่หลากหลายเพื่อให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จและจะส่งผลให้ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

จากสรุปผลการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการใช้คำสันธานด้วยสื่อบทเพลงร่วมสมัยในครั้งนี้ มีความสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถการใช้คำสันธานได้ดีขึ้น

นอกจากนี้งานวิจัยครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องระบบการจำของมนุษย์ ของ Klatzky (2009) ที่ว่าการรับสัมผัสทางการเห็นและได้ยินมักจะทำงานบ่อยครั้งมากกว่าสัมผัสอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน บางครั้งทำให้เกิดภาพติดตาหรือเสียงติดหูอยู่บ่อย ๆ และระบบสัมผัสนั้นอาจจะเข้ามาบ่อย ๆ แต่อาจมีการลบเลือนไปบ้างแต่เมื่อได้รับการกระตุ้น จึงทำให้เกิดการรู้จักสิ่งต่าง ๆ มากขึ้นและเข้าสู่ความจำระยะสั้น แต่เมื่อได้รับสัมผัสเดิมซ้ำ ๆ ก็จะกลายเป็นความจำระยะยาวในที่สุด

อีกทั้งงานวิจัยชิ้นนี้ ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Signum International S.a.r.l Luxembourg Luzern Branch บริษัทใน EF Education First Group (2554), Lertwacha (2557), และ เสาวภา ธนะนาวานุกุล (2534) ว่าการเรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีเดิม ๆ อย่างท่องจำศัพท์และกฎหลักไวยากรณ์ทำให้รู้สึกเบื่อในความจำและเห็นว่าหากมีการเปลี่ยนวิธีการเรียนโดยใช้เพลงเป็นสื่อผู้เรียนจะรู้สึกผ่อนคลายและเกิดการจดจำได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนในเรื่องการใช้คำสันธานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในทิศทางที่ดีขึ้น โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การเรียนภาษาอังกฤษแบบท่องจำอาจเป็นวิธีเริ่มต้นของการเรียนภาษาที่ 2 แต่จะไม่สามารถทำให้ผู้เรียนนั้นสามารถพัฒนาไปได้ดีเท่าที่ควรเนื่องจาก สถานการณ์บางอย่างผู้เรียนไม่กล้าที่จะคิดประโยคในการโต้ตอบได้เอง แต่หากผู้เรียนได้ถูกส่งเสริมด้วยกิจกรรมที่หลากหลายให้เข้ากับรูปแบบการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การดูหนัง ฟังเพลง พูดคุยออนไลน์ อาจช่วยให้ผู้เรียนสนใจความสนุกสนานจะทำให้ผู้เรียนมีความกล้าและมีการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์เนื้อหา ตัวอย่างเช่น ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาช่วยกันหาคำสนธิฐานในเนื้อเพลงเป็นผลให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและส่งผลให้ผู้เรียนได้มีกลุ่มเพื่อนในการเรียน ดังนั้นหากผู้สอนใช้กิจกรรมควรเลือกกิจกรรมทั้งแบบเดี่ยว คู่ และกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อนในชั้นเรียนและสร้างความสัมพันธ์อันดีอีกด้วย

3. การเรียนผ่านสื่อเพลงทำให้ผู้เรียนรู้สึกคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น เพราะผู้เรียนได้สนุกสนานกับการร้องเพลง การออกเสียง การอัดคลิปวิดีโอ และสามารถสร้างรอยยิ้มและความสุขให้กับเพื่อนในชั้นเรียนได้นั้น ทำให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษมากขึ้น และบางครั้งก็เผลอร้องเพลงนั้นขึ้นมาเอง ผู้วิจัยเห็นว่าการเกิดเหตุการณ์ลักษณะนี้หลังจากมีการเรียนไปแล้วหลังชั่วโมงที่ 15 และเห็นว่าหากมีการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถจดจำได้แบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

4. ผู้สอนจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกคำสนธิฐานมากขึ้นและดำเนินการนำไปใช้ในการเชื่อม วลี ประโยคและสร้างประโยคในรูปแบบต่าง ๆ ให้

มากขึ้น เพื่อให้เกิดความเคยชินในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

5. ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นการเลือกใช้กิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เช่นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยการใช้กิจกรรมร้องเพลงนอกจากการเรียนเรื่องคำสนธิฐานที่อยู่ในเนื้อเพลงแล้วผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น เช่น /f/ หรือ /z/ ก่อนหน้าการฝึกร้องเพลงนักศึกษาออกเสียงได้ไม่ผิดเท่าที่ควรแต่เมื่อผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงไปกับการร้องเพลงและมีการเลียนแบบลักษณะการออกเสียงตามรูปปากของนักร้องในวิดีโอ นักศึกษาที่สามารถออกเสียงได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากขึ้น เช่นในคำว่า “shine” ซึ่งผู้เรียนได้ออกเสียงคล้ายกับเจ้าของภาษาเมื่อออกเสียงผ่านการร้องเพลง ดังนั้นการสอนออกเสียงสื่อบทเพลงอาจจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะใช้ในการเรียนการสอนได้ด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจัดเป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 จำนวนเพียง 75 คน ซึ่งหากมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนในจำนวนมากขึ้นหรือมีความหลากหลายในด้านความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันอาจจะทำให้ผลของการวิจัยได้รับผลที่ดียิ่งขึ้นและเห็นตัวแปรที่แตกต่างออกไป

2. ในการวิจัยในอนาคตมีความจำเป็นต้องใช้สื่อที่ทันสมัยมากขึ้นและผู้วิจัยจะต้องมีการเรียนรู้การเข้าถึงผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น เพราะการเรียนรู้ในตำรานั้นอาจจะไม่เพียงพอและไม่น่าสนใจมากพอสำหรับผู้เรียนงานวิจัยครั้งนี้จึงเป็นแนวทางในการศึกษาเครื่องมือและการสอนรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะเปลี่ยนวิธีให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดียิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- ชนิษฐา จิตแสง. (2546). **บทบาทของรายการเรดิโอโนพรีอบเบิ้ลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ฟัง**. วิทยานิพนธ์ นศ.บ. (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รูปทอง กว้างสวัสดิ์. (2544). **สัมมนาหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาริสกา สวรรณ์. (2556). **ประสิทธิผลของกิจกรรมเพลงภาษาอังกฤษต่อการเรียนรู้และความคงทนของคำศัพท์และความสามารถในการพูด**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาขนานชาติ). สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ล้วน สายยศ และองคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมเกียรติ อ่อนวิมล. (2557, กรกฎาคม). **การใช้ภาษาอังกฤษกับอนาคตของไทยในอาเซียน**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.facebook.com/notes/196634893728574/>.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

-
- อุบลรัตน์ เพ็งสกลิต. (2535). **ความจำนุชย์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Klatzky, R.L. (2009, September). "Giving psychological science away: The role of applications courses," **Perspectives on Psychological Science**. (4) : 522-530.
- Lertwatcha, S. (2557, พฤศจิกายน). **ฝึกภาษารับวาเลนไทน์กับ 10 หนังสือสุดโรแมนติก**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.hotcourses.in.th/author/3224423/sutasinee-lertwatcha>.
- Signum International S.a r.l Luxembourg Luzern Branch. (2557, พฤศจิกายน). **เรียนภาษาอังกฤษจากเพลง**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.englishtown.com/community/channels/article.aspx?articleName=122- music>.
- STOU e-Learning Centre. (2015, December). **คำสันธาน**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.stou.ac.th/schools/sla/b.a.english/D4LP/14212/Module6/content/content02.html>.

การประยุกต์ใช้เทคนิคการพยากรณ์สำหรับการวางแผนการผลิต:
กรณีศึกษา บริษัท ยูเค เอ็นจิเนียริง แอนด์ ซัพพลาย จำกัด
An Application of Forecasting Technique for Production Planning:
A Case Study of UK ENGINEERING & SUPPLY Co.,Ltd.

นพดล อ่ำดี*

วรารุณ พันธัญมิมิ**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพยากรณ์การผลิตของข้อมูลอนุกรมเวลาด้วยวิธีคลาสสิก โดยใช้ข้อมูลสถิติปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ (INSERT PLATE) จากบริษัท ยูเค เอ็นจิเนียริง แอนด์ ซัพพลาย จำกัด ระหว่างเดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนสิงหาคม 2558 รวมระยะเวลา 68 เดือน และจากการวิเคราะห์พบว่า การพยากรณ์ข้อมูลด้วยวิธีคลาสสิกได้สมการที่ใช้ในการพยากรณ์คือ $\hat{Y} = T \times S$ ซึ่งได้รูปแบบอนุกรมเวลาที่ใช้คือรูปแบบเชิงคูณ (Multiplicative Model) และมีสมการแนวโน้มคือ $62.12 - 0.764t + 0.01676t^2$ และจากคำนวณค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (MSE) ได้ 31,167 ชิ้น หรือ 358 ชิ้น/เดือน และคำนวณค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนสมบูรณ์ (MAPE) ได้ 27.56% หรือ 0.41 เปอร์เซ็นต์/เดือน

ABSTRACT

This research aims to forecast data of time series derived from the classical models. The raw data was production volume of automotive parts from UK ENGINEERING & SUPPLY Co., Ltd., produced within 68 months from January, 2010– August, 2015. The forecasting models of $\hat{Y} = T \times S$ were employed for the classical with multiplicative model and equation was equal to $62.12 - 0.764t + 0.01676t^2$. The mean square error (MSE) was 31,167 pieces or 358 pieces/month and mean absolute percentage error (MAPE) was 27.56% or 0.41 percent/month.

คำสำคัญ : การพยากรณ์การผลิต, วิธีอนุกรมเวลา
คลาสสิก, รูปแบบเชิงคูณ

Keywords : Production Forecasting, Classical Time Series Model, Multiplicative Model

บทนำ

ปัจจุบันสภาวะทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมมีการแข่งขันกันสูงมาก และมีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ซึ่งกระทบต่อธุรกิจทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ฯลฯ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อการดำเนินงานทางธุรกิจทั้งสิ้น และผลกระทบที่เกิดขึ้นทำให้การดำเนินงานทางธุรกิจต้องมีการดำเนินงานอย่างรอบคอบเพื่อเป็นการลดความเสี่ยง และสร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจ และธุรกิจต่าง ๆ ที่จะสามารถดำรงอยู่ในสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงเช่นนี้ได้จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการวางแผนการผลิต การจัดการสินค้าคงคลัง การจัดซื้อ เป็นต้น จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการวางแผนการผลิตเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ เนื่องจากการวางแผนการผลิต ช่วยให้การดำเนินการจัดการในเรื่องของสินค้าคงคลัง การวางแผนทางด้านการตลาด ฯลฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้นแสดงให้เห็นว่าการวางแผนการผลิตนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อการดำรงอยู่ของธุรกิจ

*อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการผลิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

**กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยูเค เอ็นจิเนียริง แอนด์ ซัพพลาย จำกัด

ในการวางแผนการผลิตที่ต้นนั้นจะต้องทราบปริมาณการผลิตในอนาคตเพื่อที่จะนำมาใช้ในวางแผนการผลิต ซึ่งการที่จะทราบปริมาณการผลิตในอนาคตได้นั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลในอดีตที่มีจำนวนมากเพียงพอสำหรับนำมาใช้ในการพยากรณ์การผลิตเพื่อที่จะทำให้การพยากรณ์มีความถูกต้องหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้ทางเจ้าของธุรกิจสามารถนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตได้เป็นอย่างดี และในการพยากรณ์การผลิตนั้นจะต้องมีการหาวิธีการที่มีความเหมาะสมและถูกต้องมากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์การผลิตนั้นมีประโยชน์มากที่สุดในการนำไปใช้ในการวางแผนการผลิต

การพยากรณ์ปริมาณการผลิตด้วยวิธีอนุกรมเวลาแบบคลาสสิกเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่นักธุรกิจนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในการศึกษาความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตหรือนโยบายต่าง ๆ ในอนาคต ซึ่งในการวิเคราะห์ได้ทำการแยกอนุกรมเวลาออกเป็นส่วนประกอบต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักธุรกิจสามารถอธิบายและให้คำตอบกับตนเองเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอนุกรมเวลาบางส่วนได้ เช่น การที่ปริมาณการขายเพิ่มขึ้น 10% ในเดือนที่ผ่านมาเป็นการเพิ่มตามปกติหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลหรือว่าเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ (วิชิตหล่อจ๊ะขุนทด และ จิราวัลย์ จิตกรเวช. 2548)

บริษัทกรมศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตเนื่องจากหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดก็คือการขาดการวางแผนในเรื่องของการวางแผนการผลิต จึงทำให้เกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาดในการวางแผนการผลิตในอนาคต ส่งผลให้บริษัทเสียโอกาสทางการค้าของธุรกิจไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการส่งสินค้าไม่ทันตามกำหนดการที่ถูกกำหนด การผลิตที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นส่งผลให้เกิดต้นทุนในการผลิตที่มากขึ้น เป็นต้น และจากปัญหาดังกล่าวทางผู้ดำเนินการวิจัยเห็นว่าทางบริษัทกรมศึกษาสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการประยุกต์ใช้เทคนิคพยากรณ์การผลิตด้วยวิธีอนุกรมเวลาแบบคลาสสิกเพื่อใช้ในการพยากรณ์การผลิต สำหรับการแก้ปัญหาในเรื่องการวางแผนการผลิตของบริษัทดังกล่าว

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาตัวแบบแบบในการพยากรณ์ปริมาณการผลิตขึ้นส่วนยานยนต์ของบริษัทกรมศึกษา การพยากรณ์ปริมาณการผลิตสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการจัดทำงบประมาณ

การบริหาร การจัดสรรทรัพยากรให้กับทุกภาคส่วนของบริษัท การวางแผนการตลาด การตั้งเป้าหมายในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เป็นต้น และยังรวมไปถึงการใช้เป็นข้อมูลต่าง ๆ ในการดำเนินงานของบริษัท

การศึกษาใช้ข้อมูลปริมาณการผลิตขึ้นส่วนยานยนต์ของบริษัทกรมศึกษา ตั้งแต่เดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนสิงหาคม 2558 รวมระยะเวลา 68 เดือน ในการหาตัวแบบและทำการเปรียบเทียบค่าที่ได้จากการพยากรณ์กับข้อมูลปริมาณการผลิตขึ้นส่วนยานยนต์ที่เกิดขึ้นจริง

การวิเคราะห์อนุกรมเวลาแบบคลาสสิก (สมเกียรติ เกตุเอี่ยม. 2548) จัดว่าเป็นวิธีการพยากรณ์วิธีหนึ่งที่เก่าแก่ที่สุด ผู้ที่บุกเบิกนำเทคนิคนี้มาใช้คือ นักเศรษฐศาสตร์ ซึ่งถูกสร้างขึ้นใน ค.ศ.1920 โดยนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มนี้พยายามจะแยกส่วนประกอบอนุกรมเวลาออกเป็น ส่วน ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าแนวโน้ม ความผันแปรตามฤดูกาล ความผันแปรตามวัฏจักร และความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ที่ผิดปกติ ในปัจจุบันวิธีการนี้ก็ยังคงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในวงการธุรกิจ

อนุกรมเวลา (Time series) หมายถึง ค่าข้อมูลหรือค่าสังเกตที่เก็บรวบรวมตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลอาจห่างกันหรือไม่เท่ากันก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ช่วงเวลากจะห่างเท่ากัน ช่วงเวลาอาจจะเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายไตรมาส หรือรายปี เช่น ยอดขายสินค้า แผนกซูเปอร์มาร์เก็ตของห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง ยอดขายอาจจะเป็นรายวัน รายเดือน หรือรายปี

ส่วนประกอบของอนุกรมเวลา ประกอบไปด้วย

1. แนวโน้ม (Trend : T) หมายถึง การเคลื่อนไหวของอนุกรมเวลาในระยะยาวว่าน่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือลดลง และลักษณะแนวโน้มนั้นอาจจะมีแนวโน้มเป็นเส้นตรงหรือเส้นโค้งก็ได้ ระยะเวลาที่จะทำให้สามารถเห็นแนวโน้มส่วนใหญ่ควรต่ำกว่า 10 ช่วงเวลา

2. ความผันแปรตามฤดูกาล (Seasonal variation : S) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลที่เกิดขึ้นจากอิทธิพลของฤดูกาล ซึ่งจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กันในช่วงเวลาเดียวกันของแต่ละปี โดยทั่วไปช่วงเวลาของฤดูกาลหนึ่ง ๆ มักจะสั้นกว่า 1 ปี

3. ความผันแปรตามวัฏจักร (Cycle variation : C) หมายถึงความเคลื่อนไหวของข้อมูลที่มีลักษณะซ้ำ ๆ กัน คล้ายกับความผันแปรตามฤดูกาล ต่างกันที่ระยะเวลาของการ

เคลื่อนไหวของข้อมูลจะมีระยะเวลามากกว่า 1 ปี

4. ความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ที่ผิดปกติ (Irregular Variation : I) หมายถึงการเคลื่อนไหวของข้อมูลที่ไม่ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ลักษณะของข้อมูลที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของเหตุการณ์ที่เราไม่ได้คาดการณ์เอาไว้ล่วงหน้า

ตัวแบบอนุกรมเวลา (Model of time series) สำหรับตัวแบบการวิเคราะห์อนุกรมเวลาแบบแยกส่วนนั้น ตัวแบบที่นิยมใช้กันมากมี 2 ตัวแบบคือ

1. ตัวแบบการบวก (Additive model)

สำหรับตัวแบบการบวกของอนุกรมเวลาเกิดขึ้นจากแนวความคิดที่ว่า ส่วนประกอบทั้งสี่ของอนุกรมเวลาจะต้องเป็นอิสระต่อกัน กล่าวคือส่วนประกอบใดส่วนประกอบหนึ่งมีค่าเปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง จะไม่มีผลกระทบต่อค่าการเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เหลือ

$$Y = T + C + S + I \quad (1)$$

2. ตัวแบบการคูณ (Multiplicative model)

สำหรับตัวแบบการคูณของอนุกรมเวลาเกิดขึ้นจากแนวความคิดที่ว่า ส่วนประกอบทั้งสี่ของอนุกรมเวลาจะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เป็นอิสระต่อกัน นั่นก็หมายความว่าถ้าส่วนประกอบใดส่วนประกอบหนึ่งมีค่าเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะมีผลกระทบต่อค่าการเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เหลือ

$$Y = T \times C \times S \times I \quad (2)$$

เมื่อ

Y = อนุกรมเวลา (ค่าของการพยากรณ์)

T = แนวโน้ม

S = ความผันแปรตามฤดูกาล

C = ความผันแปรตามวัฏจักร

I = ความผันแปรตามเนื่องจากเหตุการณ์ที่

ผิดปกติ

การวัดความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ (พิภพลิตาภรณ์. 2547) เมื่อมีวิธีการพยากรณ์ก็ต้องมีการหาวิธีการวัดการประเมินผลการพยากรณ์ และวิธีการประสิทธิผลที่เหมาะสมมากที่สุดก็คือ การวัดความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ และโดยทั่วไปจะทำการวัดความคลาดเคลื่อนของ

การพยากรณ์โดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

$$1. \quad MAD = \frac{\sum_{t=1}^N |y(t) - \hat{y}(t)|}{N} \quad (3)$$

Mean Absolute Deviation (MAD) คือค่าวัดความถูกต้องของการพยากรณ์ที่วัดจากขนาดของค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ โดยไม่คำนึงถึงทิศทางของความคลาดเคลื่อนที่แทนด้วยค่าสัมบูรณ์ของค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ ค่า MAD มีหน่วยวัดหน่วยเดียวกับค่าสังเกต (กลยา วานิชย์บัญชา. 2546)

$$2. \quad MSE = \frac{\sum_{t=1}^N \{y(t) - \hat{y}(t)\}^2}{N} \quad (4)$$

Mean Square Error (MSE) คือค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ยเป็นค่าวัดความถูกต้องของการพยากรณ์ที่วัดจากขนาดของค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ที่ได้จากค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าความคลาดเคลื่อน ค่า MSE จะมีหน่วยวัดเป็นกำลังสองของหน่วยวัดของค่าสังเกต

$$3. \quad MAPE = \frac{100}{N} \sum_{t=1}^N \left| \frac{y(t) - \hat{y}(t)}{y(t)} \right| \quad (5)$$

Mean Absolute Percent Error (MAPE) คือร้อยละของค่าความคลาดเคลื่อนเฉลี่ยสัมบูรณ์เป็นค่าวัดความถูกต้องของการพยากรณ์ที่วัดจากขนาดของความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เทียบกับค่าจริง ค่าวัดความถูกต้องนี้เป็นค่าที่ไม่มีหน่วยจึงเหมาะที่จะใช้ในการเปรียบเทียบอนุกรมเวลาหลายชุดที่อาจจะมีหน่วยของการวัดต่างกันเมื่อใช้วิธีการพยากรณ์เดียวกัน

สำหรับวิธีการการวัด 2 วิธีแรกคือ MAD และ MSE เป็นการประเมินผลวิธีการพยากรณ์ หรือใช้วัดสภาพความแตกต่างระหว่างค่าพยากรณ์ที่คำนวณได้กับข้อมูลจริง วิธีการพยากรณ์ที่ให้ค่า MAD หรือ MSE ต่ำ แสดงว่าเป็นวิธีการพยากรณ์ที่ดีกว่าวิธีการพยากรณ์ที่ให้ค่า MAD หรือ MSE สูง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า MAD หรือ MSE ต่ำจะให้ผลการ

พยากรณ์ที่ดี วิธีวัดตัวสุดท้ายคือ MAP จะนำมาใช้ประเมินผลว่าวิธีการพยากรณ์นั้นให้ผลดีหรือไม่อย่างไร

มนฤดี เกิดสมบุญ (2542) ได้ทำการเปรียบเทียบตัวแบบพยากรณ์วิธีต่าง ๆ ได้จำค่า MAPE โดยวิธีการถดถอยเหมาะกับการพยากรณ์พื้นที่เพราะปลูกข้าวนาปี นาปรัง และถั่วเขียว ตัวแบบบ็อกซ์เจนกินส์จะเหมาะกับการพยากรณ์ราคาข้าวเปลือกเจ้านาปี และราคาถั่วเหลืองชนิดคละ ตัวแบบถดถอยจะเหมาะกับการพยากรณ์พื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และถั่วเหลือง สำหรับตัวแบบอนุกรมเวลาแบบคลาสสิกจะเหมาะกับการพยากรณ์ราคาถั่วเขียวผิวมันเมล็ดใหญ่ชนิด ที่บริษัทสยาม เอเอส แบตเตอรี่ เกศรา มีสุขอนันต์ (2550) เปรียบเทียบค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (MSE) สำหรับวัดความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์ในแต่ละวิธีการพยากรณ์ยอดขายผ้าขนหนู บริษัท ภัคประวีร์ ภูวการทอง จำกัด เพื่อหาวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสม โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์อนุกรมเวลา ดังต่อไปนี้ วิธีแยกส่วนประกอบ วิธี Holt's Two Parameter Linear Exponential Smoothing วิธี Winter's Three Parameter Trend และวิธี Seasonal Method ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า วิธีแยกส่วนประกอบอนุกรมเวลาเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ยุทธนา สุรินทร์ (2551) ได้ทำการเปรียบเทียบข้อมูลอนุกรมเวลาแบบคลาสสิกกับและวิธีบ็อกซ์แอนด์เจนกินส์ สรุปได้ว่าการพยากรณ์ข้อมูลอนุกรมเวลาโดยวิธีคลาสสิกจึงมีความเหมาะสมกับข้อมูลชุดดังกล่าวเนื่องจากให้ค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย และค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ของความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์น้อยกว่า ศิริกุล พงษ์สุทธิมนัส (2551) ได้พยากรณ์ยอดขายเฟอร์นิเจอร์ของบริษัท ร็อกเวิร์ธ จำกัด มหาชน โดยใช้การพยากรณ์แบบอนุกรมเวลาสร้างตัวแบบการพยากรณ์ที่เหมาะสม และนำตัวแบบการพยากรณ์ที่ได้ไปใช้ในการพยากรณ์ยอดขายของบริษัท ซึ่งเทคนิคการพยากรณ์ที่ใช้ประกอบไปด้วย วิธีแยกส่วนประกอบ (Decomposition) วิธีการปรับเรียบแบบเอ็กซ์โพเนนเชียล 2 ครั้ง ตามแบบของบราวน์ (Brown's Method) วิธีการปรับเรียบแบบเอ็กซ์โพเนนเชียล 2 ครั้ง ตามแบบของโฮลท์ (Holt's Method) และวิธีการปรับเรียบแบบเอ็กซ์โพเนนเชียลของวินเทอร์ (Winter Method) และวัดค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ด้วยวิธี MSE และ MAPE สมานรัฐ อ่องรุ่งเรือง (2556) ได้ทำการเปรียบเทียบและพัฒนาเทคนิคการพยากรณ์ในหลายรูปแบบ ผลการทดสอบการพยากรณ์แบบเทคนิคคลาสสิกจะให้ค่าพยากรณ์ที่ผิดพลาด

น้อยที่สุดโดยมี MSE ต่ำที่สุด อรรถกร เก่งพล และ ธิติรัตน์ สลักคำ (2557) ได้ทำการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์อนุกรมเวลาแบบคลาสสิก วิธีบ็อกซ์ เจนกินส์และการวิเคราะห์การถดถอยทำการพยากรณ์จากของเสียการวิเคราะห์อนุกรมเวลาแบบคลาสสิกมีความเหมาะสมสำหรับข้อมูลของภาวะสิ่งเจือปนและรอยถูงมือ เนื่องจากมีค่า MSE และ MAPE มีค่าต่ำสุดวิธีบ็อกซ์ เจนกินส์เหมาะกับรอยขีดข่วนเนื่องจากมีค่า MSE และ MAPE ต่ำที่สุด ดำรงสิทธิ์ สมศักดิ์ และจิราวัลย์ จิตรถเวช (2557) ได้พยากรณ์ปริมาณขายของอุตสาหกรรมไม้กระบอกโดยใช้เทคนิคอนุกรมเวลาแบบคลาสสิก พบว่านำมาศึกษาและวิเคราะห์ ได้สมการพยากรณ์จำนวน 4 สมการ ผลการศึกษาพบว่า ตัวแบบผสมที่ได้จากผลรวมของแนวโน้ม และผลคูณของฤดูกาลและวัฏฏะ (Y = T + S × C) เป็นตัวแบบพบว่า สมการพยากรณ์ที่สร้างขึ้นพยากรณ์ปริมาณการขายใกล้เคียงกับค่าปริมาณที่ขายได้จริงและ ให้ค่า MSE, MAD และ MAPE ต่ำกว่าค่าพยากรณ์จากทางฝ่ายขายและฝ่ายการตลาด Pisal, Anulark & Amnaj (2001) ทำการลดต้นทุนในการผลิตของโรงงานที่ผลิตตู้ Pressure Container พบว่าวิธีอนุกรมเวลาแบบคลาสสิกมีความเหมาะสมสำหรับใช้กับสินค้าแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม และจากที่มีการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการประยุกต์ใช้เทคนิคการพยากรณ์แบบคลาสสิกสามารถนำมาใช้สำหรับการวางแผนการผลิตได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างและพัฒนาตัวแบบตัวแบบในการพยากรณ์ปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ สำหรับนำไปประยุกต์ใช้งานในการวางแผนการผลิตของบริษัทกรณีศึกษา ด้วยวิธีการพยากรณ์อนุกรมเวลาแบบคลาสสิก

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการดำเนินงานวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาตัวแบบในการพยากรณ์ปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษา คือ ปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ (หน่วย : ชิ้น)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนสิงหาคม 2558 รวม

ระยะเวลา 68 เดือน

ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ช่วงเวลา (รายเดือน) ตั้งแต่เดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนสิงหาคม 2558 และตัวแปรตาม ได้แก่ ปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนสิงหาคม 2558

ประเภทข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนสิงหาคม 2558 จากฐานข้อมูลการผลิตของบริษัทกรณีศึกษา

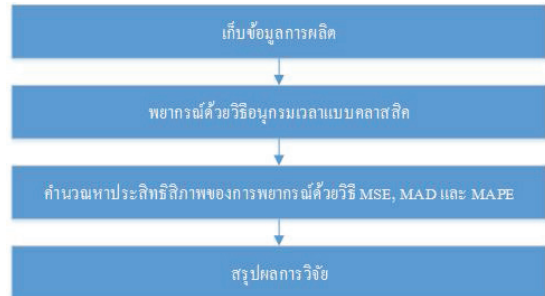
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ที่ใช้โปรแกรม Minitab 16 และ Microsoft Office Excel 2013 เพื่อทำการวิเคราะห์และพยากรณ์ปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

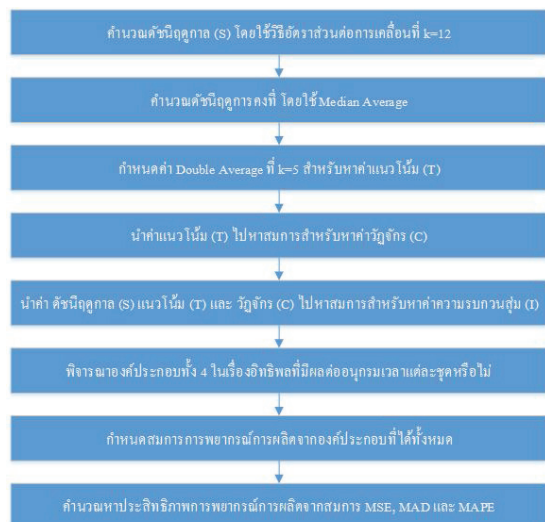
การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์การวางแผนการผลิตในอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น ดังนั้นในลำดับแรกจะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวโน้มของข้อมูลในอดีตที่ผ่านมา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นแผนภูมิ ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1 ที่เริ่มตั้งแต่การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้เทคนิคการพยากรณ์แบบอนุกรมเวลาแบบคลาสสิกในการพยากรณ์ การคำนวณหาประสิทธิภาพของการพยากรณ์ด้วยการเปรียบเทียบค่า MSE และ MAPE รวมไปถึงการสรุปผลการวิจัย ในส่วนของขั้นตอนการพยากรณ์การผลิต ดังแสดงไว้ในภาพที่ 2 ที่เริ่มตั้งแต่การคำนวณหาค่าดัชนีของฤดูกาล (S) โดยใช้อัตราส่วนต่อการเคลื่อนที่ โดยได้กำหนดค่าดัชนีฤดูกาลเท่ากับ 12 (k) เพื่อให้ครอบคลุม 12 เดือน หรือ 1 ปี คำนวณค่าดัชนีฤดูกาลคงที่โดยใช้ Median Average และกำหนดค่า Double Average ที่ $k=5$ เพื่อกำจัดค่าความรบกวนกลุ่ม (I) ออกไป สำหรับการหาค่าแนวโน้ม (T) และนำค่าแนวโน้ม (T) ไปหาสมการสำหรับหาค่าแนวโน้ม (T) แล้วนำค่าแนวโน้ม (T) ไปหาสมการสำหรับหาค่าความรบกวนกลุ่ม (I) เมื่อดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้วให้พิจารณาค่าขององค์ประกอบทั้ง 4 เพื่อที่จะพิจารณาในเรื่องของอิทธิพลที่จะมีผลต่ออนุกรมเวลาในแต่ละชุดหรือไม่ และจะได้สมการสำหรับการพยากรณ์ปริมาณการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่ได้จากตัวแบบอนุกรมเวลาแบบคลาสสิกแล้วจึงทำการคำนวณหาประสิทธิภาพของการพยากรณ์การ

ผลิตจากสมการ MSE, MAD และ MAPE เพื่อพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์การผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และในส่วนของพยากรณ์นี้ได้มีการใช้ข้อมูลการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ตั้งแต่ มกราคม 2553 ถึง สิงหาคม 2558 ซึ่งมีจำนวนข้อมูลทั้งหมด 68 ข้อมูล

ภาพ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

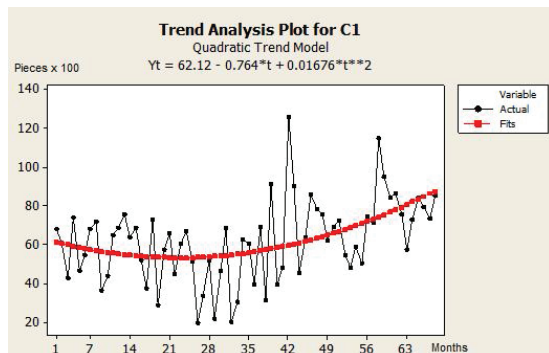
ภาพ 2 ขั้นตอนการพยากรณ์การผลิต

ผลการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ เป็นการประยุกต์ใช้เทคนิคการพยากรณ์สำหรับการวางแผนการผลิตของบริษัท บริษัท ยูเคเอ็นจิเนียริ่ง แอนด์ ซัพพลาย จำกัด ระหว่างเดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนสิงหาคม 2558 รวมระยะเวลา 68 เดือน โดยศึกษาจากยอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ (INSERT PLATE) ซึ่งเทคนิคที่ใช้ในการพยากรณ์คือ วิธีการพยากรณ์อนุกรมเวลา

แบบคลาสสิก ซึ่งผลที่ได้จากการพยากรณ์จะพิจารณาจากค่า MSE และ MAPE ที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์

จากผลการวิเคราะห์รูปแบบการพยากรณ์โดยวิธีคลาสสิก เมื่อพิจารณาจากลักษณะของกราฟในภาพที่ 3 จะเห็นว่ากราฟมีลักษณะเป็นเส้นตรงมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต และจากภาพดังกล่าวทางผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ในการคำนวณต่อไปซึ่งทำให้ได้รูปแบบอนุกรมเวลาที่เหมาะสมคือ รูปแบบเชิงคูณ (Multiplicative Model) $Y = T \times C \times S \times I$ แนวโน้มของข้อมูลชุดนี้มีลักษณะเป็นพาราโบลา ดังนั้นสมการแนวโน้มคือ $62.12 - 0.764t + 0.01676t^2$ และการพยากรณ์อนุกรมเวลาแบบคลาสสิกของข้อมูลนี้ใช้ส่วนประกอบเพียง 2 ส่วนคือ แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล เนื่องจากค่าของการเปลี่ยนแปลงตามวัฏจักรและความรบกวนสุ่มมีค่าประมาณ 1 จึงไม่มีผลต่อการวิเคราะห์อนุกรมเวลาชุดนี้ ดังนั้นรูปแบบของการพยากรณ์คือ $\hat{Y} = T \times S$ ซึ่งได้รูปแบบอนุกรมเวลาที่ใช้คือรูปแบบเชิงคูณ (Multiplicative Model) และมีสมการแนวโน้มคือ $62.12 - 0.764t + 0.01676t^2$ และจากคำนวณค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (MSE) ได้ 31,167 ขึ้น หรือ 358 ขึ้น/เดือน และคำนวณค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนสมบูรณ์ (MAPE) ได้ 27.56% หรือ 0.41 เปอร์เซ็นต์/เดือน

ภาพ 3 แนวโน้มข้อมูลการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

อภิปรายผล

จากผลการดำเนินงานวิจัยพบว่าวิธีอนุกรมเวลาแบบคลาสสิกมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการพยากรณ์การผลิต โดยรูปแบบอนุกรมเวลาที่เหมาะสมคือ รูปแบบเชิงคูณ (Multiplicative Model) $Y = T \times C \times S \times I$ เนื่องจากมีการ

พิจารณาในเรื่องของแนวโน้ม (T) ความผันแปรตามฤดูกาล (C) ความผันแปรตามวัฏจักร (S) และความผันแปรตามเนื่องจากเหตุการณ์ที่ผิดปกติ (I) และสอดคล้องกับผลการการวิจัยของทุก ๆ ท่านที่ได้ดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา

สรุปผล

การวิเคราะห์รูปแบบการพยากรณ์โดยวิธีคลาสสิกได้รูปแบบอนุกรมเวลาที่ใช้คือ รูปแบบเชิงคูณ (Multiplicative Model) สมการแนวโน้มคือ $62.12 - 0.764t + 0.01676t^2$ และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีฤดูกาลที่คำนวณได้จะพบว่าอิทธิพลของฤดูกาลในเดือนที่ 2, 3, 5, 8, 9 และ 10 จะทำให้ยอดการจำหน่ายชิ้นส่วนยานยนต์ในเดือนนั้นต่ำกว่ายอดการจำหน่ายชิ้นส่วนยานยนต์เฉลี่ย 20.82%, 0.3%, 42.05%, 7.46%, 13.94% และ 1.32% ตามลำดับ ส่วนอิทธิพลของฤดูกาลในเดือนที่ 1, 4, 6, 7, 11 และ 12 จะทำให้ยอดการจำหน่ายชิ้นส่วนยานยนต์ในเดือนนั้นสูงกว่ายอดการจำหน่ายชิ้นส่วนยานยนต์เฉลี่ย 20.34%, 5.03%, 18.32%, 9.95%, 20.69% และ 12.17% ตามลำดับ ในส่วนของการประมาณค่าการเปลี่ยนแปลงวัฏจักร (C) และความรบกวนสุ่ม (I) ค่าเฉลี่ยประมาณ 1 ซึ่งเป็นค่าที่ไม่ส่งผลกระทบต่ออนุกรมเวลาของข้อมูลชุดนี้ ดังนั้น การพยากรณ์อนุกรมเวลาแบบคลาสสิกของข้อมูลชุดนี้ใช้ส่วนประกอบเพียง 2 ส่วนคือ แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล และรูปแบบของการพยากรณ์คือ $\hat{Y} = T \times S$

ข้อเสนอแนะ

สำหรับในอนาคตผู้ที่จะดำเนินการวิจัยในลักษณะนี้ควรพิจารณาหาเทคนิคหรือวิธีการพยากรณ์ด้วยวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้เทคนิคหรือวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสมและมีค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ให้น้อยที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้ได้รูปแบบของสมการที่จะนำไปใช้ในการพยากรณ์ที่มีความถูกต้องมากขึ้น และสามารถนำค่าที่ได้จากสมการการพยากรณ์นั้นไปใช้ในการวางแผนการผลิตของบริษัทหรือโรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เช่น การใช้วิธีการโครงข่ายประสาทเทียม (Neural Network) หรือวิธีเชิงพันธุกรรม (Genetic Algorithm) ในการพยากรณ์ เป็นต้น และที่สำคัญที่สุดคือควรมีการพิจารณาข้อมูลที่น่ามาใช้ในการพยากรณ์การผลิตว่าเป็นลักษณะเชิงเส้นตรง (Linear) หรือไม่เชิงเส้นตรง (Non-linear) เนื่องจากมีความสำคัญต่อการเลือกเทคนิคหรือวิธีการพยากรณ์ผลิต

รายการอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกศรา มีสุขนันต์. (2550). การพยากรณ์ยอดขายผ้าขนหนู : กรณีศึกษา บริษัท ภัคประวีร์ ภูวการทอ จำกัด. กรุงเทพฯ : โครงการงานสถิติ สาขาวิชาสถิติ ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรงสิทธิ์ สมศักดิ์ และ จิราวัลย์ จิตรถเวช. (2557). “ตัวแบบการพยากรณ์ปริมาณขายของอุตสาหกรรมไม้กรอกโดยใช้เทคนิคอนุกรมเวลาแบบคลาสสิก,” วารสารวิทยาศาสตร์บูรพา. 24 : 37-64.
- พิภพ ลลิตาภรณ์. (2549). ระบบการวางแผนและควบคุมการผลิต. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- มนฤดี เกิดสมบูรณ์. (2542). การพยากรณ์ผลผลิตและราคาสินค้าเกษตร. วิทยานิพนธ์. วท.ม. (สถิติ). กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุธนา สุรินทร์. (2551). การนำเทคนิคการพยากรณ์ไปใช้ในการวางแผนการผลิต กรณีศึกษา; บริษัท สยาม ยีเอส แบตเตอรี่ จำกัด. สารนิพนธ์ วศ.ม. (วิศวกรรมเครื่องกล). กรุงเทพฯ : คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- วิจิต หล่อจิระชุมทกุล และ จิราวัลย์ จิตรถเวช. (2548). เทคนิคการพยากรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ศิริกุล พงษ์สุทธิมนัส. (2551). การพยากรณ์ยอดขายเฟอร์นิเจอร์: กรณีศึกษา บริษัท ร็อกเวิร์ธ จำกัด มหาชน. กรุงเทพฯ : โครงการงานสถิติ สาขาวิชาสถิติ ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ เกตุเอี่ยม. (2548). เทคนิคการพยากรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : การกิจเอกสารและตำรา กลุ่มงานบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมานรัฐ อ่องรุ่งเรือง. (2556). การพัฒนาเทคนิคการพยากรณ์สำหรับบรรจุภัณฑ์แบบเช่าและหมุนเวียน. สารนิพนธ์ วศ.ม. (วิศวกรรมเครื่องกล). กรุงเทพฯ : คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อรรถกร เก่งพล และธิดารัตน์ สลักคำ. (2557). “การพัฒนาตัวแบบพยากรณ์ที่เหมาะสมสำหรับการเกิดของเสียในอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 24(2) : 318-328.
- Pisal, Y., Anulark, P. & Amnaj, C. (2001). “Demand Forecasting and Production Planning for High Seasonal Demand Situation: Case study of Pressure Container Factory,” *Science Asia*. 27 : 271-278.

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากรใน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

The Administration in Accordance with Good Governance of Administrators and Personnel, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ทิบุลย์ วิทยุชัยปัญญากุล*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.969 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ t-test, F-Test

ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย สูงสุด ได้แก่ หลักนิติธรรม รองลงมา หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรจำแนกตาม อายุ ประเภทบุคลากร คณะที่ปฏิบัติงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาแตกต่างกัน ควรต้องมีการวางแผนในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to study the administration of administrators and personnel in Bansomdejchaopraya Rajabhat University; 2) to compare the opinions on good governance of administrators and personnel in Bansomdejchaopraya Rajabhat University; 3) to investigate problems and guidelines for the development of administration according to good governance in Bansomdejchaopraya Rajabhat University. The sample of this study were 400 administrators and staff in Bansomdejchaopraya Rajabhat University. The research instrument was a questionnaire with its reliability of 0.969. The data were analyzed by frequency, percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test and F-test.

The study found that the opinions of university staff towards the administration according to good governance was at a moderate level. Rule of Law ranked the highest, Cost-Effectiveness the, Moral Principles, Transparency, Accountability and, Participation. In comparison with the opinions of administrators and personnel classified by age, position, faculty, working experience. It was found that their opinions towards the administration were different. It was recommended to have further orientation on the development of administration according to good governance in Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

* อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (บุษบงชัยเจริญ และบุญมี ลี. 2544 : 7) เหตุผลเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยานั้นมีมาตรฐานในการบริหารจัดการทรัพยากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อันจะนำมาซึ่งความสุขของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (ปัญญฉายะจินดาวงศ์ และ รัชนิภา ตรีสกุล. 2549 : 3) การมีคุณธรรมและจริยธรรม การมีเสรีภาพ การแก้ไขปัญหของบุคคลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยก็จะทำเอกสารเผยแพร่การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเพื่อให้ผู้บริหาร

และบุคลากรได้ทราบ

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

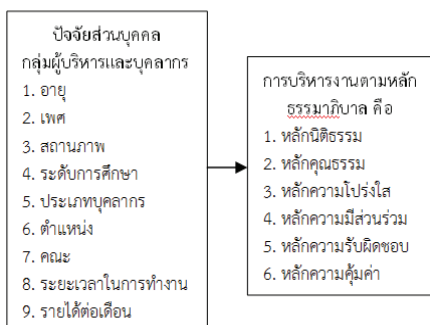
1. เพื่อศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ประกอบด้วย หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังแผนภาพ

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ปฏิบัติงานอยู่ใน พ.ศ. 2558 จำนวน 672 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ข้าราชการบุคลากร พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างทั่วไป เป็นผู้ให้ข้อมูลหรือหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล (Units' Analysis) ในการวิจัยนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมาจากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี (Krejcie) และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อานินทร์ ศิลป์จารุ. 2552 : 48-49) ตามสัดส่วนของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาจำนวน 400 คน จากจำนวนผู้บริหารและบุคลากร ทั้งหมด 672 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย (Research Design) โดยมีการศึกษาข้อมูลในการวิจัยไว้ 2 แบบ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ตามความคิดเห็นของคณะผู้ปฏิบัติงาน โดยการออกแบบสอบถามประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

2. การวิจัยจากเอกสาร (Documentary Survey) เป็นการศึกษาข้อมูลผลการวิจัย ข้อเขียน บทความ ตำรา สิ่งพิมพ์ และเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ จากห้องสมุดสถาบัน การศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิ โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย เอกสารทางวิชาการ สรุปรายงานผลการดำเนินงานของของผู้บริหาร

และบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อทำการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์และสรุปผลแบบสอบถามปลายเปิดของการใช้หลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ได้จากแบบสอบถามโดยการจัดกลุ่มวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน โดยการเขียนความเรียง

สรุปผล

1. จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารและบุคลากรมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.28$) โดยหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด หลักนิติธรรม รองลงมา หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ สรุปยารายหลักดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.34$) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด “มหาวิทยาลัยมีการมุ่งเน้นให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตนตามหลักจรรยาบรรณของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด” รองลงมา

มหาวิทยาลัยให้โอกาสแก่บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเท่าเทียม

1.2 หลักคุณธรรม มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานโดยใช้หลักคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.30$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ “มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในอาชีพ” ($\bar{x}=3.40$) รองลงมา มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญในกิจกรรมยกย่องเชิดชูคนดี มีความประพฤติเหมาะสมในการครองตน ครองคน และครองงาน และมีผลงานดีเด่น เป็นที่ยอมรับ มหาวิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับมีความมั่นคงในชีวิต

1.3 หลักความโปร่งใส มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานโดยใช้หลักความโปร่งใสอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.29$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ “มหาวิทยาลัยมีการประกาศรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน และประกาศผลการคัดเลือกอย่างเปิดเผยและโปร่งใส” มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

1.4 หลักการมีส่วนร่วม มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.14$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ “ผู้บริหารโอกาสให้บุคลากรเข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย”

1.5 หลักความรับผิดชอบ มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานโดยใช้หลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.26$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ “ผู้บริหาร และบุคลากรมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งงาน”

1.6 หลักความคุ้มค่า มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานโดยใช้หลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.31$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ “มหาวิทยาลัยส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง”

อภิปรายผล

1. จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรมีความคิดเห็นว่าการบริหาร

งานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อยู่ในระดับปานกลาง ควรมีการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาให้มากขึ้น

2. จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรที่มีปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประเภทบุคลากร คณะที่ปฏิบัติงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหาร งานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาแตกต่างกัน โดยผลการศึกษา พบว่า บุคลากรกลุ่มอายุไม่เกิน 30 ปี จะมีความ คิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากร สูงกว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี, อายุ 41-50 ปี และมากกว่า 60 ปี และพบว่ากลุ่มอายุ 41-50 ปี จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากร ต่ำกว่ากลุ่มอายุ 51-60 ปี และกลุ่มอายุ 51-60 ปี จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากร สูงกว่ากลุ่มอายุมากกว่า 60 ปี ด้านประเภทบุคลากร พบว่า บุคลากรกลุ่มข้าราชการ จะมีความ คิดเห็นต่อความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สูงกว่าบุคลากรกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย ที่ผล การวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะในมหาวิทยาลัยยังไม่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีพอ

รายการอ้างอิง

- ธานีธร ศิลป์จารุ. (2552). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ปิสนิเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุษบง ชัยเจริญ และบุญมี ลี. (2544). **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ปัญญา ฉายะจินตวงศ์ และ รัชณี ตระกูล. (2549). **ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). **คู่มืออธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ : สิริบุตรการพิมพ์.

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษา พบว่า ผู้เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม การบริหารจัดการและวางแผนการวางข้อกฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎข้อบังคับเหล่านั้น
2. จากการศึกษา พบว่า ผู้เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจและการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กร ควรรับฟังและนำข้อเสนอแนะข้อร้องเรียนไปดำเนินการอย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถ ตลอดจนควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำกิจกรรมร่วมกันก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะอยู่เสมอ และควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแผนการปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัย และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร
3. จากการศึกษา พบว่า มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าผู้เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในอาชีพส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับมีความมั่นคงในชีวิต ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกระดับตั้งแต่บรรจุจนถึงการลาออก โอนย้าย หรือเกษียณอายุราชการ และผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้บุคลากรมีสวัสดิการที่เหมาะสม เป็นต้น

การศึกษาผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

A Study of Learning Outcomes and Instructional Management of General Education Courses at Loei Rajabhat University

ปัทมา ปัญญาใส และคณะ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แบ่งกลุ่ม ตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ทั้งหมด 20 รายวิชา จำนวน 86 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 311 คน ได้เรียนในรายวิชาสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย สถิติที่ใช้ในการ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) ทั้ง 5 ด้าน พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อผลการเรียนรู้รายวิชาศึกษาทั่วไป ในระดับมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา และ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป พบว่าอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปไม่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปในระดับมาก โดยด้านการจัดกิจกรรมจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในรายวิชาศึกษาทั่วไปมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ความเหมาะสมของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมุ่งพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตร และด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน และ 2) ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มี

ต่อการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยสรุปคือ เน้นการสอนให้นักศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์ด้วยตัวเองในประเด็นที่น่าสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม และมีแบบฝึกหัดหรือใบงานที่น่าสนใจ ตลอดจนการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีสื่อเทคโนโลยีใช้สอนอย่างเหมาะสม และข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยสรุปคือ ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรที่มีความทันสมัยควรเน้นการใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันและการมีส่วนร่วมกับชุมชน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the opinions of instructors and students toward learning outcomes and instructional management of the General Education Subjects at Loei Rajabhat University and 2) to study the promotions of instructors and students in instructional management of the General Education courses at Loei Rajabhat University. This research was a quantitative research using the questionnaire. The sample groups in this study were 86 instructors teaching 20 General Education subjects and 279 students in the 3rd year studying General Education subjects. The procedures used for describing data were percentage, mean and standard deviation.

The results of research were that: 1) the opinions of students in learning outcomes and instructional management of the General Education Subjects at Loei Rajabhat University in the 5 domains of the Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF) were holistically rated at the high level.

* อาจารย์ประจำสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

The results of research were that: 1) the opinions of students in learning outcomes and instructional management of the General Education Subjects at Loei Rajabhat University in the 5 domains of the Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF) were holistically rated at the high level. Specifically, the domain of interpersonal skills and responsibility was the highest level, followed by the domain of knowledge, ethical and moral development, cognitive skills and analytical and communication skills. The instructors in instructional management of the General Education courses at Loei Rajabhat University holistically rated the domains at the high level also. Instructors rate the domain of the activities of studying and teaching and student development activities in instructional management of the General Education course at the highest level, followed by the domain of the appropriate curriculum of General Education, General education curriculum's aim to develop the students, the General Education curriculum management, and the factors of promotion of instruction respectively, and 2) The students' promotion in instructional management of the General Education subjects at Loei Rajabhat University indicated that the instruction should be focused on teaching critical thinking in interesting topics, the instructors should give students opportunities to ask questions in the classroom and create interesting worksheets along with managing the style of modern teaching and appropriate technology in teaching. The the approach of teachers' promotion in instructional management of the General Education courses at Loei Rajabhat University was that the content in the General Education curriculum should be improved with modernization and focused on applying knowledge in daily life and community participation.

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ การจัดการเรียนการสอน
รายวิชาศึกษาทั่วไป

Keywords : satisfaction, instructional
management, General Education

บทนำ

วิชาศึกษาทั่วไปเป็นหมวดวิชาที่อยู่ในโครงสร้างของหลักสูตรทุกหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต อันมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่สมบูรณ์สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีโลกทัศน์ ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติของตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ ตลอดจนสามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี วิชาศึกษาทั่วไปจึงมีส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย (สำนักวิชาศึกษาทั่วไป. 2555)

ปัจจุบันสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้ใช้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป พ.ศ. 2554 ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ตามกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (สำนักวิชาศึกษาทั่วไป. 2554) ได้กำหนดให้หลักสูตรแต่ละหลักสูตรต้องมีการปรับปรุงพัฒนาเมื่อมีการใช้งานแล้ว 4 ปี ซึ่งระยะเวลาในการใช้หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยใกล้เคียงครบบตามระยะเวลาที่กรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ตลอดจนเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง สำนักวิชาศึกษาทั่วไปจึงทำการศึกษาผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปและนำข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษามูลค่าการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาที่กำลังศึกษาในรายวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 311 คน และอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปทั้ง 20 รายวิชา จำนวน 86 คน ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่

แบบสอบถามผลการเรียนรู้รายวิชาศึกษาทั่วไป สำหรับนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความเห็นต่อผลการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) และ 3) ความเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

ส่วนแบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปประกอบด้วย 2 ส่วนได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน และ 2) ความเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยจะพิจารณาในด้านหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านการจัดกิจกรรมจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในรายวิชาศึกษาทั่วไป ด้านบริหารจัดการหลักสูตร และด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน

โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดดังกล่าวมีขั้นตอนในการสร้างได้แก่ 1) ศึกษาแนวคิดผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) ทั้ง 5 ด้าน แนวคิดการจัดการเรียนการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) นำข้อมูลที่จากการการศึกษาในข้อ 1) มาสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้รายวิชาศึกษาทั่วไป และการจัดการเรียนการสอนของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ทั้งจากนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ 4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของ

ผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งนำไปทดลองใช้ 5) นำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่เรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน 311 คน และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน 86 คน

โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลความเห็นต่อผลการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป และความเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 มีระดับผลการเรียนรู้/การปฏิบัติ มากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 มีระดับผลการเรียนรู้/การปฏิบัติ มาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 มีระดับผลการเรียนรู้/การปฏิบัติ ปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 มีระดับผลการเรียนรู้/การปฏิบัติ น้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 มีระดับผลการเรียนรู้/การปฏิบัติ น้อยที่สุด

และในส่วนข้อเสนอแนะจะทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผล

การศึกษามูลค่าการเรียนรู้รายวิชาศึกษาทั่วไปและความเห็นอาจารย์ต่อการจัดการเรียนการสอน ครั้งนี้ ทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เคยเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปโดยทำการกระจายกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คณะ จำนวนรวม 311 ตัวอย่าง และอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน 86 ตัวอย่าง โดยมีผลการศึกษาดังนี้

ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาศึกษาทั่วไป
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่านักศึกษามีผลการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบ TQF โดยมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด 5 ด้าน และมีระดับผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์

ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 3.99) รองลงมาได้แก่ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ (คะแนนเฉลี่ย 3.96) ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม (คะแนนเฉลี่ย 3.94) ผลการเรียนรู้ทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (คะแนนเฉลี่ย 3.89 คะแนน) รายละเอียดแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเรียนรู้ในการเรียนวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

การเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	คะแนนเฉลี่ย	S.D.
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.94	1.28
ด้านความรู้	3.96	0.77
ด้านทักษะทางปัญญา	3.89	1.41
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.99	0.72
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.89	0.72

อย่างไรก็ตามถึงแม้ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นพบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อผลการเรียนรู้วิชาศึกษาทั่วไปในระดับคะแนนเฉลี่ยระดับมาก แต่ก็ยังมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยสามารถสรุปข้อเสนอแนะในแต่ละด้านได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนด้านคุณธรรมจริยธรรม ควรมีการจัดกิจกรรมค่ายอาสา หรือค่ายที่เข้าร่วมพัฒนาชุมชน มีการจัดอบรมธรรมะเพื่อขัดเกลาลใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนด้านความรู้ ควรมีสื่อการสอนที่ทันสมัยและเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบันหรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนด้านทักษะทางปัญญา เน้นการสอนให้นักศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์ด้วยตัวเองในประเด็นที่น่าสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและมีแบบฝึกหัดหรือใบงานที่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ควรเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการทำงานเป็นกลุ่ม การนัดหมายส่งงานที่ชัดเจน ตลอดจนมีการจัดค่ายอาสา

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้นักศึกษามีการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลขให้มากขึ้น ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นงานและส่งงาน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย

นอกจากนี้แล้วนักศึกษากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชาศึกษาทั่วไปในด้าน หลักสูตรเนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนและปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน ในระดับคะแนนเฉลี่ยระดับมาก โดยให้คะแนนด้านอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.08) รองลงมา ได้แก่ หลักสูตรเนื้อหาวิชา (คะแนนเฉลี่ย 4.05) การประเมินผลการเรียน (คะแนนเฉลี่ย 4.00) กิจกรรมการเรียนการสอน (คะแนนเฉลี่ย 3.99) และปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน (คะแนนเฉลี่ย 3.93) รายละเอียดแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ความเห็นของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป	คะแนนเฉลี่ย	S.D.
ด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา	4.05	1.22
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.08	0.79
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.99	0.84
ด้านการประเมินผลการเรียน	4.00	0.77
ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน	3.93	0.84

ความเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนในวิชาศึกษาทั่วไป โดยจะพิจารณาในด้านหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ด้านหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มุ่งพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านบริหารจัดการหลักสูตร และด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.48) รองลงมาได้แก่ความเหมาะสมของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (คะแนนเฉลี่ย 4.36) หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมุ่งพัฒนาผู้เรียน (คะแนนเฉลี่ย 4.26) การบริหารจัดการหลักสูตร (คะแนนเฉลี่ย 4.16) และด้านปัจจัย

ส่งเสริมการเรียนรู้การสอน (คะแนนเฉลี่ย 3.89) ตามลำดับ
รายละเอียดดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ความเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อการจัดการ
การเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป

การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษา ทั่วไป	คะแนน เฉลี่ย	S.D.
ด้านหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	4.36	0.68
ด้านหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมุ่ง พัฒนาผู้เรียน	4.26	0.72
ด้านการจัดกิจกรรมจัดการเรียนการ สอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	4.48	0.65
ด้านบริหารจัดการหลักสูตร	4.16	0.82
ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้การสอน	3.89	0.87

โดยอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปมี
ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละด้านสรุปได้
ดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
มีความเหมาะสมดีแล้ว และควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้
ทันสมัย

ข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ควรเน้นการใช้ความรู้ใน
ชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมกับชุมชน อย่างไรก็ตามการมี
จำนวนนักศึกษาต่อห้องที่มากเกินไปยากต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน อีกทั้งไม่ควรมีการจัดการเรียนการสอนใน
ช่วงเวลาเย็น

ข้อเสนอแนะด้านบริหารจัดการหลักสูตร ควรมี
คณะกรรมการที่มีประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ ขนาดห้องเรียนที่ไม่
เหมาะสมมีจำนวนนักศึกษามากเกินไปโดยเฉพาะวิชาที่ต้อง
มีการฝึกปฏิบัติ ไม่ควรอนุญาตให้มีการลงทะเบียนเรียน
ในช่วงกลางภาคเรียนควรกำหนดช่วงการลงทะเบียนเป็น
ช่วงต้น ๆ ของภาคเรียน ห้องเรียนร้อน อากาศไม่ถ่ายเท อีกทั้งมีแสงส่องเข้ามาในห้องเรียน ในแต่ละรายวิชาควรมีการ
จัดทำโครงงาน

จากผลการศึกษาข้างต้น สำนักวิชาศึกษาทั่วไป
ได้ผลผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและ
พัฒนาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปปีพุทธศักราช 2558 ตลอดจน

นำไปปรับปรุงการบริหารจัดการในการเรียนวิชาศึกษาทั่วไป
ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

อภิปรายผล

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว สามารถนำ
ผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและ
อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษา
ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และข้อเสนอแนะของ
นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนใน
รายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผลวิจัยพบว่า
1) ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการเรียนรู้ในรายวิชา
ศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิ (TQF) ทั้ง 5 ด้าน ในระดับคะแนนเฉลี่ยในระดับ
มาก โดยมีระดับผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมากที่สุด รองลงมาได้แก่
ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม
จริยธรรม ผลการเรียนรู้ทักษะทางปัญญา และด้านทักษะ
การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย บุญสุน
(2554) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการ
สอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่านิสิต
มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในทุกด้าน
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยความคิดเห็น
ของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชา
ศึกษาทั่วไป พบว่าอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปมี
ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปใน
ระดับคะแนนเฉลี่ยระดับมาก โดยด้านการจัดกิจกรรม
จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในรายวิชา
ศึกษาทั่วไป รองลงมาได้แก่ความเหมาะสมของหลักสูตร
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมุ่ง
พัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตร และด้านปัจจัย
ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ วรรณพร ฉัตรทอง (2546) ที่ศึกษาการจัดการ
เรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งพบว่า ด้านการจัด
หลักสูตร ด้านวิธีการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มี
ความเหมาะสมในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการ
สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เมื่อ
สรุปเป็นรายด้าน พบว่า 1) การเรียนการสอนด้านคุณธรรม
จริยธรรม ควรมีการจัดกิจกรรมค่ายอาสา หรือค่ายที่เข้าร่วม

พัฒนาชุมชน มีการจัดอบรมธรรมะเพื่อขัดเกลาจิตใจ 2) การเรียนการสอนด้านความรู้ ควรมีสื่อการสอนที่ทันสมัย และเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบันหรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน 3) การเรียนการสอนด้านทักษะทางปัญญา เน้นการสอนให้นักศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์ด้วยตัวเองในประเด็นที่น่าสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม และมีแบบฝึกหัดหรือใบงานที่น่าสนใจ 4) การเรียนการสอนด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ควรเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการทำงานเป็นกลุ่ม การนัดหมายส่งงานที่ชัดเจน ตลอดจนมีการจัดค่ายอาสา 5) การเรียนการสอนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้นักศึกษามีการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลขให้มากขึ้น ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นงานและส่งงาน 6) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีลา บุญระหงส์ (2544) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพต่อรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยสรุปว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะในการเรียนการสอนผู้สอนมีการเตรียมการสอนตามรายละเอียดในรายวิชา มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม มีการใช้สื่อที่หลากหลาย น่าสนใจ มีการสอนให้มองเห็นความสำคัญของการประยุกต์ใช้รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปร่วมกัน ได้ฝึกการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ตลอดจนเนื้อหาวิชาและการนำไปใช้ เนื้อหาวิชาที่ได้เรียนทำให้ผู้เรียนเข้าใจมองเห็น ปัญหา สามารถแก้ปัญหาและเชื่อมโยง

ความสัมพันธ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เมื่อสรุปเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีความเหมาะสมดีแล้ว และควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในรายวิชา ควรเน้นการใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมกับชุมชน อย่างไรก็ตามการมีจำนวนนักศึกษาต่อห้องที่มากเกินไปยากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งไม่ควรจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลาเย็น 3) ด้านบริหารจัดการหลักสูตร ควรมีคณะกรรมการที่มีประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ซึ่งข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Mayhew and other (1990) กล่าวโดยสรุปว่า การที่อุดมศึกษาจะประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องพึงพาปัจจัยต่าง ๆ เช่น การจัดการหลักสูตรและรายวิชาต้องส่งผลต่อการพัฒนาทางสติปัญญาของนักศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำเนื้อหาจากงานวิจัยนี้ไปพัฒนาแนวการสอน เอกสารการสอน ตลอดจนหลักสูตร เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับทักษะความรู้เฉพาะด้าน เพื่อวัดความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรายวิชาอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

วรรณพร ฉัตรทอง. (2546). การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรีมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรีลา บุญระหงส์. (2544). ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ต่อรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมชาย บุญสุน. (2554). ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ พ.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป. (2554). มาตรฐานผลการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552. เลย : สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป. (2555). ประวัติความเป็นมาของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://ge.lru.ac.th/personal/2012-06-25-09-19-07>

Mayhew, L.B., Ford, P.J., & Hubbard, D.L. (1990). The Quest of Quality : The Challenge for Undergraduate Education in the 1990. San Francisco : Jossey Bass.

การสร้างความปลอดภัยระหว่างสยามและท้องถิ่นหลังความขัดแย้งกรณีกบฏผู้มีบุญอีสาน

พุทธศักราช 2444-2455

The Reconciliation between Siam and Local Area after the Holy Man's Rebellion,
1901-1912

ปริญ รสจันทร์*

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์กบฏผู้มีบุญอีสาน 2) เพื่อศึกษาถึงเหตุการณ์กบฏผู้มีบุญอีสาน 3) เพื่อศึกษาวิธีการสร้างความปรองดองระหว่างสยาม และท้องถิ่นหลังความขัดแย้งกรณีกบฏผู้มีบุญอีสานโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพภูมิศาสตร์ส่งผลให้คนอีสานมองความมั่นคงของชีวิตคือความมั่นคงของจารีต เมื่อรัฐสยามเริ่มใช้ระบอบราชการสมัยใหม่ทำให้ระบบจารีตเดิมเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลประการหนึ่งให้เกิดการกบฏขึ้น 2) ราษฎรที่ประกาศตนเป็นผู้มีบุญบางกลุ่มไม่มีแนวคิดในการแย่งชิงอำนาจการปกครอง แต่ถูกทางการปราบปรามอย่างรุนแรง 3) วิธีการสร้างความปรองดองของสยามคือการให้การศึกษากับคนในท้องถิ่นแล้วดึงคนเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในระบอบราชการพร้อมเปลี่ยนโลกทัศน์ให้ชาวสยามและชาวอีสานเอง มองคนอีสานเป็นคนว่านอนสอนง่าย โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการสร้างโลกทัศน์ดังกล่าว

ABSTRACT

This article aimed to 1) examine the historical background before the Holy Man's Rebellion incident 2) investigate the end of the Holy Man's Rebellion incident and 3) explore the forms and methods of the reconciliation between Siam and local area after the Holy Man's Rebellion. The results showed that 1) Geography was one of the factors which resulted in a solid family relationship and a traditional society among Isan people, and it affected a dependent economical methods, vision, and belief which caused the Rebellion. 2) There was no ideology regarding the usurpation of the rebellion but they were severely suppressed by the government. 3) The methods of reconciliation required a development of human resources by educating local people and recruiting them into a government system. Another method is to change the visions of a nonlocal government officer and local people to think that Isan people are obedient by employing Buddhism as a tool to create such visions.

คำสำคัญ : ความปรองดอง, อัตลักษณ์, การต่อสู้ต่อรอง

Keywords : Harmony, Identities, Contention and Negotiation

* อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ภาพ 1 กบฏผู้มีบุญที่ถูกควบคุมตัวไว้ที่ทุ่งศรีเมือง
อุบลราชธานี (เดิม วิชาคพจนกิจ. 2546 : 447)

บทนำ

กบฏผีบุญ หรือกบฏผีบ้าผีบุญตามคำเรียกของสยาม หรือกบฏผู้มีบุญตามคำเรียกของชาวอีสาน คือ เหตุการณ์สำคัญบทหนึ่งของประวัติศาสตร์อีสานซึ่งมีการลุกฮือของคนในท้องถิ่นขึ้นต่อต้านอำนาจการปกครองของสยามในช่วงเวลาที่ถือว่าเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของการผนวกดินแดนที่ราบสูงแห่งนี้สู่รัฐชาติสยาม นับตั้งแต่กบฏผีบุญครั้งแรกในพุทธศักราช 2242 จนถึงพุทธศักราช 2502 ช่วงเวลาราว 260 ปี เกิดกบฏผีบุญในดินแดนฝั่งขวาของแม่น้ำโขงถึง 9 ครั้ง คือ 1) กบฏบุญกว้าง พุทธศักราช 2242 2) กบฏเชียงแก้ว พุทธศักราช 2334 3) กบฏสาเกียดโง้ง พุทธศักราช 2360 4) กบฏสามโบก พุทธศักราช 2442-44 5) กบฏผีบุญอีสาน พุทธศักราช 2444 6) กบฏหนองหมากแก้ว พุทธศักราช 2467 7) กบฏหมอลำน้อยชาดา พุทธศักราช 2479 8) กบฏหมอลำโสภะ พลตรี พุทธศักราช 2483 และ 9) กบฏศิลา วงศ์สิน พุทธศักราช 2502 เมื่อพิจารณาถึงเหตุการณ์กบฏทั้งหลายเหล่านี้ อาจกล่าวได้ว่ากบฏผีบุญอีสาน พุทธศักราช 2444 คือ เหตุการณ์ที่มีความรุนแรง และมีขอบเขตพื้นที่กว้างขวางที่สุด ด้วยจำนวนผู้ตั้งตัวเป็นผู้มีบุญถึง 60 คน กระจายอยู่ถึง 13 เมือง คือ เมืองอุบลราชธานี 14 คน เมืองศรีสะเกษ 12 คน เมืองมหาสารคาม 10 คน เมืองนครราชสีมา 5 คน เมืองกาฬสินธุ์ เมืองสุรินทร์ เมืองละ 4 คน เมืองร้อยเอ็ด เมืองสกลนคร เมืองละ 3 คน เมืองขอนแก่น เมืองนครพนม เมืองอุดรธานี เมืองชัยภูมิ และเมืองบุรีรัมย์ เมืองละ 1 คน (นงลักษณ์ ลิ้มสิริ. 2524 : 15-60) มีข้อเสนอหลายประการสำหรับการอธิบายสาเหตุของกบฏผีบุญอีสาน อาทิ ความเชื่อเรื่องพระศรีอริยเมตไตรย ความยากลำบากของคนในท้องถิ่นที่ต้องการหาเงินมาเสียส่วยตลอดจนความไม่พอใจของผู้ปกครองในท้องถิ่นที่เริ่ม

สูญเสียอำนาจ หรือการแทรกแซงจากฝรั่งเศส ทว่าจากสาเหตุทั้งหลายเหล่านี้ ล้วนฉายถึงรากเหง้าแห่งปัญหาร่วม นั่นคือความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างผู้ปกครองจากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา กับผู้ถูกปกครองในลุ่มแม่น้ำโขง (ตลนภา เพิ่มสมบัติ. 2549 : 1-5) ความแตกต่างทางวัฒนธรรม เปรียบเสมือนเส้นแบ่งให้ผู้ปกครอง และผู้ได้ปกครองมีโลกทัศน์ที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง และเมื่อพิจารณาสาเหตุแห่งปัญหาโดยใช้มิติของความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นจุดเริ่มต้นแล้ว ความขัดแย้งในมิติอื่น ๆ อาทิ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองย่อมเป็นเพียงผลสืบเนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมทั้งสิ้น อาทิ ผู้ปกครองจากสยามมองจำนวนคนในบังคับเป็นจำนวนเงินรายหัว ในขณะที่คนในท้องถิ่นยังดำรงชีพแบบทาสทาสีมิได้เข้าสู่เศรษฐกิจการค้าอันเป็นที่มาของเงินตราที่ผู้ปกครองต้องการ หรือการที่สยามพยายามยื่นแขนอันทรงพลังเข้ามาจัดการศาสนา และความเชื่อในหัวเมืองต่าง ๆ ซึ่งขัดกับวิถีดั้งเดิมที่ท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศาสนา และความเชื่อของตนเอง (สมิตรา อำนวยศิริสุข. 2524 : 5-7) ด้วยเชื้อแห่งเหตุคือความแตกต่างทางวัฒนธรรม จึงเป็นธรรมดาที่พื้นที่การกบฏผีบุญอีสานจะมีขอบเขตอันกว้างขวางในทิศของสยาม เพราะผู้คนในดินแดนอีสานก็ล้วนแล้วแต่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากชาวสยามทั้งสิ้น (ทัศนะเหล่านี้ปรากฏอย่างมากมายในงานนิพนธ์ของข้าราชการสยามที่ถูกส่งมาปกครองดินแดนอีสานตั้งแต่รัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา อาทิงานเขียนของหลวงผดุงแคว้น ประจันต์ เป็นต้น) เมื่อชาวสยามเห็นความแตกต่างเป็นภัยคุกคาม การปราบปรามกบฏผีบุญอีสานในหลายหัวเมืองจึงเป็นไปด้วยความรุนแรงเด็ดขาดด้วยการใช้กองกำลังที่ผ่านการฝึกฝนแบบตะวันตก จนทำให้เหล่ากบฏล้มตายและแตกพ่ายในที่สุด หลังการปราบปรามยุติ ผู้เข้าร่วมกับผีบุญกว่า 400 คนถูกจองจำและลงโทษอย่างรุนแรง ในขณะที่ผีบุญระดับผู้นำถูกประหารชีวิต นอกจากการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาแล้ว สยามยังบังคับให้ผู้ได้ปกครองเปลี่ยนแปลงความเชื่อเดิม โดยสั่งห้ามราษฎรนับถือผี อาทิ ฝั่ไฟ ฝั่หมะศักดิ์หลักเมือง ห้ามทรงเจ้า ใครฝ่าฝืนให้ปรับ 12 บาท อาจกล่าวได้ว่า การปราบปรามกบฏผีบุญอีสาน คือภาพการขยายตัวของรัฐสมัยใหม่ ที่เข้าครอบงำเหนือชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยใช้กำลังทหารและระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่เป็นพื้นฐาน และหลังจากการปราบปรามในครั้งนี้ จึงมีเคยปรากฏกบฏที่สร้างความหวุ่นไหวให้รัฐสยาม เช่นดังเหตุการณ์ระหว่าง พุทธศักราช 2444 อีกเป็นเวลานาน

จินดิดนแดนอีสานกลายเป็นส่วนหนึ่งของรัฐสยามอย่างมั่นคงในที่สุด (เติม วิภาคย์พจนกิจ. 2546 : 447-449) อันที่จริง เรื่องราวของกบฏผีบุญอีสาน พุทธศักราช 2444 เต็มไปด้วยคำถามสำคัญที่ควรกล่าวถึงอยู่หลายประเด็น และหนึ่งในคำถามนั้นคือ สยามใช้วิธีการใดบ้างในการสร้างความปรองดองภายหลังความขัดแย้งอันรุนแรงถึงขั้นที่ทั้งสองฝ่ายต่างจับอาวุธเข้าประหัดประหารกัน ซึ่งคำว่าความปรองดองในที่นี้ คล้ายคลึงกับคำที่มีความหมายตรงกันข้ามคือคำว่าความขัดแย้ง ตรงที่ต่างมิได้เกิดขึ้นอย่างเลื่อนลอย ทว่ามีส่วนสัมพันธ์กับวัฒนธรรมอย่างเหนียวแน่น หากเราเชื่อว่าความแตกต่างทางวัฒนธรรมสามารถส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนได้ ก็คงต้องเชื่อต่อไปอีกว่าการสอดผสานทางวัฒนธรรมนั้น ย่อมสร้างความปรองดองได้เช่นกัน ที่เป็นเช่นนั้น เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สามารถคลี่คลาย และเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ ตลอดจนสังคม และเทคโนโลยีอยู่เสมอ โดยมีหน้าที่เป็นเสมือนเครื่องในการสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้แก่สังคม เพราะในวัฒนธรรมมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยม และบรรทัดฐานทางสังคม ที่สามารถให้ผลตอบแทนในการปฏิบัติ และมีบทลงโทษเมื่อฝ่าฝืน เมื่อความขัดแย้งเป็นผลส่วนหนึ่งจากวัฒนธรรม และหลังความขัดแย้งกรณีกบฏผีบุญอีสาน พุทธศักราช 2444 ก็มีได้ปรากฏการกบฏผีบุญขนาดใหญ่ขึ้นอีก ย่อมแสดงว่ามีกระบวนการสร้างความปรองดองระหว่างสยามและท้องถิ่นขึ้นเป็นอย่างน้อย โดยเป็นกระบวนการทางวัฒนธรรมที่น่าจะเป็นเหตุเป็นผลมากกว่าการสร้างควมสงบเรียบร้อยด้วยวิธีการอื่น เพื่อตอบคำถามว่าวัฒนธรรม มีส่วนสัมพันธ์กับความขัดแย้งและมีส่วนช่วยในการยุติปัญหาอย่างไร งานวิจัยชิ้นนี้ จึงมีความพยายามที่จะศึกษาถึงการสร้างความปรองดองระหว่างสยาม และท้องถิ่น หลังความขัดแย้งกรณีกบฏผีบุญอีสาน พุทธศักราช 2444 ไปจนถึงพุทธศักราช 2455 ซึ่งห้วงเวลายาวต่อสำคัญของกระบวนการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ความเป็นรัฐชาติ ผลจากการวิจัยนี้ อาจเป็นบทเรียนหรือแนวทางในการแสวงหาความปรองดองท่ามกลางยุคสมัยแห่งความแตกต่างและแตกแยกในปัจจุบันนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์กบฏผีบุญอีสาน
2. เพื่อศึกษาถึงเหตุการณ์กบฏผีบุญอีสาน

3. เพื่อศึกษาวิธีการสร้างความปรองดองระหว่างสยาม และท้องถิ่นหลังความขัดแย้งกรณีกบฏผีบุญอีสาน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาหลักฐานเอกสารชั้นต้นประเภทจดหมายเหตุในหอสมุดแห่งชาติ เอกสารชั้นต้นที่มีการตีพิมพ์แล้วทั้งในหอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยผู้วิจัยได้แบบสร้างโครงร่างของสมมติฐานขึ้น แล้วใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อทดสอบสมมติฐานนั้นโดยตรวจสอบกับหลักฐานเอกสารทางราชการ เอกสารในท้องถิ่น และการสำรวจภาคสนามในจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำสู่ความเข้าใจต่อบริบททางภูมิศาสตร์และยุคสมัย ใช้การสัมภาษณ์เพื่อหาโลกทัศน์ของคนในพื้นที่ที่มีต่อเหตุการณ์กบฏผีบุญอีสานเพื่อใช้ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าตรวจสอบกับหลักฐานเอกสารอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือสามารถอธิบายได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล

ผลการศึกษา

การสร้างควมปรองดองระหว่างสยามและท้องถิ่นหลัง ความขัดแย้งกรณีกบฏผีบุญอีสาน พุทธศักราช 2444-2455 มีผลการศึกษา คือ 1) สภาพภูมิศาสตร์ส่งผลให้คนอีสานมองความมั่นคงของชีวิตคือความมั่นคงของจารีต เมื่อรัฐสยามเริ่มใช้ระบอบราชการสมัยใหม่ทำให้ระบบจารีตเดิมเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลประการหนึ่งให้เกิดการกบฏขึ้น 2) ราษฎรที่ประกาศตนเป็นผู้มีบุญบางกลุ่มไม่มีแนวคิดในการแย่งชิงอำนาจการปกครอง แต่ถูกทางการปราบปรามอย่างรุนแรงสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของสยามในการรักษาดินแดนอีสานไว้ในอำนาจของตน 3) วิธีการสร้างความปรองดองของสยามคือการให้การศึกษากับคนในท้องถิ่นแล้วดึงคนเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในระบบราชการ พร้อมเปลี่ยนโลกทัศน์ให้ชาวสยามและชาวอีสานเอง มองคนอีสานเป็นคนว่านอนสอนง่าย โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการสร้างโลกทัศน์ดังกล่าว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ภูมิปัญญาอีสาน

สภาพภูมิศาสตร์มีส่วนสำคัญต่อการกำหนดประวัติศาสตร์ของอีสานอยู่ไม่น้อย เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของอีสานได้ให้ทั้งโอกาสและข้อจำกัดของรูปแบบเศรษฐกิจการเมืองของคนอีสาน ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเบื้องต้นคือเรื่องดินฟ้าอากาศกับวิถีชีวิต ดังที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าอีสานเป็นภูมิภาคที่ได้รับน้ำฝนเป็นจำนวนมาก ซึ่งฝนเหล่านี้มาจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และพายุไต้ฝุ่นซึ่งก่อตัวตลอดปี เมื่อถึงหน้าฝนแม่น้ำและที่ลุ่มในภาคอีสานจะมีน้ำไหลบ่าเอ่อท่วมเป็นบริเวณกว้างและน้ำเหล่านี้จะคงอยู่เพียงระยะหนึ่งก่อนจะไหลลงสู่แม่น้ำสายใหญ่และไหลลงทะเลอย่างรวดเร็ว ชุมชนต่าง ๆ จึงเลือกตั้งอยู่บนที่สูงเพื่อให้พ้นจากน้ำท่วม แต่ด้วยลักษณะดินที่อุ้มน้ำไว้ได้น้อยน้ำส่วนใหญ่จึงระบายออกสู่แม่น้ำเกือบหมดสิ้น ส่งผลให้หน้าแล้งมีน้ำน้อยหรือไม่มีเลย โดยเฉพาะมีลำห้วยสาขาทั่วไปจะเหลือน้ำน้อยมาก ลำน้ำสายใหญ่เช่นแม่น้ำชีและแม่น้ำมูลจะพอน้ำอยู่บ้าง แต่โดยทั่วไปจะขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรง (ประเทืองจินตสกุล. 2528 : 135-137) ด้วยเหตุเช่นนี้การก่อตั้งชุมชนต้องมีแหล่งน้ำกินน้ำใช้ตลอดปี ชุมชนโบราณในอีสานจึงต้องมีวิธีการจัดการน้ำเช่นการขุดสระน้ำหรือสร้างคูน้ำรอบชุมชน ซึ่งศรีศักร วัลลิโภดมกล่าวว่า การขุดคูน้ำรอบชุมชนนี้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือพึ่งพากันของชุมชนในท้องถิ่นเดียวกัน เพราะลำพังชุมชนขนาดเล็กมีจำนวนผู้คนน้อยไม่เพียงพอต่อการขุดคูด้วยตนเองจึงจำเป็นต้องอาศัยกำลังช่วยเหลือจากชุมชนอื่น ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวย่อมนำไปสู่การจัดระเบียบทางสังคมและการจัดระเบียบทางการเมืองขึ้น และเป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของอีสานโดยเฉพาะการเพิ่มของจำนวนประชากรภายในภูมิภาคแห่งนี้ (ศรีศักร วัลลิโภดม. 2546 : 192-201)

วิถีชีวิตที่อยู่ภายใต้การควบคุมของพลังธรรมชาติส่งผลต่อโลกทัศน์ของชาวอีสานให้ยึดมั่นต่อวัฏจักรของธรรมชาติ เนื่องจากฤดูกาลที่คลาดเคลื่อนไปย่อมส่งผลต่อทั้งจักรวาลแห่งชีวิตเช่นการที่น้ำมากเกินความต้องการย่อมส่งผลถึงผลผลิตข้าว ในขณะที่ความแห้งแล้งอาจนำมาซึ่งโรคระบาดและอาจร้ายแรงถึงขั้นบ้านเดือดซึ่งต้องโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อหลีกเลี่ยงภัยร้ายนั้น ด้วยทัศนะเช่นนี้เองอดีตจึงเกิดมาเพื่อพิทักษ์รักษาสมดุลแห่งวัฏจักรให้ดำเนินไปตามร่องรอยเดิมอย่างราบรื่น ด้วยมุมมองเช่นนี้

สิ่งใหม่ ๆ นับเป็นเรื่องอันตรายที่อาจทำลายสมดุลของจักรวาลทั้งระบบ โดยมีผีเป็นสัญลักษณ์ของผู้รักษาสมดุลแห่งจักรวาลจากอำนาจให้คุณให้โทษ รวมถึงการให้สิทธิในพื้นที่ทำมาหากินซึ่งบางพื้นที่ผีได้ทำการสงวนไว้มิให้ผู้หนึ่งผู้ใดใช้ประโยชน์ส่วนตนแต่อาจใช้ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผี พื้นที่ใดสามารถเข้าใช้ทำมาหากินได้โดยง่ายพื้นที่นั้นจะไม่ค่อยมีเรื่องเล่าเรื่องผีที่ร้าย ในขณะพื้นที่ที่คนไม่สามารถปรับตัวเข้าใช้โดยง่ายมักจะมีเรื่องผีที่น่าหวาดกลัว เช่น ในวังน้ำเขียวมักจะมีเรื่องเงือกหรือผีพรายคอยเฝ้าเอาชีวิตคนที่ละเมิดสร้างความไม่พอใจแก่ผีเหล่านั้น นอกจากนี้ผียังให้โชคในการทำมาหากินหรือที่เรียกว่าหมานได้อีกด้วย ความหมานมีทั้งระยะสั้น เช่น การไปหาปลาแล้วได้ปลามากมายในวันนั้น และหมานระยะยาว เช่น การได้น้ำท่าพอเหมาะทำให้ทำนาได้ข้าวมาก ความหมานระยะสั้นอาจเกิดจากการเรียกผีให้ช่วยเหลือ หรือการนับไหว้ก่อนลงทุ่งลงท่า ส่วนความหมานระยะยาวเกิดจากการไหว้ผีตามฮีตฮอย เมื่อให้ผีตรงตามห้วงเวลาตามปกติแล้วผีจะบันดาลปกปักรักษากลับคืนสู่ชุมชน นอกจากหมานจะเกี่ยวพันกับผีแล้วยังสัมพันธ์กับการประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนซ้ำเดิมอีกด้วย สิ่งใดที่ทำแล้วเคยหมานจะถูกปฏิบัติซ้ำ ซึ่งแบบแผนนี้ปรากฏอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ เช่น การเล่นตีลูกหมากแต่ของเด็ก ๆ จะมีลูกที่ใช้ประจำเรียกว่า อีเคย อีเก๋ หรืออีหมาน ซึ่งเชื่อว่าอยู่มือและสามารถนำมาสู่ชัยชนะได้ดีกว่าลูกอื่น ๆ จากการเล่นของเด็กสู่การทำมาหากินเช่นการปลูกข้าวแบบแผนซ้ำเดิมได้กลายเป็นแนวปฏิบัติที่เคร่งครัดผลิตซ้ำและส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่นเนื่องจากการทำนาปลูกข้าวจะพึ่งพิงเพียงพลังจากมนุษย์อย่างเดียวไม่ได้ มนุษย์สามารถลงได้แค่แรงงานแต่การอภิบาลดูแลและการควบคุมน้ำของนาทางฟ้าเป็นพลังของผีในระดับต่าง ๆ สิ่งที่มีอยู่ในพิธีกรรมในการผลิตนี้ แฝงไว้ด้วยปัญหาและอุปสรรคในการผลิต เช่นปัญหานาล่มปัญหานกหนูแมลงที่ทำให้น้ำข้าวเสียหาย สะท้อนให้เห็นถึงการผลิตที่ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ชีวิตของชาวอีสานจึงผูกพันฝังแน่นอยู่กับพลังแห่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่แฝงอยู่ในธรรมชาติและวิญญาณบรรพบุรุษ ซึ่งล้วนต้องหล่อเลี้ยงด้วยแบบแผนในจารีตอย่างเคร่งครัด ที่กล่าวมาข้างต้นคือความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติและชาวอีสานในตัวอย่างของดินฟ้าอากาศกับการทำมาหากินและความเชื่ออันเป็นวิถีชีวิตที่มีรากฐานของความผูกพันระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม และหล่อหลอมชีวิตคนและประวัติศาสตร์จากสภาพสังคมจึงมีการเกาะกลุ่มและพึ่งพาอาศัยกันเป็น

อย่างสูง ดังนั้น ระบบญาติพี่น้องจึงมีความสำคัญต่อสังคมอีสานเป็นอย่างยิ่ง เจ้าโคตร เจ้าวงศ์ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และปรากฏหลักฐานชัดเจนในผิวดินที่ลือลั่นนั้นคือผีปอบซึ่งเป็นบรรพบุรุษผู้บุกเบิกชุมชนนั่นเอง สภาพดินฟ้าอากาศที่หมุนเวียนเป็นระบบปีแล้วปีเล่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลสังคมอีสานเป็นสังคมประเพณีที่มีความสัมพันธ์อันเหนียวแน่นในหมู่เครือญาติ และมีวิถีชีวิตที่จะต้องพึ่งพาอาศัยกันเนื่องจากพลังของธรรมชาติเป็นสิ่งที่ไม่อาจควบคุม ปัจจัยเช่นนี้ได้กำหนดวิธีคิดแบบนอน้อมต่อธรรมชาติ ซึ่งสะท้อนออกมาในจารีตประเพณี ซึ่งผูกพันอยู่กับสภาพธรรมชาติและวิถีทางการผลิต เช่น ฮีต 12 ด้วยสภาพเช่นนี้ ย่อมส่งต่อความสามารถในการรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงที่ไม่อาจปรับตัวได้อย่างรวดเร็วหรือในระยะเวลานานสั้น แต่โลกทัศน์แห่งความอ่อนน้อมสมยอมพร้อมปรับเปลี่ยนตามประสบการณ์จะทำให้ชาวอีสานสามารถปรับตัวกับทุกสิ่งได้ในระยะยาว เมื่อสยามพัฒนาระบบราชการเพื่อปกครองอีสานในระยะแรกจึงก่อให้เกิดความทุกข์ยากอย่างกว้างขวาง แต่ความทุกข์ยากดังกล่าวก็ทำให้สาเหตุของการก่อกบฏอย่างเดียวกันไม่ เพราะความทุกข์ยากนั้นเป็นเพียงบรรยากาศที่สอดคล้องกับชนบความเชื่อตามรากเหง้าแห่งแห่งศีลธรรมชาติและศีลบรรพบุรุษที่มองความเปลี่ยนแปลงที่ต่างจากฮีตฮอยเดิมคือความเลวร้าย และระบบราชการสยามย่อมเป็นสิ่งใหม่นอกเหนือจารีตการปกครองเดิมอย่างมีอาจปฏิเสธได้ นอกจากนี้ยังตอกย้ำด้วยพุทธทำนายที่อยู่ในสำนึกของคนพื้นเมืองที่มองเห็นตนเองอยู่ในกลียุคอันยาวนาน ท่ามกลางปัญหาความขัดแย้งของการเมือง 2 ฝ่ายโงมาโดยตลอด ดังนั้นอีสานจึงเป็นดินแดนของผู้มีภูมิหลังความขัดแย้งทางการเมืองอย่างยาวนาน จึงเป็นธรรมดาที่ชาวอีสานจะเฝฝืนถึงโลกแห่งความมั่นคงตามจารีตฮีตฮอยแต่ครั้งบรรพบุรุษซึ่งอาจอยู่ในโลกแห่งพระศรีอารยผู้สามารถปิดเป่าทุกข์ภัยทั้งมวล

2. เหตุการณ์กบฏผู้มีบุญอีสาน

กบฏผู้มีบุญอีสานมีอยู่ 2 กลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มแรกคือกลุ่มที่ไม่หวังอำนาจทางการเมืองโดยตรง และกลุ่มต่อมา คือกลุ่มที่หวังอำนาจทางการเมืองโดยตรง แต่ทางการเมืองการสยามมีแบบแผนในการปราบปรามทั้ง 2 กลุ่มนี้เหมือนกัน คือใช้ความรุนแรงเป็นหลักในการปราบปรามโดยไม่พิจารณาถึงความแตกต่างของกบฏทั้ง 2 กลุ่ม ดังที่พระญาณรักขิก เจ้าคณะมณฑลอีสาน ได้กล่าวถึงเหตุการณ์กบฏที่เมืองอุบลราชธานีว่า

...ตามความอนุমানแห่งอาตมาภาพเข้าใจว่าเป็นขึ้นเพราะความคับแค้นขัดสนนั่นเอง ดูเหมือนเขาจะไม่คิด

ขบถประทุรร้ายต่อแผ่นดินฟ้าแผ่นดินอะไร ตั้งใจจะพากันตายให้ดูเท่านั้น เพราะทราบความว่าเมื่อกองทัพยกเข้ามาประชิด เขาเตือนกันว่าใครอย่ายิงอย่าทำอะไรมดให้หนึ่งภาวนา ดังนั้นฝ่ายเราก็ยิงแต่ข้างเดียวเอาไชยชนะได้ การเอาชนะกับคนตายพันนั้น อาตมายังเห็นว่าไม่น่าอัศจรรย์... (กจช. ร.5 ม.57/15 เรื่องลิขิตพระญาณรักขิตว่าราชการในมณฑลอีสานถวายรายงานกรมขุนสรรพสิทธิประสงค์ วันที่ 29 สิงหาคม 121.)

อย่างไรก็ดี ในทัศนะของสยามในมองภาพการกบฏดังกล่าวเป็นภัยแห่งความมั่นคงอย่างยิ่งทั้งยังสร้างความแตกตื่นแก่ราชสำนักมิใช่น้อย ดังที่กรมขุนสรรพสิทธิประสงค์ข้าหลวงต่างพระองค์สำเร็จราชการมณฑลอีสานบริเวณที่เกิดเหตุการณ์ทรงมีโทรเลขถึงกระทรวงมหาดไทยแจ้งเรื่องราวที่เกิดขึ้นรวมทั้งขอกำลังทหารไปช่วยเหลือ ซึ่งโทรเลขฉบับดังกล่าวเป็นโทรเลขฉบับแรกที่ทำให้ส่วนกลางได้ทราบข่าวเหตุการณ์กบฏนี้ ดังความว่า

...ด้วยเวลานี้ทางมณฑลอีสานกำลังแตกตื่นผู้มิบุญทุกหนทุกแห่งทุกตำบลน่ากลัวจะเป็นข้างโจรขึ้นใหญ่โตแต่ทางฝ่ายลาวก็ไม่กระไรนักแต่ทางฝ่ายเขมรนั้นตัวอ้ายบัวผู้มีบุญนั้นเป็นลูกพระยาขุน (ขุนขันธ์) ที่ตายพระยา (เหยียง) พระยาขุนนั้นก็ครั้นคร้ามเสียแล้วคนบ้านนั้นทั้งปวงก็ตื่นเข้าผู้มีบุญน่ากลัวจะเป็นอกตัญญูปล้นเมืองขึ้นในสองวันนี้ถ้าโปรดให้ทหารโคราชไปที่สุรินทร์ช่วยปราบเข้าทางสุรินทร์ถึงบุรีลิก100 คนโดยเร็วที่สุดได้จะดี... (กจช. ร. 5 ม.2 18 / 3 สำเนาโทรเลขที่ 36 กรมขุนสรรพสิทธิประสงค์กราบทูลกรมหลวงดำรงราชานุภาพ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 120.)

โทรเลขฉบับดังกล่าว ได้สร้างความแตกตื่นแก่กรุงเทพมหานครเป็นอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชโทรเลขถึงกรมหมื่นนครไชยศรีผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการที่เสด็จซ้อมรบที่ราชบุรีให้เสด็จเข้ากรุงเทพโดยทันทีเพื่อปรึกษาข้อราชการและมีการประชุมเสนาบดีเพื่อปรึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะ ที่ประชุมเสนาบดีมีความเห็นว่าควรจะให้กองทหารมณฑลนครราชสีมาซึ่งอยู่ใกล้ที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นมากที่สุดเตรียมทหาร 200 คนให้พร้อม และสามารถที่จะออกเดินทางไปยังมณฑลอีสานได้ทันทีที่ได้รับคำสั่ง (นงลักษณ์ ลีเมธี. 2524 : 90) และให้หม่อมเจ้าศรีเสยเฉลิมศักดิ์ผู้บัญชาการทหารราบที่ 5 มณฑลนครราชสีมาซึ่งขณะนั้นประทับอยู่ที่กรุงเทพรีบเสด็จกลับไปนครราชสีมาเพื่อจัดเตรียมกำลังทันที ความโกลาหลในกรุงเทพมหานครสงบลงเมื่อกรมขุนสรรพสิทธิประสงค์ทรงมีโทรเลขถึงกระทรวงมหาดไทย

เป็นข้อความสั้น ๆ ซึ่งมีเนื้อหาขอให้ระงับกองกำลังที่ขอไว้ก่อน อาจเป็นเพราะภายหลังทรงพิจารณาเห็นว่ากองกำลังท้องถิ่นสามารถจัดการกองกำลังของผู้คัดค้านที่ต่อสู้โดยการยอมให้อยู่กันเอง แม้ว่ากองกำลังที่จัดเตรียมไว้ครั้งแรกจะล้มเลิกไปแต่เหตุการณ์ที่เมืองขุขันธ์ก็ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ผู้ปกครองส่วนกลางและส่วนหัวเมืองมีความตื่นตระหนกและวิตกกังวลกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างมากจะเห็นว่าหลังจากนั้นเป็นต้นมากำลังที่ใช้ในการระงับและปราบปรามกบฏในครั้งนั้นนอกจากจะใช้กำลังในท้องถิ่นแล้วมีการส่งกำลังจากภายนอกมาช่วยเสริมอีกเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะกองทหารจากนครราชสีมาถูกจัดส่งมาช่วยถึง 2 ครั้ง ครั้งแรก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุริยเดชวิเศษฤทธิศาสตร์พิชัยข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครราชสีมาเป็นข้าหลวงพิเศษตรวจราชการระงับปราบปรามผู้ที่ตั้งตัวเป็นผู้วิเศษในเขตมณฑลอีสาน และมณฑลออุตรดิตถ์ตรวจราชการดูแลความสงบเรียบร้อยตามท้องที่ต่าง ๆ จากนครราชสีมาบุรีรัมย์ สุรินทร์สังขะและขุขันธ์ถ้าบริเวณใดยังมีเหตุการณ์วุ่นวายอยู่ก็ให้พยายามชี้แจงให้ราษฎรเข้าใจมิให้เชื่อพวกผู้มิบุญหรือถ้าจำเป็นต้องใช้กำลังก็ให้ร่วมมือกับกำลังในแต่ละท้องถิ่นทำการปราบปราม พระยาสุริยเดชฯ พร้อมด้วยคณะประมาณ 30 คน เดินทางจากนครราชสีมาเมื่อวันที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2444 ระหว่างทางไม่ปรากฏว่ามีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นพระยาสุริยเดชฯ เพียงแต่สืบฟังข่าวคราว และแนะนำสั่งสอนราษฎรตามท้องที่ที่ผ่านมิให้เชื่อเรื่องผู้วิเศษ และข่าวลือตามรายงานปรากฏว่าราษฎรเชื่อฟัง และปฏิบัติตามด้วยดีพร้อมทั้งได้นำข้าวปลาอาหารมาเลี้ยงดูพระยาสุริยเดชฯ และคณะด้วย ตามกำหนดเดิมนั้น มีการวางแผนการไว้ว่าการเดินทางของพระยาสุริยเดชฯ จะมาสิ้นสุดที่เมืองขุขันธ์เป็นแห่งสุดท้าย และจะหยุดพักอยู่เพื่อช่วยเหลือพระยาบำรุงประจันต์ข้าหลวงเมืองขุขันธ์ในการระงับความวุ่นวายในเขตนั้น แต่เมื่อเดินทางมาถึงเมืองสุรินทร์พระยาสุริยเดชฯ ได้รับโทรเลขขอความช่วยเหลือจากกรมขุนสรรพสิทธิประสงค์ให้เดินทางไปอุบลราชธานีเพราะที่นั่นมีเหตุการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจคือองค์มั้นและพรรคพวกบุกปล้นเมืองเขมราฐ พระยาสุริยเดชฯ จึงได้เปลี่ยนเส้นทางเดินทางต่อไปยังอุบลราชธานีถึงอุบลราชธานีเมื่อวันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2442 ซึ่งเป็นเวลาที่กองกำลังของนายร้อยเอกหลวงชิดสรการสามารถปราบปรามพวกกบฏได้เรียบร้อยแล้ว เนื่องจากยังคงมีการตั้งตัวเป็นผู้มิบุญ และมีเหตุการณ์วุ่นวายอยู่บ้าง

ประปรายเพราะยังมีพรรคพวกขององค์มั้นหลบซ่อนอยู่ตามที่ต่าง ๆ ในเขตนั้นพระยาสุริยเดชฯ ร่วมกับกำลังพื้นเมืองได้เดินทางตรวจตราดูแลความสงบตามท้องที่ต่าง ๆ ในเขตเมืองอุบลราชธานีประมาณหนึ่งอาทิตย์เมื่อเหตุการณ์ที่นั่นเบาบางลงจึงได้เดินทางขึ้นไปยังมณฑลออุตรดิตถ์ตามโทรเลขเรียกตัวของกระทรวงมหาดไทยที่แจ้งมาว่าสถานการณ์ทางด้านนั้นไม่น่าไว้วางใจเพราะทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงที่เมืองสะหวันนะเขตมีเหตุการณ์วุ่นวายเกรงไปว่าจะขยายมาทางด้านสกลนครหนองหารของไทย พระยาสุริยเดชฯ จึงได้เดินทางขึ้นไปช่วยพระองค์เจ้าวิวัฒนาข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลออุตรดิตถ์ทำการปราบปรามต่อไปลักษณะกองกำลังของพระยาสุริยเดชฯ จึงคล้ายกับกองลาดตระเวนเที่ยวตรวจตราความสงบเรื่อยไปเมื่อใดมีเหตุการณ์รุนแรงก็สามารถเรียกให้ไปสมทบช่วยเหลือได้ทันทีครั้งที่สอง เป็นการส่งทหารจำนวนหลายกองร้อยไปประจำตามท้องที่ต่าง ๆ ในเขตมณฑลอีสานตามที่กรมขุนสรรพสิทธิประสงค์ทรงมีโทรเลขขอมาเมื่อปลายเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2444 เพราะขณะนั้นที่อุบลราชธานีมีเหตุการณ์ตั้งเครือข่ายค้ายา และพรรคพวกได้ยกเข้าตีเมืองเขมราฐพร้อมทั้งฆ่าทหารตาย กำลังที่เมืองอุบลราชธานีมีไม่เพียงพอแม้ว่าจะมีกำลังจากพระยาสุริยเดชฯ ไปช่วยอีกทางหนึ่งแล้วก็ตาม ทันทิที่ได้รับข่าวทางกรมยุทธนาธิการได้มีคำสั่งถึงกองทหารมณฑลนครราชสีมาจัดเตรียมกำลังให้พร้อม และทยอยส่งไปยังมณฑลอีสานดังนี้คือ หนึ่งนอกจากรัฐบาลกลาง และผู้ปกครองส่วนหัวเมืองจะใช้นโยบายทางทหารคือใช้กำลังเข้าระงับ และปราบปรามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วยังพยายามใช้วิธีชักหาประชาชนด้วยเช่นได้ทำพระพิมพ์ออกแจกจ่ายแก่ราษฎรเพื่อให้ความมั่นใจ และอบอุ่นใจ (กช. ร.5 ม.2 18/11 ใบบอกที่ 250/3956 รายงานฉบับที่ 2 พระยาสุริยเดชวิเศษฤทธิฯ กราบทูลกรมหลวงดำรงราชานุภาพ วันที่ 31 สิงหาคม 121) ให้ราษฎรถือน้ำพิพัฒน์สัจจาว่าจะไม่เชื่อผู้มิบุญผู้วิเศษอีกต่อไปวิธีการดังกล่าวนี้ผู้ปกครองเห็นว่า เป็นเครื่องเชื่อมใจราษฎร และเป็นจิ้งจกให้ใจ ใจผ่องอีกด้วย นอกจากนั้นมีการตั้งรางวัลให้สินบนในการจับตัวผู้มิบุญในอัตราที่ต่างกันเช่นในเขตมณฑลอีสาน 100-400 บาท (กช. ร.5 กต.40.39/2 สำเนาโทรเลขที่ 19 กรมขุนสรรพสิทธิประสงค์ กราบทูลกรมหลวงดำรงราชานุภาพ วันที่ 12 เมษายน 121) ส่วนมณฑลออุตรดิตถ์เหตุการณ์ไม่รุนแรงเท่าใดนักสินบนนำจับผู้มิบุญจึงน้อยกว่าประมาณ 20-80 บาท และคงเป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดังที่พระยาศรีสหเทพราชปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทยกราบทูลพระเจ้าบรม

วงศ์เธอ กรมพระสมมตอมรพันธุ์ราชเลขานุการในองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า

....เรื่องปราบคนตั้งตัวเป็นผู้วิเศษนั้นควรจัดการบนคนในพื้นที่ให้จับตัวส่งถึงจะเสียเงินทองมากน้อยเท่าใดก็ไม่ควรเสียตายเอาแต่ให้สงบเป็นประมาณทางมณฑลอีสานได้ใช้วิธีนี้เป็นประโยชน์มากเพราะพาให้พวกมันเกิดไม่เชื่อกันเอง.... (กจช. ร.5 ม.2 18/7 หนังสือที่ 202/1594 พระยาศรีสทเทพ กราบทูลกรมขุนสมมตอมรพันธุ์ วันที่ 7 พฤษภาคม 121)

การปราบปราม และระงับเหตุการณ์ด้วยนโยบายทางการทหารควบคู่กับการเมืองเช่นนี้คงจะได้ผลพอควรทีเดียวเพราะปรากฏว่าต่อมาประมาณเดือนมิถุนายนสถานการณ์เริ่มคลี่คลายลงการตั้งตัวเป็นผู้วิเศษมีอยู่บ้างประปรายแต่ไม่มีความรุนแรงกองกำลังท้องถิ่นสามารถดำเนินการเองได้ตั้งนั้นกองกำลังจากมณฑลนครราชสีมาที่ประจำอยู่ตามที่ต่าง ๆ ทั้งในมณฑลอีสานและมณฑลอูรเริ่มทยอยกลับสู่กรมกองเก่าที่นครราชสีมาเช่นเดิม เมื่อเหตุการณ์สงบลงแล้วบรรดาทหารจากมณฑลนครราชสีมาที่เดินทางไปช่วยปราบกบฏต่างได้รับยกย่องว่าเป็นผู้กระทำประโยชน์ให้แก่แผ่นดินโดยบรรดานายสิบพลทหารที่เข้ากองไปราชการเหล่านั้นจะได้รับตราภูมิทุกคนเพื่อเป็นหนังสือสำคัญแสดงว่าบรรดาชายฉกรรจ์เหล่านี้ได้ผ่านการเกณฑ์แรงงานมาแล้วถ้ามีการเรียกเกณฑ์แรงงานหรือเสียส่วยชายฉกรรจ์เหล่านี้จะได้รับการยกเว้นส่วนผู้ใดที่มีผลงานดีเด่นเช่นจับผู้ร้ายหรือผู้มีบุญได้จะได้รับรางวัลพิเศษเป็นเงินมากที่สุด 12 บาท (กจช. ร.5 ม.2 18/6 คำกราบบังคมทูลกรมหมื่นนครชัยศรี ที่ 32/2612 วันที่ 23 มิถุนายน 121)

3. การสร้างความปรองดองระหว่างสยามและท้องถิ่นหลังความขัดแย้งกรณีกบฏผู้มีบุญอีสาน

การสร้างความปรองดองของสยามหลังการปราบปรามกบฏผู้มีบุญ มี 3 แนวทางคือ 1)แนวทางการใช้กระบวนการยุติธรรม 2)แนวทางสร้างความมั่นคงทางการเมือง และ 3) แนวทางสร้างความมั่นคงทางสังคม ดังนี้

1) แนวทางการใช้กระบวนการยุติธรรมสำหรับบรรดานักโทษที่ถูกจับกุม นักโทษเหล่านี้ จะได้รับโทษทัณฑ์ต่างกันไปตามลักษณะความผิด จากการรวบรวมแบ่งการลงโทษได้เป็น 3 ระดับ คือ ขั้นแรกทำทัณฑ์บนหรือจำคุกในระยะสั้นไม่ถึงปี พวกที่ถูกลงโทษขั้นนี้ส่วนมากมักจะเป็นราษฎรทั่วไปที่ยอมตัวเป็นสานุศิษย์และให้การสนับสนุนผู้มีบุญเพราะมีความศรัทธาเลื่อมใสเป็นที่ตั้งครั้งเมื่อผู้วิเศษหรือหัวหน้าถูกจับกุมราษฎร

เหล่านั้นก็จะแยกย้ายกระจัดกระจายกันไปหรือไม่ก็หลบหนีอยู่ตามป่าเพราะกลัวว่าทางราชการจะจับกุมตัวไปนอกจากนั้นบรรดาหัวหน้าหรือผู้วิเศษบางคนที่ไม่มีความผิดก็แสดงให้เห็นว่าต่อต้านรัฐบาลแต่อย่างใดก็มีสิทธิ์จะได้รับโทษสถานนี้เช่นกันเช่นกลุ่มของนายโชนที่นครราชสีมาและนายบุญรอดที่ชัยภูมิซึ่งไว้เป็นเวลาประมาณ 4 เดือน (กจช. ร.5 ม.2 18/10 หนังสือที่ 402/2929 กรมหลวงดำรงราชานุภาพ กราบทูลกรมขุนสมมตอมรพันธุ์ วันที่ 5 มิถุนายน 121) ขั้นที่สองจำคุกตั้งแต่ 1 ปีถึงตลอดชีวิต พวกที่ถูกลงโทษขั้นนี้ส่วนใหญ่คือบรรดาผู้ตั้งตัวเป็นผู้วิเศษโดยมีเป้าหมายทางสังคมรักษาคนเจ็บป่วยด้วยคาถาเวทมนต์ไม่มีปฏิกิริยาต่อต้านรัฐบาลแต่เนื่องจากมีสาเหตุอื่น และพรรคพวกมากทำให้รัฐบาลไม่ไว้วางใจเห็นว่าพวกนี้มักจะถูกส่งตัวมากักขังไว้ที่กองละหุโทษกระทรวงยุติธรรมกรุงเทพมหานคร เป็นการแยกตัวให้ไกลจากบรรดาสานุศิษย์เช่นนายบุญมีผู้วิเศษที่โคราชถูกคุมขังตั้งแต่เดือนเมษายนพุทธศักราช 2444-เดือนมีนาคม2445 (กจช. ร.5 ม.2 18/3 หนังสือที่ 73/573 กรมหลวงดำรงราชานุภาพ กราบทูลกรมขุนสมมตอมรพันธุ์ วันที่ 17 เมษายน 121) ขั้นที่สามประหารชีวิต ผู้ที่ได้รับโทษสถานนี้ส่วนมากจะได้แก่ผู้ที่ตั้งตัวเป็นผู้มีบุญโดยมีเป้าหมายทางด้านการเมืองและเป็นพวกที่มีการกระทำที่ต่อต้านรัฐบาลอย่างเห็นได้ชัดเช่นกลุ่มของอำมมั้นที่อุบลราชธานีอำมมั้นบุญจันทร์ที่ขุขันธ์เป็นต้น สำหรับการลงโทษบรรดาผู้มีบุญที่ถูกจับได้นี้องค์พระมหากษัตริย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระกระแสพระราชดำริสั่งว่า “ควรจะพิจารณาประหารชีวิตให้หลาย ๆ แห่งในที่ซึ่งมีผู้นิยมนับถือเพื่อให้เกิดการปรากฏจะได้สิ้นความนับถือ” (กระทรวงมหาดไทย, พระราชหัตถเลขารัชกาลที่ 5..., หน้า 409)

2) แนวทางสร้างความมั่นคงทางการเมืองหลังเหตุการณ์กบฏสมคูลแห่งอำนาจอยู่ข้างฝ่ายสยามอย่างไม่เคยมีมาก่อน สยามเองก็มีวิธีการลงโทษผู้เป็นปฏิปักษ์และให้รางวัลผู้ภักดีอย่างชัดเจน เช่นการให้การศึกษาแก่บุตรหลานกรมการเมืองแล้วดึงคนเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในระบบราชการ สิ่งที่ยามเชื่อว่าได้ผลคือการเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นมีช่องทางในการเลื่อนสถานภาพด้วยการศึกษาภายใต้การจัดการของคณะสงฆ์สามารถสร้างคนที่มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางกลายเป็นกำลังของการสร้างชาติอย่างมั่นคง

3) แนวทางสร้างความมั่นคงทางสังคม กระบวนการนี้ดำเนินไปพร้อมกับแนวทางสร้างความมั่นคงทางการเมือง ด้วยความพยายามเปลี่ยนโลกทัศน์ให้ข้าราชการจากต่างถิ่น และคนอีสานเอง เชื่อว่าคนอีสานเป็นคนรักสงบ และว่านอนสอนง่าย โดยใช้การศึกษาทำความเข้าใจในประวัติความเป็นมา และประเพณีวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ศาสนาเป็นเครื่องมือในการสร้างโลกทัศน์ดังกล่าว ซึ่งกรมการเมืองบางกลุ่มยอมทำตามทุกวิถีทางเพื่อให้ชาวสยามพึงพอใจเพื่อแลกกับการคงอำนาจของตนไว้ ซึ่งเงื่อนไขสำคัญของการได้มา ซึ่งอำนาจนี้คือการทำให้ตนเป็นผู้ว่านอนสอนง่ายในสายตาชาวสยาม เช่น การอุทิศที่ดินให้เป็นสมบัติของแผ่นดิน หรือการปฏิบัติตามคำสั่งราชการอย่างเคร่งครัด (เดิม วิชาญพนกิจ. 2546 : 365-369) หลังจากที่เกิดการณ์ผู้มิญสงบลงปรากฏว่ามีเจ้านายในพระราชวงศ์สนใจและเสด็จไปยังหัวเมืองอีสานมากขึ้น เช่น การเสด็จตรวจราชการของพระเจ้าบรมวงศ์เธอสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพเมื่อปีพุทธศักราช 2449 ระยะเวลา 3 เดือนที่พระองค์เสด็จตามที่ต่าง ๆ พระองค์ได้ทรงบันทึกถึงสภาพนิสัยใจคอของชาวอีสานตามทัศนะของพระองค์ เช่น

...ข้าพระพุทธเจ้าเห็นด้วยเกล้า ๆ ว่า การที่หลอลงกันเช่นนี้ เปนถ้อยคำดี ๆ ไม่น่าที่จะเชื่อถ้อยเลย ซึ่งราษฎรหลงเชื่อถ้อยถึงกับพวกที่ตั้งตัวเป็นผู้วิเศษเที่ยวหลอลงไปเป็นกำลังคิดการทรยศต่อแผ่นดินได้ เช่นนี้ ก็โดยที่ราษฎรในพื้นที่บ้านเมืองยังประกอบด้วย ความโง่เขลา ปราศจากความดำริห์ไตร่ตรอง...เห็นด้วยเกล้า ๆ ว่าการที่จะบำรุงบ้านเมืองต่อไปได้จำเป็นต้องตั้งโรงเรียนขึ้นเสียได้ตลอดทั่วถึงแล้ว ราษฎรได้พากันศึกษาวิชาการหนังสือเจริญขึ้นเมื่อใด การบ้านเมืองก็จะเจริญตาม และพวกราษฎรคงไม่หลงเชื่อในสิ่งที่ผิดซึ่งเปนข่าวเล่าลืออันดี ๆ เช่นนี้ได้...

นอกจากบันทึกของพระเจ้าบรมวงศ์เธอสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพแล้ว ทัศนะต่อนิสัยใจคอของคนอีสานที่เป็นคนซื่อได้ปรากฏในรับสั่งของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกประชานาถในคราวเสด็จตรวจราชการที่เมืองอุบลราชธานีว่า มณฑลอุบลราชธานีเป็นมณฑลที่กว้างใหญ่มีพลเมืองมาก ราษฎรประชาชนเป็นผู้ว่านอนสอนง่าย หากได้บำรุงสักเล็กน้อยก็อาจนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งแผ่นดินมาก (เดิม วิชาญพนกิจ. 2546 : 473) คำว่าคนอีสานเป็นคนว่านอนสอนง่ายได้กลายมาเป็นอัตลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวอีสานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา และถูกผลิตซ้ำอีกหลายครั้ง ที่

เด่นชัดคือในคำขวัญเสกถิ่นไทยของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ ทรงกล่าวว่าชาวอีสานว่านอนสอนง่ายเป็นผู้มีนิสัยซื่อตรงจึงทรงเรียกภาคอีสานทั้งหมดว่าถิ่นไทยดี ดังความว่า...ข้าราชการที่ไปปกครองภาคอีสานตามจังหวัดต่าง ๆ มักพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ชาวอีสานว่านอนสอนง่ายเป็นผู้มีนิสัยซื่อตรง ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน... (เดิม วิชาญพนกิจ. 2546 : 531)

สรุปผล

การสร้างความปรองดองระหว่างสยามและท้องถิ่นหลังความขัดแย้งกรณีกบฏผู้มีบุญอีสาน พุทธศักราช 2444-2455 มีวิธีการสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ประการแรกคือการบังคับใช้กฎหมายตามโทษที่กระทำ ประการที่สองคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเกิดจากการให้การศึกษาแก่คนในท้องถิ่นแล้วดึงคนเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในระบบราชการ สิ่งที่ยามใช้อย่างได้ผลคือการเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นมีช่องทางในการเลื่อนสถานภาพด้วยการศึกษาภายใต้การจัดการของคณะสงฆ์สามารถสร้างคนที่มีความรู้ทั้งทางโลก และทางธรรม และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางกลายเป็นกำลังของการสร้างชาติอย่างมั่นคง และประการที่สาม คือการเปลี่ยนโลกทัศน์ให้ข้าราชการจากต่างถิ่น และคนอีสานเอง เชื่อว่าคนอีสานเป็นคนรักสงบ และว่านอนสอนง่าย โดยใช้การศึกษาทำความเข้าใจในประวัติความเป็นมา และประเพณีวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ศาสนาเป็นเครื่องมือในการสร้างโลกทัศน์ดังกล่าว

อภิปรายผล

สิ่งที่ได้จากการศึกษานี้ คือแนวทางในการสร้างความปรองดองระหว่างรัฐกับท้องถิ่น โดยมีมิติแห่งความขัดแย้งของอีสานเป็นบทเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นอย่างชัดเจนถ่องแท้คือเครื่องป้องกันความขัดแย้งระหว่างรัฐกับท้องถิ่นได้ดีที่สุด และบ่อยครั้งที่รากเหง้าของความขัดแย้งที่พัฒนาเป็นความรุนแรงนั้นมาจากการขาดความเข้าใจของบุคลากรของรัฐ และหนทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างท้องถิ่นกับรัฐนั้นทำได้โดยการให้การศึกษา และการเปิดพื้นที่ให้คนในท้องถิ่นมีโอกาสและส่วนร่วมในระบบราชการ ตลอดจนสร้างความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในพื้นที่ สิ่งเหล่านี้สอดคล้องอย่างอัศจรรย์กับหลักการพัฒนามาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล

อดุลยเดช ฯ คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งเป็นบันได 3 ขั้น ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความรู้ความเข้าใจใน ประเทศ และพสกนิกรภายใต้ร่มพระบารมีของพระองค์ เป็นอย่างดี จึงนับเป็นความโชคดีของมหาชนชาวสยาม เป็นยิ่งแล้ว

รายการอ้างอิง

- เจ้าพระยาทิพากรวงศ์. (2504). **พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ : ศูรสภา.
- ชัยอนันต์ สมุทรวานิช และชัตติยา กรรณสูต. (2510). **รวบรวมเอกสารทางการเมืองการปกครองไทย (พุทธศักราช 2417-2477)**. กรุงเทพฯ : สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ดลนภา เพิ่มสมบัติ. (2549). **กฎหมายนิยุภาคอีสาน 2444-2445**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2537). **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น**. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เดช บุญนาค. (2532). **การปกครองระบบเทศาภิบาลของประเทศไทย พุทธศักราช 2435-2458**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เต็ม วิชาภัยพจนกิจ. (2546). **ประวัติศาสตร์อีสาน**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ธัญชัย รสจันทร์. (2550). **สภาพเศรษฐกิจของเมืองอุบลราชธานี ระหว่าง พ.ศ. 2335-ทศวรรษที่ 2460**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธิดา สารยา. (2544). **ประวัติศาสตร์ชาวนาอีสาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- ธีรชัย บุญมาธรรม. (2536). **ประวัติศาสตร์สังคมอีสานตอนบน พุทธศักราช 2318-2450**. มหาสารคาม : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงลักษณ์ ลิ้มศิริ. (2524). **ความสำคัญของกฎหมายหัวเมืองอีสาน พุทธศักราช 2325-2445**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บัณฑิต อ่อนดำ. (2518). **ศาสนากับการเมือง วิเคราะห์ขอบผู้มีนิยุภาคอีสาน ร.ศ. 121**. จุลสารโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- บุญชู ภูศรี. (2550). **การศึกษาโลกทัศน์แบบพุทธของชาวอีสานในวรรณกรรมเรื่องสังขมธาดู**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญรอด แก้วกันหา. (2518). **การเก็บส่วยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พุทธศักราช 2325-2411)**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฐม ตาคะนันท์. (2551). **คณะสงฆ์สร้างชาติ สมัยรัชกาลที่ 5**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ประเทือง จินตสกุล. (2528). **ภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ.
- พระพรหมมุนี (ติส.โส อ้วน). (2479). **ตำนานวัดสุปฏิหาราม**. อุบลราชธานี : ที่ระลึกในงานผูกพัทธสีมาและฉลองพระอุโบสถวัดสุปฏิหาราม.
- ไพฑูรย์ มีกุล. (2515). **การปฏิรูปการปกครองมณฑลอีสานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เพื่องอักษร.
- โยชิยุกิ มาซุฮารุ. (2546). **ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของราชอาณาจักรลาวล้านช้าง**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ระลึก ธานี. (2524). **อุบลราชธานีในอดีต (2335-2475)**. อุบลราชธานี : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2546). **แอ่งอารยธรรมอีสาน**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า. (2504). **สาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ**. เล่ม 6. พระนคร : องค์การค้ำของศูรสภา.

ข้อแนะนำ

ในการวิจัยครั้งนี้ ให้ความสำคัญต่อการใช้หลักฐานเอกสารเป็นหลัก ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อทดสอบข้อเสนองาน 3 ประการเกี่ยวกับการสร้างความปรองดอง ซึ่งจะทำได้ภาพแห่งอดีตที่ลึกซึ้งรอบด้านยิ่งขึ้น

สมเด็จพระปรมหาราชทรงราชานุภาพ. (2512). เรื่องเที่ยวที่ต่าง ๆ ภาคที่ 4 ว่าด้วยเที่ยวมณฑลนครราชสีมา มณฑลอุดร และมณฑลร้อยเอ็ด. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

ลีลา วีระวงศ์. (2540). ประวัติศาสตร์ลาว. กรุงเทพฯ : มติชน.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2549). พลังลาวชาวอีสานมาจากไหน. กรุงเทพฯ : มติชน.

สุวิทย์ อิศาศวัต. (2543). ประวัติศาสตร์ลาว. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

หม่อมอมรวงศ์วิจิตร. (2456). พงศาวดารหัวเมืองมณฑลอีสาน. ประชุมพงศาวดารภาคที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.

หลวงผดุงแคว้นประจันต์. (2504). ประเพณีการปกครองของราษฎรอีสานตะวันออก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

อภิศักดิ์ โสมอินทร์. (2525). ภูมิศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์.

อุทัยทิศ บุญชู. (2536). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในอีสานจากนโยบายของรัฐบาลระหว่างปี พุทธศักราช 2434-2475.

วิทยานิพนธ์ กษ.ม. (ประวัติศาสตร์). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

อุรลักษ์ณ์ สิทธิบุตร. (2525). มณฑลอีสานและความสำคัญในทางประวัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ (ประวัติศาสตร์).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอเจียน แอมอนิเย. (2539). บันทึกการเดินทางในลาว ภาค 2 พุทธศักราช 2440. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เอี่ยมมกล จันทะประเทศ. (2538). สถานภาพเจ้านายพื้นเมืองอุบลราชธานีระหว่างปี พุทธศักราช 2425-2476.

วิทยานิพนธ์ กษ.ม. (ประวัติศาสตร์). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ ของนักศึกษาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และการศึกษาปฐมวัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

The Development of Learning Skills in Inclusive Education Classroom of Exceptional
and Ordinary Students Majoring in General Science, and Early Childhood,
Faculty of Education, Kalasin University

รัชดาพรรณ อินทรสุขสันต์ *

เยาวเรศ รัตนธาทอง **

ศักดิ์ชัย มหาอุตร ***

ภัทรพร ผลดี ****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ 2) เพื่อศึกษาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติและ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ จำนวน 97 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจากวิทยาศาสตร์ และการศึกษาปฐมวัย สังกัดคณะครุศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกหัดการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล 3 ชุด และแบบสัมภาษณ์ จากนั้น ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติ คือค่าเฉลี่ย ความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้สามารถใช้ทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) ซึ่งกล่าวถึงการจำแนกการเรียนรู้ ดังนี้ ความรู้ที่เกิดจากความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า
2. นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน มากกว่าทำแบบทดสอบก่อนเรียน นักศึกษาสามารถเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลได้คะแนนมากที่สุด
3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กในระดับมาก ข้อที่นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมาก ถ้าพิจารณารายชื่อ ได้แก่ เนื้อหาสาระและความเหมาะสมของกิจกรรมกับระยะเวลา รองลงมาคือทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อเด็กพิเศษ หลังจากที่ได้รับรู้รายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม และการ

นโยบายการศึกษาแบบเรียนรวมไปปฏิบัติได้จริงเมื่อจบการศึกษา ส่วนข้อที่นักศึกษามีระดับความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ องค์ความรู้ของอาจารย์ในการ อธิบาย แนะนำช่วยเหลือข้อสงสัยได้

ABSTRACT

The purposes of this research were to study 1) the process of classroom management development of exceptional and ordinary students, 2) the skills of inclusive classroom management for exceptional and ordinary students and 3) the students' satisfaction towards the development of inclusive classroom management of exceptional and ordinary students. The total sample was 97 students majoring in Science and Early Childhood Education from the Faculty of Education, Kalasin University using purposive sampling technique. The research instruments were pre-test and post-test, three different exercises of individual lesson plans, and interviews. Mean, frequency, and percentage were used for data analysis.

The research results were as follows:

- 1) The learning process could be developed through Bloom's Taxonomy consisting of Knowledge, Comprehension, Application, Analysis, Synthesis, and Evaluation.
- 2) The students' scores from the post-test were higher than those from the pre-test.

The students could create their individual lesson plans which received the highest scores in the third time of the experiment.

3) The level of students' satisfaction towards classroom management development was at a high level. The students showed their high level of satisfaction rated from the highest to the lowest were the appropriate of content and time period in conducting learning activities, the positive attitudes towards exceptional and ordinary students after taking the inclusive education course and the application of inclusive education policy to their real life after graduation. The lowest level of students' satisfaction was the teacher's knowledge and skills in transferring in classroom management.

คำสำคัญ : ทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน
แบบเรียนรวม, การศึกษาแบบเรียนรวม,
เด็กพิเศษ

Keywords : *Inclusive Education Management Skills, Inclusive Education, Exceptional Students*

บทนำ

การจัดการศึกษาในประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว มีสิทธิทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม ทุกคนมีสิทธิได้ศึกษาเล่าเรียนในเด็ก ผู้ใหญ่ หรือคนพิการ ในปัจจุบันมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากอดีตตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 10 วรรคสองกำหนดว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีความรู้หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” วรรคสาม “การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และ

วิธีการที่กำหนดในกระทรวง” มาตรา8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9(2) ให้มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่น นอกจากนี้มาตรา 9(3) กล่าวว่า “มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา” มาตราที่22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้” การจัดบริการด้านการศึกษาคำนึงถึงเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีความบกพร่องทางการสื่อความหมาย เด็กที่มีความพิการซ้ำซ้อน เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กออทิสติก โดยเน้นการจัดการเรียนร่วมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 7)

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ปีการศึกษา 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยมีนโยบายว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่อยากเรียนต้องได้เรียน” นอกจากนี้ในปี 2543 ได้มีนโยบายและเจตนารมณ์ที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาและบริหารการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ทั่วถึงและมีคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีคณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มีนโยบายว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่อยากเรียนต้องได้เรียน โดยได้รับพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545) จากสาระดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การปฏิรูปการศึกษาแบบใหม่ คือ การกำหนดสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การเปิดโอกาสให้บุคคลและครอบครัว และชุมชนมีสิทธิเสรีภาพและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ของเด็กทุกประเภท

จากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับการศึกษาของคนพิการ

มากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐานเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งได้ดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษมาอย่างต่อเนื่องเป็นโอกาสให้แก่เด็กพิการทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยดำเนินการตามโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีมีความต้องการพิเศษได้รับการเรียนร่วมในโรงเรียนจึงนับเป็นก้าวสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย (ดารุณี อุทัยรัตนกิจ. 2543 : 53-58) โดยต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาสในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล” ส่งผลให้โรงเรียนต่าง ๆ ในประเทศไทยเปิดโอกาสรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนเป็นจำนวนมากขึ้น (ระริน สุรวุฒนันท์. 2542 : 26) มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยว่า การจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพสูงสุดของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (กองทุนรัฐพัฒนต้นมณีเพื่อคนออทิสติก. 2548 : 88) แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษที่สำคัญคือจะต้องให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมและเรียนรวมกับคนปกติในโรงเรียนปกติและดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนร่วมกับผู้อื่นโดยไม่มีแตกต่าง

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาสในการเรียนรู้ที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่สำคัญ คือการให้โอกาสเด็กทุกคนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกับคนอื่นและดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนร่วมกับบุคคลอื่น ๆ การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนจึงนับเป็นก้าวสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย (ดารุณี อุทัยรัตนกิจและคณะ. 2546 : 58) ในการจัดการเรียนร่วมนั้น เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้าเรียนรวมส่วนใหญ่ในห้องเรียนรวมกันกับเพื่อนปกติ แต่ไม่ได้หมายความว่าเด็กทุกคนจะได้เรียนหลักสูตรเดียวกัน แต่เด็กเรียนรวมกันด้วยการปรับหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการเฉพาะคน เพื่อให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามความต้องการเฉพาะคนและเพื่อให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามความต้องการและความจำเป็นของแต่ละคน (Stainback & Stainback. 1992 : 45-47) เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยในต่างประเทศยืนยันว่า การศึกษา

แบบเรียนร่วมนั้นให้ประโยชน์ทั้งด้านวิชาการและสังคมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Baker, Wang & Walberg. 1994 : 33-35) ดังนั้นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจึงมีความจำเป็นไม่ว่าจะจะเป็นระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อเป็นการนำเด็กไปพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทยค่อนข้างใหม่ และเพิ่งจะได้รับความสนใจในวงการศึกษาเป็นอย่างมากในช่วงการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นการจัดการเรียนร่วมนับว่าเชื่อมโยงกับความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปการศึกษา ในปัจจุบันเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความพิการอยู่ประมาณร้อยละ 10-15 ของเด็กวัยเรียนยังขาดโอกาสทางการศึกษา รัฐสามารถจัดให้เรียนได้เพียงร้อยละ 5.43 เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2547) การสนับสนุนด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จึงเป็นแรงสนับสนุนที่ทำให้โรงเรียนต่างๆในประเทศไทยต้องรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติจำนวนมากขึ้น ทั้งนี้ตั้งแต่ระดับอนุบาล แต่โรงเรียนเหล่านี้ยังขาดการเตรียมความพร้อม ทั้งด้านระบบการจัดบุคลากรและแหล่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน (ระริน สุรวุฒนันท์. 2542, อุบล เล่นวารี. 2542, ดารุณี อุทัยรัตนกิจ และคณะ. 2546)

จากความคาดหวังของสังคม บุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีบทบาทในการช่วยเหลือและดูแลเด็กพิเศษเป็นอย่างมาก ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ครูที่ใจดี มีเหตุผล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ท่านได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับครูไว้ว่า “ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสติปัญญาของเยาวชนในชาติ ครูเป็นบุคคลที่สำคัญและมีความหมายมากต่อกระบวนการให้การศึกษาเพราะถ้าปราศจากครูผู้สอน การศึกษาหาความรู้ของเยาวชน จะมีความยากลำบากขึ้น ต้องใช้เวลานานมากในการเรียนรู้ แต่ถ้าได้ครูผู้สอนที่ตั้งใจ และมีความรู้ดี มีวิธีถ่ายทอดที่เหมาะสมย่อมจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้สะดวกรวดเร็วและง่ายขึ้น” ซึ่งแนวพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับมาตราสี่ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ให้ความหมายของครูว่า “ครูเป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางศึกษาด้านการเรียนการสอนและ

ส่งเสริมวิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน”

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในการในต่าง ๆ ในระดับสูงขึ้นโดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปในทางปฏิบัติ การริเริ่มการพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพครู การสร้างสรรค์และการเผยแพร่ความรู้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของแผน 3 ประการคือ “1) เพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นรากฐานหลักของการพัฒนา 2) เพื่อสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 3) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ การพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลและพอดี รู้จักประมาณ อย่างมีเหตุผลมีความรอบรู้เท่าทันโลก” เมื่อนักศึกษาวิชาชีพครูเรียนรู้กระบวนการนี้ จะสามารถนำไปถ่ายทอดแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิเศษได้

ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูเมื่อจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปแล้วจะต้องเป็นครูผู้สอนจึงนับเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนต้องประสานพลังในการแก้ไข และต้องดำเนินการอย่างจริงจัง รอบคอบ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่ผลิตครูควรจะต้องพิจารณาและให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง ทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในความเป็นครูของนักศึกษา อีกทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหาทั้งหมดต้องพิจารณาในลักษณะองค์รวมตั้งแต่เป็นนักศึกษาแนวทางของมหาวิทยาลัยควรมุ่งเน้นทิศทางการผลิตครูในอนาคต ที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าการผลิตครูจากสถาบันอุดมศึกษาครูจะต้องมีศักยภาพดีเพียงพอในการช่วยเหลือเด็กพิเศษและเด็กปกติในชั้นเรียนรวมได้อย่างทั่วถึงเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนรวมที่มีเด็กพิเศษและเด็กปกติเรียนด้วยกัน นักศึกษาควรเรียนรู้ทักษะการจัดการในชั้นเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตเด็กพิเศษทุกระดับให้เป็นไปอย่างทั่วถึง และเป็นธรรมชาติคล้ายกับสอนเด็กปกติทั่วไป ให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต พ.ศ.2550

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2546 โดยเป็นการศึกษาในมิติต่าง ๆ เช่นบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อการสอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เงินอุดหนุนจากรัฐบาล รูปแบบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อเด็กพิเศษ การประสานงานกับผู้ปกครอง การจัดการของโรงเรียน การรายงานผล และอื่น ๆ ทั้งนี้ การศึกษาดังกล่าวจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการเรียนการสอน รวมถึง การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เด็กพิเศษทุกประเภทความพิการและทุกระดับพื้นที่สามารถ เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกับเด็กปกติและเพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษ และเด็กปกติของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ
2. เพื่อศึกษาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติที่สามารถติดตัวและทำได้ด้วยตนเอง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2558 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้น 1,302 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัภสินธุ์ จำนวน 97 คน ซึ่งได้มาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก(วิทยาศาสตร์ทั่วไปจำนวน 67 คน และ (การศึกษาปฐมวัย 30 คน สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นชุดฝึกทักษะ แบ่งออกเป็น 5 ครั้ง คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน, แบบทดสอบการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล, และแบบสัมภาษณ์ รายละเอียดดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดและประเมิน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

ประเภทของเด็กพิเศษ แนวทางในการจัดการเรียนในห้องเรียนแบบเรียนรวม และกายอุปกรณ์ที่สำคัญสำหรับห้องเรียนแบบเรียนรวม จำนวน 30 ข้อ มี 5 ตัวเลือก เวลาทำ 1 ชั่วโมง

2. แบบประเมินการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP: Individualized Education Program) เพื่อประเมินกระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ จากการดูวิดีโอวีดิทัศน์กรณีศึกษาที่กำหนดให้ แล้วพุดคุยซักถามถึงความสำคัญ เครื่องมือ กระบวนการที่ช่วยเหลือเด็กพิเศษในชั้นเรียน บุคคลที่เกี่ยวข้อง อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับเด็กพิเศษ จากนั้นวางแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นกลุ่มใหญ่ แล้วให้ออกมานำเสนอเป็นบทบาทสมมติ และร่วมกันสรุปอภิปรายในชั้นเรียน ลักษณะแบบทดสอบเป็นกรณีศึกษาของเด็ก 3 ประเภท ดังนี้

2.1 แบบประเมินการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล กรณีศึกษาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

2.2 แบบประเมินการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล กรณีศึกษาเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย การเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ

2.3 แบบประเมินการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล กรณีศึกษาเด็กออทิสติก

3. แบบสัมภาษณ์ ลักษณะแบบสัมภาษณ์ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ 5 ครั้ง เพื่อให้ นักศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเวลาในการตั้งโจทย์วิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลการฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ แต่ละ (การเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นัดหมายและแจ้งรายละเอียด วัน เวลา สถานที่ ที่นักศึกษา(วิทยาศาสตร์และการศึกษาปฐมวัย ที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้อันในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ

2. สร้างเครื่องมือวิจัย (ชุดฝึกทักษะการตั้งโจทย์วิจัย)

3. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

4. ทดลองหาประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้อันในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ

5. ชี้แจงนักศึกษาทั้งหมดที่เข้าร่วมพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้อันในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ

6. ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อันในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ

7. ครั้งที่ 1 (วันที่ 14 มกราคม 2559) โดยประชุมชี้แจง ให้ความรู้ กระบวนการและหลักการจัดการเกี่ยวกับการทำวิจัยการจัดการเรียนรู้อันในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ จากนั้นทำแบบทดสอบก่อนเรียน

8. เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 (วันที่ 28 มกราคม 2559) ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 3 ชุด เป็นงานเดี่ยว รายกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่

9. เก็บข้อมูลครั้งที่ 3 (วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559) โดยฝึกปฏิบัติการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

10. เก็บข้อมูลครั้งที่ 4 (วันที่ 11 มีนาคม 2559) นำเสนอการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

11. เก็บข้อมูลครั้งที่ 5 (วันที่ 21 มีนาคม 2559) โดย ทด สอบ หลัง เรียน และ ทำ แบบ สัมภาษณ์ กระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้อันในห้องเรียนแบบเรียนรวม

12. เข้าร่วมนำเสนอรายงานความก้าวหน้าของงานวิจัย (28-29 พฤษภาคม 2559)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ก่อนที่จะวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 5 ครั้ง

2. วิเคราะห์ความสามารถในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ความสามารถในการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์จำแนกตาม(โดยใช้ร้อยละ

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ โดยใช้ ร้อยละและคะแนนเฉลี่ย

สรุปผล

1. ผลการศึกษาพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิเศษและเด็กปกติ ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้ากระบวนการในการหาความรู้เพื่อให้เข้าใจถึงธรรมชาติของสมองจะมีความคงทน ข้อสำคัญคือจะได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้ โดยใช้ทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) กล่าวถึงการจำแนกการเรียนรู้ระดับต่ำสุดไปถึงระดับสูงสุด ดังนี้ ความรู้ที่เกิดจากความจำ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehend) การประยุกต์ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) การประเมินค่า (Evaluation)

2. นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.56 ซึ่งมากกว่าทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.33 นักศึกษาสามารถเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลได้คะแนนมากที่สุดในครั้งที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 92.3 ในครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 72.28 และได้คะแนนน้อยสุดคือครั้งที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 55.62 ตามลำดับ

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 22-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.88 รองลงมาได้แก่ อายุ 20-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.51 และอายุระหว่าง 24 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.06 ส่วนกลุ่มอายุ 18-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 0 นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.44 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 17.55 ตามลำดับ นักศึกษามีสถานภาพโสดทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 สถานภาพทางการศึกษาของนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 97.93 และสำเร็จการศึกษา ปวช. หรืออนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 2.06 โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเห็นในระดับมาก ข้อที่นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมาก 3 ข้อแรก คือ เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ดำเนินการแต่ละครั้งมีความเหมาะสมกับระยะเวลา ค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมานักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกกับเด็กพิเศษมากขึ้นหลังจากที่เรียนรู้อย่างจริงจัง รายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม ค่าเฉลี่ย 4.13 และ นักศึกษาสามารถนำนโยบายการศึกษาแบบเรียนรวมไปปฏิบัติได้จริง เมื่อจบการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนข้อที่นักศึกษามีความเห็นต่ำที่สุด คือ อาจารย์มีองค์ความรู้อธิบายได้ตรงประเด็น แนะนำช่วยเหลือข้อสงสัยได้ ค่าเฉลี่ย 3.64

อภิปรายผล

1. เมื่อพิจารณาการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.56 ค่าเฉลี่ย 21.47 มีค่าสูงกว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.33 ค่าเฉลี่ย 9.67 ในขณะที่วัดและประเมินผลก่อนเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 แสดงให้เห็นชัดเจนว่า นักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประเภท การดูแลเด็กพิเศษในชั้นเรียนรวม แต่เมื่อทำการเรียนการสอนและฝึกปฏิบัติจำนวน 5 ครั้ง ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของเด็กพิเศษ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดชั้นเรียนได้มากขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับทฤษฎีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) ทิพวรรณ กมลพัฒนานันท์ (2543) ได้อ้างถึง กรมวิชาการ ที่ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หรือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) ว่าหมายถึงคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอน วิธีการที่คณะผู้วิจัยได้ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติของนักศึกษาประกอบไปด้วย 12 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ศึกษากระบวนการทำวิจัยและเครื่องมือ ขั้นที่ 2 นัดหมายพบนักศึกษาครั้งที่ 1 และทำแบบทดสอบก่อนเรียน ขั้นที่ 3 รับผลการตรวจให้คะแนนและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ขั้นที่ 4 ศึกษากระบวนการและจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล กรณีที่ 1 ขั้นที่ 5 รับผลการตรวจให้คะแนนและข้อเสนอแนะจากอาจารย์, ขั้นที่ 6 ศึกษากระบวนการและจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล กรณีที่ 2, ขั้นที่ 7 รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนและอาจารย์ ก่อนตรวจและให้คะแนน, ขั้นที่ 8 ศึกษากระบวนการและจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลกรณีที่ 3, ขั้นที่ 9 รับผลการตรวจให้คะแนนและข้อเสนอแนะจากอาจารย์, ขั้นที่ 10 ทำแบบทดสอบหลังเรียนและทำแบบสัมภาษณ์, ขั้นที่ 11 สรุปผลคะแนน, ขั้นที่ 12 รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์และเพื่อนในห้องเรียน โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 5 ครั้ง

2. นักศึกษาสามารถเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลได้คะแนนมากที่สุดในครั้งที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 92.3 ในครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 72.28 และได้คะแนนน้อยสุดคือครั้งที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 55.62 ตามลำดับจะเห็นได้ว่าการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลในครั้งที่ 3 มีคะแนนมาก

ขึ้น รองลงมาคือครั้งที่ 2 และครั้งที่ 1 ตามลำดับ (เกรียงไกร คล้ายกล้า. 2551) นอกจากนี้อาจเป็นเพราะก่อนส่งงานนักศึกษาได้ปรึกษากับเพื่อนและอาจารย์เพื่อได้รับข้อมูลที่ถูกต้องก่อน จึงมีการสร้างความเข้าใจมากยิ่งขึ้นจากข้อเสนอแนะของเพื่อนและอาจารย์ มีการลองผิดลองถูกจากการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลหลายๆครั้ง จนชำนาญในที่สุด ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น อาจจะทำให้ได้โดยส่งเสริมให้นักศึกษาได้ช่วยเหลือกัน ได้ฝึกการทำงานแบบเป็นทีม และเปิดโอกาสให้มีการสอนงานกันระหว่างกลุ่มเพื่อน

3. การศึกษาความพึงพอใจการวิจัยกระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ พบว่าทุกข้อมีความเห็นในระดับมาก ข้อที่นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมาก 3 ข้อแรกคือเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ดำเนินการแต่ละครั้งมีความเหมาะสมกับระยะเวลา (4.14) รองลงมานักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกกับเด็กพิเศษมากขึ้น

หลังจากที่เรียนรู้รายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม (4.13) และนักศึกษามีความสนใจนโยบายการศึกษาแบบเรียนรวมไปปฏิบัติได้จริง เมื่อจบการศึกษา (4.10) ส่วนข้อที่นักศึกษามีความเห็นต่ำที่สุดคืออาจารย์มีองค์ความรู้อธิบายได้ตรงประเด็น แนะนำช่วยเหลือข้อสงสัยได้ (3.64) ดังนั้นการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ อาจจะต้องจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กฤษฎีกา คัดติ. 2547) เช่น การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Base Learning : PBL) การสอนแบบนิรนัย (Constructivism) การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด (Concept Attainment) การสอนแบบร่วมมือประสานใจ (Co-Operative Learning) การสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นต้น (เอียน สมิต และอน วิเศษสุวรรณ. 2550) ตลอดจนการส่งเสริมให้มีการสอนแบบเป็นทีมเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายและไม่น่าเบื่อ (ศรีวิไล พลมณี. 2542) และเพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ไปใช้ในห้องเรียนรวมในอนาคต

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การใช้แบบฝึกการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะ

บุคคลถ้าผู้เรียนได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอสามารถเกิดทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติได้อย่างแท้จริงแม้ผู้เรียนนั้นจะไม่เคยมีทักษะในเรื่องนั้นๆมาก่อน นอกจากนี้ยังสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น มีทักษะการจัดการเรียนรู้และผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้การใช้แบบสัมภาษณ์ยังทำให้ทราบผลเกี่ยวกับความพึงพอใจในกระบวนการทำวิจัยในครั้งนี้เพื่อผลในการพัฒนาในการทำวิจัยครั้งถัดไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นความรู้ความเข้าใจของเด็กพิเศษ ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจ ด้วยวิธีการและสื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาทักษะการตั้งโจทย์วิจัยในชั้นต่อไปเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การฝึกทักษะทักษะการตั้งโจทย์วิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการหลัก ๆ 3 วิธี คือ การให้ความรู้ การฝึกทักษะโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ในการนำใช้นั้น สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นครูที่เข้าใจเด็กพิเศษเมื่อมาเรียนรวมกับเด็กปกติได้

3. ในการฝึกฝนมีกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มสามารถเสนอแนะความคิดเห็นและร่วมกันทำงาน จากนั้นมีกิจกรรมเดี่ยวเพื่อให้นักศึกษาเห็นข้อบกพร่องของตนเอง

4. เรื่องที่จะนำมาเป็นกรณีศึกษามีความหลากหลายนักศึกษามีความรู้และสามารถปรับใช้กับความบกพร่องประเภทอื่นๆได้

5. ในการฝึกฝนแต่ละครั้งจะมีการสะท้อนกลับทันที เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบคะแนนและความบกพร่องของตนเองเพื่อดำเนินการแก้ไขในครั้งถัดไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการฝึกกระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ ในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากการใช้แบบฝึก

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมเด็กพิเศษและเด็กปกติ ระหว่าง

3. ควรเพิ่มระยะเวลาและจำนวนในการทำวิจัยให้ครบหัวข้อเด็กที่มีความบกพร่องทั้ง 9 ประเภท เพื่อให้

นักศึกษาสามารถเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมได้

4. ควรมีการศึกษาต่อยอดเพื่อให้ครบกระบวนการวิจัย กล่าวคือ สามารถไปสังเกตกรณีศึกษาและออกแบบโจทย์การทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลได้

5. ควรมีการทดลองทำสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนเพิ่มเติม เพื่อทำการทดลองใช้ได้จริงในห้องเรียนรวม

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบเรียนรวมนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

รายการอ้างอิง

- กฤติยา สิริธินาค. (2547). การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านดงสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กฤษฎา ม่วงพิทักษ์. (2552). การลดพฤติกรรมไม่อยู่ในชั้นเรียนของเด็กออทิสติกโดยใช้การชี้แนะด้วยภาพ สัญลักษณ์กับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร. สารนิพนธ์ปริญญา ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กฤษณา คิตติ. 2547. การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กองทุนรัฐวิเทศน์ต้นฉบับเพื่อสิทธิคนออทิสติก. (2548). การเคลื่อนไหวผลักดันรัฐ/สังคมทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://autisticthailand.net/worldmedic/autiaactivities9.htm>
- เกรียงไกร คล้ายกล้า. (2551). อิทธิพลของการสอนและการเอื้ออำนวยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สถิติการศึกษา). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ และคณะ. (2545). การจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง ครู หมอ พ่อแม่ : มติการพัฒนาศักยภาพของบุคคลออทิสติก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2546). รายงานวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาครูเพื่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
- ทิพวรรณ กมลพัฒนานันท์. (2543). การศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจา ชลธารันนท์. (2545). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการฝึก ครูสำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2537). “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ,” วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย ขอนแก่น. 17(มิถุนายน-กันยายน) : 11-15.
- เยาวลักษณ์ นานา. (2554). การเตรียมแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่ราม อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การศึกษาพิเศษ). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ระริน สุรวุฒนานนท์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติกก่อนประถมศึกษา : กรณีศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ สส.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีวิไล พลมณี. (2542). รายงานการวิจัย เรื่อง การสอนเป็นคณะ (Team Teaching). เชียงใหม่ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมนึก ภัททิยธณี. (2537). การประเมินผลการสร้างแบบทดสอบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมแห่งชาติ. (2545). รายงานวิจัยการทดลองนำร่อง : การศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนร่วมสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <https://www.mwit.ac.th/~person/01Statutes/NationalEducation.pdf>.

- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2558). การเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. สุนิศา เจือหนองแขง. (2554). การใช้กิจกรรมกระตุ้นระบบการรับรู้ความรู้สึกและการเคลื่อนไหวเพื่อลดการเล่นนิ้วมือในเด็กออทิสติก. วิทยานิพนธ์. (การศึกษาพิเศษ). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2539). “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ,”วารสารศึกษาศาสตร์. 2(กันยายน) : 134-144.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สามลดา.
- อรณนพ จินะวัฒน์. (2550). แนวการศึกษาชุดวิชาการเบียบ วิธีวิจัยขั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อุบล เล่นวารี. (2542). การบริหารและการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม. กรุงเทพฯ : รำไทยเพรส.
- อุษารัตน์ ตั้งควิเวทกุล. (2550). การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยเกมการศึกษา. สารนิพนธ์ปริญญา ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). “การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Facilitating Study-Centered Learning),” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 18(2) : 1-10.
- Baker, E.T., Wang, M.C., & Walberg, M.J. (1994). “The Effect of Inclusion on Learning,” **Education Leadership**. 52(4) : 33-35.
- Stainback,S., & Stainback, W. (1992). **Curriculum Consideration in Inclusive Classroom : Facilitating learning for all student**. Baltimore : paul H.brooks.
- Strain, P.S., Woieri, M., & Izeman, S. (1998). “Considerations for Administrator in the Decision of Service option for Young Children with Autism and their Family,” **Young Exceptional Children**. 1(2) : 8-16.

การศึกษาความคาดหวังต่อคุณภาพผู้เรียนและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
A Study on the Expected Quality of Students and Academic Administration of Roi Et
Demonstration School in Kohkaew Sub-district, Selaphum District, Roi Et Province

นิธินาถ อุดมสันต์*
ณัฐวุฒิ พิมพ์ลี้**
สุจิตรา ประชามัง***
ธนกฤต พิมพ์พรม****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 142 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ดำเนินการทดลองโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ (มีสุข) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในข้อไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัย สิ่งมอมเมาและแสวงหาผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยในข้อมีการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับมาก และด้านมีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการจัดการ และรักการทำงาน (เก่ง) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก โดยในข้อมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ มีความสามารถในการคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The objective of this research was to study the parents' expectation on the quality of students and academic administration at Roi Et Demonstration schools. The sample consisted of parents at Roi Et Demonstration School in the Kohkaew Subdistrict of Selaphum District in Roi Et Province. The total number of participants was 142 parents using the Purposive Sampling Method (PSM). The instrument was a questionnaire, which was described in terms of the mean, percentage and standard deviation (S.D.).

The results of the study were as follows.

The parent's expectation on the quality of students and academic administration at the Roi Et Demonstration School was overall at a high level. The specific areas examined were arts, music, sports, good health habits, physical health, good mental health and being drug-free (happiness). Most parental expectations were at the high level, especially in the area of living drug-free, free from bad influences. The pursuit of benefits was at the highest level followed by the development of the curriculum also at the high level. In this area, parents expect the administration to support an enabling environment to learn at the highest level. Basic knowledge and skills based on the curriculum and learning personal skills as well as love of working (smart) were minimal at a high level. In the area of creativity and imagination was at a high level.

* อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

** ,*** ,**** อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คำสำคัญ : ความคาดหวัง, คุณภาพผู้เรียน,
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

Keywords : Expectations, Quality Learning,
Academic Administration of
Administrators

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือจะต้องพัฒนา ด้านการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การศึกษารากฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ ความคิดและทักษะต่าง ๆ ให้เปลี่ยนเป็นองค์ความรู้ใหม่ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และเพื่อตอบสนองต่อวิถีทางการดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ได้ดำเนินการโดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย อันมีผลกระทบมาจากการพัฒนาที่ก้าวเข้าสู่ยุคสมัย “โลกาภิวัตน์” ที่ทำให้ขอบข่ายของการสืบเสาะ ค้นคว้า แสวงหา และถ่ายทอดความรู้และการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว พร้อมกับการขยายอย่างกว้างขวางของความรู้ และการเรียนรู้แห่งศาสตร์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ นำไปสู่การปรับตัว และการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาโดยภาพรวมให้พัฒนาทันกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่เกิดขึ้น โดยเน้น “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย เพื่อมุ่งให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

การบริหารงานนับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจ หากองค์กรมีการบริหารงานที่ดีย่อมช่วยให้ องค์การนั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ ง่ายขึ้น การบริหารงานไม่เพียงแต่เป็นหน้าที่ที่ต้องทำให้เสร็จสิ้นไปเท่านั้น การบริหารงานยังต้องอาศัยหลักการบริหารงานที่ถูกต้องตามขั้นตอน สังคมของมนุษย์เป็นสังคมที่มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม หมู่เหล่า เป็นชุมชนขนาดต่าง ๆ ตั้งแต่หมู่บ้าน ตำบล เมือง และประเทศ จึงต้องมีการจัดระบบระเบียบของสังคมเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อความอยู่รอดสงบสุขและบังเกิดความก้าวหน้าในชุมชนเหล่านั้น จึงเป็นสาเหตุ

ให้เกิด “สถาบันสังคม” และ “การบริหาร” ขึ้นมา สถาบันสังคมที่จัดตั้งขึ้นไม่ว่าจะเป็นครอบครัว วัด โรงเรียน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงต้องอำนวยความสะดวกหรือบริการเพื่อประโยชน์สุขของสมาชิกและความเจริญของสังคม โดยดำเนินการกิจการตามที่สังคมมอบหมาย ด้วยการจัดตั้ง “องค์การบริหาร” ที่เหมาะสมกับลักษณะของกิจการนั้น ๆ ดังนั้น สังคมกับองค์การบริหารจึงเป็น สิ่งที่ไม่อาจแยกจากกันได้ (นาถเกรส แก้วตา. 2551)

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด การปฏิบัติงานของโรงเรียนการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งด้านวิชาการ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านสมรรถนะของผู้เรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมีปัจจัยในการบริหารที่เป็นตัวสนับสนุนโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ที่เป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของโรงเรียน ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของนักเรียนและประเทศ (ผ่องพักตร์ สุดสวาท. 2554)

ปัจจุบันโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความจำเป็นต้องเร่งพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาส่งบุตรหลานเข้าเรียน การที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนนั้น ย่อมคาดหวังให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด แต่เนื่องจากพื้นฐานของผู้ปกครองแตกต่างกัน ผู้ปกครองบางคนอยากให้โรงเรียนเน้นการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อม ในขณะที่ผู้ปกครองบางคนอยากให้โรงเรียนเน้นการเรียนการสอนแบบวิชาการ อ่านออก เขียนได้ ทำให้โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ต้องมีทิศทางการพัฒนาจุดเน้นการจัดการศึกษา ซึ่งถ้าโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จัดการศึกษาแบบไม่มีคุณภาพ ผู้ปกครองก็จะไม่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนจำเป็นต้องเลิกกิจการไปในที่สุด (บุษกร กรพิตักษ์. 2546)

ความคาดหวังของผู้ปกครองถือเป็นปัจจัยสำคัญ ในการเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลาน ผู้ปกครองจะเลือกโรงเรียนที่สามารถส่งเสริมบุตรหลานให้เป็นไปตามความต้องการหรือความคาดหวังของตนได้ ด้วยเหตุดังกล่าว ทางโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจึงสนใจที่จะศึกษา ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการนำความคิด ความคาดหวัง ความต้องการของผู้ปกครองไปพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและ

การบริการของสถานศึกษา อันก่อให้เกิดความนิยม และความศรัทธาของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนและความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 142 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่มาในวันประชุมผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้เป็นลักษณะของแบบสอบถามปลายปิด ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง แบบสอบถาม ดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 กำหนดประเด็นและขอบข่ายของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.4 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม ตัวแปร

1.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของคำถาม

และการใช้ถ้อยคำและภาษาของแต่ละข้อคำถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.5.1 ดร. ศักดิ์ศรี สืบสิงห์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์

1.5.2 ดร.จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.5.3 ผศ.กานน สมรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์

1.6 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์ให้อยู่ในรูปแบบสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้กับเป้าหมายต่อไป

2. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ ต่อเดือน ระดับการศึกษา เป็นแบบสอบถามให้ตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 3 ด้าน จำนวน 54 ข้อ ประกอบด้วย

1) ด้านมีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการจัดการและรักการทำงาน (เก่ง) จำนวน 22 ข้อ

2) ด้านมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (ดี) จำนวน 21 ข้อ

3) ด้านมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ (มีสุข) จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 4 ด้าน จำนวน 48 ข้อ ประกอบด้วย

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 14 ข้อ

2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 14 ข้อ

3) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
จำนวน 10 ข้อ

4) ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 10 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ดำเนินการแจกแบบสอบถาม ในวันประชุม
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ราชภัฏร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับ
ทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป ทั้งนี้
ผู้วิจัยได้นำน้ำหนักคะแนนของการตอบแบบสอบถาม
เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดของผู้ปกครอง
แต่ละข้อดังนี้

5 หมายถึง มีความคาดหวัง มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคาดหวัง มาก

3 หมายถึง มีความคาดหวัง ปานกลาง

2 หมายถึง มีความคาดหวัง น้อย

1 หมายถึง มีความคาดหวัง น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล การตอบแบบสอบถาม
เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ร้อยเอ็ด แต่ละข้อดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหาร
วิชาการ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหาร
วิชาการ มาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหาร
วิชาการ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหาร
วิชาการ น้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหาร
วิชาการ น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อ
คุณภาพผู้เรียนและความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยแจก
แบบสอบถาม 142 ฉบับ ได้รับกลับคืน 142 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 100.0 ขอเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ จำแนก
เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของ
ผู้ปกครอง

สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองซึ่งได้จากข้อมูล
การตอบแบบสอบถามของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 142 คน จำแนกตาม
เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา ผู้วิจัย
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครอง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	46	32.39
หญิง	96	67.61
รวม	142	100.00
อาชีพ		
เกษตรกร	17	11.97
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	54	38.03
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	46	32.39
รับจ้าง	17	11.97
อื่น ๆ	8	5.63
รวม	142	100.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	8	5.63
5,000–10,000 บาท	27	19.01
10,000–20,000 บาท	48	33.80
20,000–30,000 บาท	33	23.24
มากกว่า 30,000 บาท	26	18.31
รวม	142	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	11	7.75
มัธยมศึกษา	39	27.46
ปริญญาตรี	54	38.03
ปริญญาโท	20	14.08
อื่น ๆ	18	12.68
รวม		100.00

จากตาราง 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 67.61 เป็นเพศชาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 32.39 มีอาชีพ รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจมากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 38.03 รองลงมาคืออาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 32.39 อาชีพอื่น ๆ น้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.63 มีรายได้ ต่อเดือน 10,000–20,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.80 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 5.63 มีการศึกษาอยู่ในระดับอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 38.03 และการศึกษาระดับ ประถมศึกษาน้อยที่สุด จำนวน 11 คน ร้อยละ 7.75

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคาดหวัง ของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนและการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ ร้อยเอ็ด

การวิเคราะห์ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อ คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยภาพรวม ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพ ผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ความคาดหวังของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คาดหวัง
1. ด้านมีความรู้และทักษะ พื้นฐานตามหลักสูตร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มี ทักษะในการจัดการ และรักการ ทำงาน (เก่ง)	4.23	.09	มาก
2. ด้านมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (ดี)	4.13	.09	มาก
3. ด้านมีสุนทรียภาพและ ลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัย สิ่งเสพติดให้โทษ (มีสุข)	4.06	.09	มาก
รวม	4.14	.11	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ ร้อยเอ็ด โดยรวมนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .11) เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ด้านมีความรู้และ ทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มี ทักษะในการจัดการ และรักการทำงาน (เก่ง) เป็นด้านที่ ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .09) รองลงมาคือด้านมีคุณธรรมจริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์ (ดี) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .09) และด้านมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยสิ่งเสพติดให้โทษ (มีสุข) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .09) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยภาพรวม ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบ กับเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	4.16	.03	มาก
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	4.16	.04	มาก
3. ด้านการวัดและ ประเมินผลการศึกษา	4.15	.03	มาก
4. ด้านการนิเทศ การศึกษา	4.15	.02	มาก
รวม	4.16	.03	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยรวมนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .03) เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ เป็นด้านที่ผู้ปกครองมีความพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .03) และ ($\bar{X} = 4.16$,

S.D. = .04) รองลงมาคือด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = .02) และ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = .03) ตามลำดับ

สรุปผล

จากการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนและความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏผลดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยรวมนั้นมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดยด้านมีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการจัดการ และรักการทำงาน (เก่ง) เป็นด้านที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูงสุด อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในข้อมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ มีความสามารถในการคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้มีความคาดหวังมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (ดี) อยู่ในระดับมาก โดยในข้อมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น มีความคาดหวังมากที่สุด อยู่ในระดับมาก และด้านมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ (มีสุข) อยู่ในระดับมาก โดยในข้อไม่เสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมาและแสวงหาผลประโยชน์มีความคาดหวังมากที่สุด

2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยรวมนั้นอยู่ในระดับมาก ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นด้านที่ผู้ปกครองมีความพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมาก และรองลงมาคือด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยรวมนั้นมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดยด้านมีความรู้และ

ทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการจัดการ และรักการทำงาน (เก่ง) เป็นด้านที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูงสุด อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในข้อมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ มีความสามารถในการคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้มีความคาดหวังมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (ดี) อยู่ในระดับมาก โดยในข้อมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น มีความคาดหวังมากที่สุด อยู่ในระดับมาก และด้านมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ (มีสุข) อยู่ในระดับมาก โดยในข้อไม่เสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมาและแสวงหาผลประโยชน์มีความคาดหวังมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมองเห็นถึงสิ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป และเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในปีการศึกษา 2557 ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ ประกอบกับการศึกษาปัญหา ของโรงเรียน ทั้งด้านอาคารสถานที่ ครู และบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านมีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะ ในการจัดการ และรักการทำงาน (เก่ง) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชานี แซ่ตั้ง (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของการจัดการศึกษาโรงเรียนเมืองปราณบุรี พบว่า ผู้ปกครองเห็นสภาพที่เป็นจริงของการจัดการศึกษาโรงเรียนเมืองปราณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในทุกหมวดหมู่ โดยผู้ปกครองเห็นว่าหมวดการบริหารทั่วไป โรงเรียนทำได้ดีที่สุดในเรื่องการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียนชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ประหยัด นุชนาคา (2540) ที่ได้ศึกษาความคาดหวัง ของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ ความคาดหวังของกรรมการโรงเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุพจน์ เบญจามฤต (2542) ที่ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนพลูตาหลวงวิทยาลัยการศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้ปกครอง

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ ณัฐฉา นพคุณขจร (2545) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านสุโงโลก จังหวัดนราธิวาส พบว่า ผู้ปกครองนักเรียน มีความคาดหวังต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าผู้ปกครองนักเรียน มีความคาดหวังในระดับสูงทั้ง 2 ด้าน คือ ทั้งด้านคุณภาพนักเรียนและด้านคุณภาพการจัดการบริหาร

2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยรวมนั้นอยู่ในระดับมาก ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นด้านที่ผู้ปกครองมีความพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมาก และรองลงมาคือด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับมาก ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองมองเห็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีของโรงเรียนสาธิต มีการจัดการเรียนการสอนที่ดี มีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครบครัน มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ปกครองจึงมีความพอใจในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พิกุล ชาวชายโขง (2553) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนศึกษานารีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนศึกษานารีวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับเทิดชัย ไสยลักษณ์ (2555) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ครูใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุกัญญา เชื้ออินทร์ (2558) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ ผู้ปกครองมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน โรงเรียนควรเร่งพัฒนาจุดเด่นของโรงเรียน เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์คุณภาพของโรงเรียน เพื่อเพิ่มจำนวนนักเรียนในขณะเดียวกัน ก็พัฒนาคุณภาพด้านวิชาการและรักษาคุณภาพในด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย น่าจะเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ปกครองและชุมชนได้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังต่อคุณภาพผู้เรียนและความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้แพร่หลายออกไป และเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยคราวต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านลักษณะนิสัย
2. ควรศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน ในด้านการเลือกอาชีพและแผนการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

รายการอ้างอิง

- จักรา นันทวิสุทธิ. (2544). การบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขำนิ แซ่ตั้ง. (2547). ความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของการจัดการศึกษาโรงเรียนเมืองปทุมบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐฉา นพคุณขจร. (2545). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านสุโงโลก จังหวัดนราธิวาส. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- บุษกร กรรพิตักษ์. (2546). ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนกรรพิตักษ์ศึกษา เขต
หนองแขม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
ดุสิต.
- ประหยัด นุชนาคา. (2540). การศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน
จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนัส พรายชุ่ม. (2540). ความพึงพอใจของมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การ
บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิโรจน์ มุอำหัด. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพ
คริสเตียนวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559). กรุงเทพฯ : פרקหวาน
กราฟฟิค.
- สุทธิพันธ์ ผ่องอักษร. (2540). ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียน
ประถมศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพจน์ เบญจามฤต. (2542). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษา : ศึกษา
เฉพาะกรณีโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

หลักเกณฑ์การเสนอบทความ เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการเขียนบทความวิชาการสำหรับผู้ที่มีความประสงค์ในการส่งบทความเข้าร่วมตีพิมพ์ลงวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยจะกำหนดทั้งรูปแบบและแนวทางในการพิมพ์บทความ ซึ่งจะใช้ในการจัดทำวารสารฯ ในแบบรูปเล่ม ดังนั้น เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพและเพื่อให้การจัดทำเอกสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้ส่งบทความควรพิมพ์บทความตามรูปแบบและแนวทางที่กำหนดอย่างเคร่งครัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของวารสาร

1.1 **วัตถุประสงค์** เพื่อให้คณาจารย์ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดและบุคคลทั่วไป ได้เผยแพร่ความรู้ ผลงานวิจัย และนวัตกรรมทางวิชาการสู่สาธารณชนในรูปแบบการนำเสนอทางวารสารวิชาการ และเพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้

1.2 **ประเภทผลงานที่ตีพิมพ์** ประกอบด้วย บทความวิชาการ บทความวิจัย

1.3 **ขอบเขตเนื้อหา** ประกอบด้วย สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ หลักสูตรและการสอน วิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.4 **กำหนดพิมพ์เผยแพร่** ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และกรกฎาคม-ธันวาคม)

2. นโยบายการพิจารณาถ้อยแถลงบทความ

2.1 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และต้องไม่อยู่ในกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

2.2 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องเป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางวิชาการ และมีประโยชน์ในเชิงทฤษฎีหรือเชิงปฏิบัติ โดยผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ จำนวนอย่างน้อย 2 ท่าน ขึ้นไปตอบบทความและเป็นผู้มีผลงานทางวิจัยอย่างต่อเนื่อง

2.3 กองบรรณาธิการอาจส่งผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนแก้ไข เพิ่มเติม หรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

2.4 กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขรูปแบบบทความที่ส่งมาตีพิมพ์

2.5 การยอมรับเรื่องที่ตีพิมพ์เป็นสิทธิของกองบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการจะไม่รับผิดชอบในเนื้อหา หรือความถูกต้องของเรื่องที่ส่งมาตีพิมพ์ทุกเรื่อง

3. รูปแบบการเขียนบทความผลงานวิจัยฉบับเต็ม (Full Paper)

3.1 การเตรียมต้นฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

1) ขนาดของต้นฉบับ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาดเอ 4 ($8\frac{1}{4} \times 11\frac{3}{4}$ นิ้ว = 21×29.7 ซม.) เว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบน 3.8 เซนติเมตร ด้านล่าง ขวามือ และซ้ายมือ 2.5 เซนติเมตร

2) ตำแหน่งของแท็บหยุด ตั้งค่าเริ่มต้นที่ 1.25 เซนติเมตร และตั้งเพิ่มขึ้นทีละ 0.5 เซนติเมตร

3.2 รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง ใช้รูปแบบอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด ระยะระหว่างบรรทัดเป็นแบบบรรทัดเดียว (Single Space) โดยใช้ขนาด ชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการจัดวางตำแหน่ง ดังนี้

1) ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ขนาด 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษขวา

2) ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษขวา

3) ชื่อผู้เขียน* เว้น 1 บรรทัด ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรหนาแบบเอียง ตำแหน่งชิดขอบกระดาษขวา ใต้ชื่อเรื่อง

4) ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา/ผู้วิจัยร่วม** ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรหนาแบบเอียง ชิดขอบกระดาษขวา ใต้ชื่อผู้เขียน/ผู้วิจัยคนที่ 1 ตามลำดับ

5) หัวข้อใหญ่ในบทความ ขนาด 14 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษซ้าย ก่อนขึ้นหัวข้อต่อไป เว้น 1 บรรทัด จัดพิมพ์เป็น 2 คอลัมน์ โดยที่ความกว้างของแต่ละคอลัมน์ ตั้งที่ 7.6 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างคอลัมน์ 0.8 เซนติเมตร และจัดย่อหน้าเป็นแบบกระจายแบบไทย

6) หัวข้อย่อย เว้นระยะห่างตามลำดับของแท็บหยุด

7) การอ้างอิงในเนื้อหา ให้จัดพิมพ์ดังนี้

7.1)/ชื่อ//สกุล/(พ.ศ.:/หน้าที่)/.....

ภาษาอังกฤษ ../นามสกุล,/อักษรตัวแรกของชื่อก่อน.อักษรตัวแรกของชื่อกกลาง./(ค.ศ.:/หน้าที่)/..

7.2) (ชื่อ//สกุล/พ.ศ.:/หน้าที่).....กรณีภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษ ../(นามสกุล,/อักษรตัวแรกของชื่อก่อน.อักษรตัวแรกของชื่อกกลาง./ค.ศ.:/หน้าที่)/...

8) ท้ายกระดาษ จัดพิมพ์แบบ 1 คอลัมน์ ประกอบด้วย

*นักศึกษาหลักสูตร... สาขาวิชา.. สถาบันการศึกษา... ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดาแบบเอียง ตำแหน่งชิดขอบกระดาษซ้าย

**ตำแหน่งทางวิชาการประจำ/พิเศษ สถาบันการศึกษา... ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดาแบบเอียง ตำแหน่งชิดขอบกระดาษซ้าย

3.3 จำนวนหน้า ต้นฉบับควรมีความยาวไม่เกิน 10 หน้า

4. การเรียงลำดับเนื้อหาต้นฉบับ

เนื้อหา ภาษาไทยที่มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ควรแปลเป็นภาษาไทยให้มากที่สุด (ในกรณีคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นคำเฉพาะที่แปลไม่ได้หรือแปลแล้วไม่ได้ความหมายชัดเจนให้ทับศัพท์ได้) และควรใช้ภาษาที่ผู้อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน หากใช้คำย่อต้องเขียนคำเต็มไว้ครั้งแรกก่อน เนื้อหาต้องเรียงลำดับดังนี้

4.1 ชื่อเรื่อง ควรสั้นและกะทัดรัด ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

4.2 ชื่อผู้เขียน เป็นภาษาไทยและระบุตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

4.3 บทคัดย่อ เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง อ่านแล้วเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 250 คำ หรือ 15 บรรทัด โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง จะใช้ตัวเอนเฉพาะคำศัพท์วิทยาศาสตร์

4.4 คำสำคัญ เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คำ โดยให้คำสำคัญภาษาอังกฤษตรงกับคำสำคัญภาษาไทย

4.5 บทนำ เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมาและเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัยและควรอ้างอิงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

4.6 วัตถุประสงค์ ใช้ชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

4.7 วิธีการดำเนินงานวิจัย ควรอธิบายวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีหัวข้อดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กล่าวถึงกลุ่มประชากร วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ที่มาของกลุ่มตัวอย่าง แหล่งที่มาของข้อมูล

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

4.8 สรุปผล สรุปผลที่ได้จากการวิจัยเป็นลำดับอาจแสดงด้วยตารางกราฟ แผนภาพประกอบการอธิบาย ทั้งนี้ถ้าแสดงด้วยตาราง ควรเป็นตารางแบบไม่มีเส้นขอบ ตารางด้านซ้ายและขวา หัวตารางแบบธรรมดาไม่มีสี ตารางควรมีเฉพาะที่จำเป็น ไม่ควรมีเกิน 5 ตาราง สำหรับรูปภาพประกอบควรเป็นรูปภาพ ขาวดำ ที่ชัดเจนและมีคำบรรยายได้รูป กรณีที่จำเป็นอาจใช้ภาพสีได้

4.9 อภิปรายผล การอภิปรายผลการวิจัยว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงไร และควรอ้างทฤษฎีหรือเปรียบเทียบการทดลองของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยตามหลักการหรือคัดค้านทฤษฎีที่มีอยู่เดิม

4.10 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.11 รายการอ้างอิง เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ MLA (Modern Language Association Style) ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศหากผู้เขียนมีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนแรกแล้วตามด้วย และคณะหรือ and others

ตัวอย่างการเขียนรายการอ้างอิง

- หนังสือ

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

- วารสาร

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร,ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่พิมพ์),เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

- หนังสือพิมพ์

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปี เดือน วันที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้าแรก - หน้าสุดท้าย

- วิทยานิพนธ์

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. เมืองที่พิมพ์: สถาบันศึกษา.

- รายงานการประชุม

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม. วันเดือนปีที่จัด. สถานที่จัด. สำนักพิมพ์. เลขหน้า.

- สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ-นามสกุลผู้เผยแพร่. (ปี เดือน วันที่อ้างอิง). ชื่อเรื่อง. จำนวนหน้า.

แหล่งที่มา : URL:http://

การอ้างอิงภาษาอังกฤษใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย

5. การส่งบทความ

5.1 กำหนดการรับบทความ สามารถส่งบทความถึงกองบรรณาธิการ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

5.2 วิธีการส่งบทความ ผู้เสนอจัดส่งบทความต้นฉบับ และแบบเสนอบทความ 1 ชุด จัดส่งเอกสารถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 113 หมู่ 12 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 45120 พร้อมส่งไฟล์ต้นฉบับและไฟล์แบบเสนอบทความ โดยบันทึกลงแผ่นซีดี หรือจัดส่งทางอีเมลมาที่ rerujournal@gmail.com

6. ติดต่อสอบถามข้อมูล

ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://rerujournal.reru.ac.th> หรือติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 113 หมู่ 12 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 45120 เบอร์โทรศัพท์ 0 4355 6231, 0 4355 6001-8 ต่อ 1026, 1027

3.5 ซม.

ชื่อเรื่องภาษาไทย(TH SarabunPSK 18 หน้า)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ(TH SarabunPSK 16 หน้า)

Tab 1.25 1.75 2.25 2.75

7.6 ซม.

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK 14 หน้า)

เริ่มเนื้อหาบทคัดย่อ.....

ABSTRACT

เริ่มเนื้อหา.....

คำสำคัญ :ภาษาไทย 3 คำ

Keywords :ภาษาอังกฤษ 3 คำ

บทนำ

เริ่มเนื้อหา.....

2.5 ซม.

วัตถุประสงค์

1. เนื้อหา.....
2. เนื้อหา.....

วิธีการดำเนินงานวิจัย

เริ่มเนื้อหา.....

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร
 - 1.1 เนื้อหา.....
2. กลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 เนื้อหา.....

รายการอ้างอิง

หนังสือ ชื่อ นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

วารสาร ชื่อ นามสกุลผู้เขียน. (ปี,วัน เดือน). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร,ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์),เลขหน้าที่อ้างอิง.

วิทยานิพนธ์ ชื่อ นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. เมืองที่พิมพ์: สถาบันศึกษา.

รายงานการประชุม ชื่อ นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม. วันเดือนปีที่จัด.

สถานที่จัด: สำนักพิมพ์. เลขหน้า.

สื่ออินเทอร์เน็ต ชื่อ นามสกุลผู้เผยแพร่. (ปี เดือน วันที่อ้างอิง). ชื่อเรื่อง. จำนวนหน้า. แหล่งที่มา: URL:http://

* นักศึกษาหลักสูตร..... สาขาวิชา..... มหาวิทยาลัย.....

** ตำแหน่งทางวิชาการประจำ/พิเศษ มหาวิทยาลัย.....

*** ตำแหน่งทางวิชาการประจำ/พิเศษ มหาวิทยาลัย.....

2.5 ซม.

ชื่อ สกุล *

ชื่อ สกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ** ขนาดอักษร 12 เฌียง

ชื่อ สกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ***

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เริ่มเนื้อหา.....

1. เนื้อหา.....

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เริ่มเนื้อหา.....

1. เนื้อหา.....

การวิเคราะห์ข้อมูล

เริ่มเนื้อหา.....

1. เนื้อหา.....

สรุปผล

เริ่มเนื้อหา.....

1. เนื้อหา.....

- 1.1 เนื้อหา.....

อภิปรายผล

เริ่มเนื้อหา.....

1. เนื้อหา.....

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เนื้อหา.....

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื้อหา.....

2.5 ซม.

